

བོད་མིའི་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚུངས།

ཐབས་བྱས་དང་བྱུང་རབས་ཀྱི་དབྱེ་ཞིབ།

ཚུམ་བུ་ལོ།

བསྐྱབ་འཛིན་དོ་རྗེ། (བསྐྱབ་དོ་རྗེ།)

ཚུམ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུ་སྤྱོད་

བསྐྱེད་འཇིག་རྟོ་རྗེ་། བསྐྱེད་རྟོ་རྗེ་། ཅི་ལས་འགྲུལ་བ་དང་ཚུམ་པ་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། གོ་ལའི་ཚོམ་དུ་བོད་
 རང་དབང་དང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་མཉམ་སྦྲེན་གྱི་དུས་བཙུན་པའི་ལས་འགྲུལ་བ་ལས་གྲུབ་པའི་བོད་རང་
 བཙུན་སློབ་སྦྱོང་ཚོགས་པའི་དེས་སྟོན་པ་རྒྱུ་བ་ཞིག་རེད། ཁོང་གི་དབྱེད་ཚོམ་རྣམས་ཉམ་མེད་འཇུག་ བོས་ལ་དང་།
 རྩོམ་གྲུབ་ བོས་ལ། ཁོང་གི་ཡར་ ཞིན་འཇུག་ལེ་ལྷན་ལ། བོད་རྟོན་རྒྱུར་ཞིག་ བོད་ཀྱི་དུས་བབ་ སི་ཞེན་ཞེན་ ཟེན་
 གིས་བཙས་མེ་པའི་བརྒྱུད་ལམ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་དབང་སྐྱེད་བྱས་ཡོད། ཁོང་གི་ཨ་འིའི་བོད་རྒྱུད་ལྷན་
 དང་། ཨེ་ཤེ་ཡ་རང་དབང་རྒྱུད་ལྷན་། ཝེ་མེ་བོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལྷན་བཙས་ཀྱི་ནང་དུ་བོད་དང་འབྲེལ་པའི་གནད་དོན་
 ཀྱི་སྐོར་ལ་བཀའ་ལོལ་ཡང་ཡང་གནད་མཁན་ཞིག་ཀྱང་རེད། ཁོང་རྒྱ་གར་ནང་སྐྱེས་པ་དང་འཆར་ཡོངས་རྒྱུད་
 རེས། ཨ་འིའི་བུ་ལོན་གཙུག་ལག་མཛོ་སློབ་ནས་ཉེ་བའི་གཙུག་ལག་རབ་འབྲུམ་ས་པ་དང་། ཁོ་མོ་མ་ཞི་ཡ་གཙུག་
 ལག་མཛོ་སློབ་ནས་སློབ་དཔོན་འཇིག་རྒྱ་མོན་པ་རེད། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ ལས་༢༠༡༣ བར་དུ་བོད་རང་བཙུན་སློབ་
 གྲུག་ཚོགས་པའི་ལག་བསྐྱར་འགན་འཇིག་མ་གནད་ལོན་ལ། མ་ལོང་འོན་ ཁི་སི་ཏུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཨ་འིའི་
 རྒྱལ་ཡོངས་མང་གཙོ་འབྲེལ་རྒྱུ་སྤྱོད་མཁན་ཅུའི་ནང་དུ་བྱུག་ལས་གནད་པ་རེད། ཁོང་ད་ལྟོ་བོད་དོན་ལས་འགྲུལ་
 བརྒྱུ་གནས་ཁང་གི་ལས་འཇུག་འཇིག་གནད་བཞིན་ཡོད། བསྐྱེད་འཇིག་རྟོ་རྗེ་ལོ་༢༠༡༤ ལོའི་ཨའི་སི་ཞེན་
 སིའི་ཆེད་ཚོམ་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་གཞུང་སྤྱོད་མཁན་ཞིག་རེད།

བོད་མིའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩོད།

ཐབས་བྱས་དང་བྱུང་རབས་ཀྱི་དབྱེ་ཞིབ།

ཚེས་བ་པོ།

བསྟན་འཛིན་རྗེ། (བསྟན་རྟོག་པོ།)

ལྷན་བཀོད་པོ།

པར་མེད་དབང་ལྷན་ཁག་གི།

ཀླུ་ལ་ལྷན་འཛིན་མེད་ཞི་བའི་ཚོད་རྒྱུག་ཉམས་ཞིབ་ལྟེ་གནས་ཁང་གི་དེབ་མེད།

མདོར་བསྟན།

གྱི་ལོ་༢༠༠༡ ལོའི་མོད་མིའི་སྐྱེར་ལངས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། མོད་མིའི་འཕམ་ཚད་དེ་བྲག་
 རྩོགས་སུ་སྐྱོད་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་རྒྱ་ནག་ཤིལ་བསྐྱུགས་ཀྱིས་བསྐྱུལ་བའི་འདུ་ཤེས་དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ།
 དབྱུང་བརྗོད་འདིས་གྱི་ལོ་༡༩༥༠ �ནས་བཟུང་། མོད་མིའི་ལས་འགུལ་དེ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་
 འགོག་ཚོལ་གྱི་རྩོགས་སུ་འབྲུགས་ཆེར་བྱིན་ཡོད་པ་སྟོན་ཀྱི་ཡོད། ཆེད་ཚོམ་འདིས་བྲགས་ཆེ་
 བའི་མོད་མིའི་སྐྱེར་ལངས་ཀྱི་དུས་ཡུན་གསུམ་ལ་དབྱུང་ཞིབ་ཀྱིས་དེ་དག་གི་བརྗོད་བཞིན་དང་།
 དགོས་དོན། ལྷན་ཀུན། འཕམ་བྱས། འཕམ་ཚལ། འབྲུགས་སྐྱེན་བཅས་གཙོ་བོ་ཁག་ལ་དབྱུང་བ་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཡོད། གྱི་ལོ་༡༩༥༦ ནས་༥༩ བར་གྱི་སྐྱེར་ལངས་དང་པོ་དེ་གཙོ་ཆེ་བ་བྲག་པོ་དང་།
 ༡༩༥༧ ནས་༥༩ བར་གྱི་སྐྱེར་ལངས་གཉིས་པ་དེ་གཙོ་ཆེ་བ་འཆེ་མེད་ཞི་བ་ཡིན་གྲུང་། མོད་
 ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་སའི་རྒྱ་ཁོབ་ལས་བཟུལ་མེད། གྱི་ལོ་༢༠༠༡ ལོའི་སྐྱེར་ལངས་གསུམ་པ་དེ་གཙོ་
 ཆེ་བ་འཆེ་མེད་ཞི་བ་ཡིན་པའི་ཁར་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པའི་མོད་ཚོལ་གསུམ་ཡོངས་ལ་བྱུང་ཡོད།
 སྐྱེར་ལངས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་གཉི་གའི་སྟོན་དུ། མཉམ་སྦྱང་ལས་འགུལ་བརྒྱུད་དེ་ཆབ་
 སྲིད་པར་དབང་ཚོད་རྒྱུད། མང་ཚོགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང་བྲ་སྦྱིག་གྲེད་བར་མང་གཞི་འདིར་བའི་
 དུག་ཚལ་སྐྱེར་དང་གྱི་དུས་སྐབས་ཞིག་བྱུང་ཡོད།

མོད་མི་ཚོས་ཉེ་ཆར་བར་དུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་ལ་ཉམས་ལེན་གྱིད་སྐྱེད་དེ་
 ཚོས་རྩོགས་དང་འབྲེལ་བའི་བཟང་སྟོན་ཁོ་ནའི་རོས་ནས་བལྟས་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེར་སངས་རྒྱ་
 གུབ་ལྡན་པའི་ནམ་པ་འདི་བཟང་སྟོན་གྱི་བསམ་སྟོན་ཚལ་མ་ཡིན་པར་འཆར་གཞི་དང་། སྦྱིག་
 ལམ། སྦྱིག་འཇུགས་ཀྱི་ཆ་ཚད་དང་སྐྱགས་ནས་བཞོལ་སྟོན་འོས་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཕམ་

ཚོད་ཀྱི་གོ་མཚོན་ཞིག་ཡིན་པར་ལྟ་བུའི་ཐབས་བྱས་ལྟར་པའི་འདོད་ཚུལ་ཞིག་གིས་གོ་གནས་
བརྗེས་ཡོད།

པོད་མིའི་འགོ་སློབ་ཚོས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བཅོན་ཤིང་ལས་ལྟོག་སྟེ། འོགས་འགལ་བའི་ལྟ་
སློབ་ལ་བརྒྱུར་བཅོས་གཏོང་ཐབས་བརྒྱུད་པོད་ལ་འགྲུར་སྟོག་བརྒྱུན་པར་དམིགས་ཏེ། རྒྱ་
ནག་ཚོག་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་ཀྱི་སློབ་སྐོར་གཞོན་ལྷན་ལ་ལ་ལྷན་ལ་
ཆེར་བརྟེན་པའི་ཐབས་བྱས་ཞིག་ལག་བརྟུང་གནང་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ལམ་སྟོང་གི་གོ་སྐབས་
མང་དུ་གཏོང་བ་ལ། པོད་མི་ཚོས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལྷན་ཚུལ་ལ་ཡིན་པར་རྒྱལ་ནང་གི་སྤྱི་
ཚོགས་དང་། དཔལ་འབྲོང་། ཆབ་སྲིད་བཅས་ཀྱི་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལ་བཞེས་སློབ་བྱེད་པའི་
ཐབས་བྱས་སྐྱར་སྐྱུན་བྱེད་དགོས། ལན་གི་སྟོབས་ལྷན་ལ་འདི་དག་སྐུལ་སློབ་བྱས་ཏེ་པོད་མི་
ཚོས་རྒྱ་ནག་གི་ཐོག་ཏུ་གཞོན་ལྷན་ལ་ལྷན་བྱེད་བྱས། ལྷན་ལྷན་རྒྱུད་སྐུལ་བྱེད་དཀའ་
བའི་དབང་འཛིན་པ་དེར་གཡོ་འགྲུལ་གཏོང་སྐྱངས་ཀྱི་ལམ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན།

དེར་སང་པོད་མི་ཚོས་རྒྱ་སློབ་འགོ་བཞེས་པའི་མ་ལུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་ཞིག་
ལ་འཇུག་བཞིན་ཡོད། ལྷི་མོ་༢༠༠༩ ལྱི་སྤྱིར་ལངས་དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་ནག་གིས་པོད་ས་ཡོངས་
ཚོགས་ཉེན་རྟོག་པས་འག་གཞོན་བྱེད་ལུལ་ཞིག་ཏུ་བརྒྱུར་ཏེ། སྐར་ལམ་སྟེང་དུ་རོ་ཚོལ་གྱི་
ཉུགས་དང་རྣམ་འགྲུར་ཅམ་ཡང་སྟོན་ས་མེད་པར་བཞོ་རྒྱའི་འབད་བཅོན་བྱས་ཡོད། རྒྱ་ནག་
གིས་པོད་མཚོ་སྐྱར་གི་སྐྱར་སྐྱོབ་དང་། འག་དམག་འབྲེམས་སྟེལ་གྱི་ཚོགས་འོ་མོར་ས་ཡ་མང་
པོའི་འགོ་བོན་བཏང་ཡང་གསར་བརྗེ་མི་མངོན་པ་བཞོ་བྱལ་མེད། འག་གཞོན་དེས་ས་གནས་
མང་ཚོགས་ཀྱི་ཉེན་རེའི་མི་ཆེའི་ནང་དུ་འགོག་ཚོལ་སྐྱོབ་བཞོན་བཞོས་ཏེ་རང་རང་གི་ཁྲིམ་ནང་དུ་
གནས་སྟོར་དུ་བརྒྱགས་པ་ཅམ་པེད། པོད་མི་ཚོས་རྒྱ་སྤྱིའི་སྐྱིག་འཇུགས་དང་ཚོང་ལས་ཁང་ལ་

རྒྱལ་སྐྱོར་མི་བྱེད་པའི་སྐོ་ནས་༼ མ་སྐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་ ༽དང་༼ ༼ འགྲུང་ལྡོག་ཅན་གྱི་འགོག་
 རྒྱུ་ལྟེན་ལེན་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་༼ ལེགས་བྱང་༼ རང་མགོ་རང་ཐོན་བཅས་ཀྱི་མ་ཅུ་བཟོ་
 བའི་ལས་འགྲུལ་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བའི་༼ རང་ཉིད་རང་མགོན་ ༽གྱི་བྱ་བའི་རིགས་རྣམས་
 སྤྱི་ཚོགས་དང་༼ རིག་གཞུང་༼ དཔལ་འབྱོར་བཅས་ཀྱི་འགོག་རྒྱུ་གྱི་རོ་བོར་བསྐྱར་བཞེན་
 ཡོད༼ འདི་དག་ཚང་མ་ཆེས་དྲག་གཞོན་ཅན་གྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁོར་ལུག་ཅིག་གི་ནང་དུ་བྱང་
 བཞེན་པ་འདིས༼ འཇམ་གླིང་ནང་གི་ཆེས་གདུག་རྣམ་ཅན་གྱི་དབང་འཛིན་པ་ཞིག་གི་ཐང་
 དུའང་༼ མང་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ཤུགས་སྐྱེལ་སྐོང་བྱེད་རྒྱུའི་ལམ་ཞིག་ཡོད་པ་སྟོན་གྱི་ཡོད༼

དཀར་ཆག་རེ་འུ་མིག

མདོར་བསྟན།

རབ་བྱེད་༡ རོ་སྒྲོད།

རབ་བྱེད་༢ རྒྱ་ཆའི་ཡིག་ཆ་སྐྱར་ཞིག།

སྒོམ་གཞིའི་ཚུལ་དུ་ཐབས་བྱས་ལྡན་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་གཞག།

ཆེད་ཚེ་མ་འདིའི་ནང་དོན།

སྐྱབ་བྱེད་གཙོ་བོ་ལག།

རབ་བྱེད་༣ བྱང་རབས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས།

སྒྲ་མའི་བོད།

རྒྱ་ནག་གི་བཙན་འཇུག།

ནང་ཚོས་དང་། འཆེ་མེད་ཞི་བ། ལྡན་ཞི།

རབ་བྱེད་༤ བོད་མིའི་སྐྱེར་ལངས་དང་བོ་༡༩༥༦ ལས་༥༩ བར།

༡༩༥༦ ལོར་བོད་ཤར་སྤོགས་སུ་དྲག་བོའི་བྱེན་ལངས།

༡༩༥༩ ལོའི་ལྷ་སའི་སྐྱེར་ལངས།

བོད་དང་ཨ་རིའི་གསང་བའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འབྲེལ་བ།

འཆེ་བ་སྐྱངས་པ།

རབ་བྱེད་༥ ཕྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལང་བཙན་བྱོལ་དུ་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱི་ཙན་དུ་བསྐྱུར་བ་དང་། བོད་

ནང་གི་གྲུ་ཡངས་སྲིད་བྱས།

བཙན་བྱོལ་དུ་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱི་ཙན་དུ་བསྐྱུར་བའི་ཐབས་བྱས་གསར་བ་ཞིག།

བོད་ནང་དུ་༡༩༤༠ ན་མ་༤༧ བར་གྱི་གྲུ་ཡངས་གྱི་དུས་ལུན།
 རབ་གྲེད་༤ བོད་མིའི་སྐྱེར་ལངས་གཉིས་པ། ༡༩༤༧ ན་མ་༤༩ བར།
 ༡༩༤༧ ལོའི་ལྷ་སའི་ནང་གི་ངོ་ཚོལ་དང་ཐེང་འབྲུག།
 སྐྱེར་ལངས་གྱི་ཐབས་བྱས་དང་འཐབ་ཅུལ་ལ་དབྱེ་ཞིབ།
 སང་ལམ་གྱི་ངོ་ཚོལ་རམ་སྟོན།
 སྐྱེར་ཡིག་གི་ལས་འགུལ།
 རིལ་བསྐྱགས་ཡིག་ཆ་འབྲེམས་སྟེལ།
 གྲང་འདབ་རིམ།
 བསྐྱོར་བ།
 ངོ་ཚོལ་གྱི་སྐྱེ་ལེན་པ།
 མཐུན་ལམ་མི་གྲེད་པ།

རབ་གྲེད་༧ གོ་ལའི་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ལས་འགུལ་གྱི་སྐྱེད་འཕེལ་དང་ཉམས་ཆག་༡༩༤༩
 ན་མ་༥༠༥ བར།

རུབ་ཕྱོགས་སུ་ཁྲིམས་བཞོ་ལྷན་ཚོགས་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར།
 གོ་ལའི་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ལས་འགུལ་དང་། བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་
 མ་ཡིན་པའི་སྐྱིག་འཇུགས་ཁག་གི་སྐྱེད་འཕེལ།

རབ་གྲེད་༨ ༥༠༥ ལོའི་སྐྱེར་ལངས་གསུམ་པ།
 ཆབ་སྲིད་སྐྱེས་སྐྱོར་གི་ཆེད་དུ་རིག་གཞུང་གི་གོ་སྐྱིད།
 ༥༠༥ ལོའི་རྒྱལ་ཡོངས་ངོ་ཚོལ་དང་ལྷ་སའི་ཐེང་འབྲུག།
 འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྐྱིག་ལམ་དང་། ཐབས་བྱས། ཆིག་བསྐྱིལ།

ལྷག་དཀར་གྱི་ལས་འགུལ། རིག་གཞུང་གཅེས་འཛིན་གྱི་འགོག་ཚོལ།
 རོ་མཉམ་སའི་སློག་འཇུགས་བསྐྱུན་པ།
 མ་སྐྱུན་ལས་མི་བྱེད་པ།

རབ་བྱེད་༥ སྐར་ལངས་གསུམ་གྱི་མཚུངས་བསྐྱུར།

རབ་བྱེད་༡༠ ཐབས་བླུས་གྱི་ལྷན་ཀ་དང་། འགྱུར་ལྡོག་ཅན་གྱི་འགོག་ཚོལ།
 འཆེ་མེད་ཞི་བའི་གྲུབ་མཐའ་དང་ད་ཡོད་ཐབས་བླུས་གྱི་ལྷན་ཀ་ཁག
 འགྱུར་ལྡོག་ཅན་གྱི་འགོག་ཚོལ།

རབ་བྱེད་༡༡ རྒྱལ་ནང་དང་ཕྱི་རྒྱལ་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཚོར་རེ་སྐྱུལ་གསལ་འདེབས།
 ཕྱི་རྒྱལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ཚོས་གང་གནང་ཐུབ།
 བོད་མིའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་གང་གནང་ཐུབ།

ལུང་འདྲེན་ཡིག་ཆ་ཁག

པར་རིས་རེ་འུ་མིག་གི་ཚོ་གཞུང་།

རབ་བྱེད་།

དོན་སྣོད།

བོད་ཀྱི་རང་དབང་ལས་འགུལ་དེས་རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་སློབ་ཡུལ་དུ། མཐར་ཐུག་པའི་
 སེལ་རྒྱུ་དང་རྩི་བོང་གི་འཐབ་ཚོད་ནང་བཞེན་གྱི་གོ་གནས་ཞིག་བསྐྱེད་ཡོད། འཛམ་གླིང་ས་ཡི་
 ཡང་ཚོག་ཏུ་རང་གི་གནའ་བོའི་པ་ས་སྐྱུར་ལེན་གྱི་དམག་ལ་འབད་བཞེན་པའི་བོད་མི་ས་ཡ་
 རྒྱལ་ཅན་གྱི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་འདི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། འཛམ་གླིང་ནང་གི་དྲག་དམག་
 གངས་འཕོར་མང་ཤོས་དང་། དཔལ་འབྱོར་སྟོབས་ལྷགས་ཨང་གཉིས་ལ། མི་འཕོར་ཆེ་ཤོས་
 བཅས་ཀྱི་དེད་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབས་རྒྱ་ནག་དེ་ཕྱོགས་གཞན་དེ་རེད།

དྲག་པོའི་ཚོད་རྒྱུ་གིས་བཅོམ་པའི་འཛམ་གླིང་འདིའི་ནང་དུ། བོད་མིའི་འཆོལ་མེད་ཞི་བའི་
 སྤྱི་ག་ལམ་ལ་བརྟེན་པའི་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་འཐབ་ཚོད་ལ་སྤྲུགས་བརྗོད་རྒྱུ་དེར་ཚོལ་
 ཡོད། འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་སའི་ནང་གི་༡༩༨༩ ཀྱི་སྐྱེད་ལངས་དེའི་རྗེས་སུ། གཟུར་
 གནས་པ་ཚོས་བོད་མིའི་འཐབ་ཚོད་དེ་བཅའ་འཇུག་པའི་ནང་དུ་དྲག་ཚོལ་གྱི་རོ་བོར་འགྱུར་
 བཞེན་པ་དང་། རང་ལུས་མེར་སྲེག་གི་གངས་འཕོར་འབར་བ་དེ་བརྒྱུད་དེ་བོད་མི་ཚོས་རང་
 གིས་རང་ལ་འཆོལ་བ་སྤེལ་གྱི་ཡོད་པའི་མཚོང་རྒྱལ་བཤད་ཡོད། ཟ࿃་ལོ་༡༩༩༩ ཀྱི་རྒྱལ་ཡོངས་
 སྐྱེར་ལངས་དེ། མི་རབས་གསར་བས་མི་རབས་གན་པའི་ཞི་དུལ་བག་ཡོད་ཀྱི་བསམ་སློབ་ཡང་
 དག་དོར་བ་ལྟ་བུར། དྲག་སྤོད་ཅན་གྱི་བོད་རིགས་གཞིན་སྤེལ་ཚོས། ཡོངས་ས་མཚོག་གི་
 འཆོལ་མེད་ཞི་བའི་ལྟ་བུའི་སྤོད་གི་ཡོད་པའི་མཚོན་རྟགས་མཚོན་རྒྱལ་ཅན་པའི་རྒྱལ་གྱི་བརྒྱུད་

ལམ་ཁག་གིས་སྟོན་ཐབས་བྱས་ཡོད། བརྒྱད་ལམ་ཁག་གིས་ ། རོད་རིགས་ན་གཞིན་ཚོས་
 འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ལ་དྲོགས་སློང་བྱས་ཡོད། ། དང་། ། རྩལ་འཕྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་གོང་
 ས་ཏུ་ལའི་སླ་མའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་ལ་བྱི་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ། ། རྩལ་འཕྲོ་བ་ས་
 ཉེན་ཉེས་པ་དང་འཐབ་པའི་བོད་ནང་གི་འཆེ་བ། ། ། ལྷ་བུ་འཆོར་འབྲུག་སྐྱེན་པའི་འགོ་བརྗོད་
 མང་པོ་བཏོན་ཡོད། ། དེ་ཡང་བོད་མི་ཚོས་འབྲུར་བཞིན་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་གཟུགས་བརྟན་
 དེ་དོན་དངོས་སུ་འདིགས་སྐྱེལ་གྱི་ལས་འགྲུལ་འགོ་བ་ཐབས་དང་། ། འཆེ་བ་ལ་བསྐྱེད་བཅོམ་
 པའི་གྲེང་གཞི་གསར་བ་ཞིག་འགོ་འཇུགས་ཀྱི་ཡོད་སྟོན། ། རྒྱ་ནག་གི་སོ་བལྟའི་འབྲུལ་ཆས་
 ཀྱིས་པར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཐེང་འགྲུག་རིགས་རྒྱལ་སྤྱི་དང་རྒྱལ་ནང་གི་བརྟན་འཇིག་བརྒྱད་དེ་
 སྐར་ཚོས་ཡང་སྐྱོས་ཀྱིས་རྒྱུ་མིང་བྱས་པ་རེད།

འདིའི་ཐད་ལ་བྱི་བ་མང་པོ་ཡོད་བཞིན་ཡོད། དཔེར་ན། བོད་མིའི་འཐབ་ཚོད་འདི་དོན་
 དངོས་སུ་འཆེ་བ་དང་བྲག་སློང་གི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱེད་འཕེལ་འགོ་བཞིན་ཡོད་དམ། དེས་དོན་
 དངོས་སུ་ཐབས་བྱས་དང་འཐབ་ཅུལ་གང་དག་བཀོལ་སློང་བྱེད་བཞིན་འདུག་གམ། བོད་མིའི་
 འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་གྲོ་ཚོལ་དེ་དུས་ནམ་ཞིག་ལ་ཇི་འདྲ་བྱས་ཏེ་བྱུང་བ་རེད་དམ། བོད་མིའི་
 འཐབ་ཚོད་དེ་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་འཕེལ་བྱུང་ཡོད་དམ། དུས་རབས་ཉེ་ལུང་མཇུག་དང་ཉེར་གཅིག་
 པའི་འགོ་སྟོན་གྱི་བོད་མིའི་སྐྱེར་ལངས་ཆེ་བ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་གྲོ་ཚོལ་
 གྱི་ལུས་པ་ག་རེ་བྱུང་ཡོད་དམ། སྐྱེར་ལངས་རེ་རེའི་ནང་གི་བརྗོད་གཞི་དང་། དགོས་དོན། ལྷན་
 ཀུན་ཐབས་བྱས། འཐབ་ཅུལ། ལག་ཆ། འབྲུག་སྐྱེན་བཅས་གཙོ་བོ་གང་དང་གང་ཡིན་ནམ། ད་
 ལྟོ་དང་མ་འོངས་པའི་ལས་འགྲུལ་གྱི་ཐབས་བྱས་སྐྱེལ་ཕྱོགས་དང་། གནས་ཚུལ་ལེགས་པོར་
 ཉོགས་པའི་སྐྱོན་ས་འཆར་གཞི་འདིར་རྒྱུད། འདས་ཐེན་པའི་འགོ་གྲོ་ཚོལ་གྱི་ལས་འགྲུལ་ཁག་
 རས་བོད་པའི་ལས་འགྲུལ་བ་ཚོས་བསྐྱེད་བྱ་གཙོ་བོ་ག་རེ་ལེན་དགོས་མཁམ། དེ་བའདི་དག་ལ་

ལན་འདེབས་པའི་ཕྱིར་བཅུ་ལྔ་ལ་རྒྱལ་གྱི་དུས་ལུན་འིང་གི་བོད་མིའི་འགོ་གྲོལ་གྱི་འབྲེལ་
རིམ་ལ་དབྱེད་པ་བྱེད་དགོས།

ངས་ཆེད་ཚོམ་འདིའི་ནང་དུ་ཐབས་བྱས་ལྡན་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཚོད་རྒྱུ་གི་མིག་ཤེལ་
བརྒྱད་དེ། ཆེག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ནས་ད་ལྟ་བར་གྱི་བོད་མིའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་གྲོལ་
ཚོལ་ལས་འགུལ་གྱི་འབྲུང་ཁུངས་དང་། འབྲེལ་རིམ་ལ་བསྐོ་སྐོང་གིས་རྩི་བ་འདི་དག་ལ་
འཆོལ་ཞིབ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། ཆེད་ཚོམ་འདིས་སྐྱེར་ལངས་དང་པོ་༡༩༥༦ ནས་༥༩ བར་དང་།
༼དོན་དངོས་སུ་འོ་ཚོལ་རིམ་ཆར་དུ་༡༩༩༣ བར་སུ་མཐུད་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་༽ སྐྱེར་ལངས་
གཉིས་པ་༡༩༥༧ ནས་༥༩ བར། སྐྱེར་ལངས་གསུམ་པ་༣༠༠༩ ནང་བྱུང་བ་བཅས་སྐྱེར་ལངས་
གསུམ་གྱི་བརྒྱད་རིམ་ནང་དུ་བོད་མིའི་ལས་འགུལ་གྱིས། ཐབས་བྱས་དང་འཐབ་ཅལ་ཇི་ལྟར་
བཀོལ་སྤོང་བྱས་པ་དམིགས་འབེན་དུ་བརྒྱུང་ཡོད། གསལ་ཁ་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་ངས་༧་ལོང་
ས་མཚོག་གི་བཟང་སྤོང་དང་འབྲེལ་བའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འབྲེལ་ཚོལ་དང་། གཉིས་སྐབས་ཀྱི་
ཐབས་ལམ་དེར་འབྲེལ་བའདད་བྱེད་སྐབས་ཐ་སྣང་༼ལྟ་བུ་ལྡན་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བ་༽ ཞེས་
དང་། སྐྱེར་ལངས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་བསྐྱེད་དང་། ཐོལ་བྱུང་གི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་
འབྲེལ་བཅོང་བྱེད་སྐབས་༼འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་གྲོལ་༽ དང་། ཡང་ཐབས་བྱས་དང་སྤྱི་ག་
འཇུགས་ལྡན་པའི་སློབ་ཞི་བའི་མི་མང་གིས་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་གྲོལ་ཚོལ་བེད་སྤོང་གི་
འབྲེལ་བའདད་བྱེད་སྐབས་༼ཐབས་བྱས་ལྡན་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་༽ བཅས་ཀྱི་ཐ་
སྣང་བེད་སྤོང་བྱེད་རྒྱ་ཡིན།

རབ་བྱེད་༡།

རྒྱ་ཆེ་ཡིག་ཆ་སྐྱུར་ཞིབ་ཀྱི།

བོད་མིའི་འཕམ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་གྱི་བྱེད་ལས་སྐོར་གྱི་ཡིག་ཆ་
 ཉ་ཅང་ཉུང་དུ་ཞིག་ལས་རྙེད་གྱི་མེད། འགའ་ཞིག་གིས་དོན་གཞན་འདི་མི་རིགས་རིག་པའི་
 ལས་ནས་ཉམས་ཞིབ་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། ལྷི་ཚོགས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་ནས་བརྟག་དབྱེད་བྱས་པ་
 དགོན་པོ་ཡོད། བོད་དོན་སྐོར་གྱི་ཡིག་ཆ་མང་ཆེ་བས་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་མེ་ཅིང་དང་། བཙན་
 རྒྱུལ་བོད་གཞུང་གི་བསྟེན་གནས་རྟ་རམ་ས་ལའི་དབར་གྱི་མཐོ་རིམ་དཔོན་རིགས་ཀྱི་ཐག་འཐེན་
 ལྟ་བུའི་རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། བོད་ནང་གི་རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་བྱས་འག་
 དམིགས་འབེན་དུ་བྱས་ཡོད། བོད་མི་ཚོས་སྤེལ་བའི་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་གནས་ཚད་
 ཅན་གྱི་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་བྱིལ་བསྐྱགས་དང་། ལས་འགུལ་སྐྱ་ཚོགས་པ་དེ་དག་ལ་ཐལས་པ་
 ཚོས་སྐྱགས་སྤང་ཉ་ལམ་སྤེལ་མེད།

བོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ནང་དུ་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་འཕམ་ཚུལ་མེད་སྐྱོད་བྱས་པའི་དབྱེད་བརྗོད་
 དཔར་སྐྱབ་བྱང་བ་ཉུང་དུ་འདི་ནང་གི་གཅིག་གི་༡༠༠༡ བར་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་གྱི་འཆོ་མེད་
 ཞི་བས་དཔར་སྐྱབ་བྱས་པའི་སྐྱབ་ཐོ་སྤང་དུ་དེ་རེད། འགོ་བརྗོད་དུ་། བདེན་པ་གི་ང་ཚོའི་གོ་
 མཚོན་གཅིག་ལུ་དེ་རེད། ་ ཅེས་པ་དེའི་ནང་དུ་བོད་མི་ཚོས། རང་གི་འཕམ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་
 འཆོ་མེད་ཞི་བའི་འཕམ་ཚུལ་མེད་སྐྱོད་བྱས་པའི་ཐོ་གཞུང་རིང་པོ་ཞིག་འདུག བོད་ཀྱི་ལས་
 འགུལ་ནང་དུ་ཞི་བའི་མི་མང་གི་འགོག་ཚོལ་རིགས་པ་སྐོར་བྱས་པའི་བརྟམས་ཚོས་གཞན་

བ་དབེར་ན། རྫོ་རྣལ་ཤི། འཕུ་ཡིས་༡༩༩༥ ལོར་གྲིས་པའི་ རྩོད་མིའི་སྐྱེར་ལངས་ནང་གི་
 སྲིད་དོན་གྱི་ཚོ་གཤམ་རྒྱུ་གི་འཁོར་ལོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རེད། འོན་ཀྱང་བརྩམས་ཚུལ་འདི་
 དག་གིས་བོད་མིའི་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཅུལ་རྣམས། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ཚོད་རྫོག་གི་མིག་
 འེལ་བརྒྱུད་དེ་མ་ཡིན་པར། མི་རིགས་རིག་པའི་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོར་གཙོ་བོ་ཆེ་བ་དབྱེ་ཞིབ་
 བྱས་ཡོད།

མཚུངས་བསྐྱར་བྱས་ན། ཀའི་ཟུག་ ཀའོས་ཀྱི་༡༩༩༩ ལོའི་ རྩོད་དམག་གི་དུ་སྤྱུག་ རྩོད་དང་།
 ཁེ་རོ་ལ། མེག་གཞུ་ཉན་གྱི་༢༠༡༠ ལོའི་ རྩོད་རྒྱུ་བཅད་པའི་བྱུང་རབས་ཁག་ མེལ་ཀལ། རན་
 ཉམ་གྱི་༢༠༠༩ ལོའི་ རྩོད་སངས་རྒྱལ་གྱི་དཔལ་རྒྱུལ་ ཀའི་ཟུག་ ཀའོ་རྫོལི་དང་། རེམས། མེའི་
 སོན་གྱི་༢༠༠༢ ལོའི་ རྩོད་བོད་ནང་ཨ་རིའི་གསང་བའི་སྤྱི་གཤམ་འཇུགས་ཀྱི་གསང་བའི་དམག་
 འཐབ་ རྩོ་མས། ལཡི་ཏེ་གྱི་༢༠༠༢ ལོའི་ རྩོད་བོད་ནང་དུ་ ཞེས་པ་ཐེ་བའི་བོད་ཀྱི་དམག་དམག་
 ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ལ་མཁའ་བའི་དབྱུང་བརྗོད་བྱས་པའི་བརྩམས་ཚུལ་མང་བ་འདུག ད་རིང་གྱི་
 ལོ་༢༠༡༥ ལྷ་པོ་ བའི་ནང་ རྩོད་མིའི་དམག་འཐབ་འཕོག་རྒྱུ་ རྩོད་སྐྱོར་ལ་གྱུ་གལ་ནང་དུ་
 བཅའ་བས་ལྷུ་འབྲས་གྲངས་༩༩༥༠༠༠ རྩོད་སྤྱོད་པ་དང་། རྩོད་མིའི་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་
 འཕོག་རྒྱུ་ རྩོད་སྐྱོར་ལ་གྱུ་འབྲས་གྲངས་༡༥༠༠༠༠ གསུམ་ཆ་གཅིག་ཅེས་མ་གཏོགས་
 རྩོད་སོན་ཡོང་གི་མི་འདུག བོད་ཀྱི་སྤྱི་དུ་དམག་སྤྱོད་བསྐྱེད་ན་ཉལ་ས་པའི་གྱུ་འབྲས་གྲངས་
 ༩༩༩༠༠༠ དང་། བོད་ཀྱི་སྤྱི་དུ་འཚོ་མེད་ཞི་བ་བསྐྱེད་ན་གྱུ་འབྲས་གྲངས་༢༩༩༠༠༠ ལས་
 རྩོད་སོན་ཡོང་གི་མི་འདུག

གོ་མཚོན་ལྟར་བ་དང་གོ་མཚོན་མེད་པའི་འཕོག་རྒྱུ་ཐོག་གི་བརྩམས་ཚུལ་གཉིས་
 དབར་གྱི་མང་ཉུང་ཆ་སྤོམས་མེད་པའི་རྩོད་མཚན་གཅིག་ཞི། བོད་མི་ཚོས་འཕོག་རྒྱུ་ལ་སྤོམ་

ལྷ་མོ་ལམ་ནས་འབྲེལ་བ་ཤད་བྱེད་སྐབས་ཟིན་མཚམས་མཐོ་མོ་བཟུང་བས་ཡིན་སྲིད། ས་
 གནས་གང་དུ་སྐྱེ་ལུས་མེད་སྲེག་ལྟ་བུའི་ལས་འགྲུལ་དེ་རྒྱན་ལྡན་འགོག་ཚོལ་གྱི་ཆ་ཤས་ཞིག་
 ཏུ་འགྱུར་སོང་ན། མངོན་གསལ་ཆེད་མེད་པའི་འགོག་ཚོལ་གྱི་འཐབ་རྩལ། དཔེར་ན། རང་
 མགོ་རང་ཐོན་དང་། བན་རྒྱན་རོགས་སྦྱོར་རལ། ཡང་ན། མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ། ཞི་བའི་མི་
 མང་ནས་བཀའ་བཅི་དྲུང་ལེན་མི་ཞུ་བ་བཅས་ཀྱིས་སྐད་གྲགས་ཆེན་པོ་བཟོ་ཡི་མེད། བོད་མི་
 ཚོའི་ནང་དུ་འགོག་ཚོལ་ཞིག་ཡིན་ན། མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ལས་ཞིག་མ་ཡིན་པར།
 མངོན་པར་གསལ་བའི་ལས་ཞིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཞིག་ཅང་མི་སྐྱེ་བའི་རྩལ་དུ་ཡོད།
 མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ལས་མང་པོ། དཔེར་ན། མཐོ་རིམ་དབང་འཛིན་པ་ལ་མཐུན་ལམ་མི་
 བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་མིར་དབང་བའི་ཚོང་ཁང་ཁག་ནས་དངོས་ཆས་མི་ཉོ་བ། གཞུང་གིས་འཛིན་
 སྱོར་བྱེད་པའི་སློབ་གྲར་མི་འཇུག་བ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྲིག་འཇུགས་ཁག་དོས་ལེན་མི་བྱེད་པ།
 བཅས་ནི་འགོག་ཚོལ་ཞིག་ཡིན་པར་བཅི་མཁན་དགོན་པོ་ཡོད་ལ། དེ་དག་ལ་དོ་སྣང་དང་ཡིག་
 ཐོག་ཏུ་མ་འཁོད་པའི་གནས་རྩལ་ཡང་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད། བོད་མིའི་བསམ་སློབ་ནང་དུ་དོ་སྣེ་ལ་
 རམ་སྟོན་དང་། གོམ་བཟོད་དང་བྱ་བ། རྐད་འབོད་དོ་སྣེ་ལ་བྱེད་རྒྱ། རྒྱལ་དར་གནས་ལ་འབྲུང་
 རྒྱའི་མཚོན་མངོན་གསལ་ལྡན་ལ་བྱ་འགྲུལ་ཡིན་པའི་མངོན་པར་གསལ་བའི་ལས་ཀྱི་རིགས་
 དེ་ཁོ་ན་འགོག་ཚོལ་ལས་འགྲུལ་ལ་ཅི་རྒྱ་དང་ཐོ་འགོད་བྱེད་རྒྱུར་དོས་འཚམས་ཡིན་པ་
 བསམ་གྱི་ཡོད། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་ལ་གྲུ་དོག་པའི་འཛིན་སྲུངས་འདི་བོད་ནང་གི་ཞི་
 བའི་མི་མང་གི་འགོག་ཚོལ་ཆ་ཚང་བ་ཡིག་ཐོག་འགོད་རྒྱུར་འགོག་རྒྱུ་ཆེ་ཤོས་ཞིག་བྱུང་
 ཡོད།

སྤྱི་རབ་ཏུ་མི་ལ་དམག་འཐབ་ལ་ཡིད་འཕྲོག་པའི་རོལ་རྩེད་དང་། རྒྱལ་ཁ་ལ་མངོན་
 བསྟོན། བམ་ཁ་ལ་ཐུང་ན། དཔེར་བོ་ལ་རྗེས་ཤུན། དག་པོ་ལ་འདྲེ་རུ་ལྟ་རྒྱ་བཅས་རང་བཞིན་

ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འགྲོས་ཤིག་ཡོད། བོད་མི་ཚོ་ཡང་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་ལས་དམིགས་
 བསལ་གང་ཡང་མེད། བོད་སྐྱུག་གཞོན་སྐྱེས་ཚོས་མི་རབས་ཀྱི་རྒྱ་བསྐྱོད་བྱས་པའི་
 འགོག་ཚོལ་བྱུང་རབས་ཀྱི་ནང་དུ་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༠ ནང་རྒྱ་མིའི་ཁ་གཏད་དུ་དཔལ་མཛངས་ལྷན་
 པའི་དམག་འཐབ་བྱེད་མཁན་གྱི་དཔལ་རྒྱལ་མགོན་པོ་བགྱིས་དང་། གཡུ་རུ་དཔོན་སོགས་ཀྱི་
 བྱེད་རྒྱུས་རྣམས་ཡིད་འགྲུག་དང་གྲུས་བཅིའི་སློན་ནས་བྲན་གསོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལས་ལྷོ་གཞུ་
 འཛེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་གྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་ཚོར་སྣང་སྐྱེད་ཀྱི་མེད་ལ། དེ་
 བཞིན་བཟབ་སྟོན་གྱི་ངོ་བོར་རྟོག་ཡུལ་དུ་འཆར་རྒྱུ་ཡང་ལས་སྤྲོ་བོ་མིན། འདས་པའི་རང་
 བཅོན་གྱི་འཐབ་རྩེད་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་རུས་པ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་འཛེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྲུལ་འགའ་
 ཞིག་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཚོག་ཏུ་བྱུང་ཡོད། དཔེར་ན། ཨ་འིའི་མི་མེར་སྲེལ་
 ཡུལ་མངའ་སྡེ་ཁག་གིས་དབྱིན་རིས་བཟོ་སྐྱུག་བྱས་པའི་དངོས་པོ་ཕྱིར་ཚོར་དང་ནང་འབྲེན་མི་
 བྱེད་པ། རྒྱ་གར་གྱིས་དབྱིན་རིས་བཟོས་པའི་རས་ཆར་ཕྱིར་སྟོག་བྱེད་པ་བཅས་རེད། དེས་ན་
 ལས་འགྲུལ་འདི་རིགས་མེས་མས་ཚོར་སྐྱུལ་སློང་བྱེད་པར་རུས་མཐུ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་བརྒྱུད་ལམ་
 སྟོག་བརྟན་ནས་འབྲེན་གྱིས་ཐབ་ལེན་ཐུབ་རྒྱུ་དཀའ་མོ་རེད།

མ་ཆེ། རྟུག་ཤིག་ཡིས་། འཛེ་མེད་ཞི་བའི་བྱུང་བ་སྐྱུར་གསོ་བྱེད་པ། ། ཞེས་པའི་ནང་དུ་
 རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་བྱུང་རབས་ནང་དུ་འཛེ་བ་ལ་བསྐྱུགས་པའི་མེ་རྟོག་གཏོར་བ་དང་། སྐྱེས་པ་
 མོ་ཡིས་བཀོལ་སློང་བྱས་པའི་རྟོགས་དབྱེད་རང་བཞིན་གྱི་འཛེ་བ། འགས་ཆེ་བ་དྲག་པོའི་བྱེད་
 ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རང་བཅོན། དེ་བཞིན་འགྲོ་བ་མིའི་དོ་སྣང་དང་།
 བརྒྱུད་ལམ་གྱི་དམིགས་གཏད་བཅས་འདི་དག་ཚང་མས། མི་ས་ཡ་མང་པོས་མངོན་གསལ་
 མེད་པར་སྲེལ་དང་སྲེལ་བཞིན་པའི་འཛེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་དེ་སྣང་མེད་དུ་བཞག་ཡོད།
 འཐབ་རྩེད་འདིའི་གསལ་ལ་འགས་ཆེ་བ་དྲག་པོའི་ལས་ནས་དབང་འཛིན་པའི་ངོས་ནས་ཡ་ལན་

ཞིག་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་གསར་ཤོག་གི་འགོ་བརྗོད་དུ་འདེད་སླེབས་ཀྱི་མེད་ལ། མང་ཚོགས་ཀྱི་
 དན་ཡུལ་དུ་འདེད་གནས་ཀྱི་མེད། ཅེས་གསུངས་ཡོད། བོད་ཀྱི་བྱུང་རབས་དང་། ཆབ་སྲིད་
 རོག་གི་བྱི་རྒྱལ་བའི་མཁས་པ་མང་པོར། བོད་མིའི་འཐབ་རྩེད་ནང་འཇུག་དམག་འགོག་ཚོལ་
 རྐྱེད་ཀྱི་ལེ་བུ་ཐུང་དུ་འདེད་གནས་ཚུལ་དེས་ཡིད་འཕྲོག་པོ་བྱུང་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་གནས་
 ཚུལ་དེར་ཨ་རིའི་གསང་བའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཐེ་བླུས་ཡོད་པས་སོ། བྱུང་རབས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོར་
 ཚོལ་བྱིད་ཚོར་སྟེར་བའི་ཨ་རིའི་གསང་བའི་ལས་ཁུངས་དང་། བོད་ཀྱི་འཇུག་དམག་དབར་ཀྱི་
 འབྲེལ་བ་ཡ་མཚར་ཅན་དེས་བོད་ཀྱི་བྱུང་རབས་སློབ་ཚོའི་ཡིད་དབང་ལུ་མ་ཐུད་དེ་འཕྲོག་གི་
 ཡོད། འདིའི་རྒྱན་པས་བོད་ཀྱི་བྱུང་རབས་ཀྱི་སློབ་གཞི་དེ་མ་མཐར་འཇོ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་
 ཚོལ་ལ་འབྲུག་སློབ་བརྒྱུ་བ་བྱུང་མེད་ལ། སྦྱོག་ས་ནས་བཤད་ན་ཆ་ཚང་སྤང་མེད་དུ་བཏང་
 ཡོད་པ་རེད།

སློབ་གཞིའི་ཚུལ་དུ་ཐབས་བླུས་ལྡན་པའི་འཇོ་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་གཞག

འདས་པའི་བཅུ་གྲག་དང་ལྷག་པར་དུ་ཨ་རབ་ཀྱི་དམིད་ཀའི་སྐབས་སུ། རང་དབང་དང་
 མང་གཙོའི་ཆེད་དུ་སླེབ་པའི་འཇོ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་ཁག་གིས། ཞི་བའི་མི་མང་གི་
 འགོག་ཚོལ་འདི་ལ། རྒྱལ་སྤྱིའི་བརྒྱུད་ལམ་དང་། མཁས་དབང་། ཉམས་ལེན་པ་བཅས་ལ་
 དུས་ཡུན་རིང་པོར་བྱུང་མ་མེད་པའི་དོ་སྤང་ཞིག་བསྐྱུན་ཡོད། འཇོ་མེད་ཞི་བའི་ཚོད་རྒྱུ་ཐོག་
 གི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལྷོ་གནས་ཁང་དང་། ཨེལ་རྒྱུན་ ཨེར་ཌན་བསྟེན་གནས་ཁང་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་ཚོན་
 གྱིས། ཐབས་བླུས་ལྡན་པའི་འཇོ་མེད་ཞི་བའི་ཚོད་རྒྱུ་གི་ཐོག་ལ་ཉམས་ཞིབ་དང་ཡིག་ཆ་
 ཐོན་ཆེ་བསྐྱུན་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནང་ཡོད། ལྷི་ལོ་༢༠༡༡ ལོར་ཨ་རི་ཁ ཅེ་ལོ་སྟེན་དང་། མརིཡ་
 སེལ་མན་གྱིས་བྲིས་པའི་ རྒྱ་ཞི་བའི་མི་མང་གི་འགོག་ཚོལ་ལ་ལུས་པ་ཅི་ཕྱིར་ཡོད། འཇོ་མེད་

ཞི་བའི་ཚོད་རྫོག་གི་ཐབས་བྱས་ལྡན་པའི་རིགས་པ། ། ཞེས་པའི་དེ་བའི་དེས་འགྲོས་འདི་ལ་པན་
 རོགས་ཤུགས་ཆེ་བྱང་ཡོད། དཔྱད་བརྗོད་དེས་བརྒྱ་ཕྱག་གཅིག་གི་རིང་ལ་བྱང་བའི་ལས་
 འགྲུལ་གྲངས་ ༣༩༣ ལ་དབྱེ་ཞིབ་དང་། ཉམས་ཞིབ་མཐེལ་བྱིན་བྱས་པའི་བྱ་བ་དོན་ལ། དཔག་
 བོའི་ལས་འགྲུལ་ལས་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྲུལ་ལ་ལམ་སྟོངས་ཡོང་རྒྱུའི་རེ་བ་དེ་ཉིས་
 ལྡན་ལས་མང་བ་ཡོད་ཅེས་མཚུག་བསྟོམས་བྱས་འདུག བོད་མི་ཐེ་བའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་
 འགོག་ཚོལ་གྱི་ཉམས་ལེན་པ་མང་པོས། སྤྱོད་དང་བཅས་དེ་བའི་གསར་བ་འདིར་བསྐྱེད་བྱས་
 པ་རེད། དེ་བའི་ཁོང་ཚོའི་བདམས་པའི་འགོག་ཚོལ་གྱི་ཐབས་ལམ་དེ་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སློན་ནས་
 ཡང་དག་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། ཉམས་ལེན་གྱི་ཆུས་ཀྱང་ཅེ་སྤྱད་དེ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་
 སྤྱིན་པ་རེད།

བོད་མིའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་བསྐོ་སྐྱེད་དེ་
 སྤོལ་རྒྱན་གྱི་ཆུས་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སློན་གཞི་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཅུག་ཡོད། བོད་མི་ཚོས་འཇིག་
 རྟེན་ལ་ལྟ་སྟངས་དེར་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚོས་དང་འབྲེལ་བའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱན་
 ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད་པས། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སློར་གྱི་བསྐོ་སྐྱེད་པལ་ཆེ་བ་དོན་དངོས་སུ་ཐབས་
 ལམ་དེར་བྱས་པ་ལྡན་དང་མི་ལྡན་དེ་མ་ཡིན་པར། བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སློན་ནས་ལེན་འོས་དང་
 མི་འོས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་འཁོར་གྱི་ཡོད། བོད་མིའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་ལྟ་བུ་གྲུབ་ལྡན་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་
 བའི་ཐོག་ཏུ་ཤུགས་སློན་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་པ་དེས། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་
 ཤུགས་ཆེར་གཏོང་རྒྱུའི་གལ་གནད་དེར་རྒྱན་དུ་དོ་སྣོན་ཐེབས་པ་རེད།

རེ་ལུ་མིག་། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁག

ངོ་ཚོལ་དང་རྒྱུད་སྐྱེལ།

ཐོན་འདོད་པའི་འགྲུར་བའི་རྒྱལ་
རྟེན་གྱི་ཚེད་དུ་འཇམ། ཡང་ན་ལྷུང་
ས་ད་གནས་ཀྱི་ཐད་དུ་གྲོ་ཁ་མ་
རངས་པའི་རྣམ་པ་མངོན་པའི་
མཚོན་རྟགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཁག

མ་སྐྱེན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

སྤྱི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བ། རྒྱུན་
ལྡན་གྱི་ལས་འགན་ལག་བསྟར་
གྱི་བྱ་བ་ལ་མི་འཇུག་པའམ། ཡང་
ན། བྱེད་ལས་ཁག་ལ་སྟངས་
འཛིན་བྱེད་པ་དང་། གཏན་ལ་སའ་
བའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་
ལེགས་བྱུང་དང་། རྒྱུན་ལྡན་ལ་
གོམས་གཤེས་ཁག་ལ་ཉམས་
ལེན་དང་བརྟེན་སྲུང་མི་བྱེད་པའི་
བྱེད་ལས་ཁག
ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བ། རྒྱུན་
ལྡན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཆབ་སྲིད་
དང་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་ལས་འགུལ་
ཁག་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུར་མི་
ལུགས་པའམ། ལྷིང་བཤོལ་བྱེད་
པའི་བྱེད་ལས་ཁག
དབལ་འབྱོར་དང་འབྲེལ་བ། རྒྱུན་
ལྡན་འགོ་བཞེན་པའི་དབལ་འབྱོར་
གྱི་འབྲེལ་བ་ཁག་ལག་བསྟར་མི་
བྱེད་པའམ། ལྷིང་བཤོལ་བྱེད་
པའི་བྱེད་ལས་ཁག

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ཐེ་གཏོགས།

གཏོར་བཤིག་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་
གནས་བབ་གཞིར་བཞག་ཞིག་གི་
ནང་དུ་གཏན་ལ་སའ་བའི་ཀུན་
སྤོང་དང་། སྤྱིག་འཇུགས། སྲིད་
ལྷུས། འབྲེལ་ལམ་བཅས་ཀྱི་
བརྒྱུད་རིམ་ལ་ཐད་ཀར་ཐེ་
གཏོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་སྡོན་འགོག་
གས། ཡང་ན་གཏོར་བཤིག་བྱེད་
རྒྱུར་བཅོས་པའི་བྱེད་ལས་ཁག
རིག་ཅལ་གསར་གཏོད་དང་
འབྲེལ་བ། རྒྱུན་ལྡན་གྱི་གནས་
བབ་གཞིར་བཞག་ཞིག་གི་ནང་དུ་
ཀུན་སྤོང་དང་། སྤྱིག་འཇུགས།
སྲིད་ལྷུས་སམ། ཉམས་ལེན་ཁག་
གིས་བྱེད་ལས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་
གསར་བ་ཞིག་བསྐྱུན་མིར།
མ་སྐྱེན་རྒྱུན་དང་འབྲེལ་ལམ་ལ་
བརྟེན་པའི་ཐེ་གཏོགས་བྱེད་པར་
བཅོས་པའི་བྱེད་ལས་ཁག

བུང་ཁུངས། རྒྱུན་ ལྡན་གྱི་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྲིད་དོན་། དང་། མ་མིང་ རྒྱུ་ལོ་ས་ཀུ་ཡི་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ལྷུང་ལོ་ས་ལྷུང་གསོ་བྱེད་པ།

འདས་པའི་ལོ་ལོ་སྤུངས་ཀྱི་ནང་དུ། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་རྣམས་རགས་
 པའི་སྐོན་ལས་རིགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་མཁན་གྱི་མཁས་དབང་རྒྱུན་ ལུས་དང། དེ་མིན་ཚོམ་པ་པོ་
 གཞན་གྱིས་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་གཞག་དང། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྐོར་ལ་གྲིས་པའི་དེབ་རྣམས་པོད་
 སྐད་དུ་བསྐྱར་ཏེ་བོད་མི་གནས་སྡོད་ཀྱི་ས་ཕྱོགས་གང་སར་འབྱེམས་སྟེལ་བྱས་པ་རེད།
 གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ། དཔེར་ན། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཚོད་རྫོག་ཐོག་གི་རྒྱལ་སྤྱིའི་
 ལྷོ་གནས་ཁང་དང། བོད་དོན་ལས་འགུལ་བསྟེན་གནས་ཁང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་འབྲེལ་མ་གུང་
 ཁང་བཙས་ཀྱིས་སློག་བརྟན་ ། སྲིད་དབང་སྐེར་འཛིན་པ་ཞིག་འཆམ་ལ་འབེབས་པ་ ། ། དང།
 ། སྐོབས་ལུགས་ཆེ་བའི་རྒྱས་པ་ཞིག་ ། ། བཙས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ཏེ་བོད་མིའི་སྡོད་སྐྱར་
 གང་སར་བསྟན་པ་མ་ཟད། བརྟན་འཕྲིན་དེ་དག་རྒྱ་ཁྲབ་ཏུ་འབྲེམས་སྟེལ་བྱས་པ་རེད། ལས་
 འགུལ་བ་དང་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་བློན་ཚོས། ཐབས་བྱས་ལྡན་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་
 འགོ་གྲོལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང། ཉམས་ལེན་གྱི་སྐོར་ལ་ཐོག་མར་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱངས་ཏེ།
 རྗེས་སུ་གཞན་ལ་སྤོང་བདར་སྤོད་རྒྱ་དང་ལས་ལྷ་འཚོག་རྒྱའི་འགོ་བཙུགས། ལྷོ་བློན་གྱི་བྱ་བ་
 འདི་དག་གིས། བོད་དོན་ལས་འགུལ་གྱི་ནང་དུ་ཐབས་བྱས་ལྡན་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱེད་
 ལས་ལ། དོན་གཉེར་གསར་པ་ཞིག་བསྐྱབ་པ་རེད། དེར་སང་བོད་མི་ཚོས་ལས་འགུལ་སྟེལ་
 སྐབས། ཐབས་བྱས་ལྡན་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཚོད་རྫོག་ལ་གོ་རྟོགས་ཟབ་ཏུ་སྦྲིན་ཡོད་པ་
 མངོན་པ་དང། བོད་དོན་ལས་འགུལ་བ་ཚོས་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་གྲོལ་དེ། ལས་འགུལ་གྱི་
 འཁོར་རྒྱ་རྒྱུད་དུ་གཏོང་བའི་བཟང་སྤོད་ཀྱི་འགོག་རྒྱུན་ཙམ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། ཐབས་བྱས་
 ལྡན་པའི་གོ་མཚོན་ཞིག་ཏུ་བལྟ་རྒྱུར་མོས་པ་ཆེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཆེད་ཚོམ་འདིའི་ནང་དོན།

ཆེད་ཚོམ་འདིའི་རབ་བྱེད་དང་པོ་ས་དོན་གས་སྐོར་གི་ཇི་བ་དུ་མ་ཞིག་ལ་དབྱེད་པ་བྱས་པའི་
 སྐོར་ནས་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བོད་མིའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ལ་འབྲེལ་བ་ཤད་
 བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རབ་བྱེད་གཉིས་པས་བོད་ཀྱི་བྱུང་རབས་ཀྱི་སློང་གཞི་དེས། ཡག་ས་ནས་བཤད་
 བ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་གྲོལ་ལ་ཕྱགས་སྐོན་བྱས་མེད་པ་དང་། སྐྱག་ས་ནས་བཤད་ན་ཆ་
 ཚང་སྒང་ཚུང་དུ་བཏང་ཚུལ་བཅས་བོད་མིའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་གྲོལ་དང་འབྲེལ་བའི་ད་
 ཡོད་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དབྱེད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རབ་བྱེད་འདིས་ཆེད་ཚོམ་འདིའི་ནང་གི་སྐྱབ་བྱེད་
 ལྟེ་བ་ཁག་ཀྱང་གསལ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རབ་བྱེད་གསུམ་པས་བོད་ཀྱི་བྱུང་རབས་ཀྱི་རྒྱ་བ་
 ལྗོངས་དང་། ༡༩༥༩ ནང་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་བཅའ་འཇུག་ཅི་ལྟར་བྱས་པའི་དུས་རིམ་གྱི་
 སྐོར་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། གོ་མཚོན་སྒངས་ཉེ་ཁེར་རྒྱུད་དུ་སྡོད་པའི་སྤིང་བྱས་དང་། བོད་མིའི་སྤྱི་
 ཚོགས་ནང་ཚོས་ལུགས་དང་ལུང་ཚན་གྱི་དབྱེ་འབྲེད་དེ་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་
 ལས་གཙོ་ཆེ་བར་གྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས། རྒྱ་ནག་གི་བཅའ་འཇུག་དང་བཅའ་བཟུང་དེ་
 བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཡོངས་ཀྱིས་འགོ་གྲོལ་བྱུང་བའི་ཉུས་པ་དེ་ཉམས་བཅུག་པ་རེད།

རབ་བྱེད་བཞི་པས་བོད་ཀྱི་སྐྱེར་ལངས་དང་བོ་དང་། བོད་ཀྱི་འཇུབ་དམག་འགོ་གྲོལ་གྱི་
 འགོ་འཇུགས་དང་མཚམས་བཞག་ཚུལ། དེའི་སྐབས་སུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་གྲོལ་གྱི་ས་
 བོན་བཏང་བ་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བཞོ་སློང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་དེར་དག་པོའི་བྱེན་ལངས་
 ཀྱིས་སྤིངས་ཆའི་དབུས་བཟུང་ཡོད་ཀྱང་། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་གྲོལ་གྱིས་གཡས་གཡོན་
 བས་སྐོར་ཐབས་ཅི་ལྟར་བྱས་པའི་ཚུལ་ཡང་གསལ་ཡོད། རབ་བྱེད་ལྔ་པས་བཅའ་བྱོལ་ནང་དུ་
 བོད་མིའི་དབུ་ཞིང་གིས། བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱི་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བའི་ཐབས་བྱས་གསར་བ་ལག་

བསྐྱར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས། ཆེག་སྤོང་དགུ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུའི་དུས་ཡུན་ལ་དམིགས་འབེན་གཙོ་ཆེར་བྱས་ཏེ། སྐར་ལངས་དང་སོ་དང་གཉིས་པའི་བར་གྱི་དུས་ཡུན་གྱི་སྐོར་ལ་བསྐོ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོར་ཉིང་ཞེས་པའི་གི་གུ་ཡངས་སྤོང་བྱས་ཀྱི་དབུས་སུ་རིག་གཞུང་སྐྱར་གསོ་བྱེད་པའི་གོ་ཡུལ་ཞིག་ཀྱང་ཐོབ་པ་རེད། རབ་བྱེད་དུག་པས་༡༩༤༧ ནས་༡༩༤༩ རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་༡༩༤༩ བར་དུ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཡོད་ཀྱི་བར་གྱི་བོད་མིའི་སྐྱར་ལངས་གཉིས་པ་དེར་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ལྷ་བཙུན་ཚོས་སྤྱི་འབྲེན་པའི་སྐྱར་ལངས་འདིའི་ནང་གི་རོ་རྒྱལ་དེ་དག་གིས་འཆོ་མེད་ཞེ་བའི་སྤྱི་གཤམ་གྱི་ཆ་ཚད་མཐོ་བོར་བསྐྱར་ཡོད། འོན་ཀྱང་མཉམ་ཞུགས་པ་ཚོའི་འཁོར་རྒྱུའི་ནང་དུ་བོད་མི་སྤྱི་བོ་སྤོང་བས་པའི་རྒྱུ་གིས། སྤྱི་གཤམ་དེ་མཐོ་གསལ་བོར་མི་མངོན་པ་ཆགས་ཡོད། དེ་བཞིན་དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་བོད་མི་ཚོས་འཆོ་མེད་ཞེ་བའི་འཐབ་རྩལ་སྤྱི་ཚོགས་ལེན་སྤོང་བྱས་ཚུལ་དང་། དུག་སོ་ནས་འཆོ་མེད་ཞེ་བའི་འགོ་གྲོ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

རབ་བྱེད་བདུན་པས་ཆེག་སྤོང་དགུ་བརྒྱ་དགུ་བཅུའི་ནང་དུ། བོད་དོན་ཆེད་གོ་ལའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ལ། འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་མོར་ཇི་ལྟར་སོན་པའི་སྐོར་ལ་དམིགས་གཏད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རབ་བྱེད་འདིས་གོ་ལའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤོང་ལས་འགུལ་འདིའི་སྤྱི་འབྲེན་འཕེལ་དང་། མཐར་ཉམས་ཆགས་ཇི་ལྟར་སོང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་སྐོར་ལ་དབྱེད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རབ་བྱེད་བརྒྱད་པས་༡༩༥༤ ནང་འགོ་བཙུགས་པའི་བོད་མིའི་སྐྱར་ལངས་གསུམ་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་རྒྱུ་སྐྱར་ལངས་ཀྱི་རྩལ་སུ་འགོ་གྲོ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེས་སྐྱར་ལངས་འདིའི་ཆེད་དུ་རིག་གཞུང་ཉམས་གསོའི་སྐོར་ནས་བྱ་སྤྱི་གཤམ་བྱས་པའི་༡༩༥༤ བར་གྱི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྤྱི་འབྲེན་འཕེལ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་སྤོང་། རིག་རྩལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་བཙུག་པ་བྱེད་

ཀྱི་ཡོད། དེས་ད་ལྟོ་འགོ་གཞོན་ལ་འགྲུང་བ་ཇི་ལྟར་གཏོང་བཞིན་པའི་ལྷན་པ་གྲགས་ཀྱི་ལས་
འགུལ་ཐེ་བའི་དུས་རིམ་གྱི་མཚུགས་ལྟར་ལའང་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

རབ་བྱེད་དགུ་བའ་སྐྱེར་ལངས་གསུམ་གའི་ནང་དུ་བོད་སྲོད་བྱས་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་
འཐབ་ཅལ་ཁག་ལ་མཚུངས་བསྟུང་གིས་དབྱེ་ཞིབ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་མིའི་དབུ་བྲིད་ཀྱི་
ཕྱོགས་ཡོངས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་དང་། བོད་མིའི་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་འཆར་
གཞི་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་མ་གྲུབ་ཁ་མ་ཚང་བ་ཇི་བུང་འཆོལ་ཞིབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རབ་བྱེད་འདིས་
ལས་འགུལ་གྱི་ནང་དུ་གྲགས་ཆེ་ཤོས་དང་བེད་སྲོད་ཆེ་ཤོས་བུང་བའི་འཐབ་ཅལ་གྱི་རིགས།
དཔེར་ན། རོ་ཚོས་དང་རྒྱུད་སྐྱུལ། མ་གྲུབ་ལམ་མི་བྱེད་བ་དང་ཐེ་གཏོགས་བཅས་ལ་བསམ་
ཞིབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཅལ་ལ་བྲབ་ཆེ་བའི་སློན་ལུ་རིམ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་
སྟངས་འདི་རྒྱན་ འུམ་གྱི་ལྷན་ཚོམ་ནས་གཡར་བ་ཡིན། རབ་བྱེད་བཅུ་བའ་བོད་མི་ཚོས་
ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བྱེད་ལས་ལ་དམིགས་གཏད་ཀྱིས་མི་སེར་སླེལ་ལུལ་ལམ་ལུགས་
ཀྱི་འོག་ཏུ་གནས་འདོད་པའི་སེམས་ཁམས་དེ་ནས་བཅིང་གྲོལ་ཐོབ་སྲིར་ད་ལྟོ་འགྲུང་བཞིན་
པའི་ཆེས་གསར་གཏོང་ཅན་གྱི་འཐབ་ཅོད་ཀྱི་འགྲུང་ལྡོག་ཅན་གྱི་འགོ་གཞོན་ ། ཀྱི་བསམ་
ཚུལ་རྒྱུད་བྱས་པའི་སློན་ལུ་བོད་མིའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་གཞོན་ལ་ཐབས་བྱས་ཀྱི་སྐྱོན་
ཀ་ཇི་ཡོད་ཀྱི་ཐོག་ལ་མཐའ་ལྡོམ་གྱི་བསམ་ཚུལ་སྤུལ་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་ཆེད་ཚོམ་འདིས་བོད་
མིའི་དབུ་བྲིད་དང་། ཕྱིའི་རྒྱལ་སྐྱོར་བ་ཚོར་བོད་དོན་འཐབ་ཅོད་ལ་ལམ་སྟོངས་ཀྱི་གོ་སྐབས་
འུགས་ཆེར་གཏོང་རྒྱུའི་དགོངས་པ་བཞེས་ཕྱོགས་ཀྱི་སློང་ལ་བསམ་ཚུལ་སྤུལ་ཏེ་མཚུགས་
བསྟུང་ཡོད།

སྐྱུ་བ་བྱེད་གཙོ་བོ་ཁག

༡། བོད་དོན་ལས་འགྲུལ་དེ་དག་ཕྱོགས་སུ་སྐྱོད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ལྷ་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ལས་
 ལྡོགས་ཏེ། དོན་དངོས་སུ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་འཛུལ་འདུག་པའི་ལྷ་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ལས་
 ཡོད། ༡༩༥༦ ལོ་ནས་༥༩ ལོ་བར་གྱི་སྐར་ལངས་དང་པོའི་སྐབས། ལོ་མཚོན་ལྷན་པའི་བྱེད་ལངས་
 མང་པོ་བྱུང་བས། འགས་ཆེ་བ་འཆེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་བྱིན་ཡོད། ༡༩༦༧ ལོ་ནས་༧༩ ལོ་བར་གྱི་སྐར་
 ལངས་གཉིས་པ་དེ་ལས་ཆེ་བ་འཆེ་མེད་ཞི་བ་ཡིན་ཀྱང་ལྷ་སའི་འཕྲོ་རྒྱ་ལས་བརྒྱལ་མེད།
 ༡༩༩༠ ལོའི་སྐར་ལངས་གསུམ་པ་དེ་བོད་ཆོལ་ཁག་གསུམ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་དང་། གཙོ་ཆེ་བ་
 འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྲུལ་ཆགས་ཡོད།

༢། འདུག་པ་སངས་རྒྱལ་སའི་ཆོས་ལ་གཞི་བཙུག་པའི་ལྷ་ཚུལ་ལྷན་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་
 འགོག་ཚུལ་དེ་ནི། བོད་མིའི་འགོ་བྱེད་ཀྱིས་དགོངས་བཞེས་གནང་བའི་འཕམ་ཚོད་ཀྱི་སྐྱོམ་
 གཞི་གཙོ་བོ་དེ་རེད། འོན་ཀྱང་དེང་སང་བོད་མིའི་གཞི་རིམ་མང་ཆོགས་ཀྱི་ནང་ནས། འཆེ་
 མེད་ཞི་བའི་བྱེད་ལས་དེ་བསམ་ཚུལ་བཟང་པོ་ཅམ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། ལོ་མཚོན་ཞིག་ཏུ་
 བལྷས་ཏེ་ཐབས་བྱས་ལྷན་ལ་ལུས་མཐུ་ཆེ་བའི་འཕམ་ཚོད་ཅིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

༣། རྒྱན་ ལྷན་ཀྱིས་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྲུལ་དང་། དེའི་ཁ་གཏད་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་
 དབར་ལ་འཕོ་འགྲུར་བཅོ་བར་ཐབས་འཕྲུལ་བཞི་ཡོད་པ་འབྲེལ་བཅུད་བྱས་པའི་སྐོ་ནས། ལྷ་ས་
 གཞལ་ཅན་གྱི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་བཅོས་གནང་ཡོད། དེ་དག་ནི། ལྷ་སྐྱོད་བརྒྱུར་བ་དང་། ལོ་
 ལོས་ཉན་ལེས། བཙུན་ལེད། མོར་ཞིག་བཙུན་རེད། བོད་མིའི་འགོ་བྱེད་ཀྱིས་བཙུན་འཇུག་
 དབང་འཛིན་པའི་མོག་ཏུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བཙུན་ལེད་དམ། མོར་ཞིག་བཙུན་སྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་
 ལས་ཕྱོགས་ཏེ། རྒྱ་ནག་གི་ཆབ་སྲིད་འགོ་བྱེད་ཆོར་ལྷ་སྐྱོད་ཀྱི་འགྲུར་བ་ཐེབས་པ་བརྒྱུད་ནས།

བོད་དོན་ལ་འགྲུར་བ་ཡོང་ཐབས་སུ་དམིགས་ཏེ། རྒྱ་ནག་གི་ཐོག་ཏུ་རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་
 གྱི་ལམ་ནས། རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞོན་ལྷན་གྱི་ཐབས་བྱས་ལ་ལྷན་ཆེར་སྲས་བཅོལ་བ་
 རེད། འོན་ཀྱང་ལམ་སྤོང་གི་རེ་བ་ལྷན་ཆེ་རུ་གཏོང་བ་ལ། བོད་མི་ཚོས་རྒྱལ་སྤྱི་ཙམ་མ་
 ཡིན་པར་རྒྱལ་ནང་གི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར་གྱི་སློབ་ས་ལྷན་གྱི་སྤྱི་
 འཇུགས་གསར་བཅོམ་ལེན་སློབ་ཀྱི་འཆར་གཞི་བཏོང་བའི་ཐོག་ནས་ཐབས་བྱས་ལ་སྐྱར་རུ་
 བསམ་ཤེས་བྱེད་དགོས། རྒྱལ་ལྷན་གྱི་དག་སྐྱལ་སློབ་བྱེད་པ་བརྒྱུད་བོད་མི་ཚོས་རྒྱ་ནག་
 གི་ཐོག་ཏུ་གཞོན་ལྷན་གྱི་ལྷན་ཆེ་རུ་གཏོང་བྱུང་། ལོ་ལྟེན་ལྟེན་ལྷན་སྐྱལ་ལ་བརྟེན་
 རས་སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་དཀའ་བའི་དབང་འཛིན་པ་ཞིག་ལ་གཡོ་འགྲུལ་གཏོང་བའི་ཐབས་
 ལམ་འདི་འབབ་ཞིག་རེད།

༧། སྤྱི་ཚོགས་ཞིག་ལ་སྐྱལ་སློབ་དང་གོ་སྐྱོད་བྱེད་རྒྱུའི་འབྲེལ་མ་ཐུང་གྱི་རུས་པ་སློབ་ས་
 ཆེ་རུ་གཏོང་བའི་རིག་གཞུང་གྲ་སྤྲོད་གི་དུས་ཡུན་དེ། འཛེ་མེད་ཞི་བའི་ཆབ་སྲིད་གྱི་སྐྱེར་
 ལངས་ཞིག་གི་སློབ་དུ་ཡོང་གི་ཡོད། སྐྱེར་ལངས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ཀའི་གོང་དུ་
 མཉམ་རུབ་གྱི་བྱེད་ལས་བརྒྱུད་དེ་ཆབ་སྲིད་དང་དབང་ཚོད་རྒྱུར་མང་ཚོགས་གྱི་སློབ་སློབ་ས་
 དང་རུས་པ་ཆེ་རུ་གཏོང་བའི་རིག་ཆལ་སྐྱར་དང་གྱི་དུས་སྐབས་དེ་བྱུང་ཡོད།

༨། འགོག་ཚོལ་གྱི་བཟོ་སྐྱེད་དུ་མའེ་ནང་དུ་ལེགས་བྱང་དེ་ཆབ་སྲིད་འཕོ་འགྲུར་གྱི་དོན་དུ་
 རལ་གྱི་ལྷ་བྱར་ལེན་སློབ་མ་བཏང་བར། དེ་ལས་སློབ་ས་ཏེ་ཆབ་སྲིད་འཐབ་ཚོད་གིས་སྐྱར་
 སློབ་དགོས་པའི་དངོས་པོ་སློབ་མོ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན་ཡོད། དཔེར་ན། བོད་མའེ་འགོག་ཚོལ་
 གྱི་ལས་འགྲུལ་དེ་དང་རབས་དང་། གངས་རྒྱུད་གངས་མང་གི་ནང་དུ་འཕྲིམ་འགོ་བའི་འཛིགས་
 པ་དེ་དག་ལས། བོད་ཀྱི་ལེགས་བྱང་སྐྱོབ་དང་གཅེས་ཉར་དགོས་པ་གལ་ཆེར་ཅེས་པའི་

ཞེད་སྐྱེད་གིས་སྐྱལ་བའི་བསྐྱོད་ཞིག་གིས་དུས་ལུན་རིང་པོར་བསྐྱེད་ས་ཡོད། དེ་འབྲེལ་གྱི་
 གཞི་དེས་ལེགས་བྱུང་ནི་མཛེས་ཀྱང་སྡི་མོ་ཡིན་པའི་མེ་ཉོག་རང་གིས་རང་སྐྱེད་སྐྱོབ་མི་ཐུབ་
 མཁན་ཞིག་ཡིན་པའི་བསམ་ཚུལ་སྐྱེད་དུ་འཇུག་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་
 བོད་མི་ཚོས་རང་གི་ལེགས་བྱུང་ལ་གདེང་སློབས་དང་གུ་ཡངས་ཆེ་བའི་སྐོ་ནས་བལྟས་ཉེ།
 རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཡིག་དང་། སྐྱ་ཅལ་གྱི་སོལ་རྒྱུ། ཚོས་ཉམས་ལེན་གྱི་ལས་
 ལུགས། ལྷན་དག རོལ་དབྱེད་ས་བཅས་ནི། ཆབ་སྲིད་ལ་བཅོས་བསྐྱར་བཅོལ་བའི་འགོ་གྲོལ་
 གྱི་ལག་ཆར་བེད་སློབ་བྱེད་འགོ་བཙུགས་ཡོད།

༦། འཛམ་གླིང་ནང་གི་མི་ཚོས་དེ་ཙམ་ཤེས་ཉོག་ཡོང་གི་མེད་ཀྱང་། དེར་སང་བོད་མི་
 ཚོས་འབེལ་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་པའི་མ་ཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་ལ་འཇུག་བཞིན་ཡོད།
 བོད་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་༢༠༠༩ གྱི་སྐར་ལངས་དེ་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་། རྒྱ་ནག་དག་པོའི་དམག་
 གིས་བཅའ་བཟུང་བྱས་པའི་མཐོ་སྐང་བོད་ཀྱི་ནང་དུ་འདོད་སྐོ་མ་ཁེངས་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་
 ཉམས་ཙམ་ཡང་སྤང་ལམ་སྤེད་དུ་སློབ་མི་ཚོགས་བཅོས་ཡོད། འོན་ཀྱང་གསར་བཟེ་དེ་རང་
 རང་གི་བྱིས་ནང་དུ་སློབ་པ་ཙམ་ལས་ཡལ་ཕྱིན་མེད། བོད་མི་ཚོས་བོད་སྐད་ཁོ་ན་སློབ་པ་དང་
 ། བོད་པའི་ཟ་ཁང་ཁོ་ནའི་ནང་ནས་ཁ་ལག་བཟུང་བ། བོད་པའི་ཚོང་ཁང་ཁོ་ནའི་ནང་ནས་
 དགོས་མཁོ་ཉོ་བ་སོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ལ་འཇུག་གིན་ཡོད། བོད་མི་ཚོས་རང་རང་གི་འགོ་གྲོལ་
 ཚོལ་གྱི་སེམས་ལུགས་དེ་བོད་སྐད་དང་ལེགས་བྱུང་གོང་སྤེལ་བཏང་སྟེ་། རང་ལ་ཕན་པའི་༽
 ལས་འགུལ་དང་། རྒྱ་མིའི་སྤྱི་བཏུགས་དང་ཁེ་ལས་ཁང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་མི་བྱེད་པའི་༽ མ་ཐུན་
 ལམ་མི་བྱེད་པའི་༽ དཔལ་འབྱོར་དང་། སྤྱི་ཚོགས། ལེགས་བྱུང་བཅས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཁག་
 གི་ཐོག་ཏུ་བེད་སློབ་གཏོང་གི་ཡོད། ཆེད་ཚོམ་འདིས་༽ འགྱུར་ལྡོག་ཅན་གྱི་འགོ་གྲོལ་༽
 ཞེས་པའི་མ་སྐྱེད་བཀོལ་སློབ་བྱེད་པའི་གཞི་རྩ་ཡང་འདི་ལ་ཐུག་ཡོད། གསར་གཏོང་ཅན་གྱི་

འཕོག་ཚོལ་གྱི་ཚོལ་བ་འདི་དག་གིས། རྒྱ་ནག་གི་བོད་ནང་མི་རིགས་ཚུ་མེད་བཟོ་བའི་སྲིད་
བྱས་དེའི་ཐད་དུ་བོད་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་འཚོ་གནས་གྱི་སློབས་ལྷུགས་དེ་ཆེ་དུ་
གཏོང་བར་རམ་འདེགས་བྱེད་གྱི་ཡོད།

༥། ཆེས་དྲག་གཞོན་ཅན་གྱི་ཆབ་སྲིད་ཁོར་ཕྱག་ཅིག་གི་ནང་དུ་བོད་མི་ཚོས་ཁ་ལྷ་སིམ་
པོ་དང་། ག་ལེར་བཅེགས་བཞིན་བའི་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་སླེལ་བཞིན་བ་འདིས། རྒྱ་
ནག་དབང་འཛིན་བའི་ཐད་དུ་ཉེན་ཚབས་རྒྱུད་ལ་རུས་ལྷུགས་ཆེ་བའི་འཕོག་ཚོལ་ལས་འགུལ་
བརྒྱད་དེ་མི་མང་དབང་ལྷུགས་སྐྱུལ་སློང་བྱེད་རྒྱུའི་ལམ་ཞིག་ཡོད་པ་སྟོན་གྱི་ཡོད།

༦། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༦ ནས་༡༩༥༩ བར་གྱི་སྒྲེར་ལངས་དང་བོད་བོད་ནང་རྒྱ་ནག་གིས་༼མང་
གཙོའི་གསར་བཞེ་༽ ལག་བསྟར་བྱས་པ་བརྒྱད་ནང་བའི་ཚོས་ལ་ཚོལ་དུང་བཏང་བ་དེར་ཐད་
ཀའི་ཡ་ལན་ཞིག་ཡིན་པས། བོད་ཚོས་དེ་མང་ཚོགས་སྐྱུལ་སློང་གི་གཞན་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་
པར་བརྟེན་སྒྲེར་ལངས་དེ་རྒྱུར་ལན་འགྲུབ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། ༡༩༥༧ ནས་༡༩༥༩ བར་གྱི་སྒྲེར་
ལངས་གཉིས་པ་དེའི་དོན་གཞན་ལྟེ་བ་ཆབ་སྲིད་དང་། དགོས་འདུན་གཙོ་བོ་རང་བཅོན་ཡིན་
པར་བརྟེན་ལས་འགུལ་དེ་ཆེད་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། ༢༠༠༥ གྱི་སྒྲེར་ལངས་གསུམ་པ་
དེའི་རང་བཞིན་ཡང་༥༧ལོར་ས་མཚོག་བོད་ནང་གདན་འདྲེན་ཞུ་རྒྱུ་དང་། བོད་ནང་རང་དབང་
དང་རང་བཅོན། མང་གཙོ་དང་ཆེག་བསྐྱིལ་སོགས་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་སྣ་ཚོགས་གྱི་
སློང་རྒྱུད་ཡོད་པས་ཤས་ཆེ་བ་ཆེད་དུ་གཉེར་བའི་ལས་འགུལ་བྱུང་ཡོད། དེའི་རྗེས་གྱི་དུས་
ལུན་གྱི་ནང་དུ། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ནང་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་བབ་གྱི་ཁ་གཏང་དུ།
བོད་མི་ཚོས་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འཕོག་ཚོལ་དེ། གཏོར་བཅོམ་གྱི་བྱེད་ལས་ལས་རྒྱུ་བ་གྱིས་
ཕྱོགས་ཉེ། མི་རབས་ནས་མི་རབས་བརྒྱུད་བའི་འཐབ་ཚོད་རུས་ལྷན་གྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་གི་

ངོ་བོར་ལེགས་བྱང་དེ་བོད་མིའི་ཚིག་བསྐྱེལ་གྱི་བོད་བྱའི་རུས་པར་གྱུར་པ་རེད། བོད་མིའི་ངོ་
 བོ་ཅ་བརྒྱལ་ཏུ་གཏོང་བའི་རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་བྱས་དེའི་ཁ་གཏང་དུ་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཚགས་ཚུད་དུ་
 གཏོང་བར་བོད་པའི་ལེགས་བྱང་དང་། སྤྱི་ཚོགས། དཔལ་འབྱོར་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐྱདས་དེ་
 དང་བོ་སྟོབས་ལྷགས་ཆེ་དུ་གཏོང་བར་དམིགས་ཏེ། ཐབས་བྱས་འདི་དག་མཚུ་བ་མོ་ནང་ལ་
 བརྒྱགས་ཏེ་བལྟ་དགོས་པའི་རིགས་ཤས་ཆེ་བ་ཡོད།

༤། དམིགས་སུ་བཀར་ནས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རོགས་སྐྱོར་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་
 ཆེད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རུས་པ་ལ་ལྷགས་ཆེར་བརྟེན་རྒྱ་དེ། བོད་དོན་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་བྱུང་ཚེས་ནང་
 རས་ལྟེ་བ་གཅིག་ཆགས་ཡོད། ༡༩༤༧ ལོའི་སྐྱེར་ལངས་རྗེས་ཀྱི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་རང་བཞིན་
 ཀྱི་འགོ་གྲོལ་དེས། བོད་མི་ཚོར་དྲག་པོའི་འཐབ་ཚོད་བརྒྱད་དེ་ཐོབ་ཐབས་བྲལ་བའི་རྒྱལ་
 སྤྱིའི་ནང་དུ་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་དེ་རང་ཕྱོགས་སུ་འགྲུགས་སུ་བ་བྱུང་
 ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་། གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་ཡིན་དུས།
 ལས་འགུལ་གྱི་རུས་སྟོབས་ཆེ་ཤོས་ནི་ལས་འགུལ་དེའི་གཤམ་འོག་ནས་སྟེང་དུ་འགོ་བའི་
 རུས་སྟོབས་དེ་ཡིན་པ་ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་རོགས་སྐྱོར་གང་གིས་ཀྱང་འདིའི་དོ་རྒྱ་དང་ཚབ་
 མཚོན་ཡོང་མི་སྲུབ། བོད་མི་ཚོས་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ཆད་གཞི་དེ་ངེས་པར་དུ་ཤེས་པའི་
 ཐོག་ནས་རྒྱལ་ནང་གི་ལས་འགུལ་ཁབ་སྟོབས་ལྷགས་ཆེ་དུ་གཏོང་བར་དམིགས་དགོས། །།

མོང་མོན་པའི་སྐབས་དེས། དེང་སང་གི་འབྲུག་དང་། འབྲས་ལྗོངས། བྱང་ཨབ་རྟ་ནིས་ཐན། རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་བཅས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་ལའང་སྤངས་འཛིན་བྱས་ཡོད། བོད་པས་རྒྱ་ནག་ཐེ་བའི་ཁྲིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནས་ཁྲུལ་བསྐྱས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༣ ལོར་རྒྱ་ནག་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་བོད་ལ་ཁྲུལ་འབྲུལ་རྒྱ་མཚམས་འཛོག་བྱས་པར་བརྟེན། བོད་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་ལ་དམག་བྱངས་ཏེ་རྒྱའི་རྒྱལ་ས་དེ་ཉིན་བཙོ་ལའི་རིང་བཙན་བཟུང་བྱས་པ་རེད། རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ་དེབ་ཐེར་ནང་འཁོད་པའི་འཁོན་འཛིན་གྱི་ལེ་ལུ་སྡེ་ཤོས་གསུམ་ཀྱི་དོན་རྐྱེན་འདི། ཕྱི་ལོ་༡༩༡༡ ལོའི་རྒྱ་བོད་ཆིང་ཡིག་ལ་མིང་རྟགས་བཀོད་དེ་མཇུག་བསྐྱས་པ་རེད།

བརྒྱ་སྐད་དགུ་པའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་དབང་སྐྱུར་པ་ཚོས། བང་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་ཚོས་དེ་བོད་ཀྱི་དབང་དུ་གྲངས་པའི་རྗེས་སུ། བོད་ནང་དུང་གྲངས་ཀྱི་སློབ་སྐོར་གོ་མཚོན་སྤངས་པ་ནང་བཞིན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགྲུར་བཞིག་བྱུང་བ་རེད། བོད་ཀྱི་བྲག་དམག་གི་སློབ་སྐྱོལ་སྐྱགས་ཉེན་རེ་ནས་ཉེན་རེ་ཉམས་རྒྱུད་ཕྱིན་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དགོན་པ་དང་དགེ་འདུན་པའི་གྲངས་འབོར་དེ་འཕར་བ་རེད། བརྒྱ་སྐད་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པའི་ནང་ཡོད་པའི་བཙན་རྒྱལ་གྱི་སློབ་སྐྱོལ་དེའི་ཚབ་ཏུ། བོད་དེ་རྒྱ་གར་དང་། བལ་ཡུལ། སོག་པོ་བཅས་ནས་དགེ་ཚུན་དང་སློབ་གཉེར་བ་འགྲུགས་པར་དབྱས་ཨེ་ཤེ་ཡའི་ནང་གི་དད་པ་དང་སློབ་སྦྱོང་གི་ལྟེ་གནས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་བ་རེད། དེ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱིས་ཁྲིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་བཙན་འཇུལ་དང་སྤྲོད་བསྐོར་བྱས་མེད། བོད་ཀྱི་བྲག་པོའི་སློབ་སྐྱོལ་སྐྱགས་དེ། ད་ཆ་ནང་ཚོས་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚོས་ལ་བསྐྱུར་བའི་ཁེ་ཕན་ལས་བྱུང་བའི་ཞི་བའི་སློབ་སྐྱོལ་སྐྱགས་ཀྱིས་གོ་ས་བརྗེས་པ་རེད། བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྲག་པོའི་སློབ་སྐྱོལ་སྐྱགས་ཀྱི་ཉམས་རྒྱུད་དེ། བཙན་བོའི་ཁྲི་རབས་༤༡ པ་དང་། ༤༢ པ་གཉིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཀུན་སློང་ལྷན་པའི་སློབ་སྐྱོར་བཀོད་སྐྱོང་བའི་རྒྱུན་

གྲིས་ལྷུང་དུ་བཏང་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་བོད་སིལ་བྱུང་ཐོར་བ་རེད།

པར་རིས་མ་གྲོགས་ཀྱི་སྐབས་ལོ་༤༠༠ ལྷན་བསམ།

འབྲུང་ཁྲུང་སུ། མི་གི་མི་ཁྱིལ་གོ་མཐུ།

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tibetan_empire_greatest_extent_780s-790s_CE.png

ཆེན་པོ་ཉོར་གྱི་སྟོབས་ལྷགས་དེ་འཛམ་གླིང་ནང་དར་ཁྲབ་འགོ་བའི་དུས་སྐབས་དེར།
 བོད་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་སུ་དེ་ནང་ཁྲུང་སུ་བུ་ཚུན་འཐབ་པའི་རྒྱལ་མངའ་དང་དཔོན་སྡེ་དུ་མར་འཐོར་
 ཟུན་པ་རེད། བོད་པས་བོད་ནང་དུ་དངོས་སུ་བཅན་འཇུག་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་མ་སྐྱེལ་བྲང་
 ལྷང་སུ་གྱི་སློན་པོ་ཚུ་ལྟེ་སྐྱེས་ ལྷན་ ལ་ཁྲུང་སུ་ལྟེ་མགོ་བཏགས་ལྷན་པ་རེད། ཡོན་རྒྱལ་
 རབས་འགོ་འཇུགས་མཁན་དང་། ཚུ་ལྟེ་སྐྱེས་ ལྷན་ གྱི་ཆ་བོ་ལྷན་ལྷུ་ ལྷན་གྱི་སྟོབས་ལྷགས་

དང་རྒྱལ་འགོ་བའི་སྐབས་སུ། གྲུབ་ལྡེལི་ ལྷན་གྲིས་རྗེས་སུ་རང་གི་དབུ་མར་བསྟེན་པའི་བོད་
 གི་སྐྱམ་ཚེས་རྒྱལ་འབགས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཉེ་བོ་བཟོས་པ་རེད། གྲུབ་ལྡེལི་ཡིས་འབགས་པ་
 བོད་ཀྱི་སྐབས་མེད་པའི་དབུ་མིང་དུ་བསྐྱོས་ཏེ་མཚོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་གསར་འཛུགས་བྲམ་པ་
 དང་། དེ་ནས་བརྒྱུད་བོད་སོག་དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཅན་དེ་བྱུང་བ་རེད། མཚོད་ཡོན་གྱི་
 ཚོད་གན་དེའི་འོག་ཏུ་བོད་ཀྱི་སྐྱམ་ཚེས་སོག་པོའི་ལྷན་ཚོ་ལ་ཚོས་ཕྱོགས་གྱི་ལམ་སྟོན་གནང་
 རྒྱུ་དང་། ལྷན་ཚོས་བོད་ལ་དམག་གི་རོགས་སྐྱོར་བྲམ་ཏེ་སྤར་སྐྱོབ་ཤེད་རྒྱུ་བྲམ་ཡོད། འབྲེལ་
 བ་འདིས་བོད་མི་ཚོ་གནས་སྐབས་རིང་ལ་སོག་པོའི་ཐད་ཀའི་དབང་རྒྱུར་གྱི་གདུག་རྩུབ་ལས་
 བསྐྱབས་ཡོད་ཀྱང་། སོག་པོའི་དབང་རྒྱུར་གྱི་རྗེས་སུ་བོད་མིའི་འགོ་ཁྲིད་ཚོ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
 གཉིད་དུ་ཡུར་བཅུག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་འཛུགས་སྐྱོན་གྱི་གོ་སྐབས་འཕྲོ་བརྒྱག་བཏང་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འོད་སྤངས་ལྟར་ན། བོད་ཐོག་རྒྱ་ནག་གི་ཆབ་སྲིད་མངའ་དབང་དེ་ཡོན་
 རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སྐབས་ནས་བརྒྱུད་ཡོད་པ་འོད་ཀྱི་ཡོད། བེ་ཅིང་གིས་བོད་དེ་བརྒྱ་ཕྱག་
 བཅུག་སྐབས་ནས་རྒྱ་ནག་གི་སོག་པོའི་བཅའ་ཤོ། གྲུབ་ལྡེལི་ ལྷན་གྲིས་བོད་ལ་དབང་རྒྱུར་ཤེད་
 སྐབས་ནས་བརྒྱུད་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ལས་སུ་གྱུར་པ་རེད་ཅེས་འོད་ཀྱི་ཡོད། བོད་མི་ཚོས་སོག་
 པོའི་སྟོབས་ཀྱུགས་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་། བོད་ནི་བོད་མིའི་དབང་རྒྱུར་པས་ལུང་པ་ཤེ་བྲག་
 ཅིག་གི་ངོ་བོར་འཛིན་སྐྱོར་བྲམ་པ་དང་། རྒྱ་ནག་ནི་སོག་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཁ་བྲལ་དུ་མེད་
 པའི་ཆ་ལས་ཞིག་གི་ངོ་བོར་ཐད་ཀར་དབང་རྒྱུར་བྲམ་པར་ཡིད་ཆེས་ཤེད་ཀྱི་ཡོད། ལྷག་པར་
 དུ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ལྷུ་ཞིག་སྐབས། བོད་ཀྱི་དབུ་མིང་གསར་བ། བཀའ་རྒྱུད་པའི་ཚོས་ལུགས་
 གི་སྐྱམ་མ། སག་མོ་བྱ་བ་བྱུང་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དབང་རྒྱུར་འོག་ཏུ་བོད་ལ་རང་བཅའ་ཐོབ་པ་
 རེད། རྒྱ་ནག་ལ་རང་བཅའ་མ་ཐོབ་པའི་བཅུ་ཕྱག་ཉེལ་པོ་གཅིག་གི་སྟོན་དུ། གྱི་ལོ་༡༩༥༩
 བར་ལ་བོད་དབུ་མ་གཙང་ཡོངས་རྗེས་སུ་རང་བཅའ་གྱི་ངོ་བོར་སག་བྲམ་དབང་རྒྱུར་འོག་ཏུ་

སྐབས་ཡོད།

དུས་སྐབས་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་དགེ་ལུགས་ཞེས་པའི་ནང་པའི་ཚོས་བརྒྱད་གསར་པ་ཞིག་
 རོན་པ་རེད། དགེ་ལུགས་པའི་སྐོམ་རྒྱན་དེ་གྲགས་ཆེ་བུ་ཕྱིན་པ་དང་། དེའི་རྗེས་འཇུག་ཚོར་
 བཀའ་བརྒྱད་ལ་རྒྱ་བ་སྐོར་བྱེད་མཁན་གྱི་རྒྱལ་པོས་བཟུ་གཞོག་པོག་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དགེ་
 ལུགས་པ་ལ་སྐོབས་ལུགས་ཆེ་པའི་སོག་པོའི་དབང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱི་ ལྷན་གྱི་རྒྱ་བ་སྐོར་ཐོབ་པ་
 རེད། སོག་པོས་བཀའ་བརྒྱད་པའི་རྒྱལ་པོ་བཟོངས་ཏེ། ༡༩༩༩ ལོར་དགེ་ལུགས་པའི་དབུ་
 ལྷ། གྲྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོར་བོད་ཡོངས་ཀྱི་ལྷ་ན་མེད་པའི་དབུ་ལྷིད་དུ་གསེར་ཁྱིམ་མངའ་
 གསོལ་བ་རེད། དེས་ན་བརྒྱ་ལྷག་གསུམ་དང་བྱེད་རིང་གི་དུ་པའི་ལྷ་མ་སྐུ་སྤེང་རིམ་ཕྱོན་གྱི་
 དབང་རྒྱུར་འགོ་རྩལ་པ་རེད། འོན་ཀྱང་གྲྱལ་དབང་རྒྱ་སྤེང་མང་པོ་ཞིག་གཞོན་དུས་ནས་
 སྐུ་གཤེགས་པར་བརྟེན། བོད་ལ་དབང་རྒྱུར་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་དོ་མ་དེ་སྤེ་སྲིད་རིམ་
 པས་བེད་སྐྱོད་བྱས་པ་རེད། སྐུལ་སྐུའི་ལམ་ལུགས་འདི། ལྷ་མ་ཞིག་གི་ཚོས་སྐྱོགས་ཀྱི་མཛད་
 འཕྲིན་རྣམས། གང་ཟག་གཅིག་གི་མི་ཚེའི་དུས་ལུན་ལས་བརྒྱལ་ཏེ། ཚོས་སྐྱོགས་ཀྱི་སྐྱིག་
 འཇུགས་ཀྱིས་སྤྱང་སྐྱོབ་བྱེད་ཐུབ་པ་ལ། ཆེས་རུས་པ་ལྡན་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་།
 ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ལ་བེད་སྐྱོད་གཏོང་སྐབས་ཤོད་ཆག་ཅན་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། གྲྱལ་དབང་རྒྱ་
 སྤེང་གཅིག་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སྟུ། སྐུ་སྤེང་རྗེས་མ་དེ་ནང་མ་སོན་
 ཀྱི་བར་དུ་བར་སྐོར་ལུན་རིང་ཞིག་ཡོད་པ་དེས། བོད་ལ་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་བར་སྐོར་བཙོས་ཏེ་ཕྱིའི་
 རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཐེ་གཏོགས་དང་། བང་འཇུག་ཡོང་བའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༡༩༩༠ ནང་རྒྱ་ནག་བཙན་བཟུང་བྱེད་མཁན་རྒྱུར་ཅན་གྱི་མི་རྒྱུད་མན་རྒྱས་བོད་ལ་
 བཙན་འཇུག་བྱས་པ་རེད། འདིས་མན་རྒྱ་ལ་དབང་ཆ་ཆེ་བ་ཡོད་པའི་མཚོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་

གསར་པ་ཞིག་བོད་ལ་སློབ་སྦྱོར་བ་རེད། མན་རྩུ་གོང་མས་བོད་ཀྱི་དབང་སྐྱེར་པའི་ཐོག་ལ་ལྟ་
 རྟོགས་བྱེད་མཁན་གྱི་ཨམ་བན་ཞེས་པའི་དཔོན་པོ་གཉིས་བསྐྱོས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་བརྒྱ་ཕྱག་
 བཅུ་དགུ་པའི་དཀྱིལ་དུ་མན་རྩུ་ལ་རྒྱལ་ནང་གི་དཀའ་ངལ་འབྲས་ཚང་བོད་ཐོག་ཁོང་ཚོའི་
 །ལྷན་སྐྱེད་ཀྱི་བ་པ་རེད། དེ་དུས་རྒྱ་ལའི་སྐྱ་མ་སྐྱ་སྤྱོད་བཅུ་གསུམ་པས། ༡༩༥༢' ནང་ཨེམ་
 བན་ལ་གོ་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར། བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་མཐོ་རྒྱུས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐང་ཀར་བསྐྱོ་
 བཞག་གནང་པ་མ་ཟད། ལྷ་སའི་སྤྱི་དུ་དེ་སྤྱི་ཡོད་པའི་མན་རྩུའི་སྐྱེས་འཛིན་མིང་གི་ལྷན་
 མར་མེད་པ་བཅོས་པ་རེད། བརྒྱ་ཕྱག་ཉི་ལུ་ཆེས་དུས་བོད་དེ་དོན་དངོས་སུ་རང་བཅོན་གཙང་
 མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོ་བོར་གནས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༡༩༥༥ ནང་མངའ་དཔོན་ཡང་ཉུས་བེཏཎ་ ཀྱིས་སྤྱི་ལའི་དབྱིན་ཇིའི་དམག་
 གིས་བོད་ལ་བཅོན་འཇུག་བྱས་སྐབས། ལྷིང་འཇགས་སྤྱི་ལོ་འདི་འཛོར་ཞིག་ཏུ་བྱིན་ཡོད། འོན་
 རྟོན་ནས་ཚོགས་མཆན་མེད་པའི་བཅོན་འཇུག་དེར། དབྱིན་ཇིའི་གཞུང་གི་དགོངས་ཚུལ་ལྷན་སྐྱེད་
 ཆེ་བྱུང་བ་དང་། ཡང་ཉུས་བེཏཎ་གྱི་དབྱུང་དམག་དེ་མགྲོགས་པོར་བྱིར་ལོག་བྱས་པ་རེད།
 དབྱིན་ཇི་བོད་ནས་བྱིར་ལོག་བྱས་པའི་ལོ་འགའི་རྗེས་སུ། ཕྱི་ལོ་༡༩༧༠ ལོར་མན་རྩུའི་དབྱུང་
 དམག་གིས་བོད་ལ་བཅོན་འཇུག་བྱས། བོད་ལ་སྐབས་ལོགས་པ་ཞིག་ལ་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 མན་རྩུའི་རྒྱལ་རབས་ལྷ་ཞིག་པ་རེད། བོད་པས་མན་རྩུ་བ་ཚོ་ཐོག་མར་བོད་དབུས་གཙང་
 དང་། དེ་རྗེས་བོད་ཤར་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་འགའ་ཤས་ནས་བྱིར་འབྲུད་བྱས་པ་རེད། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༧༣ ཟླ་༣ ཆེས་༡༣ ཉིན་ལྷ་ས་དབང་སྐྱེད་བཅུ་གསུམ་པས། བོད་རང་བཅོན་སྐྱེར་ནན་
 བྱེད་པའི་དོན་ཚན་ལྟ་བུ་ཅན་གྱི་ཡོངས་ཁྲབ་བསྐྱེད་གཏམ་ཞིག་སྤེལ་གནང་ཡོད། ལོ་དེ་རང་གི་
 བང་དུ་བོད་དང་སོག་པོ་གཉིས་ཀྱི་དབར་ལ། རྒྱལ་ཁབ་པན་ཚུན་གྱི་མངའ་དབང་ལ་དོས་ལེན་
 བྱེད་པའི་ཆེད་ཡིག་ལ་ས་རྟགས་བཞག་པ་བཞག་པ་རེད། ཕྱི་ལོ་༡༩༧༣ ན་ནས་༡༩༩༩ བར་དུ་བོད་དེ་

སོག་པོ་དང་། མན་ཐུ། དབྱིན་ཇི་བཅས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགྲུལ་སྐྱོད་མེད་པའི་སློབ་ཤེས། སྐྱེད་ཀྱི་
དོན་དམ་ཀྱི་རང་བཅོན་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད།

འ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་སྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་བྱུང་རབས་ལྡན་པའི་རང་བཅོན་གྱི་ཕྱི་ལ་བསྐྱབས་
དེས། དེར་རབས་ཀྱི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གསར་དུ་བསྐྱུན་པ་རེད། ཁོར་གིས་བོད་ཀྱི་བརྒྱ་མཁུ་
མང་པོའི་རིང་ལ་ཉར་བའི་ཁེར་རྒྱུ་དུ་སྡོད་པའི་སྲིད་བྱུས་དེའི་མཇུག་བརྒྱ་ཆེད་དུ་ཆབ་སྲིད་
དང་། འཛིན་སྲོང་། སྤྱི་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་གསར་བརྗེ་དུ་མ་འགོ་བཅུ་གས་གནང་བ་དང་། སྐུ་
བོའི་ཤེས་ཡོན་གོང་འཕེལ་དང་། བོད་དམག་དེར་རབས་ཅན་དུ་བསྐྱུར་བ། སེར་མོ་བའི་དབང་
ཆ་རྒྱུད་དུ་གཏོང་བ་བཅས་གནང་བ་རེད། འོན་ཀྱང་བོད་གཞུང་གི་སོག་ཏུ་འགྲུལ་སྐྱོད་གཏོང་
ཟབ་ཡོད་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་དབང་འཛིན་པ་མཁུགས་འཛིན་ཅན་ཚོ་ནས་དགག་བྱ་ཆེན་པོ་
གདོང་ལེན་གནང་དགོས་སུ་གཏོང་། འ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་སྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སློབ་བརྗེ་གནང་བ་
ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱིས། བོད་མི་ཚོས་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་འཁྲུག་ཚབས་ལས་སྐྱོབ་ཆེད་དུ་སྲུ་
མ་སྐྱུང་ཆབ་སྲིད་ཐང་ཁེར་རྒྱུད་དུ་གནས་རྒྱུར་བརྟེན་པ་རེད། བོད་མིའི་འགོ་ཁྲིད་ཚོས་ཆེག་
སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་འུ་ལྷུ་ལྷུ་རྒྱལ་མང་ཚོགས་སྡེའི་ཀློང་དུ་ཞུགས་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེས་
གནང་ཡང་། མཐའ་མ་དེར་དགོན་སྡེ་ཁག་ནས་དགག་བྱ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་ཞུགས་པ་
རེད། ཞུགས་གཅིག་ནས་ཁེར་རྒྱུད་དུ་སྡོད་པའི་སྲིད་བྱུས་འདིས་བོད་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་བཅོན་
འཇུག་བྱེད་སྲུ་བཏང་བ་རེད། བོད་ཀྱིས་རྒྱལ་མང་ཚོགས་སྡེ་ཀློང་དུ་དེ་རྗེས་མཉམ་
འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཞུགས་མ་སྐྱབ་པ་དེས། རྗེས་སུ་མི་རབས་བརྒྱུད་དེ་དཀའ་ངལ་
འཕྲད་ཡོད། ཡིན་ནའང་། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཡིན་པ་ཅན་ཀྱིས། བོད་དེ་
རྒྱ་ནག་གི་བཅོན་འཇུག་ལས་དངོས་སུ་སྐྱོབ་སྐྱབ་ཡོད་མིན་ནི་ད་ལྟོའི་ཆར་འོ་བ་ཞིག་རེད།

མུ་ནག་གི་བཙན་འཇུག་ལ།

ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལྷ་༡༠ པར་མུ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་མུ་ནག་གི་དབང་སྐུར་པ་ཆགས་
 པ་རེད། ལོ་གཅིག་གི་ནང་དུ་མའོ་ཅེ་ཏུང་གིས་བོད་ལ་བཙན་འཇུག་ལ་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་དང་།
 རྒྱ་དེ་དབང་དམག་བོད་ཤར་ཕྱོགས་ནས་འཇུག་ལ་ལོ་ཚུ་གསུམ། དམག་མི་སྟོང་ཕྲག་ལག་ལ་
 ཤས་ལས་གྲུབ་པའི་བོད་ཀྱི་དམག་དབང་དེར། གོ་མཚོ་ན་བཟང་ལ་དམག་མི་ཁྲི་བཞི་ལས་གྲུབ་
 པའི་མུ་ནག་གི་དམག་ཤུགས་ལས་རྒྱལ་ཁ་འཛོལ་རྒྱ་དེ་གོ་སྐབས་གང་ཡང་མེད། བོད་ཀྱི་རེ་བ་
 མཐའ་མ་དེ་ཕྱི་ལོ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་རོགས་རམ་སྐབས་འཇུག་ལྷ་རྒྱ་དེ་རེད། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལྷ་
 ༡༡ ཚེས་༥ ཉིན་ལྷ་ས་ས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ལ་རོགས་སྐྱོར་ལྷ་བའི་སྐབས་ལྷ་ཞིག་ཕུལ་
 པ་རེད། རོན་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་བས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་མེ་
 གཏོགས་བྱེད་དཀའ་བ་བཟོས་པ་རེད། དང་བོར། བོད་དང་རྒྱ་ནག་གཉི་ག་གསར་དུ་བཅུགས་
 པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་གཏུགས་འདིའི་ཚོགས་མི་མིན་པ་དང་། གཉིས་པར། སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་
 སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་སྲུ་ལ་ཡང་། རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་ཚོགས་པ་བཟོ་སྐྱོང་
 ཡོང་བའི་སྤྱི་བདག་བྱེད་རྒྱུའི་འདོད་པ་མེད། གང་གིས་ཅེས་ན། ས་ཁམས་དང་། དཔལ་
 འཕྱོར། ཆབ་སྲིད་གང་ཐད་ནས་བོད་ནི་སྲུ་ལའང་པན་ཚོགས་གྲུབ་བའི་མའོ་ན་གསལ་མེད་པའི་
 ས་ཆ་ཞིག་ཡིན། ལྷ་ས་ས་ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་མེ་གཏོགས་རོགས་སྐྱོར་ཅ་བ་ནས་ཡོང་མི་སྲུབ་པ་
 ཤེས་པ་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཚོག་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤངས་འཛིན་ཤུགས་ཆེ་དུ་གཏོང་
 རྒྱུའི་འབད་བཙོན་དེར་མ་སྐྱབ་ལམ་བྱེད་རྒྱུར་ཁས་ལེན་བྱས་པ་རེད། བོད་མིའི་འགོ་ཁྲིད་ཚོ་ལ་
 བེ། དམག་འཐབ་དང་མགོ་སྐྱར་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་གངས་ཁ་ཞིག་མ་སྐྱར་བ་རེད། ཁོང་
 ཚོའི་སྲིད་བྱས་ཀྱི་གངས་ཁ་ཁག་གི་ནང་དུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་གྲོལ་དེ་གངས་ཁ་ཞིག་གི་
 རྒྱལ་དུ་ཡོང་བ་ཅ་བ་ནས་ཤེས་མེད། བོད་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཁྲིམ་མཚེས་རྒྱ་གར་ལ་ལམ་སྟོང་ལྷན་

པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྲུལ་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་རང་བཅོན་ཐོབ་མ་ཐག་པ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་།
བོད་མིའི་ཐོག་ལ་གྲུབ་འབྲས་འདྲིའི་གནད་འགག་དེ་བརྒྱུག་ཕྱིན་པ་རེད།

ཕྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལྷ་པོ་ཆེས་པ་༣ ཉེན་བོད་རང་བཅོན་གྱི་གནས་བབ་མཐུག་བསྟུ་བར། རྩོས་
མ་ཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན། ལ་རྒྱ་བོད་སྐྱེ་ཚབ་གྱིས་ས་རྟགས་བཀོད་པ་རེད། རྩོས་ཚོད་གྱི་
ནང་དུ་བོད་གྱི་སྲོལ་རྒྱན་སྤྱི་ཚོགས་ལ་མས་ལུགས་ལ་འགྲུར་བ་མི་གཏོར་བ་དང་། ལ་གོང་ས་
མཚོག་གི་གོ་གནས་ལ་འགྲུར་བ་མེད་པ། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ཐོག་མཚོན་རྟགས་ཅམ་གྱི་དབང་
ཆ་མེད་སྲོད་བྱེད་རྒྱ་བཅས་དམིགས་ཀར་གྱིས་བཀོད་ཡོད། བྱུང་རབས་སྐྱབ་ཆེ་མིང་ཤུག་
ལགས་ལྟར་ན། བོད་མི་མང་པོས་བོད་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ལེགས་བྱུང་གི་རང་སྲོད་དེ་རྒྱན་
གནས་སུ་བ་བ་བྱུང་ན། བོད་གྱི་ཁྲིམས་མཐུན་གནས་བབ་དེ་རྒྱ་ནག་ལ་ཕོར་ཀྱང་སྲོལ་ཆ་དེ་
ཅམ་མེད་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱས་པ་རེད། བོད་མིའི་ལེགས་བྱུང་དང་། མི་རིགས་གྱི་དོས་འཛིན་
དེ་སྣོབས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་མི་རིགས་ལས་ཐ་དད་ཡིན་པ་མངོན་གསལ་ཅན་
ཡིན་ཀྱང་། བོད་མི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་གོ་ཉོགས་དེ་གཞན་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཞན་པ་ཡོད། བོད་
རྒྱལ་ཁབ་གྱི་དབང་ཆ་དེ་སྤོགས་བཤོས་ཤུགས་ཆེ་བྱུང་བ་དང་། ས་གནས་སོ་སོའི་དགོན་པར་
ཡོད་པའི་ཚོས་སྤོགས་གྱི་ལ་ཞེན་དེ། ལྷ་སར་ཡོད་པའི་ཆབ་སྲིད་གྱི་ལ་ཞེན་ལས་ཆེ་བ་བྱུང་
ཡོད། དེའི་ཐོག་དུ་བོད་གྱི་ས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ས་ཁབས་གྱི་གནས་བབ་ཞན་པ། འགྲིམ་འགྲུལ་
དང་བརྟེན་འཛིན་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཞན་པ་བཅས་ཀྱིས། བོད་ལ་ཆབ་སྲིད་གོ་ཉོགས་བསྐྱུན་པ་ལ་
འགོག་རྒྱུན་དེ་བས་ཆེ་བ་བཟོས་ཡོད།

རྩོས་མཐུན་ལ་ས་རྟགས་བརྒྱབ་མ་ཐག་དུ། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ནང་དགོན་པ་༤༠༠༠ ལས་
མང་བ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་༡༣ མ་གཏོགས་མ་ལྟོགས་པར་གཏོར་བཤིགས་བཏང་སྟེ། བོད་བརྒྱུད་

ནང་བསྐྱེད་གྱི་ལེགས་བྱུང་ཅུ་མེད་བཟོ་བའི་ལས་འགྲུལ་སྤེལ་བ་རེད། ཚོས་སྤྱོད་གས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐང་
 དང་། སྐྱེ་འབྲུ། དངོས་རྗེས་གཞན་རྣམས་གཏོར་བཙོམ་དང་འཕྲོག་བཙོམ་བྱས་པ་མ་ཟད། རྒྱ་
 རག་གི་བཟོ་སྐྱེའི་མེ་ཐབ་ཁག་གི་ནང་དུ་བཞུགས་པ་རེད། རྒྱ་རིགས་ཚོས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་སྐྱེ་
 གཞན་དང་རོལ་དབྱེངས་རྣམས་རྗེས་ལུས་དང་རྙིང་རུལ་རེད་ཅེས་བཀག་འཁོག་བྱས། སྲོལ་
 རྒྱུན་གྱི་རོལ་དབྱེངས་དཔེར་ན། མངའ་རི་ཁུལ་གྱི་འཕུང་དང་། ཨ་མདོའི་གར། ཁམས་ཀྱི་བྲོ་
 རྙིང་དང་འཁོར་བྲོ་སོགས་ཅུ་མེད་དུ་བཏང་བ་རེད། གསར་བརྗེ་ཅན་གྱི་དམངས་ཁྲིད་ཀྱི་སྐྱེ་
 གཞན་དང་། རྫོས་གར་གསར་བ་རྣམས་དམངས་བོའི་རྗེས་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྲུག་སྐྱེལ་གྱི་བརྒྱུད་ལམ་
 ལ་བེད་སྤྱོད་བཏང་བ་དང་། དེ་དག་གི་གཞན་ཚིག་རྣམས་མའོ་ཅེ་རྒྱུ་། འདར་སྤྱོད་གས་ནས་
 འདར་བཞེན་པའི་ཉི་མའི་དེད་པེར་བཀོད་སའང་བསྐྱེད་ཡོད།

རྒྱ་མིས་ནང་པའི་ཚོས་ལ་རྒྱོལ་བའི་རྒྱུན་གྱིས། བོད་པའི་སྐྱེ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྲེལ་ཁག་ཚང་མར་
 ཞེ་འཁོན་བཟོས་པ་དང་། རིམ་བས་བོད་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་འཚེ་བ་འཕོག་པའི་ཚོར་བ་ཞེག་སྐྱེད་
 བ་ཅུག་སྟེ་བོད་ཁྲོན་ཡོངས་ཀྱི་དོས་འཛིན་དེ་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་བ་རེད། འདི་ནི་གཞུང་གིས་
 གོ་མཚོན་མེད་པའི་ཞི་བའི་མི་མང་གི་སྟོག་ཏུ། འཚེ་བ་བྱས་པའི་དབང་གིས། གང་བསམ་པའི་
 འབྲས་བུ་ལས་སྟོག་སྟེ་རྣམ་སྐྱེན་རང་སྟོག་ཏུ་འཁོར་བ་རེད། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ཀྱི་ཞི་བའི་མི་
 མང་དང་། ཚོས་སྤྱོད་གས་ཀྱི་དབྱུ་ཁྲིད་ཚོའི་ཐང་དུ་འཚེ་བ་བྱས་པ་དེས། བོད་མིའི་ཤུགས་ཆེ་
 བའི་དད་པ་དང་དམ་ཚིག་ལ་དོ་སྟོག་བྱུང་སྟེ། ལུ་སྐྱེད་ནས་དབྲུ་ལམ་སྟོག་པའི་ལས་ལ་མི་
 འཇུག་ག་མེད་བཟོས་པ་རེད། བོད་མི་ཚོའི་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་སྟོག་ལ་ཞེ་སྤང་དེ་ཉ་ཅང་ཆེན་པོ་
 ཆགས་ཏེ་དེ་སྤེལ་ཚོས་བརྒྱུད་དང་ལུང་ཚན་དབར་གྱི་འཐེན་འཁྲེར་དེ་སྟོག་སྟོག་པོར་བཟོས་
 པ་རེད། རྫོགས་མ་ཚེམས་པའི་གནས་བབ་ཀྱིས་ཚིག་བསྐྱེལ་བཟོས་པའི་བོད་མི་ཚོས། རྒྱ་ནག་
 ལ་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་ཁ་གཏང་གཅོག་རྒྱ་དེ་ཁྲོད་ཚོའི་རེ་བ་ཉག་གཅིག་ཡིན་པ་ཤེས་པ་རེད།

བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལ་འདུ་ཤེས་གསར་བ་ཞིག་སྐྱེས་པས། དེ་ནི་ལྷུང་པོར་ཆབ་སྲིད་
སྐུལ་སློང་གི་གཞི་ཅན་གྲུང་བ་རེད།

ནང་ཚོས་དང་། འཆེ་མེད་ཞི་བ། ལུན་རྒྱུ།

མང་པོ་ཞིག་གིས་འཆེ་མེད་ཞི་བ་དེ་བོད་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་བཟུ་ཡི་ཡོད་ཀྱང་། འཆེ་མེད་
ཞི་བའི་འགོ་གཞོལ་དེ་བོད་པའི་ལོགས་བྱང་གི་ནང་དུ་གནས་ཚུལ་གསར་བ་ཞིག་རེད། ཉེ་བའི་
བརྒྱུ་མཉམ་འགྲུབ་འདུ་གཙུག་ཆེ་བ་པ་ལོང་ས་མཚོ་གཞི་ལུགས་སྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས། འཆེ་མེད་
ཞི་བ་དེ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྐྱེད་ངོས་འཛིན་གྱི་མཚོན་ཉམས་གཙུག་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། འཆེ་
མེད་ཞི་བ་དེ་འདས་པའི་དུས་སུ་ནང་ཚོས་ལ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། ཚོས་ལུགས་དེའི་མང་
གཞི་གཙུག་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་མཚོང་གི་མེད། བོད་མི་ཚོས་འཆེ་མེད་ཞི་བ་དང་། འགོ་གཞོལ་
གཉེས་ལ་གཞི་མཐུན་མེད་པ་ཞིག་ལ་ཅེས་ཡོད། འཆེ་མེད་ཞི་བ་ནི་མགོ་སྐྱུར་བ་དང་། བྱ་བ་
བལ་བ། འཆེ་བ་སློང་བ་བཅས་གོ་བ་དང་། འགོ་གཞོལ་ནི་མི་བཅེ་བ་དང་། བྱེད་ལས་མངོན་
གསལ་ཅན། ལྷན་ལུན་གྱི་འཆེ་བའི་ལས་བཅས་ལ་གོ་ཡོད། བོད་མིའི་བསམ་བློའི་ནང་དུ་འཆེ་
མེད་ཞི་བ་དེ་རྒྱུ་ཚོགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཁོར་རྒྱའི་ནང་དུ་མཉམ་སྲེབ་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཞིག་མ་
ཡིན་པར། བཟང་སློང་གི་འཁོར་རྒྱའི་ནང་དུ་སྐྱེད་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཡོད། ལྷ་བ་
དང་གྲུབ་མཐའ་གཞན་དག་གང་གིས་ཀྱང་མ་ཡིན་པར། ནང་ཚོས་ཀྱིས་བོད་མིའི་འཛིག་རྟེན་ལྷ་
སྐྱེད་ལ་བརྟོག་བརྟོག་བར་པམ་ཐོགས་ལུགས་ཆེ་བུར་ཡོད་ཀྱང་། འཆེ་བའི་ལས་དང་ལ་མ་
བལ་བའི་བུང་རབས་ཞིག་ཡོད། ཨེ་ཡི་ཡེ་ཎ་ སི་འཛིང་གིས་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་
བསྐྱེད་དགོས་པའི་ལྷ་རྒྱལ་དང་མཐུན་པར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་བ་དང་སྐྱིད་རྗེ་
དགོས་པ་དེ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྐྱེད་ཀྱི་གནད་ཆེ་བའི་ཆ་ཤས་ཞིག་རེད། རོན་ཀྱང་འདི་དག་

གུན་རྗེའི་འཆེ་མེད་ཞི་བ་དང་གཅིག་པ་མ་རེད་ལ། ལག་ལེན་གྱི་ཆ་ནས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལ་འདི་དག་གཅིག་ཕྱ་མ་གཏོགས་མེད་པ་འདྲ་མ་རེད། ། ཅེས་བྲིས་ཡོད། འཆེ་མེད་ཞི་བ་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་དེ་ནང་པའི་བསྟན་པ་དེ་བྱུང་ན་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སློན་ནས་དང་། དགོས་མཁོ་བྱུང་ན་འཆེ་བའི་སློན་ནས་ཀྱང་སྲུང་སྦྱོར་བྱེད་རྒྱུའི་བསམ་ཚུལ་དེ་རེད།

ཐ་ན་བརྒྱ་མཉམ་ཉི་ལུའི་དཀྱིལ་དུ་འདྲ། བོད་མི་ཚོས་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་སྐོལ་གྱི་དགོས་མཁོ་དང་རྒྱས་པ་ལ་དོ་སྣང་བྱས་མེད། ཕྱི་ལོ་༡༩༧༧ ལོར་བོད་ཀྱི་སྐྱེ་ཁམས་ཚོགས་པ་ཨམ་རི་ཀ་དང་ཨེ་ཤེ་ཡའི་ཚོགས་འདུར་ལྷེ་ལིར་ཡོད་སྐབས་གུན་རྗེའི་ལ་ཁ་བཏགས་ཤིག་ཕྱལ་བས། ཁོང་གིས་འདི་བོད་རང་ནས་བཅོས་པའི་ཐོན་སྐྱེད་རེད་དམ་ཞེས་བཀའ་འདྲི་གནང་། ཁ་བཏགས་དེ་རྒྱ་ནག་ནས་བཅོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་སྐབས། གུན་རྗེས་མ་བཞེས་པར་ཕྱིར་སློག་གནང་། གལ་ཉེ་བོད་མི་རང་གིས་བཅོས་པའི་ཐོན་སྐྱེད་ཅིག་ཡོད་ན་ལེན་གྱི་ཡིན་གསུངས་པ་རེད། གུན་རྗེའི་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་རང་མགོ་རང་ཐོན་དང་། དཀྱིན་རིའི་ཐད་དུ་སྤེལ་བའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་མ་ཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཉམས་སྲོང་དེས། རྒྱ་ནག་ནས་བཅོས་པའི་བོད་པའི་ཕྱག་རྟགས་དེ་མི་བཞེས་པའི་རྒྱ་བྱས་ཡོད། རྒྱ་བ་ནས་བསྟན་ན། གུན་རྗེས་ཆབ་སྲིད་གྱི་རང་བཅོན་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་རང་མགོ་རང་ཐོན་གྱི་དབང་ལ་འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་གསང་བརྟེན་མ་འོངས་སྟོན་གཟིགས་རང་རེད། འོན་ཀྱང་༡༩༧༧ ནང་བོད་དེ་རང་དབང་རང་བཅོན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་སྐབས། སྤ་བའི་བརྟེན་ལན་འདི་ཚོགས་ཞུགས་བྱེད་མཁན་གྱི་བོད་པའི་སྐྱེ་ཁམས་ཚོས་གོ་བ་ལེན་མ་ཐུབ་པ་རེད།

གུན་རྗེའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལྷ་བྱུབ་ལ་དོ་སྣང་གནང་མཁན་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་ཕྱ་དེ་སྐྱེན་གཞོན་པའི་ལྷ་ལ་བརྟེན་པོ་ཆེ་བྱུང་བ་རེད། དགྲུང་ལོ་༢༡ ལ་ཕེབས་པའི་ལྷ་ལོངས་མཚོགས་

གིས་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༦ ལོར་ཐུབ་བ་སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྷན་འདས་སྐྱེ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་ཏེ་མི་ལོ་
 ༣༥༠༠ ལཞོན་བའི་དུས་བྲན་ཐོག་རྒྱ་གར་དུ་ཞབས་བཅགས་སྐབས། མེས་པོ་དམ་གྲུན་རྗེའི་སྐྱ་
 བུར་བཞུགས་ས་དེར་བཞེངས་ཏེ་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ཉམས་ལེན་ལ་ཞུགས་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་
 གནང་བ་རེད། གོ་ཤོང་ས་མཚོག་གིས་རང་རྣམ་གྱི་ནང་དུ་། དེད་རང་དེ་གར་ཡར་ལངས་ཏེ་
 རྫོད་སྐབས། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞོང་སྐྱ་འཆོ་བཞུགས་ཡིན་ན། ཞོང་གིས་ང་ལ་བསྐྱབ་
 བྱ་བཟང་པོ་ག་རེ་གནང་ཡོད་དམ་སྙམ་བྱུང་། བོད་ནང་གི་བོད་མིའི་རང་དབང་གི་ཆེད་དུ་ཞི་
 བའི་ལས་འགུལ་སྐྱེལ་བར་ཞོང་གིས་ཐབས་ཤེས་ཡོད་རྒྱ་ཅལ་སྐྱབ་ཉན་ཉན་གནང་ཡོད་ཀྱི་
 རེད་བསམ་བྱུང་། ངས་དཀའ་ཆེགས་ཇི་འདྲ་ཞིག་འབྲང་ཀྱང་གདོང་ལེན་གྱིས་ཞོང་གི་ལམ་
 རྫོན་གནང་བ་དེར་ཤར་སྐྱོད་བྱེད་རྒྱུའི་སེམས་ཐག་བཅད་པ་ཡིན། ངས་སྣང་སྣོབས་སྣྱེད་པའི་
 རྫོ་ནས་འཆོ་བའི་ལས་དང་དུས་ནམ་ཡང་འབྲེལ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་ཡིན། །
 ཞེས་གྲིས་གནང་ཡོད། གོ་ཤོང་ས་མཚོག་གིས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དངོས་སུ་ཞལ་མཇལ་མེད་
 ཀྱང་། གོ་སྐབས་འདིས་ཞོང་གི་སྐྱ་ཆེ་ལ་འགྱུར་དུ་མེད་པའི་བག་ཆགས་བཟང་པོ་ཞིག་བཞག་
 བ་མ་ཟད། དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་བོད་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་རྩོག་ལའང་དེ་ལྟར་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེའི་
 སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དབུ་ཁྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་པ་ལ་གོ་ཤོང་ས་མཚོག་ཉ་ཅང་སྐྱ་
 བ་སྐྱ་མོ་ཡིན། །

རབ་བྱེད་༧

བོད་ཀྱི་སྐྱེར་ལངས་དང་པོ། ༡༩༥༦ ལ་ས་༥༩ བར།

༡༩༥༦ ལོར་བོད་ཤར་ཕྱོགས་སུ་དྲག་པོའི་བྱེན་ལངས།

བོད་མིའི་ཙམ་ལའི་རྒྱུ་ཀྱི་བཟོ་སྐྱེད་གི་ནང་དུ་བོད་མི་ཚོས་སྣ་སར་རྒྱ་ནག་གི་བཅན་བརྒྱུད་ལ་རོ་རྒྱུ་དང་། གཞོན་པ་མཚོག་བཅན་གྱོལ་དུ་མེབས་པའི་ལོ་༡༩༥༩ དེ་བོད་མིའི་སྐྱེར་ལངས་དང་བོད་ཡིན་པར་བརྟེན་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་། ༡༩༥༩ ལོའི་སྣ་སའི་སྐྱེར་ལངས་དེའི་སྐོན་དུ་བོད་ཤར་ཕྱོགས་སུ་གོ་མཚོན་ལྷན་པའི་སྐྱེར་ལངས་ཀྱི་དོན་རྒྱེན་དུ་མ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། སྐྱེར་ལངས་འདི་དག་སྣ་ས་དབུས་སུ་བཞག་པའི་ཡིག་ཆ་དང་། བོད་ཀྱི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་ཚོས་དོ་སྣང་བྱས་མེད། རྒྱ་ནག་གིས་༡༩༥༦ ལོར་བོད་སྡོད་ཤར་མངའ་སྲུང་གི་ཁམས་དང་། བྱང་ཤར་མངའ་སྲུང་གི་ཨ་མདོ་གཉེས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡ་ར་བའི་༼མང་གཙོའི་བཅོས་བསྐྱར་༽ རྒྱུད་རྒྱ་འགོ་བརྒྱུགས་པ་རེད། རྒྱ་ནག་གིས་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབུ་མེད་དང་། དགོན་ཕྱེ་ཁག་ལེགས་བྱུང་གི་ཉམས་ལེན། མཚོན་མཇུག་གི་གནས་བཅས་དམིགས་འབེན་དུ་བྱས་ཏེ། དམར་པོའི་སྣ་བ་བོད་མིའི་ཐོག་ཏུ་བཅན་འགེལ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐོན་པས་ཚོས་ལ་རོ་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་སྐྱེལ་བ་རེད། མི་མང་སྡེ་བ་བརྒྱད་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་དང་མི་ཆེན་རྣམས་བཟོངས་པ། ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོགས་ལྷན་ལེན་འགོག་པའི་བྱེད་སྐྱེད་སྲོལ་ལའི་དག་གིས། ཁམས་པའི་སྐྱེར་ལངས་ཞེས་པའི་དྲག་པོའི་བྱེན་ལངས་ཞིག་གི་མེ་ལྷེ་སྲུང་བརྒྱག་པ་རེད། བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་བྱེན་ལངས་འདིས། གནས་སྐབས་ཤིག་རིང་ལ་རྒྱ་མི་ས་ཁུལ་ཁག་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་བྱེད་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྒྱའི་དམག་དབུང་དེ་བས་མང་བ་སྐྱེབས་པ་དང་། བོད་དམག་རྣམས་སྐབས་དེར་༼མང་གཙོའི་བཅོས་བསྐྱར་༽ལག་བསྐྱར་བྱས་མེད་ས། བོད་

དབུས་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིར་བཞེགས་བརྒྱབ་པ་རེད།

ཕྱི་ལོ་༡༩༥༦ ལོའི་ལྷན་ལངས་དེ་མངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤངས་ཕྱོད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ལ་
འཁོར་ནས་བསྟན་པ་རེད། མནའ་འབྲེལ་གྱི་མིང་ལ་ རྒྱ་བསྟན་སྤང་བར་གྲུབ་སྟེ་དམག་སྟེང་
ཞེས་བཏགས་ཏེ། བོད་རྒྱལ་ཁབ་སྤངས་ཕྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར། མངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་
སྤངས་ཕྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་གསལ་ཡོད། ལུང་ཚན་གྱི་ཐད་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མི་མ་སྐྱབ་པ་
འབྲུག་ཆེ་ཡོད་ཅོང་། བོད་མི་མང་ཚོགས་རྒྱ་རྒྱལ་གྱི་སློན་འཁོར་འཁོར་གཅིག་གི་མོག་ཏུ་
གཅིག་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྤྲུལ་སློང་གྲེང་བའི་རྒྱ་དེ་ནང་ཚོས་ཁོ་ན་རེད། དེས་ན་དུས་ལུག་འདིའི་
རིང་ལ་ནང་ཚོས་དེ་བོད་མིའི་འཕོག་ཚེས་ཀྱི་ཅ་དོན་ལྟེ་བར་གྱུར་པ་རེད།

བོད་འདྲ་ཕྱོགས་ནས་བོད་དབུས་སུ་ཕྱིར་བཞེགས་ཀྱི་དམའ་བཞག་ ཁམས་པའི་སྐྱེར་ལངས་
ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཚོས། སྤེ་ཚན་མང་པའི་མནའ་འབྲེལ་དེ་འཕོག་ཚེས་ཀྱི་དམག་དབུང་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱེད་ཏེ་སྤྲུལ་སློང་གྲེང་རྒྱུར་ཐག་བཅད་པ་རེད། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༧ ཟླ་༦ ཚེས་༡༦ ཉིན་ཁོང་ཚོས་
ཁམས་ཀྱི་ཚོང་པ་ནས་དབའ་རྒྱལ་དུ་བསྐྱུར་བའི་ཨ་ལུག་མགོན་པོ་བཞེས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་འོག་ཏུ་
མདོ་ཁམས་ཚུ་བཞི་སྤྱང་དུ་གཅེས་པའི་བྲག་པོའི་འཕོག་ཚེས་ཀྱི་དམག་དབུང་དེ་འགོ་བཙུགས་
པ་རེད། འཕོག་ཚེས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཚོས་དམག་འཐབ་རོགས་སྐྱོར་གྱི་དོན་དུ་རྒྱལ་ཁབ་མང་
པོར་འཕོད་སྐྱབ་ལུས་ཀྱང་གྲུབ་འབྲས་མ་ཐོན། མཐའ་མ་དེར་གང་དམག་སྐབས་ཀྱི་མཉམ་
འབྲེལ་ལ་མཚར་ཤོས་གཅིག་གི་ནང་དུ། ཨ་རིའི་གསང་བའི་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བོད་བར་གསང་
བའི་སློན་འཁོར་འཁོར་སྐྱོར་གྲེང་རྒྱུ་ཁས་གྲུབ་པ་རེད། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ ནས་༡༩༦༧ བར་དུ་ལོ་
ལྔའི་རིང་ལ་ཨ་རིའི་གསང་བའི་ལས་ཁུངས་ནས་བོད་མི་༣༥༩ ལ་ཁོ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མཉམ་ཏེ་ལ་དུ་
འཛུབ་དམག་གི་སྐྱོར་བདར་སྤྱད་པ་རེད།

༡༩༥༩ ལོའི་ལྷ་སའི་སྐྱེར་ལངས།

ཁམས་པའི་སྐྱེར་ལངས་ཅེ་མོར་སོན་པའི་སྐྱབས་སུ་མའོ་ཅེ་རྒྱང་ལ་ཉེན་ལྟར་བོད་ཐོག་གི་
 གནས་ཚུལ་སྣོན་གསེང་ཡོང་གི་ཡོད། གནས་སྣངས་ཀྱི་སྣོན་ཐོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་གི་འགོ་
 གླིང་གཙོ་བོ་ཆོ་ལ། བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲོན་ལངས་དེ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་དུ་བྱིན་ནས་ཉ་ལམ་རྒྱལ་
 ཡོངས་གྲོན་ལངས་སུ་གྱུར་འདུག་ཅེས་ཤིན་ཏུ་གསུང་ཁང་གིས་ཉེན་བརྟུན་བཏང་བ་རེད། འོན་
 །ཀྱང་མའོ་ས་འཆེ་བ་བྱུང་བར་སྣང་དག་མ་བཏང་བར་ལན་འདེབས་འདི་ལྟར་བྱས་པ་རེད།

༼བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་དུ་ཡོང་རྒྱུའི་ལོ་འགའི་རིང་ལ། དབྱ་བོའི་ཕྱོགས་དང་། ང་ཚོའི་
 ཕྱོགས་གཉིས་དབར་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཐོབ་པར་འགྲན་ཚོད་བྱས་ཏེ། དམག་དཔུང་
 གི་རུས་པར་ཚོད་ལྷ་བྱེད་དགོས། ལོ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ། དཔེར་ན། ལོ་གསུམ་ནས་བཞི་
 བར་དུ་འཕམ། ཡང་ན་ལོ་ལྔ་ནས་དུག་པར་དུ་འཕམ། ཡང་ན། ལོ་བདུན་ནས་བརྒྱད་པར་དུ་སྐྱེག་
 པའི་རྗེས་སུ་ཡོ་ལངས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེས་ཅན་རེད། དེ་དུས་ཁོ་ནར་དཀའ་ངལ་
 ཚང་མ་བསལ་གྱི་རེད།

འགོ་སྟོན་དུ་བོད་ཀྱི་དབང་སྐྱུར་པ་ཚོས་བཀོལ་བའི་དམག་དཔུང་གི་རུས་པ་ཞེ་བྲགས་སྐྱོ་
 བོ་རེད། འོན་ཀྱང་ད་ཆ་སེམས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་གྲོན་ལོག་པ་གྲངས་༡༠༠༠༠ ཡོད་
 རེད། འདི་ང་ཚོར་ཉེན་ཁ་ཆེ་བའི་དབྱ་བོ་རེད། འོན་ཀྱང་འདི་བྱ་བ་ངན་པ་ཞིག་ཡིན་མི་དགོས།
 དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་གྱི་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་དེས་ང་ཚོར་དཀའ་ངལ་དེ་བྲག་
 བོའི་སྐོན་སེལ་དུ་འཇུག་གི་ཡོད། ༽

མའོ་ལ་བོད་ཀྱི་དཀའ་འཛོལ་དེ་དམག་འཐབ་བརྒྱད་དེ་སེལ་འདོད་ག་རེ་བྱས་ཏེ་ཡོད་པ་དེ་

ང་ཚོས་ལས་སྐོར་མཐོང་ཐུབ། རྒྱ་ནག་ལ་དམག་དཔུང་ཆེན་པོ་དང། གོ་མཚོན་དང། བར་
 འཕྲིན་གྱི་འབྲུལ་ཆས་དང། མ་ཐུན་རྒྱུན་ངོ་ཚོ་ལས་ཏུ་ཅང་བཟང་བ་ཡོད་པའི་ཁེ་སན་ཡོད་པ་དེ་
 གསལ་པོ་རེད། མཁས་དབང་རྗེ་ནོ་ལཱ་ཉེ་ཁྲོད་ཀྱིས་འཆོ་བ་སྤྱད་དེ་འཐབ་རྒྱར་
 བདམས་ན། བྱིད་རང་གིས་སྤྱོད་པ་འགལ་བའི་གོ་མཚོན་བཟང་པོས་དེ་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་
 རྒྱར་བདམས་པ་རེད། ། ཅེས་གསུངས་ཡོད། མའོ་ཡིས་སྐབས་དེའི་གཉེན་འཕྲུང་དེ་དམག་གི་
 ལྷོ་བས་འབྲུག་ཆ་ཚང་བའོལ་ཉེ་བོད་དབུས་སུ་ཉེ་མང་གཙོ་འོ་བཙོས་བསྐྱར་ ། འགོ་འཇུག་ས་
 རྱེད་པ་ལ་ཁ་གཏད་པའི་དུས་ཚོད་ཡག་པོ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་པ་རེད།

ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ ཟླ་༣ པའི་འགོ་སྟོད་དུ་ཕྱི་ལུ་བ་རེན་པོ་ཆེ་རྒྱ་མིའི་དམག་སྤར་དུ་རྒྱོམ་
 གར་གཞིགས་མོར་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་དང། དེར་སྐྱེ་རྒྱུ་མེད་པས་དགོས་པ་རེ་འདུན་ཞུས་
 རྒྱུ་དེ་དགོག་གཏམ་ཞིག་ལྷ་སར་ཁྲུབ་པ་རེད། བོད་མི་ཚོས་འདི་ནི་ཕྱི་ལུ་བ་རེན་པོ་ཆེ་རྒྱ་
 མིས་བཙན་འཁྲིད་ཐུང་ཅིས་ཀྱི་ངན་བྱས་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བ་རེད། གནས་ཚུལ་འདི་ལྷ་སའི་ནང་
 དུ་ལམ་སང་ཁྲུབ་པ་རེད། ལྷ་བས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་དགེ་འདུན་པ་ཞིག་གིས་རྟ་ལ་བཞོན་ཏེ་ལྷ་
 སའི་མི་མང་ཚང་མར་དེའི་སང་ཞོགས་དེ་ནོར་བུ་སྤྱིང་གར་འཛོམས་དགོས་པའི་བརྗེ་བཏང་པ་
 རེད། འདི་ནི་ཉེ་མཚན་གུང་གི་རྟ་འབྲུལ་ ། ཞེས་པའི་ནང་དུ་སློལ་ རི་མེ་རི་ཡིས་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༥
 ལོར་དབྱིན་རིའི་དཔུང་དམག་ཉེ་བར་སྐྱེ་བས་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྐོར་ཨ་རིའི་གྲོང་དམག་ཚོ་ལ་སྡོན་
 བརྗེ་བཏང་པ་ནང་བཞིན་བྱུང་ཡོད། རྒྱ་ཚོད་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་ལྷ་སའི་ཡུལ་མི་དཔུས་མ་
 ཚོས་ཕྱི་ལུ་བ་རེན་པོ་ཆེའི་དཔུང་ཁའི་པོ་བྱང་ནོར་བུ་སྤྱིང་གའི་མཐའ་བསྐོར་བ་རེད། མི་
 ཚོགས་དེ་ནི་ཕྱི་ལུ་བ་རེན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་སྤྱར་སྤྱང་སྐྱོབ་ཐུང་པའི་དམིགས་ཡུལ་དེས་ཆེག་
 བསྐྱེལ་བཅོས་ཡོད་པ་དང། ཁོང་ཚོའི་འཐབ་རྒྱལ་ནི་པོ་བྱང་གི་མཐའ་ཡོངས་ནས་བསྐོར་ཏེ་རྒྱ་
 མི་ནང་དུ་འཇུག་མི་ཐུབ་པ་བརྗོ་རྒྱ་དེ་རེད། བོད་མི་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུས་པོ་གོ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་

དུ་སྐྱེད་དེ། བོད་ནང་དུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐེ་གཏོགས་ཀྱི་འཐབ་རྩལ་བེད་སྐྱོད་བྱས་པ་དེ་ཡིག་
ཐོག་ཏུ་འཁོད་པ་དང་པོ་ཆགས་ཡོད།

ཡིན་ན་ཡང་། འཆར་གཞི་དང་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་གསལ་ཁ་མེད་སྟབས། མི་ཚོགས་དེས་རྒྱ་མི་
དང་མཉམ་དུ་ལག་འབྲེལ་བྱེད་མཁན་བོད་པའི་དཔོན་རིགས་ཚོར་ཁོང་ཁོ་བོར་བསྟན་པས། ཞི་བའི་
འདུ་འཛོམས་དེ་ག་ལེར་ཐེང་ཆར་གྱུར་བ་རེད། དཔོན་རིགས་འདི་ཚོའི་ནང་ནས་མཁན་རྒྱུར་
བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། ཐོག་མར་བླ་ཆས་ཀྱི་ཉ་ལོར་བུ་སྤྱིང་གར་སྤེལ་བ་དང་། དེ་ནས་
སྟོན་ཐུང་དཀར་པོ་དང་། གོས་ཐུང་རྒྱལ་པོ། རྒྱ་མིའི་ལྷ་མོ་ཞིག་བཅས་ཀྱི་ཉ་ལོར་ཐོན་པ་རེད།
ཁོ་པས་བོད་ཆས་སྐྱུར་ཏེ་རྒྱ་ཆས་ཀྱི་ན་པ་དེར་མང་ཚོགས་ཁོང་ཁོ་ལངས་ཏེ་ལག་དུབ་བརྒྱབ་
སྟེ་བསད་པ་རེད། འཆེ་བའི་དོན་རྒྱུན་འདི་ནི་སྐབས་དེར་འགོ་ཁྲིད་མེད་པའམ། ཡང་ན་ལམ་
སྟོན་དང་ཐབས་བྱས་སྐྱོ་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་རེད། འགོ་ཁྲིད་དང་། འཆར་གཞི། ཐབས་བྱས་
བཅས་ཡག་པོ་བྱུང་ཡོད་ན། མི་ཚོགས་དེ་སྤྲིག་ལམ་མེད་པའི་འདུ་ཚོགས་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བར་
སྟོན་འགོག་བྱུབ་ཡོད་ཀྱི་རེད།

ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༡ ཉིན། ཕོ་བུང་པོ་རྒྱ་ལའི་མདུན་དུ་ཡོད་པའི་ཞོལ་གོང་བརྟམ་
དུ། བོད་མི་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་འཛོམས་ཏེ་ལྷ་སའི་ནང་དུ་རྩམ་སྟོན་ཁོམ་བསྐྱོར་ཆེ་པོས་དེ་བྱུང་བ་
རེད། ལྷ་སའི་སྤྱིད་གཞུང་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་གི་ཐེ་བྱས་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་བོད་གཞུང་གི་དཔོན་
རིགས་ལྷ་བརྟམ་པ་ཡོད་པའི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་བསྐྱོངས་ཏེ་མི་མང་ཚོགས་འདུ་ཞེས་པའི་སྡེ་
ཁག་གསར་བ་ཞིག་བརྒྱགས་པ་རེད། འདི་ནི་དོ་མཉམ་པའི་ཚན་པ་ཞིག་བརྒྱགས་ཏེ་ཆབ་སྲིད་
ཀྱི་དབང་འཛིན་པ་དོས་ལེན་མི་བྱེད་པའི་གལ་ལྡན་ཅན་གྱི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་གྱི་
དཔེ་མཚོན་ཞིག་རེད། ཚོགས་ཐོག་ཏུ་གསུང་བཤད་གནང་མཁན་དེ་ཚོས། རྒྱ་ནག་ལ་ཚོལ་

བཀའ་མཁའ་པའི་སྐོར་སྒྲིལ། རྒྱ་ནག་གི་དབང་སྐྱུར་མེད་པར་བཟོ་ཆེད་མང་ཚོགས་གྲིན་ལངས་
 དགོས་པའི་འབོད་སྐྱེལ་བྱས་པ་རེད། མི་མང་ཚོགས་འདུས་གྲོས་ཚོད་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ལ་
 ཁས་ལེན་བྱས་མེད། ཕྱི་ཟླ་༣ ཚེས་༡༩ ཉིན། མི་ཚོགས་དེས་ལྷ་སའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་གར་
 དང་། བལ་ཡུལ་གྱི་གཞུང་ཚབ་གཉིས་ཀྱི་མདུན་དུ་སོང་སྟེ། རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་གྱིས་བོད་
 རང་བཙན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་པ་རེད། ཡ་མཚར་བ་ཞིག་ལ། བོད་གཞུང་
 གིས་རྒྱ་ནག་ལ་འོ་སྐྱུར་རྒྱུའི་སྲིད་བྱས་ལས་ཡོངས་སུ་ལྡོག་སྟེ། བོད་གཞུང་གི་གོ་མཚོད་ནས་
 གོ་མཚོན་རྣམས་མང་ཚོགས་ལ་འབྲེམས་སྟོན་ཚོག་པའི་ཚོག་མཚན་གནང་པ་རེད།

བའ་འི་ས་མ་ བོད་གྱི་དེང་རབས་ས་ཁྲ

འབྲུང་ལུང་སུ་ རྩ་མེད་ཐེབས་རྣམས་ཐའ་གྱི་བང་མཛོད། ས་ཁྲའི་བའ་འི་ས་གསལ་ལོ་གཟེགས་དགོས་ན་འབྲེལ་ཐག་འདིར་སྟོན།

http://treasuryoflives.org/maps/uploads/main_map/main_map.pdf

བདུན་ལྷག་གཅིག་གི་རིང་ལ་ངོ་ཚོལ་བ་ཚོས་གོང་འཁྲེང་ལ་དབང་སྐྱུར་བྱས་པ་རེད། རྒྱ་
 ཅེ་དང་པག་རི་ལྷ་བུ་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་གཞན་དུའང་གྲུན་ལངས་དེ་ཁྲབ་པ་མ་ཟད། ། རྒྱ་བར་རིས་
 ༣ བར་གཟིགས། ་ གྲུན་ལངས་ཀྱི་གསར་འགྲུར་དེ་ཕྱི་ལོ་འཛམ་གླིང་ནང་ལའང་གཤམ་ཁུལ་
 བ་རེད། ཕྱི་ཟླ་༣ ཚེས་༡༢ ཉིན་དེར་རྒྱ་མིས་རྩམ་སྟོན་བ་རྣམས་ལ་སྡིགས་ར་སྐྱུལ་ཕྱིར་ལྷ་
 སའི་གཡམས་གཡོན་དུ་མེ་ལྷོགས་བརྒྱབ་པས་༥ རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ས་ནས་བོས་བྱོལ་དུ་
 སེབས་པ་རེད། ཟླ་༣ ཚེས་༡༩ ཉིན་བོད་མི་ངོ་ལོག་པ་ཚོས་རྒྱ་མིའི་འཛིན་སྐྱོང་དང་དམག་
 སྐར་ཁག་ལ་བར་ཚོལ་བྱེད་རྒྱ་འགོ་བཙུགས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དེར་རྒྱ་ནག་གིས་གྲུན་ལོག་གཞོན་
 འཇགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཉ་ཅང་འབྲུགས་ཆེ་བའི་ཚུར་ཚོལ་བྱེད་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། རྒྱ་ནག་
 གཞུང་གི་གར་ས་ཐོ་ལྟར་ན། སྐར་ལངས་དེའི་སྐབས་སུ་བོད་མི་བརྒྱད་ཁྲི་བདུན་ཉོད་ཚུལ་
 འདས་སུ་བཏང་ཡོད། བོད་གཞུང་གི་ཚོད་དཔག་ལྟར་བྱས་ན། སྐར་ལངས་དེའི་སྐབས་སུ་བོད་
 མི་བཞི་འབུམ་གསུམ་ཁྲིའི་ཆེ་སྟོག་ཤོར་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལས་༡༩༥༢ བར་དུ་བོད་མི་
 ཉིས་འབུམ་དྲུག་ཁྲི་བཅོད་ཁང་དང་། ངལ་ཚོལ་བསྐྱུར་བཞོད་ཁང་གི་ནང་དུ་ཚུལ་འདས་སུ་བྱིན་
 ཡོད། འབྲུགས་ཡོངས་ནས་བཤད་ན། གལ་ཏེ་༡༩༥༩ སྟོན་གྱི་ལོ་དུས་རྣམས་དང་། དེའི་རྗེས་
 ཀྱི་བཙུན་ལག་འགའ་ཤས་བཅས་ཅིས་ན། རྒྱ་ནག་གི་བཅོན་འཇུག་དང་བཅོན་བཟུང་གི་ཐད་ཀའི་
 མཚུགས་འབྲས་སུ་བོད་མི་ས་ཡ་གཅིག་ལྷག་གི་ཆེ་སྟོག་ཤོར་བར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱལ་
 སྤྱིའི་ཁྲིམས་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་༡༩༥༩ དང་༡༩༦༠ ལྷན་ཐོའི་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
 བོད་མིའི་ཐོག་ཏུ་མི་རིགས་རྩ་མེད་བཟོ་བའི་བྱ་འགྲུལ་ལག་བསྟར་བྱས་འདུག་ཅེས་བྲིས་ཡོད།

བོད་མི་ཚོས་དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩལ་གྱི་རིགས་༡༩ ཅམ་བེད་
 སྐྱོད་བཏང་ཡོད་ཀྱང་། ། རྒྱ་བར་བྱེད་ལ་བའི་བར་རིས་༥ བར་གཟིགས། ་ ། ༡༩༥༦ ལས་༡༩༥༩
 བར་གྱི་ལས་འགྲུལ་རྣམས་ཤས་ཆེ་བ་འཆེ་བའི་རྣམ་པར་གནས་པ་རེད། གཅིག་བྱས་ན། དུས་

སྐབས་འདིར་བོད་གཞུང་གིས་འཛེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་གལ་གནད་ཆེ་བོས་སྐྱེལ་བ་དེ་ནི།
བོད་མི་ཚོས་སྤྱོད་མཐུན་དེ་ཡིད་ཆེས་སློབ་གཏང་བྱེད་སའི་དོ་མཉམ་པའི་སྤྲིག་འཇུག་ས། བཅོན་
བྱོལ་དུ་བོད་གཞུང་བཅུགས་པ་དེ་རེད། བཅོན་བྱོལ་བོད་གཞུང་འདིས་གལ་གནད་ཆེ་བའི་
ལས་འགན་གསུམ་བཞེས་ཡོད།

༡། འབྲེལ་རྒྱས་འགྲོ་བཞེན་པའི་བོད་མི་སྐབས་བཅོལ་བ་ཚོ་ལ་འཕྲོད་བསྐྱབ་དང་། ཤེས་
ཡོན། དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་སྣ་མང་བསྐྱབ་པའི་བདེ་དོན་གྱི་སྤྲིག་འཇུག་ས་
གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བ་དང་།

༢། བོད་མིའི་འཐབ་ཚོད་ལ་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་གནས་བབ་སྟེར་བ་དང་། བོད་སྤྱི་ནང་གཉིས་
ཀྱི་བོད་མི་ཚོའི་ཆེད་བསྐྱིལ་གྱི་འབྲུང་ཁུངས་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བའི་ཆབ་སྲིད་གྱི་སྤྲིག་འཇུག་ས་
ཞིག་ཀྱང་རེད།

༣། ཐོག་མར་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་། དེ་རྗེས་སྲིད་གཞུང་གཞན་བཅས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་གཞུང་
དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་མཁན་བོད་མིའི་སྐྱེ་ཆ་བ་གཅིག་ལུ་དེར་གྱུར་
པ་རེད།

དེའི་ལས་ལྟོངས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་གཅིག་ནི། དུས་ད་ལྟའང་འཛེམ་སྒྲིང་ས་སྤྲོགས་གང་
སར་གནས་པའི་བོད་མི་ཚོས། དེབ་ལྗང་ཁུའི་རྒྱལ་དོན་མ་དདུལ་ཞེས་པའི་དྲང་སྲངས་དཔུ་
ཁྲལ་ཞིག་འཐབ་ཚོད་ལ་ལ་ཞེན་གྱི་དམ་བཅའི་མཚོན་རྟགས་ཞིག་དང་། སྤྲིག་འཇུག་ས་ལ་དོན་
དངོས་སུ་རྒྱབ་སྐྱོར་མཚོན་བྱིར་བཅོན་བྱོལ་བོད་གཞུང་ལ་འབྲུལ་བཞེན་ཡོད། ཚོད་དཔག་
བྱས་ན་བཅོན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་ལོ་རེའི་འཛིན་སྐྱོང་འགོ་བོན་གྱི་བརྒྱ་ཆ་༧༠ ཐམས་པ་འཛེམ་
སྒྲིང་ཁྲོན་ཡོངས་སུ་གནས་པའི་བོད་མི་བཅོན་བྱོལ་བ་ཚོའི་ལག་དེབ་ལྗང་ཁུའི་ཡོང་འབབ་

གྱིས་འདད་བ་བྱེད་གྱི་ཡོད། དཔེར་ན། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ཟླ་༡༠ འུ་མ་༢༠༡༤ ཟླ་༤ བར་དུ་བྱང་ཨ་
རི་གཅིག་ཤུ་ནས་ཨ་སྒོར་༢༣༠༧༧༠ བསྐྱུ་ཡོད་པ་རེད། འདི་ནི་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་གྱིས་
མ་སྐྱུལ་དྲར་སྒྲངས་གྱི་སྒོ་ནས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གོ་སྐྱོབ་བྱས་པའི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་རེད།

བོད་དང་ཨ་རིའི་གསང་བའི་ལས་ཁུངས་གྱི་འབྲེལ་བ།

ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་ལྷ་སའི་སྐྱེར་ལངས་དང་འགྲོགས་པའི་ཟེང་འཇུག་དེའི་ནང་ནས། ཚུ་
བཞི་སྐར་དུག་གི་དམག་མི་ས་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ནས་བོས་བྱོལ་ལ་མེད་པ་རྒྱུར་རམ་
འདེགས་ལུས་ཡོད། རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་རྗེས་གོང་དམག་འདི་ཚོས་ཨ་རིའི་གསང་བའི་ལས་
ཁུངས་དང་ལག་འབྲེལ་གྱིས། བལ་ཡུལ་གྱི་ས་ཁུལ་སྒོ་སྐྱོབ་ཐང་དུ་རྟེན་གཞི་བྱས་ཏེ་ཤག་ལས་
ལྷན་སྐྱེས་བ་རེད། མི་གྲངས་ཉ་ཅང་ཉུང་ལ་གོ་མཚོན་འདད་འུམ་མེད་པའི་བོད་པའི་འཇུག་
དམག་འདི་ཚོས་རྒྱལ་ཁབ་འགའ་ཤས་སྒྲངས་ཡོད། ཆེས་གལ་གནད་ཆེ་བའི་གྲུབ་འབྲས་དེ་ནི་
ཁོང་ཚོས་ལྷོང་ས་མཚོག་རྒྱ་གར་ནང་དུ་ལམ་སྟོང་ས་ལྷན་པའི་སྒོ་ནས་གདན་འདྲེན་ལུ་སྐྱབ་
པ་དེ་རེད། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་འདི་དག་ལ་རིན་འབབ་མཚོ་བོ་སྒྲོད་དགོས་བྱུང་ཡོད། ད་པོར་སང་
ཡང་མི་ཚོས་བོད་ནང་ཨ་རིའི་གསང་བའི་ལས་ཁུངས་གྱི་ཐེ་བླ་ས་བྱུང་བ་དེས། བོད་དོན་གྱི་
ཁྲིམས་མ་སྐྱུབ་གནས་བབ་དེ་མེད་པར་བརྗོད་པ་རེད་ཅེས་སྒྲོན་བརྗོད་བྱེད་གྱི་ཡོད། ཨ་རི་དང་
རྒྱ་ནག་གི་མ་སྐྱུབ་འཇུག་དེའི་ལྗོངས་དུ་༡༩༦༩ ལོར་ཨ་རིའི་གསང་བའི་ལས་ཁུངས་ནས་
ལས་འགུལ་འདི་ལ་རོགས་སྐྱོར་མཚམས་བཞག་བ་རེད། ཕྱིའི་རྒྱལ་སྐྱོར་ལ་མ་བརྟེན་པར་འཚོ་
མི་སྐྱབ་པའི་སྒོ་དམག་སྐར་དེ་རྗེས་སུ་སྐོ་བརྒྱུབ་དགོས་སྐྱུག་བ་རེད།

འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འཇུག་ཚོད་དང་མི་འབྲ་བར། གོ་ལག་དང། མཚོན་ཆ། མ་སྐྱུབ་རྒྱུན་གྱི་
དགོས་མཁོ། འགྲོན་དངུལ་བཅས་ཕྱིའི་རྒྱལ་སྐྱོར་ལ་ལྷགས་ཆེར་བརྟེན་དགོས་པ་དེ་ཤག་པོའི་

འགོག་ཚོལ་གྱི་ཞན་ཆ་ཞིག་རེད། གང་དམག་གི་སྐབས་སུ་ཨ་རིའི་རོགས་སྐྱོར་གྲངས་པའི་
 བན་ཀླུ་དེས། ཨ་རིའི་གསང་བའི་ལས་ཁུངས་དང་ལག་འབྲེལ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གནས་
 བཞིན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མིང་ཆད་དང་། བཟང་སྐྱོད་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྲོང་གུན་དག་གི་ཁ་
 གསལ་བྱལ་ཡོད་དམ་ཞེས་པའི་དྲི་བ་དེ་དྲུང་ལྷག་ཡོད། ལྷབས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ། བོད་མི་
 ཚོས་དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་དྲག་པོའི་ལས་འགུལ་ལས་ཀྱང་རྒྱན་རིང་དུ་འཚོ་བའི་སྤྱི་
 ཚོགས་ཀྱི་སྤྲིག་འཇུགས་གསར་བཟོ་དང་། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་གཞན་ལའང་ཉམས་
 ལེན་བྱས་ཏེ་གནས་བའ་རེད།

འཚོ་བ་སྤངས་པ།

ཕྱི་ལོ་༡༩༧༤ བོར་ཕ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་སློ་སྐྱབ་ཐང་དུ་ཡོད་པའི་བོད་པའི་འཇུག་
 དམག་ཚོ་ལ། གོ་མཚོན་བསྐྱུར་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་ཅིག་སྐྱོ་འདྲིན་འཁོར་ཐག་གི་ནང་དུ་
 བསྐྱུར་གནང་བ་རེད། བང་པའི་དགོ་སློང་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། ཕ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་འཚོ་
 བའི་ལས་ལ་ལྷ་བྱལ་ལྷན་པའི་འགུལ་རྒྱ་རྒྱན་རིང་དུ་གནང་ཡོད་པ་དང་། འཇུག་དམག་གི་བྱ་
 འགུལ་དེར་ཐུགས་སློབ་པའི་ཕྱི་ཚབ་ནས་བྱུར་མེད། དེའི་སྐྱིད་དུ་པེ་ཅིར་དང་ཀམ་མན་རུ་གཉིས་
 ཚོ་ཐག་ཉེ་བོར་བྱུར་པའི་སྐྱེན་ལས། བལ་ཡུལ་གཞུང་གིས་སློ་དམག་སྐྱུར་པ་མིག་བརྒྱམས་ཏེ་
 སྤོད་ཐབས་བྲལ་བ་རེད། ལྷ་རམ་ས་པའི་རོས་ལ་སློ་དམག་སྐྱུར་གྱི་ཆབ་སྲིད་དང་བཟང་སྐྱོད་ཀྱི་
 སྲོང་རྒྱད་དེ། དེའི་ཐབས་བྱས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལས་ཆེ་བ་གཞིགས་བའ་རེད། དེས་ན་འགོ་
 ཚུགས་ཏེ་བརྒྱ་ཐག་གཉིས་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་བོད་མིའི་དྲག་པོའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ལེ་ཏུ་དེ་སྐོ་
 བརྒྱབ་པ་རེད།

དེའི་རྗེས་སུ་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཁ་སྐྱོགས་དེ་རོགས་བས་བརྒྱམས་ཏེ་གཡོ་འགུལ་མེད་པའི་

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དུས་ཡུན་ལོ་བཅུ་ཙམ་གྱི་དུང་། དོན་དངོས་སུ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བདུན་ཅུའི་
 དཀྱིལ་དེར་རྟ་རམ་ས་ལའི་བསམ་ཚུལ་དེ་རབ་རིབ་ལས་མེད། རྒྱ་ནག་གིས་ཨ་རི་དང་མཉམ་
 དུ་འབྲེལ་བ་བཟོས་ཏེ་འཛེམ་སྲིད་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མིར་སྐྱུར་འཇུག་གིས་
 བ་རེད། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆབ་སྲིད་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤའ་ན། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་དབང་
 སྐྱུར་བྱས་པ་དེ་ཁྲིམས་མ་ཐུན་ཡིན་མིན་གྱི་ཐད་ལ་ཁ་གཏད་བཅགས་ཏེ་ཉེན་ཚབས་བཟོ་བྱས་
 མཁན་ཡང་གྱུར་མེད། བེ་ཅིང་གི་མིག་ལམ་དུ་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོ་མི་ཆ་ཚང་བར་མགོ་སྐྱུར་
 དུ་བཅུག་ཚར་བ་དང་། བཅའ་བྱོལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་རྣམས་མི་འབྲེལ་མེད་དུ་གྱུར་ཚར་ཡོད།
 བོད་དོན་དེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སློང་སྟེགས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་མ་ཟད། ལོ་ལའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་
 སེམས་ཁམས་ནས་མ་ཡལ་ཙམ་དུ་གྱུར་བ་རེད།།

རབ་བྱེད་༥

ཕྱི་ལོ་༡༩༤༠ བང་བཅའ་ཁྲིལ་དུ་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱི་ཅན་དུ་བརྒྱུར་བ་དང་།
བོད་ནང་གི་གྲུ་ཡངས་སྲིད་བྱས།

བཅའ་ཁྲིལ་དུ་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱི་ཅན་དུ་བརྒྱུར་བའི་ཐབས་བྱས་གསར་བ་ཞིག

ཕྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་དུ། བོད་མིའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་བོད་དོན་ལ་རྒྱས་
ཕྱགས་སྤར་སྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཕྱགས་རྒྱང་འིང་བའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་བྱས་ཞིག་བཙོན་བ་
རེད། རྩ་རམས་ས་ལས་ཚོད་རྫོག་གི་འཁོར་རྒྱ་དེ་བོད་ལས་བཟུལ་ནས་རྒྱ་སྐྱེད་དེ་བོད་དོན་རྒྱལ་
སྤྱི་ཅན་དུ་བརྒྱུར་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་རེད། བཅའ་ཁྲིལ་གྱི་གནས་བབ་དང་། བོད་ལ་ཐང་
ཀར་སྟོབས་མི་ཕྱབ་བའི་གནས་སྐྱད་ས་དེ་ཁག་འཁྲི་བྱེད་ཡུལ་ཞིག་ལ་ཅི་རྒྱུའི་ཆ་བ་ཏུ་རྩ་རམས་
ས་ལས། ལོ་ལའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྲིད་སྟེན་ཆ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་དེ་དམག་
འཐབ་ཀྱི་དམག་ས་གསར་བ་ཞིག་ལ་བདམས་ཏེ། རང་ལ་ཡོད་པའི་དགེ་མཚན་དེ་དག་ལ་ཤེད་
སྟོང་གཏོང་རྒྱུའི་ཐག་བཅད་བ་རེད། ཐབས་བྱས་ཀྱི་གནད་འགག་ལྟེ་བ་དེ་རྒྱབ་སྟོབས་གྲུ་
ཡངས་མང་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གེད་སྟོང་བཏར་སྟེ། བེ་ཅིང་གི་ཐོག་ཏུ་གཞོན་ཕྱགས་སྤྱད་དེ་
ཆག་ཡང་གཏོང་དུ་འཇུག་རྒྱ་དེ་རེད། རྩ་རམས་ས་ལས་རྒྱ་ནག་གི་ཐོག་ཏུ་ཕྱགས་རྒྱེན་ཉུང་ཏུ་
ལས་མེད་པའི་སྤྱི་གཤམ་འཇུག་ས། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ལ་སྤྲོད་ཏུ་འབྲུལ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་
མ་གནང་བར། ཨ་རི་གཙོ་སློབ་པའི་རྒྱབ་སྟོབས་མང་གཙོའི་སྲིད་གཞུང་ཁག་དང་། མང་ཚོགས་
ཀྱི་སྟོབས་སུ་རྒྱས་བ་ཡོད་ཚད་སྤངས་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་རེད།

རྒྱ་རམ་ས་ལར་ཐབས་བྱས་ལ་སྐྱེས་སྤྱིག་བྱུང་བ་དེ་ལྟུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་
 གྲུ་ཁག་ཏུ་ཆིབས་སྐྱུར་ཡང་ཡང་གནང་བ་དེས་མཚོན་ཡོད། བཅོན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་བརྩ་སྤྲུག་
 དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ། ས་གནས་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་གནང་མཁན་གྱི་བོད་མིའི་དབྱ་ཁྲིད་དེ།
 མོ་བྱར་དུ་བོད་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོབ་ཐབས་དམིགས་ཡུལ་དུ་བརྩུང་སྟེ། ལུང་པ་གཅིག་
 བས་གཞན་དུ་ཡང་ཡང་ཆིབས་སྐྱུར་གནང་མཁན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བ་དེ། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལས་
 ༡༩༥༥ བར་དུ་ལྟུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ཆ་སྟོ་མས་བྱས་ན་ལོ་རེར་རྒྱལ་ཁབ་རེའི་ནང་དུ་ཆིབས་
 སྐྱུར་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་༡༩༥༦ ལས་༡༩༩༩ བར་དུ་ལྟུལ་བ་རིན་པོ་ཆེས། ཕྱི་རྒྱལ་དུ་
 ཆིབས་སྐྱུར་ཐེངས་༤༣ གནང་འདུག་པ་ཆ་སྟོ་མས་བྱས་ན། ལོ་རེའི་ནང་དུ་ཕེབས་ཐེངས་ལྔའི་
 ལང་ཉ་ལམ་ལུང་པ་བརྩུ་ལ་ཆིབས་སྐྱུར་གནང་ཡོད། དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་ཁོང་གིས་རྒྱལ་
 སྤྱིའི་གནད་ཡོད་དཔོན་རིགས་དང་། འཛམ་གླིང་འགོ་བོད་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་ཡང་ཡང་མཇུག་
 འཕྲད་གནང་རྒྱུ་ཡང་འགོ་བརྩུགས་གནང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོང་ལ་ཁོང་གིས་ལོ་རེའི་ནང་དུ་
 ཆ་སྟོ་མས་ཀྱི་སྐོ་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནད་ཡོད་དཔོན་རིགས་གསུམ་ལ་མཇུག་འཕྲད་གནང་ཡོད་
 ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༦ ལས་༡༩༩༩ བར་དུ་ཁོང་གིས་ལོ་རེའི་ནང་དུ་དཔོན་རིགས་བརྩུ་ལ་
 མཇུག་འཕྲད་གནང་ཡོད།

ལྟུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ཏུ་ཆིབས་སྐྱུར་འདི་དག་གིས། བོད་ཀྱི་དཀའ་
 ངལ་སྐོར་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་སྤུགས་ཆེ་འཕེལ་བ་དང་། ལུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞིན་སྐྱེས་
 ལྷོང་སྤྲུག་མང་པོས་བོད་དོན་ལས་འགྲུལ་ནང་མཉམ་ཞུགས་སྐབས་བཅོས་ཡོད། མང་པོ་ཞིག་
 བོད་ཀྱི་རང་དབང་དང་འགོ་བཅིའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་ལ་ཚོད་མཁན་དུ་གྱུར་ཡོད། མ་ཤིང་ལོན་ ཇི་
 སི་ཏུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་ལས་འགྲུལ་ཁང་དང་། བློ་ལོ་རྒྱ་ཏུ་ཡོད་པའི་
 བོད་རང་བཅོན་སློབ་སྤྲུག་ཚོགས་ཀྱི། ལོན་ལོན་དུ་ཡོད་པའི་བོད་རང་དབང་ལས་འགྲུལ་ལ་

སོགས་པའི་བོད་དོན་རྒྱུ་སྐྱོར་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། བང་ཚོས་ལ་སློབ་གཉེར་
བྱེད་མཁན་གྱི་རྒྱུ་ཕྱོགས་པ་ཚོས། བང་པའི་ལེགས་བྱང་ཞིག་གཏོར་ཞིག་ལས་སློབ་པར་
བོད་དོན་འཐབ་ཚུང་དེ། དགེ་བའི་ལས་ཞིག་ལ་མཐོང་སྟེ། ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དེ་ཆབ་
སྲིད་ལས་འགྲུལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་བསྐྱར་ཡོད།

དེ་ལྟར་ཡང་། བོད་མིའི་འཐབ་ཚུང་ལ་རྒྱུ་ཕྱོགས་པས་ངོས་འཛིན་ཐོབ་པ་དེས། ཡགོང་ས་
མཚོག་ལ་ཉག་མཚོ་གཟེངས་དང་། རྒྱ་མཚན་ལྷན་པ་མངོན་དགོས་པའི་གཞོན་ལྷགས་དེ་
འཕར་བ་རེད། ཕྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོའི་ས་ལྷེས་ཟླ་ལྔ་མི་ལྔ་འཆར་དེའི་ནང་དུ་ཁོང་གིས་གྲོང་གྲུང་
ཆེ་བའི་གྲུ་བཤངས་ཤིག་གནང་སྟེ། དོན་དམ་པའི་རང་སློང་གི་ཆེད་དུ་བོད་ཀྱི་རང་བཅོན་དེ་
སློས་བཏང་གནང་བ་རེད། དོན་དམ་པའི་རང་སློང་གི་གོ་དོན་ནི། ཕྱི་འབྲེལ་དང་སྲུང་སློབ་ལས་
གཞན་པའི་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཡོངས་ཚོགས་བོད་མི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མཐོ་བའི་རང་སློང་
བརྒྱུད་དེ་སྦངས་འཛིན་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། འཛམ་གླིང་གི་འགོ་ཁྲིད་མང་པོ་ཞིག་གིས་འདི་ནི་
སྤྱིང་སྟོབས་ཆེ་བའི་སློས་གཏོར་ཞིག་ཡིན་པའི་བསྐྱབས་བརྗོད་ལྷུས་ཡོད་ཀྱང་། བོད་མི་ཚོར་
སློ་པམ་བྱུང་ཡོད། བོད་རང་བཅོན་ཚུང་མཁན་གྱི་ལས་འགྲུལ་བ་ཚོའི་མིག་ལ་ནི། རྩ་རམ་ས་
ལས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་རྒྱ་ཡོད་པའི་རིན་ཐང་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་དངོས་རྩས་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་ཉེ། ལོ་
རྒྱུས་ལྷན་པའི་བོད་ཀྱི་མངའ་དབང་དེ་དོན་མེད་དུ་འགྲོས་བརྒྱུ་བཏང་བ་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་
ངོས་ཀྱི་ཆག་ཡང་འདིས། རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་ནས་དོ་མཉམ་པའི་རྣམ་འགྲུལ་མ་བྱུང་བ་མ་ཟད།
དུས་དེ་བར་དུ་སེམས་ལྷགས་རྒྱུན་འབྲོངས་སུ་གནས་པའི་བོད་མིའི་རྒྱལ་ཞེན་དང་ཆེག་
བསྐྱེལ་གྱི་ཚོར་བ་དེར་གསུམ་ཆག་ཤོར་བ་རེད།

བོད་ནང་དུ་ཉ་༢༠༠ རྣམ་པ་ལྔ་བར་གྱི་གྲུ་ཡངས་ཀྱི་དུས་ལུག།

རྣམས་ས་ལས་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱི་ཅན་དུ་བསྐྱར་བ་དང་དུས་མཚུངས་སུ། བོད་ནང་གི་བོད་
 མི་ཚོ་མཐོའི་གདུག་རྩལ་གྱི་གྲིབ་ནག་ལོག་ནས་ཐར་རྒྱ་ལགོ་རྩལ་ས། མཐོའི་གདུག་རྩལ་ཅན་
 གྱི་སྲིད་བྱས་མང་པོ་བྱས་མེད་གཏོང་མཁལ། རྒྱ་ནག་གི་ལགོ་ཁྲིད་གསར་པ། ཉིང་ཞའོ་མིང་གི་
 ལོག་དུ་བོད་མི་ཚོར་གྲུ་ཡངས་ཀྱི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཤར་བ་མེད། ཕྱི་ལོ་ཉ་༢༠༠ ཟླ་༥ རང་རྒྱ་
 རག་དམར་ལོག་ཚོགས་པའི་བྱང་ཆེ་དུ་ལོ་སྤང་གིས་བོད་ནང་བལྟ་བསྐྱོར་གྱི་ད་སྐབས། བོད་ཀྱི་
 དཔལ་ལའོར་དང་། ལེགས་བྱང་། སྤྱི་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་ཐོག་དུ་རྒྱ་ནག་གི་དབང་སྐྱར་ལས་བྱང་
 པའི་བོད་ཆག་ཆེན་པོ་དེས་ཁོ་པ་འཛོགས་ཏེ། །འདིས་ང་ལ་མི་མེར་སྲེལ་ལུལ་རིང་ལུགས་
 བཅོམ་སོ་བྱས་སོང་། ། ཞེས་སྐད་ཤོར་བ་རྒྱལ་ཡོད། ཁོང་གིས་། བོད་ཀྱི་ལེགས་བྱང་དང་།
 ལྷོ་བ་གསོ། ཚན་རིག་བཅས་སྐྱར་གསོ་དང་འཕེལ་རྒྱས་གྱི་དཔར་འབད་བཙོན་གྱི་དགོས་
 པར་། དོན་ཅན་གྱི་རྒྱར་བོད་ཀྱི་སྲིད་བྱས་གསར་པ་གཏན་འཕེབས་གནང་བ་མེད། དུ་ལོ་སྤང་
 གི་བལྟ་བསྐྱོར་དེས། བོད་དེ་རྒྱ་ནག་ནས་ཁ་བྲལ་དུ་མེད་པའི་ཆ་ཤིག་ཤིག་ཡིན་པའི་སྐྱོམ་གཞི་
 དའི་ནང་དུ། བོད་མི་ཚོའི་ཐོག་དུ་ཤོར་བའི་ཚོར་འཁྲལ་ལ་ལོ་སྤང་གྱི་དཔར་དང་། མཉམ་དུ་བོད་
 མིའི་ཡིད་ཆེས་འགྲུག་ཐབས་གྱི་དཔའི་ཆེད་དུ། བེ་ཅིང་ནས་འབད་བཙོན་གྱི་དཔའི་གསར་
 བརྗེའི་རྣམ་པ་ཞིག་མཐོན་པ་མེད། གལ་གནད་ཆེ་ཤོས་དེད། བོད་ནང་གི་ཚོས་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་
 ཁྲིད་མཐོ་ཤོས་གཉིས་པ། ཀུན་གཞིགས་པ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས། བོད་མི་ཚོར་རང་གི་སྐད་ཡིག་
 ལྟོང་བ་དང་། ཚོས་དང་ལེགས་བྱང་ལ་ཉམས་ལེན་དང་། ཉམས་གསོ་གྱི་དགོས་པའི་བཀའ་
 ལྷོ་བ་གསོ་བཞིན། བོད་ལྗོངས་ཁྲོན་ཡོངས་སུ་གཞིགས་བསྐྱོར་གནང་སྐབས་བྱང་ཡོད།

ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དུག་རྩེ་དང་བདུན་རྩེ་ནང་དུ་དོ་དམ་པོའི་སྐོན་ནས་བཀག་ལགོག་བྱས་

བའི་ཚོས་སྤོགས་ཀྱི་ཚོག་དང་། ལེགས་བྱང་གི་ཉམས་ལེན་དེ་དག་སྐར་ཡང་བྱེད་ཚོག་པའི་
 རྒྱ་ནག་གི་ཚག་ཡང་གསར་བ་དེར་བོད་མི་ཚོས་དགའ་བ་སུ་ཞུས་པ་རེད། བོད་མི་ཚོས་རིག་
 གནས་གསར་བ་མེད་སྐབས་སུ་བཀག་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཉེས་ཚད་འཁེལ་བའི་རིགས། བོད་
 བའི་སྲོལ་རྒྱན་གྱི་སྤུ་བ་ལྟོན་བ་དང་། སྐ་རིང་པོ་འཛོག་པ། ལྷས་མ་ལྷ་བ་སོགས་སྐར་དུ་བྱས་
 བ་རེད། ཚོས་སྤོགས་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་ཁྲིམས་འགའ་མ་ཡིན་པར་བཟོས་པས། བོད་མི་ཚོས་མ་
 ཉི་ལག་འཁོར་བསྐྱོར་རྒྱ་དང་། ཁྲིམ་ནང་དུ་མཚོད་ཤོམས་སྲིག་རྒྱ། གནས་ཚེན་ཁག་ལ་བསྐྱོར་
 བ་བྱེད་རྒྱ་སོགས་འགོ་བཅའ་ས་པ་རེད། རྒྱུ་ལེགས་པ་དང་ལོང་བ་དཔལ་ཁག་གི་ནང་དུ། དེ་ལྟ་
 རིག་གནས་གསར་བ་མེད་སྐབས་སུ་གཏོར་བ་ཤིགས་བཏང་བའི་དགོན་པ་དང་། མཚོད་རྟོག་
 རྣམས་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་དྲུང་དུ་སྐྱབས་ཏེ་གསར་རྒྱག་དང་ཞིག་བཟོ་བྱེད་འགོ་
 རྒྱགས་བ་རེད།

སྤྱི་བཟོད་ཀྱི་དམ་བསྐྱབ་ཐུན་བྱ་ཚུང་དུ་སོང་བས། བོད་མི་ཚོས་དུས་དེབ་དང་། དེབ། ལྷ་
 གཞས། རི་མོ་སོགས་སྤྱི་ཅལ་ཚོམ་རིག་གི་བྱ་བཞག་མང་པོ་བསྐྱབ་རྒྱ་འགོ་བཅུགས། ཚོམ་པ་
 བོ་ཚོས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ལ་བསྐྱོད་བསྐྱབས་བྱེད་པའི་དེབ་དང་། དབྱེད་ཚོམ་སྤེལ་རྒྱ་འགོ་
 བཅུགས། རོལ་དབྱངས་རྒྱུང་ལེན་པ་ཚོས་སྤྱན་དག་མཁན་དང་། གཞས་པ་ཚོ་དང་ལག་འབྲེལ་
 གྱིས་རྒྱལ་ཡོངས་འགོག་ཚུལ་ཐང་ལ་གོ་རྒྱ་གཏོར་བའི་སྤྱི་གཞས་གསར་བཟོ་བྱས། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༩ ལོར། བོད་ཀྱི་དེང་རབས་སྤྱན་དག་གི་ཡབ་ཚེན་དུ་གྲགས་པའི་སྤྱན་དག་མཁན། རོན་
 བྱབ་རྒྱལ་གྱིས། སྤྱི་ཅལ་གྱི་གསར་གཏོད་དང་། རྒྱལ་ཞེན་གྱི་ཚོར་འདུ་གཉི་ག་ལྟོན་པའི་
 །ལང་འཚོའི་རྩབ་རྩ་། དཔར་སྤྱན་བྱས་ཏེ་སྐད་གྲགས་ཚོད་བ་བཟོས་ཡོད། ཁོར་གི་སྤྱན་
 ཚོམ་གཞན་ཨ་མ་དོའི་ནང་གི་། སུ་ཚོ་སྤོན་མོ་། ཞེས་པ་དེ་གཞས་མ་རྒྱ་སྤོན་གྱིས་རོལ་
 དབྱངས་དང་སྤྱགས་ཏེ་བཏང་བའི་རྗེས། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པའི་གཞུང་འབྲེལ་མ་

ཡིན་པའི་རྒྱལ་ལྷན་གྱི་ཞུགས་པ་ལྟར་བ་རེད།

བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རོལ་འཛིན་རྒྱུན་སྐྱོད་ཀྱི་ཆེད། ལྷ་ཅལ་ཚང་མའི་ནང་ནས་རོལ་དབྱངས་
 བེ་མའོན་གསལ་གྱིས་ལྷུང་འདོན་བྱས་པ་བརྒྱུད་བོད་མི་དགུས་མ་ཚོས་རིག་གཞུང་སྐུར་
 གསའི་ཐང་ལ་ཆ་གས་བསྐྱངས་པ་རེད། ཚོས་ཉིད་འདིའི་ཐང་ལ་ལྷུང་ཐ་བྱས་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་
 ཡོད། ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་དང་དྲུག་ཅུའི་ནང་དུ་མའོས་རོལ་དབྱངས་འདི་བཅན་གཞོན་
 གྱི་ལག་ཚར་བེད་སྟོན་བཏང་བ་རེད། རྒྱ་མིས་བོད་ཀྱི་ལྷ་མོའི་གཞུང་ལ་བེད་སྟོན་ལོག་པ་
 བཏང་ནས། འཁྲབ་གཞུང་དེ་དག་གིས་ནང་ཚོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བྱེད་རྒྱའི་ཚབ་ཏུ་དམར་ལོག་གི་
 ལྷ་བ་ཁབ་སྐེལ་བྱེད་རྒྱུར་བེད་སྟོན་བྱས་པ་རེད། བོད་ཀྱི་དམངས་གཞས་ཀྱི་གཞས་ཚིག་གོ་
 མའི་ཚབ་ཏུ། དམར་པོའི་བྱིལ་བསྐྱགས་ཀྱི་གཞས་ཚིག་འཇུག་རྒྱ་དེ། མའོའི་རྗེས་འབྲངས་པའི་
 འཐབ་ཅལ་གྲགས་ཆེ་བ་གཅིག་རེད། བེ་ཅིང་ཕྱོགས་གཉོགས་བོད་པའི་གཞས་མ། ཆེ་བརྟན་
 སྐོལ་མས་མའོ་ལ་བསྟོན་བསྐྱགས་བྱེད་པའི་གཞས་ཚིག་བོད་ཀྱི་དམངས་གཞས་ཀྱི་གདངས་
 ལ་བཏང་བ་དེར་བོད་མི་ཚོས་འཕྲུ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་སུ། ཆིག་སྟོང་དགུ་
 བརྒྱ་བརྒྱུད་ཅུའི་ནང་དུ་བོད་མི་ཚོས། རོལ་དབྱངས་དེ་འགོག་ཚོལ་གྱི་ལག་ཆ་གཙོ་ཆེ་ཞིག་ལ་
 བེད་སྟོན་གཉོང་སྐབས། བོད་པའི་གཞས་པ་མང་པོས། བོད་ཀྱི་རང་བཅན་དང་། ལྗོངས་
 མཚོག་ བོད་ཀྱི་ས་ཁམས་ཆགས་རབས། འགོག་ཚོལ་གྱི་ལས་འགུལ་བཅས་ལ་བསྟོན་
 བསྐྱགས་བྱེད་པའི་གཞས་ཚིག་རྒྱ་གཞས་ཀྱི་གདངས་སུ་བྱེད་ཏེ་བཏང་ཡོད།

བོད་མི་ཚོ་རོལ་དབྱངས་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་པ་ཡོངས་གྲགས་རེད། འོན་ཀྱང་རོལ་དབྱངས་
 དེ་འགོག་ཚོལ་གྱི་ལག་ཆ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་གཅིག་ལྷ་མ་ཡིན།
 རོལ་དབྱངས་ཀྱིས་བཅན་གཞོན་ལ་ཁ་གཏང་གཙོགས་མཁན་ཚོར། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ནང་དུ་དེ་

མེད་པའི་གོ་ས་སྐྱོ་བོ་ཞིག་ཏུ་གནས་བཅའ་འཇུག་གི་ཡོད། རོལ་དབྱངས་ཀྱིས་འགོག་ཚོལ་གི་
 བཀག་ཉེས་ཚུང་དུ་གཏོང་བ་མ་ཟད། དཔག་གཞོན་ཚུང་དུ་གཏོང་བར་ཡང་སྡི་མོ་དང་རྒྱང་རྒྱམ་བའི་
 བོ་བཟོ་ཡི་ཡོད། གཞས་པ་བྱམས་པ་ཆེ་རིང་དང་། ཟླ་སྟོན། དཔལ་མགོན་བཅས་ཀྱིས་རོལ་
 དབྱངས་དེ་ཡ་གོང་ས་མཚོག་ལ་དད་གྲུས་མཚོན་པའི་བརྒྱུད་ལམ་དུ་སྐྱུང་དེ། མངོན་པར་མི་
 གསལ་བའི་སྐོ་ནས་ཡ་གོང་ས་མཚོག་ཉི་མ་དང་། ཞང་པོ། ལྷང་ལྷང་དཀར་མོ་བཅས་ཀྱི་
 གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ་ཁོང་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད། གཟུགས་ཅན་གི་རྒྱན་བཀོལ་བ་དེས་ཁོང་
 ཚོ་སྐྱབས་ཡོད། ཉན་མཁའ་གི་བོད་མི་ཚོས་གཞས་པ་ཚོས་སུ་ལ་བསྟོན་བསྐྱབས་བྱས་པ་དེ་
 །ཤེས་གི་ཡོད་ཀྱང་། དབང་འཛིན་པ་མང་ཆེ་བར་ཤེས་རྟོགས་མེད། གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོས་ཤེས་
 ཀྱང་། བྱ་ཞིག་ལ་བསྟོན་བསྐྱབས་བྱས་པའི་གཞས་ཞིག་བཀག་འགོག་བྱས་ན་བཞད་གང་གི་
 རྒྱ་ཏུ་འགྲོ།

ཆེག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གི་སྲིད་བྱས་གསར་པ་དེ་དག་ཚང་ཅན་ཡིན་ཀྱང་།
 དེས་བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་དབང་ལ་འབྲེལ་མ་བྱུང་གི་བརྒྱུད་ལམ་གསར་པ་ཞིག་ཤར་
 བ་ཅུག་པ་རེད། གཞིས་བཞུགས་བོད་མི་ཚོར་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་ནང་དུ་ཡོད་པའི་རང་གི་
 བང་མིར་གཉེན་འཛུང་དུ་བྱིར་བསྐྱོད་ཚོག་པའི་ཚོག་མཚན་སྤྱད་པ་རེད། མང་བོ་ཞིག་གིས་གོ་
 སྐབས་འདི་སྐྱུང་དེ་རྟ་རམ་ས་ལར་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཇུག་ཁང་བཅས་ཡོད། རོན་དངོས་སུ་
 བོད་མི་ཚོ་ལ་རྟ་རམ་ས་ལ་ཞི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མེའ་ལྷའམ། གནས་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བ་རེད།
 གནས་བསྐྱར་བ་འདི་དག་གིས། རང་དབང་གི་རེ་བ་གསར་པ་ཞིག་དང་བཅས་བོད་དུ་བྱིར་
 ལོག་གིས། ལྷ་སའི་ཇ་ཁང་དག་གི་ནང་དུ་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་སྟོན། བྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་
 ཚོའི་ནང་དུ་འཕེལ་རྒྱས་འགོ་བཞེན་པའི་གནས་ཚུལ་ཤོད་རེས་བྱས་ཏེ་སྡོད་ལ་ལོངས་སྤྱད།
 ཉི་མ་ལ་ཡའི་རྒྱབ་མདུན་དབང་གི་འབྲེལ་བ་གསར་པ་འདིས་བོད་མི་ཚོ་སྐོ་ཁོག་ཆེ་ཏུ་བཏང་

བ་ཅེད། རྒྱ་ནག་གི་འགོ་ཁྲིད་ཚོས། བོད་མིར་ཚོས་སྤྱོད་གས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རང་དབང་རན་
 འཚམ་ཞིག་སྤྲད་ན། ཁོང་ཚོའི་སློབ་ཁ་ཚེམས་ཉེ་ཆེས་ཚོད་རྫོག་ཅན་གྱི་ཆབ་སྲིད་རང་དབང་གི་
 མཛོན་འདོད་དེ་སློབ་གཏོང་གི་རེད་སྟེ་མས་བ་ཅེད། འོན་ཀྱང་ཤེ་ཅིང་ནོར་བ་ཅེད། དེ་ལྟའི་
 བཅོན་གཞོན་ནང་བཞིན་གྲུ་ཡངས་སྲིད་བྱས་འདིས་ཀྱང་ཕྱོག་སྤྱོད་གས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤྱིན་བ་
 ཅེད། ལེགས་བྱང་རང་དབང་གི་སྐྱེན་སྲུང་རྒྱུ་འདིས། བོད་མི་ཚོར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རང་དབང་
 མེད་པ་དེ་ཤེས་སུ་བརྟུག་སྟེ། འགྲུར་བ་དེ་བས་ཀྱང་ཆེ་བ་ཞིག་བྱུང་ན་བསམ་པ་བཅོས་ཡོད།

གྲུ་ཡངས་ཀྱི་དུས་ལུན་འདིའི་རིང་ལ། ༡༩༩༧ གཡམས་གཡོན་དུ། རྒྱ་རིགས་སོན་ཆེ་བོད་
 བང་གནས་སློབ་བྱེད་རྒྱ་འགོ་བརྩམས་བ་ཅེད། ཤེ་ཅིང་གི་བོད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་འཆར་
 གཞི་དེས། རྒྱ་རིགས་ལས་མི་དང་མ་ཅུ་འཇུགས་མཁན་སློང་སྲུབ་མང་པོ་བོད་ནང་འབྱོར་ཉེ།
 བོད་ཀྱི་ལེགས་བྱང་དང་། དཔལ་འབྱོར། མི་བྱངས་བཅས་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་ཡོངས་རྫོགས་
 ལ་འགྲུར་བ་འགོ་རྒྱ་འགོ་རྒྱགས་བ་ཅེད། ལྷི་ལོ་༡༩༩༠ ཟམ་པའི་ནང་བོད་དབུས་སུ་རྒྱ་རིགས་
 ཉ་ལམ་མེད། འོན་ཀྱང་༡༩༩༩ ཅམ་ལ་བོད་རང་སློང་ལྗོངས་ཁོ་ནར་ཚོད་དཔག་བྱས་ན་རྒྱ་
 རིགས་ས་ཡ་གཅིག་ཅམ་སྟེ་བས་ཡོད། བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་གི་ལས་ཀ་དང་གོ་སྐབས་རྒྱ་
 རིགས་གནས་སློབ་ཚོ་ལ་ཤོར་བ་དེས། རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་དེའི་ལམ་ལུགས་ལ་ཁོང་ཚོའི་སློ་
 ཁ་མ་རངས་པའི་གནས་བབ་དེ་ཤུགས་ཆེ་རུ་བྱིན་བ་ཅེད། གྲུ་ཡངས་ཀྱི་སྲིད་བྱས་འགའ་ཞིག་
 གིས། བོད་མི་ཚོ་ལ་རང་གི་ངོས་འཛིན་མཛོན་པར་གསལ་ལ་དུ་འཇུག་པའི་གདེངས་སློབས་
 གསར་བ་ཞིག་སྤྲད་ཡོད་ཀྱང་། མི་འབོར་སློབ་ཞུད་ཀྱི་སྲིད་བྱས་དེ་བཅོན་འཇུག་གཉིས་བ་
 ཞིག་ཡིན་པར་མཛོང་སྟེ། ཁོང་ཚོའི་སློབ་ཁ་ཚེམས་པའི་གནས་བབ་དེ་ཆེ་རུ་བཏང་བ་ཅེད།
 རིག་གཞུང་གཅིག་ཡིན་པའི་མཚོན་དོན་གསར་བ་འདིས། བོད་མིའི་གོང་དུའི་རྒྱས་པ་ཆེ་ག་
 བསྐྱེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དེ་མཚོ་རུ་བཏང་ཡོད། རྒྱས་སྟོབས་འདི་དག་ཚང་མ་རྒྱ་སྤྱི་ལ་པའི་རྒྱུན་

ལས། བོད་རྒྱལ་ཁབ་སྐྱེས་གསོ་བྱེད་པའི་མི་ལམ་གྱི་མེ་རོ་གསོས་པ་རེད།

བོད་མི་ཚོས་དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཐད་དུ་པན་ཚུན་གཉི་ག་རྒྱོ་ཁ་ལ་
རངས་པའི་གནད་དོན་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་མེད་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཏེ། རྒྱ་རིགས་གཞིས་སློ་བ་ཚོ་
དང་འབྲེལ་བ་བྱས་མེད། བོད་མི་ཚོས་རང་ཉིད་རྒྱ་ནག་གི་ད་གཞུང་ནས་གཞོད་འཆེ་འཕོག་པ་
མ་ཟད། དཔལ་འབྱོར་དང་། ལེགས་བྱང་། ཚབ་སྲིད་གང་ཐད་ནས་མི་མ་སྐྱེན་པའི་རྒྱ་རིགས་
གཞིས་སློ་བ་ཚོ་ནས་ཀྱང་གཞོད་འཆེ་འཕོག་པར་མཐོང་ཡོད། བོད་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་མི་
གཅིག་པ་དང་། བཟའ་བཏུང་མི་འདྲ་བ། སྤྱི་ཚོགས་དང་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིན་སྣངས་མི་འདྲ་བ།
མི་ཚེ་སྐྱེལ་སྣངས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་མི་འདྲ་བ་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས། ཐུན་མོང་གི་གནད་
དོན་ཞིག་རྟེན་པའམ། བཟོ་དཀའ་བ་སྤྱང་ཡོད་པ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་སྣངས་རེད། དེས་ན།
བོད་མི་ཚོའི་ངོས་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་ལག་འབྲེལ་དམ་ཟབ་ཡོད་པའི་རྒྱ་རིགས་གཞིས་སློ་བ་
ཚོའི་ཐད་ལ་ཁྲོད་ཤིང་གསོན་གྱི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་ཏུ་སྤྱང་ཡོད། །།

རབ་བྱེད་༦

བོད་མིའི་སྐྱེར་ལངས་གཉེས་པ། ༡༩༤༧ འས་༤༩ བར།

བོད་མིའི་སྐྱེར་ལངས་གཉེས་པ་དེ་འཆེ་མེད་ཞི་བ་དང་། སྐྱེར་ལངས་དང་པོ་ལས་མངོན་གསལ་གྱིས་མི་འདྲ་བ་བྱུང་ཡོད། བརྗོད་གཞིའི་དོན་གནད་ལྟེ་བ་དང་། ལྷུལ་སྐྱོང་གི་བརྟེ་གནས་དེ་ཚོས་སྐྱོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དོ་བོ་ལ་འཕོ་འགྱུར་བྱུང་ཡོད། སྐྱེར་ལངས་དང་པོ་དེས་ནང་བསྟན་སྲུང་སྐྱོབ་ལ་ལྷུགས་སྟོན་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། གཉེས་པ་དེས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཚོད་པའི་ཐོག་ལ་ལྷུགས་སྲུངས་ཡོད། ཟ࿳་ལོ་༡༩༥༦ འས་༡༩༥༩ བར་གྱི་སྐྱེར་ལངས་དང་པོ་དེ་གོ་མཚོན་ལྷན་བའི་གྲུབ་ལངས་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༧ འས་༡༩༤༩ བར་གྱི་འགས་ཆེ་བ་ལྷན་བྱུང་བའི་སྐྱེར་ལངས་གཉེས་པ་དེས། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་རམ་སྟོན་གྱི་མེད་པའི་ལས་ནས་མངོན་བར་གསལ་བར་བྱས་ཡོད། འཆེ་བའི་ལས་ལ་ལྷུགས་ན་དགོ་ཚུལ་སྐྱོང་གི་སྟོམ་པ་དང་འགལ་གྱི་ཡོད་སྟབས། སྐྱེར་ལངས་དང་པོའི་སྐྱབས་སུ་དགོ་འདུན་པ་ཚོས་གོ་མཚོན་ལག་ཏུ་ལེན་ཆེད། སྟོམ་པ་སྤུལ་བ་དང་གྲ་ཆས་སྤྱད་དགོས་པ་བྱུང་ཡོད། མང་ཚོགས་ཀྱི་གྲུབ་ལངས་གཉེས་པའི་ནང་གི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩལ་གྱི་རང་བཞིན་དེས། དགོ་འདུན་པ་ཚོ་ལ་སྟོམ་པ་གནས་བརྟུག་ཡོད་པ་མ་ཟད། འགོག་ཚོལ་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱང་བྱེད་དུ་བརྟུག་ཡོད།

༡༩༤༧ ལོའི་ལྷན་པའི་ནང་གི་དོ་རྒོལ་དང་མིང་འགྲུག

ཟ࿳་ལོ་༡༩༤༧ ཟ࿳་༩ པའི་ནང་དུ་ཨ་ལཱ་བ་རིན་པོ་ཆེས། ཨ་རིའི་གོ་ས་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་བ་

མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཚོགས་ཚུང་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་བར། བཟ་ཤིང་འོན་ཏེ་སི་རུ་ཆེ་མཐོང་
 ལྷན་པའི་སློབ་ས་ཞབས་བཅགས་གནང་བ་རེད། བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོས་དགའ་དད་སྲོ་
 གསུམ་གྱི་ངང་ནས་གནས་ཚུལ་ཉན་བ་རེད། རྒྱ་ནག་གི་འགོ་ཁྲིད་ཚོས་གཞུང་འབྲེལ་བརྟན་
 འཕྲིན་བརྒྱུད་དེ་ལྗེལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་མེས་རྒྱལ་ཁ་བྲལ་གཏོང་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་
 སློབ་བརྗོད་བྲས་བུ་རེད། ལྗེལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་ཚིག་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ནས་སློབ་བརྗོད་བྲས་བུ་བ་དེ་
 བློ། བོད་མི་ཚོས་ཁོང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་མི་འོས་པའི་ཉེན་བརྒྱུད་ཞིག་ཡིན་པ་སྟོན་ཀྱི་ཡོད། བཟ་
 ཚུན་ཁ་བྲལ་ནས་བརྒྱུན་གསུམ་བྱིན་པའི་རྗེས་སུ་འདྲ་ལྗེལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་དང་དམ་གཤོ་
 བ་མེད་པ་ཡོད་མཁན་གྱི་བོད་མི་ཚོ། རྒྱ་མིས་ལྗོངས་མཚོགས་མཚན་དམས་ཞུས་པ་དེས་
 ཉ་ཅང་ཁོང་ཁོ་ལངས་བ་རེད། འབྲས་སྐྱེས་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཚོས། བོད་མི་ཡོད་དོ་
 ཚོག་ལྗེལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་རྒྱུ་ལ་ཉུ་ཡོད་པ་འཛམ་གླིང་ལ་སྟོན་ཕྱིར། ལྗེལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་
 མཚན་སྟོན་སྐྱེ་བ་བྱེད་རྒྱུར་ཐག་བཅད་བ་རེད།

ཟླ་༥ ཚེས་༡༧ ཉེན་བོད་ནང་གི་སློབ་སྦྱོང་གི་བསྟེན་གནས་ཆེ་ཤོས། འབྲས་སྐྱེས་དགོན་
 པའི་དགེ་འདུན་པ་༡༧ གིས་ལྷ་ས་གོང་འཁྲེང་གྱི་དཀྱིལ་དུ་རམ་སྟོན་ཁྲིམ་བསྐྱོར་བྲས་བུ་རེད།
 ཁོང་ཚོས་བོད་ཀྱི་ཅ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་མཚོན་ཁང་། རོ་ཁང་ལ་བསྐྱོར་བ་བྱེད་བཞིན། ལག་པས་
 བཞོས་པའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དང་ཞིག་ནམས་མཁར་འཕུར་བའི་སློབ་ས་འོ་ཚོལ་འགོ་བཅུགས་པ་
 རེད། ཁོང་ཚོས་། བོད་ལ་རང་བཅོན་དགོས། ལྗེལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་ཆེ་ཁྲི་ལོར་བརྟན་པར་
 ཤོག། ཅེས་སྐད་འབོད་བྲས་བུ་རེད། ཁོང་ཚོས་རོ་ཁང་ལ་བསྐྱོར་བ་དང་བོ་དེ་བརྒྱབ་ཚར་
 པའི་རྗེས་ཐོག་དེར། བོད་མི་བརྒྱུ་གྱིས་མ་སྐྱེས་དྲུང་གྲངས་ཀྱིས་ཁོང་ཚོའི་མཉམ་དུ་
 ཞུགས་བ་རེད། བསྐྱོར་བ་གསུམ་བརྒྱབ་ཚར་རྗེས། ཁོང་ཚོས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ས་གནས་
 འཛིན་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ཁག་ཡོད་ས་དེར་བྱིན་བ་དང་། ལས་ཁུངས་ཀྱི་མདུན་དུ་སྐྱེ་བས་མ་ཐག་

ཉེན་རྟོག་པས། དག་པོའི་ལམ་ནས་རོ་རྩོལ་བར་ཉེས་བརྒྱུང་བཏང་སྟེ་འཛིན་བརྒྱུང་བྱས་པ་རེད།

དོན་རྒྱུན་འདི་གཞན་ལ་སྟོན་ན་ཚུང་ཏུ་ཡིན་གྲང། བོད་མིའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་
ལ་ཆེ་སྟོག་གསར་པ་ཞིག་སྤྱིན་པ་རེད། དེས་བོད་མིའི་དེད་རབས་ཅན་གྱི་འགོག་ཚོལ་ལས་
འགུལ་གྱི་སྟོ་བྱས་ཏེ། ༡༩༩༣ བར་དུ་སྤྲོ་མ་སྤྱད་པའི་རོ་རྩོལ་གྱི་སྟེང་བ་ཞིག་འགོ་བརྒྱུགས་པ་
རེད། ལ་མཚན་བ་ཞིག་ལ་རོ་རྩོལ་འདིའི་སྐུལ་རྩམ་དེ་རྒྱ་ནག་རེད། གཡས་ཏེ་རྒྱ་ནག་གིས་
ཕ་རྒྱལ་བ་རེན་པོ་ཆེ་ལ་ཡོངས་ཁྲབ་གྱིས་མཚན་དམས་ཞུས་མེད་ན། འབྲས་སྤྱངས་གྱི་དགོ་
འདུན་པ་ཚོས་སྲང་ལམ་དུ་ཐོན་ནས་ཁོང་གི་མཚན་སྟེན་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པའི་ཚོར་སྣང་
བྱུང་མེད་མིད། གསར་འགྱུར་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་དེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བརྟན་འཕྲིན་ཁོལ་ལ་བརྟེན་
པའི་ལྷ་སའི་བོད་མི་ཚོས། གཅིག་བྱས་ན། ཕ་རྒྱལ་བ་རེན་པོ་ཆེ་མ་གཅིད་དུ་གདན་འདྲེན་
ཞུས་པའང་ཤེས་མེད་པ་བྱུང་ཡོད་མིད།

དོན་རྒྱུན་དང་བོད་ལ་རྒྱ་ནག་གིས་དག་གོན་ལུགས་ཆེ་བྱས་པ་དེའི་ནམ་སྟོན་དང་རྟོག་
ཏུ་འཁོར་བ་རེད། ཉེ་མ་བཞིའི་རྗེས་ལ། རྒྱ་ནག་མི་མང་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དབུ་བརྟེན་པའི་
ཉེན་མོ། རྒྱ་༡༠ ཆེས་༡ ཉེན། སྐབས་འདིར་མེ་ར་དགོན་པ་ནས་ཡིན་པའི་དགོ་འདུན་པའི་སྤེ་
ཁག་ཅིག་གིས། ཕ་རྒྱལ་བ་རེན་པོ་ཆེ་ལ་རྒྱ་བསྐྱོར་དང། རྒྱ་༩ ཆེས་༥༧ ཉེན་འཛིན་བརྒྱུང་
བྱས་པའི་འབྲས་སྤྱངས་གྱི་དགོ་འདུན་པ་ཚོ་སྐོད་ལོལ་གཏོང་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན་
ཏེ་རོ་རྩོལ་རམ་སྟོན་ཞིག་བྱས་པ་རེད། གཡས་གཡོན་དུ་ཡོད་མཁན་ཚོ་ཁོང་ཚོ་དང་མཉམ་
ཞུགས་པས། རམ་སྟོན་པའི་འཁོར་གྲངས་དེ་ཏུ་ལམས་གསུམ་སྟོང་གཡས་གཡོན་དུ་འཕེལ་བ་
རེད། དགོ་འདུན་པ་ཚོ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཛིན་བརྒྱུང་བྱས་པའི་རྗེས་སུ། ཉེ་འགམ་གྱི་ཉེན་རྟོག་ལས་
ཁུངས་སུ་འབྲིད་དེ་ཉེས་བརྒྱུང་བཏང་བ་རེད། བོད་མི་མང་པོས་ཉེན་རྟོག་ལས་ཁུངས་གྱི་ཕྱི་ལ་

འཛོམས་ཉེ། དགོ་འདུན་པ་ཚོ་སྐོད་གྲོལ་གཏོང་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན་ཡོད། མི་གཅིག་གིས་ཉེན་རྟོག་ལས་ཁྲུངས་ལ་མེ་བརྒྱབ་པ་དང་། གཞན་དག་ཚོས་ནང་དུ་སྤྱིན་ནས་བཅོན་པ་ཚོ་སྐོད་པ་རེད། ཉེན་རྟོག་པས་མི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་དུ་མེ་མདའ་བརྒྱབ་སྟེ་བོད་མི་རྣམས་ཉེ་ཕྱུ་བར་དུ་བསད་པ་རེད། རོ་རྒྱལ་དང་ཟིང་འཇུག་དེར་ཉེན་རྟོག་པས་ཡང་སྤྱིང་རྗེ་གྲལ་བའི་སྐོར་ནས་རྣམས་གཞོན་གྲུས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དེའི་སྐོར་ལ་རོ་རྒྱལ་རྩམ་སྟོན་གྱི་འབྲེལ་བར་རྣམས་སྤྱི་ལ་གསང་བསྐྱར་བྱེད་མཁན་གྱི་སྤྱི་རྒྱལ་བ་ཚོ་བརྒྱུད་དེ་རྒྱ་ནག་གི་རྣམས་གཞོན་གྲུས་པའི་གནས་ཚུལ་འཇམ་སྐྱིང་ལ་ཁྲུབ་ཚར་བ་རེད། གནས་ཚུལ་དེ་དག་རྗེས་སུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ལ་བཟུངས་ཡོད། རོན་རྒྱུན་འདི་དག་གིས་ཕ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚབ་རོ་མ་དེ་ཡིན་པའི་མཚན་སྟོན་འཇམ་སྐྱིང་ནང་མཐོང་འདེགས་གྲུས་པ་དང་། བེ་ཅིང་གི་སྤྱང་བརྒྱན་ལ་ཁུ་མཚུར་ཕྱགས་ཆེ་ཞིག་འཕོག་པ་རེད།

རྒྱ་ནག་གིས་རོ་ལོག་པའི་ཐོག་ལ་རྣམས་གཞོན་རྒྱབ་པོ་གྲུས་པ་དེས་རོ་རྒྱལ་གྱི་རྩམ་སྟོན་བཟུང་མེད། ཕྱགས་ཆེ་བས་བོད་རང་བཅོན་གྱི་དགོས་འདུན་བཏོན་པར་བརྟེན། རོ་རྒྱལ་འདི་དག་གི་རྣམས་པ་ནི་ཆབ་སྲིད་ཡིན་པ་ལས་ཚོས་སྤྱོད་པ་མིན། ཕྱི་ལོ་༡༩༤༧ ལོའི་ཟླ་བ་དགུ་བ་ནས་བཅུ་གཉིས་བར་དུ་ལྷ་སར་རོ་རྒྱལ་གྱི་དོན་རྒྱུན་བརྒྱུད་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་རོ་རྒྱལ་རྩམ་སྟོན་བཅུ་བདུན་ལས་མང་བ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་བཅུ་བཞི་རང་བཅོན་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན། བོད་མི་ཉིས་སྟོང་གཡས་གཡོན་མཉམ་ཞུགས་གྲུས་པའི་རོ་རྒྱལ་ཆེ་ལོས་དེ་སྤྱི་ཟླ་གསུམ་པའི་ཆེས་ལ་ཉེན་བྱུང་སྟེ་མཐའ་མ་དེར་ཟིང་ཆའི་ནང་དུ་མི་ལྔའི་ཆེ་སྟོག་ཤོར་ཡོད། ཕ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་རོ་སྤེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་སུ་ལ་བའི་ལོ། ཕྱི་ལོ་༡༩༤༩ ནང་དུ་རོ་རྒྱལ་གྱི་དོན་རྒྱུན་རྒྱུད་ཡོད་པའི་ནང་ནས་༡༩ རང་བཅོན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱུང་ཡོད། ལོ་དེ་བོད་ནང་རྣམས་པའི་ཁྲིམས་གཞི་ལག་བསྟར་གྲུས་ཉེ་རྗེས་པ་རེད་དེ། འོན་ཀྱང་རོ་རྒྱལ་རྩམ་སྟོན་སུ་མཐུང་

བྱས་པ་རེད། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༡ བང་གི་ཚོགས་འདོམས་ཆེ་བ་༡༥ གྱི་ནང་ནས་༡༢ རང་བཅའ་གྱི་
ཆེད་དུ་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་དོན་རྒྱུན་༣༠ བྱུང་བའི་ནང་ནས་༢༩ གིས་རང་བཅའ་
གྱི་དགོས་འདུན་བཏོན་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༢ ལོར་དོན་རྒྱུན་༢༩ བྱུང་བའི་ནང་ནས་༢༠ ཐམ་པས་
རང་བཅའ་གྱི་དགོས་འདུན་བཏོན་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༣ ལོར་དོན་རྒྱུན་དོན་རྒྱུན་༣༩ བྱུང་བའི་
ནང་ནས་༣༡ རང་བཅའ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱུང་ཡོད།

སྲང་ལམ་སྟེང་གི་རྣམ་སྟོན་དེ་མཛོན་གསལ་དོན་པོ་ཡིན་ཀྱང་། དུས་ལུན་འདིའི་རིང་ལ་
བོད་མི་ཚོས་བེད་སྤྱོད་བྱས་པའི་འཐབ་རྩལ་དེ་དོ་རྒྱལ་གཅིག་ལུ་མ་རེད། བོད་མིའི་ལས་
འགྲུལ་ཅེ་མོར་སོན་པའི་སྐབས་སམ། ཕྱི་ལོ་༡༩༤༧ ནས་༡༩༩༣ བར་དུ་བོད་མི་ཚོས་འཆེ་
མེད་ཞེ་བའི་འཐབ་རྩལ་རི་ལྟར་བཏོལ་སྤྱོད་བྱས་པའི་སྐོར་ལ་དབྱུང་བ་གཤམ་དུ་གསལ།

སྐྱེར་ལངས་གྱི་ཐབས་བྱས་དང་འཐབ་རྩལ་ལ་དབྱེ་ཞིབ།

ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ ནས་༥༩ བར་གྱི་བོད་མིའི་སྐྱེར་ལངས་དང་བོ་དེ་དང་མི་འབྲེལ་བ། སྐྱེར་
ལངས་གཉིས་པ་དེ་ཆོད་ཅན་གྱི་འཆེ་བའི་བྱེད་ལས་ཅེ་འགའ་ཙམ་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་ཤིང་ཆེ་
བ་འཆེ་མེད་ཞེ་བ་རེད། ལོ་དྲུག་གི་དུས་ལུན་གྱི་ནང་དུ་དོ་རྒྱལ་རྣམ་སྟོན་དེ་ཟིང་ཆར་གྱུར་བ་
ཐེངས་མ་གསུམ་རང་བྱུང་ཡོད། དེ་དག་ནི་༡༩༤༧ དང་། ༡༩༤༨ ༡༩༤༩ བཅས་རེད། བོད་མི་
ཚོས་ཁོང་ཚོའི་བརྟེན་ལན་དང་། དོ་རྒྱལ་དེ་དག་ལྗུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ། ཕྱི་རྒྱལ་སྲིད་གཞུང་
ཁག་དང་མཇལ་འབྲེན་སྐབས། དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་བོད་མིའི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་ཆ་བ་
མཚོན་པའི་ཆེ་མཚོང་དེ་འབྲུལ་རྒྱ་དེ། ཐབས་བྱས་ལྟར་པའི་རང་ནས་གོ་ལའི་མང་ཚོགས་ལ་
དམིགས་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་ཁོང་ཚོའི་དམིགས་ཆོད་དང་བོ་དེ་ལྗུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སེའི་
བདེ་ལ་གཅིགས་ཆེར་གཞན་བ་གཞིར་བཟུང་། འཆེ་མེད་ཞེ་བའི་སྐྱིག་ལམ་རྒྱུན་འབྲོངས་བྱེད་

རྒྱ་དེ་རེད། ཁོང་ཚོས་འཐབ་ཅུལ་གྱི་ཆ་ནས། རམ་སྟོན་དང་། བོམ་བསྟོད། བསྐོར་བ། བོད་
རྒྱལ་ཁབ་གྱི་རྒྱལ་དར་འབྱུར་རྒྱ། རྐྱད་འབོད་ཤེད་རྒྱ་སོགས་འཛེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་ལྷ་
ཚོགས་བཀོལ་སྦྱོང་བྱས་ཡོད།

སྲང་ལམ་གྱི་ངོ་ཚོལ་རམ་སྟོན།

སྲང་ལམ་འདི་ལོ་ནང་དུ་ངོ་ཚོལ་གྱི་རྣམ་པ་མངོན་གསལ་དོད་ཤོས་དེ་སྲང་ལམ་སྟེང་གི་
ངོ་ཚོལ་རམ་སྟོན་དེ་རེད། བོད་མིའི་ལས་འགུལ་བ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་དབང་འཛིན་པ་གཉི་གས་
འཐབ་ཅུལ་འདི་རྒྱ་ནག་གི་དབང་སྐྱུར་ལ་དོན་དམ་གྱི་གདོང་ལེན་དེ་ཡིན་པར་མཚོང་ཡོད།
རྒྱའི་དབང་སྐྱུར་ལ་བོད་མིས་མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པ་དང་། རྒྱ་ནག་གིས་གཏུག་རྒྱུ་
དང་མཐར་གཅོད་གང་བྱས་འདྲ་མ་སྲིད་གིས་མཚོང་བ། འགོག་ཚོལ་ལ་འགུལ་ལྷགས་སྦྱོང་རྒྱ་
བཅས་སྲང་ལམ་སྟེང་གི་ངོ་ཚོལ་རམ་སྟོན་གྱིས་དགོས་དོན་སྣ་མང་གྲུབ་ཡོད། སྲང་ལམ་སྟེང་
གི་ངོ་ཚོལ་རམ་སྟོན་དེ་མངོན་གསལ་དོད་ཤོས་དང་། བར་བརྒྱབ་བདེ་ཤོས། གསར་འགྱུར་དུ་
འགྱུར་འོས་ཤོས་གྱི་འཐབ་ཅུལ་ཞིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ། ཉེན་ཁ་དང་རིན་འབབ་ཆེ་ཤོས་ཀྱང་
རེད། ངོ་ཚོལ་རམ་སྟོན་ནང་ཞུགས་པ་དེས་འཛིན་བཟུང་དང་། བཅོམ་འཇུག་མཐར་གཅོད་
བཅས་སྟོང་དགོས་པ་ཏེ་ལམ་ཁག་ཐེགས་ཤེད་ཚོག་གི་རེད།

རོ་ལཱ་ཏ་ ལཱ་ ཡིས། གྱི་ལོ་༡༩༤༧ གྱི་ངོ་ཚོལ་རམ་སྟོན་དེས་༼ལྷ་སའི་ནང་དུ་ལོ་བྲལ་
གི་རིང་ལ་ངོ་ཚོལ་གྱི་དཔེ་སྟོན་དུ་གྱུར་པའི་ལག་བསྟར་གྱི་རིམ་བཞིག་བསྐྱབ་ཡོད་པ་དང་།
དེས་ངོ་ཚོལ་གཏུག་གྱུར་ཡང་མཚོན་ཉུགས་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པའི་ངོ་ཚོལ་གྱི་
ཚོག་ཞིག་ལ་གྱུར་བ་རེད། ༽ ཅེས་བྲིས་ཡོད། ཁོང་གིས་ངོ་ཚོལ་གྱི་ཤེད་ལས་ལ་ཀུན་སྲོང་
གཉིས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད། དང་པོ་དེ། བོད་མི་ཚོས་ངོ་ཚོལ་བརྒྱད་དེ་ཁོང་ཚོའི་རང་

གི་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་རྒྱས་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་མེད་པར་བཟོ་སྐབས་པ་དང་། མི་རིགས་
སྐྱེ་མེད་གི་གཞུངས་མེམས་མཉམ་སྦྲེད་དང་། འདྲ་མཉམ་གཉི་ག་ཉམས་སྦྲེད་སྐབས་པ་བྱུང་
ཡོད། གཉེས་པ་དེ། བོད་མི་ཚོས་ངོ་ཚྏལ་གྱི་ཚོ་གཏེ་པན་ཚུན་འབྲེལ་ལམ་དང་། བྱེད་མི་ཚོག་
པའི་ཆབ་སྲིད་བཟོ་སྐྱེད་གི་ཚབ་ཏུ་བེད་སྦྱོར་བྱས་པ་རེད།

ཡིན་ན་ཡང་། སྐར་ལམ་སྤེད་གི་ངོ་ཚྏལ་རྩམ་སྟོན་དེ་འཐབ་ཅུལ་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཏུ་
གྱུར་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་སྐབས་འཆར་གཞི་དང་། སྤྱིག་ལམ། འབྲེལ་མཐུན་
བཅས་མེད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ལོངས་པ་རེད། ངོ་ཚྏལ་རྩམ་སྟོན་ཏུ་ལམ་ཚང་མ་སྤོ་བྱུང་ཐོག་རྒྱག་
ཏུ་རང་འགྲུལ་གྱིས་སྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། སྟོན་དབག་མི་རྒྱས་པའི་རིམ་པ་དེ་མཐོ་ཏུ་བཏང་
ཡོད། ཕྱི་ལོ་༡༩༤༧ ཟླ་༡༠ ཚེས་༤ ཉིན། འབྲས་སྤངས་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་༥༠ ལས་
བྱུབ་པའི་ཕྱེ་ཁག་གཅིག ཕྱི་ཟླ་༩ ཚེས་༢༧ ཉིན་ངོ་ཚྏལ་བྱེད་མཁན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་༢༡ དེ་
དག་རྒྱ་གཞུང་གིས་སྤུ་མཐུན་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད་པ་དེར། ངོ་ཚྏལ་བྱེད་ཆེད་སྣ་སར་འཕྲོ་
བའི་སྐབས་དེར། ཕྱི་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཞིག་གིས་དགེ་འདུན་པ་ཚོར། བྱེད་ཚོ་སྲིད་གཞུང་གི་
ལས་ཁུངས་མདུན་དུ་སླེབས་མེས་གཏེ་བྱེད་རྒྱའི་འཆར་གཞི་ཡོད་ཅེས་དྲིས་དུས། ཁོང་ཚོས་
གཏེ་བྱེད་དགོས་མིན་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཅེས་ལན་བཏབ་ཡོད། སྲིད་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་
མདུན་དུ་འཛོམས་མེས་ཁོང་ཚོས་སྐད་འབོད་བྱེད་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། སྐར་མ་ཁ་གསལ་
ཀྱི་མེས་སུ་ཁོང་ཚོ་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་སྐྱེད་རགས་དང་། རྒྱག་པ། མེ་མདའ། ལྷགས་རྒྱང་
བཅས་ལག་ཏུ་གང་ཐེབས་སྤྱད་དེ་ཉེས་བརྱུང་ཚོད་མེད་བཏང་བ་རེད།

དགེ་འདུན་པ་ཚོ་དང་ཕྱི་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དེའི་དབང་ལ་བྱུང་བའི་སྤོང་མོལ་འདིས། བོད་
པའི་འགོག་ཚྏལ་གྱི་གཉེད་རིང་བའི་ཞན་ཆ། སྐར་ལམ་སྤེད་གི་ངོ་ཚྏལ་འདི་དག་ལ་འཆར་གཞི་

ཅུ་བ་ནས་མེད་པ་གསལ་སྟོན་བྱས་ཡོད། སྐར་ལངས་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ངོ་རྒྱུ་ཚང་མ། ལས་
 འགྲུལ་ལ་འཆར་གཞི་འདིར་བར་ཉི་མ་རེ་བྱང་མ་གཏོགས་བཏར་མེད་པའི་དགོ་འདུན་པ་དང་།
 ཡང་ན་བཟུན་མའི་སྡེ་ཁག་ཚུང་དུ་ཞིག་གིས་འགོ་བཙུགས་ཏེ། མཐའ་མ་དེར་ཁོང་ཚོ་བཙོན་
 ཁང་ནང་ལོ་མང་སྟོན་དགོས་ཐུག་ཡོད། དགོ་འདུན་པ་དང་བཟུན་མ་བཙུགས་ཞིག་གིས་འགོ་
 བཙུགས་པའི་ངོ་རྒྱུ་རེས་སྟོན་མང་ཆེ་བ་དེ་དག་ལ། སྟོན་དུ་འཆར་འགོད་དང་གོ་སྐྱིག་གང་
 ཡང་མེད་པར། མོ་བྱར་དུ་ཁ་ཐུག་དེ་གར་མི་བརྒྱ་ཕྱག་འཇུག་ཞུགས་བྱས་པའི་གོ་མ་བཟོད་ལ་
 འགྲུར་ཡོད། ངོ་རྒྱུ་བཙོན་ཉེས་རྒྱུར་དང་། མནར་གཅོད། བཙོན་འཇུག་བཙུགས་ཐུངས་ཏེ་
 ཡིད་ཆེས་དཀའ་བའི་སྡེ་སྟོན་བས་བསྟན་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཐབས་བྱས་མེད་པའི་སྟོང་ཆ་དེ་སྡེར་
 སྟོན་གཅིག་བྱས་ཁགས་བ་བྱེད་ཐུབ་པ་མེད།

ཕྱི་ལོ་༡༩༤༧ དང་། ༡༩༤༨། ༡༩༤༩ སོ་སོའི་ནང་བྱུང་བའི་རང་འགྲུལ་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་
 ངོ་རྒྱུ་རེས་སྟོན་དེ་དག་གིས། ངོ་རྒྱུ་བཙོན་སྐྱེས་འཇིན་བྱེད་དཀའ་བ་དང་། ཉེན་ཁྲོག་པའི་
 གཏུག་རྩལ་འོག་ཚུད་སྐྱབས་ལྷུང་ཏེ། སྐྱེས་འཇིན་མི་ཐུབ་པ་དང་འཆེ་བའི་རྣམ་པར་བསྐྱུར་
 དུ་བཙུག་ཡོད། སྐབས་རེ་རེར་ངོ་རྒྱུ་གཅིག་ཟེང་ཆའི་རྣམ་པར་འགྲུར་ཡོད་ན། དེ་ནི་འཆེ་བའི་
 ཕྱོགས་སུ་སྤང་མདའ་གཡོ་བའི་སྐྱེ་བོ་ཚོས་རང་འགྲུལ་གྱིས་མཉམ་ཞུགས་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་
 ཡོད། གཅིག་བྱས་ན། དགོན་པའི་ནང་གི་མི་ཆེ་ནས་ལུས་སེམས་གཉེས་ལ་སྦྱོང་བདར་མཐོ་བོ་
 ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དགོ་འདུན་པ་དང་བཟུན་མ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱིག་ལས་བཟང་བ་
 བྱུང་བ་ཡིན་འགོ། ལྷག་པར་དུ་དགོ་འདུན་པ་ཚོ་ཐོག་མར་ལས་འགྲུལ་གྱི་འཆར་གཞི་འདིར་
 བའི་སྐབས་ནས་ཡོད་པ་དང་། འོད་མི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་རེས་སུ་ངོ་རྒྱུ་ནང་ཞུགས་པས། དགོ་
 འདུན་པ་ལས་མེ་འབར་སྐྱེན་པ་ཡོད། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྐྱིག་ལས་ལ་གས་ཆག་བྱུང་བ་དེ། རྒྱ་
 བཀའ་དམར་པོའི་སྲིད་གཞུང་གིས། རང་ཉིད་ཐེལ་བསྐྱབས་ཆེད་དུ་ལག་ཆ་ལྟ་བུར་སྐྱུར་བོ་དང་

གྲུང་པོའི་སློབ་མཉམ་བཤེན་སྡོད་བཏང་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་འཐབ་རྩེད་ལ་མིང་ཆད་
 བཟོ་བ་དང་། བོད་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གཏུངས་སེམས་མཉམ་སྦྱེད་དེ་མེད་པར་བཟོ་ཐབས།
 བོད་མིའི་རང་དབང་གི་མདོན་འདོད་ཐད་རྒྱ་ནག་གི་མང་གི་བསམ་ཚུལ་སྐྱུལ་སྦྱོང་གྲེད་རྒྱ་
 བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ། བོད་མི་ཚོས་མཁར་དབང་གཏོར་བའི་གསུམ་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས་པའི་བརྟན་
 འཕྲིན་དེ་དག་ཡང་ཡང་རྒྱང་སྤོང་བྱས་ཡོད།

འཆར་གཞི་མེད་པ་དེ་གོ་སྐྱིད་གྲེད་སའི་གོ་ཡུལ་མེད་པའི་རྒྱན་གྱི་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བ་ཤད་
 གྲེད་ཐུབ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་ནང་ཁུལ་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་གསང་སྤྱུལ་བ་བཅུགས་པ་
 དང་། ཁ་བར་ཟུར་ཉན་གྲེད་པའི་འཐབ་རྩེད་ཀྱི་རིགས་བཤེན་སྡོད་བཏང་སྟེ་ཞིབ་ཚགས་པོའི་སློབ་
 བས་སོ་ལྟ་གྲེད་ཀྱི་ཡོད། ལས་འགྲུལ་ནང་མཉམ་ཞུགས་གྲེད་མཁར་ཚོ་བདུན་ཕྲག་རེ་ཟུང་གོང་
 བས་གསར་འཇུག་གྲེད་རྒྱ་དེས། ཁོང་ཚོ་འཛིན་བཟུང་གྲེད་པའི་ཉེན་ཁ་ཆེ་རུ་གཏོང་གི་ཡོད།
 དེས་ན། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་གིས་བཟོས་པའི་གསང་རྒྱའི་རིམ་བཤེས། འཆར་གཞི་འདིར་
 རྒྱ་དེ་ཉ་ཅང་ཁག་པོ་བཟོས་ཡོད། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལས་འགྲུལ་བ་ཚོར་འདི་ལྟ་བུའི་ས་
 འོག་གི་བྱ་བ་གྲེད་པའི་ཉམས་སྲོང་ཡང་མེད། དེས་ན། དགོ་འདུན་པ་དང་བཅུན་མ་ཚོ་ལ་ངོ་
 ཚོལ་དེ་དམིགས་ཡུལ་གྱེ་བྲག་པ་ཞིག་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ལམ་མ་ཡིན་པར། རོ་རྒྱལ་དེ་རང་
 དམིགས་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཡོད། མདོར་ན་ལག་ཆ་ཞིག་གསུམ་ཐབས་བྱས་ཞིག་མ་ཡིན་པར་
 མཚོན་རྟོགས་ཀྱི་ལས་འགྲུལ་དུ་འགྱུར་བྱིན་པ་རེད། དཔེར་ན། ཁོང་ཚོས་འཛིན་བཟུང་ལས་
 གཞུལ་སྐྱབ་པའི་རོ་རྒྱལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་བཅའ་མེད། དོན་དངོས་སུ་ཁོང་ཚོའི་འདུན་པ་ལྟེ་
 བ་དེ་བཙོན་ཁང་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་རེད། གནས་སྐབས་འགའ་ཤས་ཀྱི་ནང་དུ་འདི་ལྟ་བུའི་ལས་
 འགྲུལ་གྱིས་ཉེན་རྟོག་པ་ཚོ་ཚུགས་ཁ་འཛོར་ནས་ལས་འགྲུལ་ཞིག་ལ་ཞུབ་བསྐྱགས་ཆེན་པོ་
 བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདི་ལ་འགྲུལ་འགྲུགས་རྒྱུན་སྦྱོང་པའི་ཆེད་དུ་མདོན་པར་མི་གསལ་

བའི་བྱེད་ལས་དང་། མངོན་པར་གསལ་བའི་བྱེད་ལས་དབར་ལ་བརྗེ་རེས་བྱེད་པ་སོགས་ཐེ་
 བའི་འཐབ་ཅལ་སྣ་འཛོམས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད་ཀྱང་། བོད་པའི་ལས་འགུལ་ལ་དེ་དག་བྱང་
 མེད། ཁོང་ཚོའི་ཐབས་བྱས་ཀྱི་རིགས་པ་དེ། བཙོན་ཁང་ནང་དུ་དཀའ་སྤྱད་སྤྱོད་རྒྱ་དང་དཀའ་
 སྤྱད་དེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མ་ཅར་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ། རྒྱ་ནག་གི་བོད་ཐོག་དབར་རྒྱུར་དེ་ཁྲིམས་
 མ་ཐུན་མིན་པ་བཟོ་ཆེད། གོ་ལའི་བོད་རང་དབང་ལས་འགུལ་སོགས་ཕྱི་ཕྱོགས་ལ་རེ་སྣོས་
 བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད།

སྐྱར་ཡིག་གི་ལས་འགུལ།

རོ་ཚོལ་བ་ཚོས་ཐུན་བྱ་ཉེན་ཁ་རྒྱུང་བའི་འཐབ་ཅལ་གཞན་ཡང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ཡོད།
 སྐྱར་ཡིག་བཟོ་བའི་ལས་འགུལ་དེ་ཉ་ཅང་གྲགས་ཆེ་བའི་འཐབ་ཅལ་ཞིག་རེད། མཚན་ལ་ཕྱོང་
 འཁྱེར་གྱི་སྲང་ལམ་གྲལ་ཤོག་དེ་ཚོ་བེད་སྤྱོད་བཏང་སྟེ། ལྷ་སའི་ནང་དུ་སྐྱར་ཡིག་གི་ལས་
 འགུལ་སྐྱེལ་བ་དེ་གསང་བའི་འཐབ་ཅལ་ཡང་དག་དེ་རེད། བོད་མི་ལས་འགུལ་བ་ཚོས་མཚན་
 ལ་གསང་སྟབས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོར། བོད་ལ་རང་བཙན་དགོས། རྒྱ་མི་བོད་ནས་ཕྱིར་ལོགས་ཕྱོས།
 ལྗེ་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཆེ་བརྟན་པར་ཤོག་བཙས་པའི་སྐྱར་ཡིག་བོད་ཡིག་དང་། དེ་ཕྱིན་ཐེ།
 རྒྱ་ཡིག་བཙས་སྐྱ་མིས་ཏེ་སྐྱར་བ་རེད། སྐྱར་ཡིག་ལས་འགུལ་གྱིས་དགོས་དོན་མང་པོ་བྱུབ་
 ཡོད། དེ་དག་གིས་། བོད་རང་བཙན་གྱི་མངོན་འདོད་དེ་རྒྱ་མི་དང་། འཛམ་གླིང་མི་མང་ལ་
 བརྟ་འཁྱོལ་བ་བྱས་ཡོད་པ་དང་། བོད་རང་བཙན་འཐབ་ཅོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བོད་རིགས་ཡོངས་
 རྫོགས་ཆེག་བརྒྱལ་བྱེད་པར་སེམས་བྱུགས་སྐྱར་ཡོད། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་གནས་བབ་དང་།
 འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་སོགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཐད་ལ་བོད་མིར་སློབ་གསོ་སྤྱོད་པའི་ཞབས་
 འདེགས་ལུས་ཡོད། །

བོད་མི་ཚོས་སྐྱར་ཡིག་གི་ལས་འགུལ་བརྒྱུད་དེ། བྱེད་ལས་ཀྱི་ནང་དུ་ས་འོག་དར་ཐག་གི་བཞད་གད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞིག་ཀྱང་དར་སྤེལ་གཏོང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། བྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར། སྐྱར་ཡིག་ལས་འགུལ་གྱི་གྲགས་པ་ཅེ་མོར་སོན་པའི་རྒྱབས་སུ། རྒྱ་ནག་དབང་འཛིན་པ་ཚོས་སྐྱར་ཡིག་སྐྱོར་པའི་ལས་འགུལ་དེ་འགོ་ག་པའི་ཆེད་དུ་མཚན་ལ་ཉེན་རྟོག་པའི་ཚན་པ་གཏོང་གི་ཡོད། མཚན་གཅིག་ལ། སྐྱར་ཡིག་བཀོག་མཁན་ཉེན་རྟོག་པའི་ཚན་པ་དེས། མཚན་གྱི་བསྐོར་སྐྱོད་ཚར་ནས་ལས་ཁུངས་སུ་བྱིར་འཁོར་དུས། ཉེན་རྟོག་ལས་ཁུངས་ཡོངས་རྫོགས་བོད་རང་བཅོན་སྐོར་གྱི་སྐྱར་ཡིག་གིས་ཁེངས་བཤད་པ་མཐོང་བ་རེད། བཞད་གད་ལྡན་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདི་ལྟ་བུས། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དོན་རྐྱེན་དཀྱུས་མ་རྣམས། དབང་འཛིན་པ་དེར་འཛིགས་རྒྱ་ལར་བཞག་བཞད་གད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཅོས་ཏེ། དེའི་ཞན་ཆ་ཐེར་འདོན་བྱེད་པར་བྲན་གསོ་འོས་པའི་གཏམ་རྒྱུས་ལ་བསྐྱར་ཡོད།

རྒྱབས་རེ་བོད་མི་ལས་འགུལ་བ་ཚོས་སྐྱར་ཡིག་དེ་དག་མང་ཚོགས་ལ་སློབ་གསོ་སློབ་པའི་ལག་ཆ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། སྲིད་གཞུང་གི་གསལ་བསྐྱགས་རྣམས་ལ་གདོང་ལེན་གྱིས་ལན་འདེབས་བྱེད་པའི་ལག་ཆར་ཡང་བེད་སློབ་བཏང་སྟེ། བྱང་ཅིགས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་བསྐོ་སྤང་དང་ཚོད་དུའི་སྤངས་ཆར་གྱུར་ཡོད། བྱི་ལོ་༡༩༩༣ ལོར། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཁ་བྲལ་རིང་ལུགས་འགོ་ག་ཐབས་ཀྱི་འབད་བཅོམ་བྱས་ཏེ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྲིད་གཞུང་གི་བོད་རིགས་ལས་བྱེད་རྣམས་ལ། གལ་ཏེ་བོད་ལ་རང་བཅོན་ཐོབ་ན། ཁོང་ཚོ་ཆང་མའི་གོ་གནས་ཤོར་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཉེན་བརྟེན་ཞིག་བཏང་བ་རེད། དེའི་ལན་དུ་བོད་མི་ལས་འགུལ་བ་ཚོས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་གལ་ཏེ་བོད་ལ་རང་དབང་བྱུང་ན། བོད་ནང་གི་དཔོན་རིགས་ཚོའི་གོ་གནས་རང་འཇགས་གནས་རྒྱུ་དང་། བཅོན་བྱོལ་བོད་གཞུང་སློབ་རྒྱལ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཉ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དམ་བཅའ་དེ་ལུང་བྲངས་ཏེ་སྐྱར་ཡིག་སྐྱར་ཡོད།

དེའི་བསྐྱེད་པའི་ཡིག་ཆ་འབྲེམ་ས་སྡེའལ།

ཉ་ཅང་འགྲུག་ཆེ་བའི་འཐབ་རྩལ་གཞན་ཞིག་ལ། འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་དང་། མང་གཙོ་
 བོད་ཀྱི་བྱུང་རབས་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལ་འབྲེམ་ཡིག་དང་། འོག་ལྗེ། དེབ་བཅས་བཀག་འགོག་
 བྱས་པའི་ཡིག་ཆ་དབང་སྐྱུན་དང་འབྲེམ་ས་སྡེའལ་གྱི་དུང་རྒྱ་དེ་རེད། ཡིག་ཆ་འདི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་
 རྟོགས་ཆེ་ཏུ་གཏོང་རྒྱུ་དཔེ་མཉམས་ཏེ་བཀག་སྡོམ་བཤེད་དེ། བོད་ནང་དུ་༡༩༥༠ དང་༩༠ ལང་
 འགྲུག་ཆེ་འོས་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་ཁྲུབ་སྡེའལ་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ལ། ༥གོང་ས་མཚོ་གཤི་མཚན་རྣམས་དང་
 ། བོད་སྐད་དུ་བསྐྱུར་བའི་ཡོངས་ཁྲུབ་གསལ་བསྐྱེད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ཐང་དང་། ཞི་བའི་གྲོས་
 འཆར་དོན་ཚན་ལྟ་བུ་བཅས་རེད། དགའ་ལྡན་དགོན་པའི་ལྷ་རྒྱུད་ཞིག་ལྟར་ལ། རོང་ཚོས་། ཡིག་
 ཆ་དེ་དག་གཏོང་ཡིག་དང་། འབྲེམ་ཡིག་ ལྟེབ་འོག་བཅས་ཀྱི་རྣམས་པར་དབར་བཅའ་བཞེ། མང་
 ཚོགས་འདུ་འཛོམས་ཆེ་འོས་ཀྱི་ས་གནས་། དཔེར་ན། བར་བསྐོར་སྤྱི་དག་ལྟ་བུར་འཛོག་པ་
 དང་། དར་སྤྱོད་དང་མཉམ་དུ་སྐྱོག་པ་ཡང་བྱས་ཡོད། ། ཡིག་ཆ་འབྲེམ་ས་སྡེའལ་གྱི་ཐབས་ལམ་
 རིག་ཅུལ་ཅན་འདི་དག་ལ། གཏོང་དང་གཏོང་ལྷན་པའི་འབྲེམ་ས་འདི་དགོས་མཁོ་མེད་སྟབས་།
 ཉེན་རྟོག་པས་ལས་འགུལ་བ་དོས་བསྐྱུང་སྐྱུང་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་དེ་རྒྱུད་དུ་ཕྱིན་ཡོད། འོག་ལྗེ་དང་
 འབྲེམ་འོག་ཁག་ལ་མིང་འཁོད་མེད་པའི་ཚོགས་། གནས་ཅ་ཆེན་ཡོད་སར་བཞག་པ་དེ་དག་
 རྒྱ་ནག་ཉེན་རྟོག་པས་བར་བཅད་མ་བྱུང་སྟེན་ལ་བོད་མིའི་ལག་ཏུ་བདེ་འབྱོར་ཡོང་གི་ཡོད།

གྲུང་འདབ་རི་མོ།

དུས་ལྷན་འདིའི་རིང་ལ་རྟོགས་སྡེའལ་གྱི་རི་མོ་སྐབས་རེ་བེད་སྐྱོད་བཅུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༩ ཟླ་༥ པའི་ནང་དུ་སློབ་ཐང་ཞེས་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཞིག་དང་ཞོ་པའི་གྲོགས་པོ་ཚོས།
 སློབ་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་བདེ་ཞེས་ཀྱི་གཞུང་ལམ་དང་། ས་གནས་དེའི་ཁང་གི་རྟོགས་སྡེའལ་ཏུ་རང་

བཅོན་གྱི་འཕོད་སྐྱེ་འཁོད་པའི་རི་མོ་གྲིས་པ་རེད། བོད་མི་ཚོས་སྔོང་སྤེའི་དཔོན་རིགས་ཀྱི་སྐྱེས་
འཁོར་དང་། དཔོན་པ། གཞུང་གི་ཁང་པའི་ཅིགས་པ་ཐེ་བའི་ངོས་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་ངོ་ཚོལ་
གྱི་རི་མོ་གྲིས་ཡོད།

བསྐྱོར་བ།

ནང་ཚོས་ཀྱི་གཞི་རྩས་བཟོ་ལྟ་བཟོས་པའི་བོད་མི་དགུས་མའི་འདིག་རྟེན་ལ་ལྟ་སྟངས་
དེས། ཁོང་ཚོའི་འཐབ་རྩལ་གྱི་གདམ་ཁ་བྱེད་པ་ལ་ཕྱགས་སྐྱེན་ཚེན་པོ་ཐེབས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་
༡༩༤༧ བར་གི་ངོ་ཚོལ་གྱི་ལས་འགུལ་ཉ་ལམ་ཚང་ལ། གཏོང་ཟབ་པའི་ཚོས་སྤྱོད་ཀྱི་
མཚོན་རྟགས་ཤིག་གི་ངོ་ཚོད། རྫོང་ཁང་ལ་བསྐྱོར་བ་བྱེད་པའི་ཚོག་ཞིག་ནས་འགོ་བརྟུགས་
ཡོད། དགེ་འདུན་པ་ཚོས་རྫོང་ཁང་ལ་བསྐྱོར་བ་བྱས་ཏེ། དང་པའི་མཚོན་དོན་དགུས་མ་བསྐྱོར་
བ་བྱེད་པ་དེ་ཆབ་སྲིད་འགོག་ཚོལ་གྱི་ལོ་ཆའི་ནང་དུ་བསྐྱེས་པ་རེད། འགོག་ཚོལ་ནང་དུ་
མཉམ་ཞུགས་བྱེད་པའི་སྤོ་ཐེམ་དེ་དམའ་ཏུ་གཏོང་ཆེད། ཉེན་རེའི་བྱ་སྤོ་དགུས་མ་ཞིག་འགོག་
ཚོལ་གྱི་བྱེད་ལས་སུ་བསྐྱོར་བ་རེད། རྒྱ་བ་རྗེས་མ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་བོད་པས། རྫོང་ཁང་
བསྐྱོར་བ་བྱེད་པ་དང་། འཕྲིན་མཚོན་འབྲུལ་བ། སྤོས་འབྲུལ་བ། རྒྱང་རྟ་གཏོང་བ་བཅས་ཀྱི་
ཆེད་དུ་བར་བསྐྱོར་ནང་དུ་ཚང་ག་ཤིག་ཤིག་སྤེལ་ས་ཡོད། ཚོས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་འདི་དག་གི་
རྒྱབ་ཏུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཀུན་སྤོང་སྐྱས་ནས་ཡོད་པ་དེ། གལ་ཏེ་རྒྱ་ནག་དབང་འདྲིན་པ་ཚོས་ཤེས་
རྟོགས་བྱུང་ཡོད་ན་ཡང་། དབང་ཆ་གཅིག་སྟུང་གྱི་འཁོན་འདྲིན་བྱེད་པ་ཅམ་ལས། དབང་
རྟོགས་ར་འཕྲོད་ཀྱིས་ཉེས་ཆད་གཏོང་ཐབས་མེད།

ངོ་ཚོལ་གྱི་སྐྱེ་ལེན་བ།

ཕྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དགུ་བ་ཚུའི་ནང་། དམིགས་བསལ་ཆབ་སྲིད་བཅོན་པ་ཚོའི་ཁྲོད་

ལ། བོད་ནང་རོ་རྒྱལ་གྱི་འཐབ་ཅལ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེ་ལེན་རྒྱ་དེ་དང་ཁྲབ་ཆེན་པོ་བྱང་བ་རེད།
 གཞུང་གཏོང་བའི་རོ་རྒྱལ་གྱི་དོན་རྒྱུན་གྲགས་ཆེ་ཤོས་གཅིག་དེ། གྲམས་མཆི་བཙོན་ཁང་གི་
 བཙུན་མ་བཙུ་བཞིས་རང་བཙོན་གྱི་སྐྱེ་གཞུང་སྐྱེ་འཛིན་འཁོར་ཐག་ནང་དུ་གསལ་བའི་སློ་ནས་
 བཙུག་པ་དེ་རེད། འཁོར་ཐག་དེ་གསལ་བའི་སློ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་སྐྱེ་བས་མ་ཐག་གཞུང་གི་འཁོར་
 ཐག་བརྒྱ་མཐག་མང་པོ་སྐྱུར་བལྟ་བུས་ཉེ་འགྲེམས་སྐྱེ་བ་བྱས་པ་རེད། བཙུན་མ་དེ་ཆོ་ལ་
 "གྲམས་མཆིའི་བཙུན་མ་བཙུ་བཞི"ཞེས་ཡོངས་གྲགས་ཆགས་པ་རེད། བོད་ནང་དུ་ཉན་མི་
 ཆོག་པའི་ཁོང་ཆོའི་གཞུང་ཆོག་དེ་ཆོ། བཙུན་མ་ཆོའི་དཀའ་སྤྲུག་ཁྲབ་བསྐྱགས་བྱེད་པ་དང་།
 ཁོང་ཆོ་སྐོད་ལོ་ཡོང་བར་རྒྱ་ལ་སྤྱིའི་གཞོན་ལུགས་བཟོ་བའི་ཆེད་དུ་འགོ་བཟིའི་ཚོ་ཐང་
 ཆོགས་པས་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཡོད། བོད་ཀྱི་གོ་དང་རོ་ལ་དབྱངས་ཞིབ་འཇུག་པ་ལྷན་ མོར་ཁོ་མ་
 གྱིས་༼ བོད་ཡོངས་ཁྲབ་དུ་རོ་རྒྱལ་གྱི་གཞུང་རྣམས་གཞི་རིམ་མང་ཆོགས་ཀྱི་ནང་དང་།
 བཙོན་ཁང་གི་ནང་། དེ་བས་ཡ་མཚར་བ་ཞིག་ལ་རོ་ལ་དབྱངས་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་པའི་སློ་སྤྱིད་
 ཁང་དང་། རོ་ལ་དབྱངས་ཀྱི་འོད་སྤེར་བཙས་ཀྱི་ནང་དུ་རྙེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་དག་སྤེར་བདག་ཡིན་པ་
 དང་། གསལ་རྒྱ་བྱས་པ། གདོང་སྐྱབ་ཅན་བཙས་སྐྱ་ཆོགས་ཡོད། ༽ ཅེས་བྲིས་ཡོད།

མ་སྐྱེན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

དུས་ལུན་འདིའི་རིང་བཀོལ་བའི་རོ་རྒྱལ་གྱི་ཐབས་ལམ་སྐྱ་ཆོགས་དང་བསྐྱར་ན། བོད་མི་
 ཆོས་མ་སྐྱེན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ལས་འགྲུལ་དང་། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐེ་གཏོགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་
 ཁག་ལ་ཆོད་སྐྱ་ཏ་ལམ་བྱས་མེད། བྱི་ལོ་༡༩༤༤ དང་༡༩༤༩ ལ་དུ་སྐྱ་སའི་དགེ་འདུན་པ་
 ཆོས། བྱི་རྒྱལ་བ་ཆོ་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་བྱིད། དུས་སྟོན་ལ་ཆོགས་འཛོམས་ལུགས་ཆེ་
 འདོད་མཁན་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཆོ། ཁ་སྐྱེད་པོ་བཟོ་ཆེད་དུ་སྤྱིད་གཞུང་ནས་ཆོག་

མཚན་ཡོད་པའི་མོ་རེདེ་སློན་ལམ་ཚེན་མོ་ལ་སྲིར་སྟོན་གྲུས་ཡོད། དགའ་འདུན་པ་ཚོས་སྲིར་
 སྟོན་གྲུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱ་ནག་དབང་འཛིན་པ་ཚོ་ལ་དུས་སྟོན་དེ་རིལ་བསྐྱབས་ཀྱི་ལག་
 ཚར་བེད་སྟོང་གྲེད་རྒྱུད་ལོ་སྐབས་མ་སྤྲད་པར། དུས་སྟོན་སྲིར་བཤོལ་གྲུས་པ་རེད། ཡིན་ན་
 ཡང་། སྲིར་བཏང་གྲུས་ན། དུས་ལུན་འདི་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ནང་དུ་མཐུན་ལམ་མི་གྲེད་པའི་
 བེད་སྟོང་དེ་ཚང་ཅན་ཞིག་ལས་བྱུང་མེད། རོ་རྫོལ་གྱི་འཐབ་རྩལ་རྣམས་ཆེས་ཉེན་ཁ་ཅན་དང་།
 རྒྱུང་གྲུང་ཅན་ཡིན་པའི་ཁོར་ལུག་གྲེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ། མཐུན་ལམ་མི་གྲེད་པའི་འཐབ་
 རྩལ་རྣམས་ལ་ཚོད་ལྷ་མ་བྱུང་བར་ཅིའི་སྲིར་ལྷག་པ་རེད་དམ།

རྒྱ་མཚན་གཅིག་ནི། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩེད་གཞན་དག་སྟོར་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་བོད་
 མི་ཚོར་རྒྱུས་མངའ་རྒྱུང་བས་རེད། དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་ནག་གིས་བཀའ་བཤོག་གྲུས་པ་དང་། འཆེ་
 མེད་ཞི་བའི་འཕྲོག་རྫོལ་སྟོར་བོད་སྤྲད་ནང་ཉུང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན་པར་དོགས་པ་མི་དགོས།
 བོད་མི་ཚོར་སྤྲོད་གྲགས་ཅན་གྱི་མི་སྣ། མེས་པོ་དམ་པ་གན་རྗེ་དང་། མར་ཁིན་ལུ་ཐར་ཀིང་།
 བེལ་པོན་ མཇེལ་བཟའ་ལ་རྒྱུས་མངའ་ཡོད་ཀྱང་། ཁོར་ཚོས་ཞིབ་ཅིང་སྲ་བའི་འཆར་གཞི་
 བཏྱང་ནས་འཕྲོ་འབྲིད་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་གྱི་སྟོར་ལ་ཤེས་རྟོགས་དེ་ཅམ་མེད།
 འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཕྲོག་རྫོལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ལ་ཤེས་རྟོགས་ཞན་པའི་དབང་གིས། ཐོབ་རུང་
 བའི་གདམ་ཁའི་འཁོར་རྒྱ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱུང་དུ་སྲིན་ཡོད།

སྟོལ་རྒྱུན་ལ་བོད་མི་ཚོའི་དབུས་སུ་ཐབས་བྱས་དང་གཡོ་སྐྱེ་ལས། དབའ་སྟོོ་ཁོག་དང་
 སྤྲིང་སྟོབས་ལ་གྲུས་བཅི་དང་མཐོང་ཆེ་བ་ཐོབ་ཡོད། དབའ་སྟོོ་ཁོག་དེ་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་ཡོན་
 ཏན་དུ་བཅི་བའི་འདོད་སྟོབས་དེ། གཏིང་ཐབ་པོའི་སྟོོ་ནས་དབལ་རྩལ་གྱི་གོམས་གཤེས་ལྷ་
 རྒྱུང་དུ་གྲེད་མཁན་གྱི་བོད་མི་ཁོ་ནའི་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་ཚོས་ཞིག་མིན། གང་དུ་བྱུང་

རབས་སྐྱབ་དང་། སྒྲིལ་འག་མཁན། སྤྲིན་དོན་བཞ། སྒྲོག་བརྟན་བཟོ་མཁན་བཅས་ཀྱིས་བརྟུལ་
 བོད་ལ་བསྐྱབས་པ་བརྗོད་མཁན་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་དཔེ་མཚོན་དེ་སྡོལ་ཁྲའ་ལྟ་བུ་རེད། མ་སེང་
 ལྷན་གོས་ཀྱི་ ཡིས་ །འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བྱུང་རབས་སྐྱུར་གསོ་བྱེད་པ་ ། ཞེས་སྐྱུར་སྒྲིག་བྱས་
 པའི་དཔོན་སྲེང་ནང་། ལུང་པ་གཞན་གྱིས་བརྟུལ་བོད་ལ་བསྐྱབས་པ་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་
 འཁོད་པའི་རབ་བྱེད་མང་པོའི་ཁོངས་ནས་གཅིག་ཏུ། །སྡོལ་ཁྲའི་པ་ཡུལ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་
 གི་རང་དབང་དོན་དུ་བརྟུལ་བོད་ནི་དཔལ་བོ་དང་། དཔུང་དམག་གི་ཡོན་ཏན་དུ་ཅིས་ཏེ་རྒྱལ་
 ཁབ་ཀྱི་དོན་དུ་རང་སྲོག་སྒྲོས་གཏོང་མཁན་གྱི་དཔལ་བོ་རེད། ། ཅེས་བྲིས་ཡོད། བོད་མི་ཚོས་
 མ་སྐྱབ་ལ་མ་མི་བྱེད་པ་ལས་གཞན་པའི་རོ་ཚོལ་གྱི་འཐབ་རྩལ་ཁག་ཡང་ཡང་བེད་སྲོུད་བཏང་
 པའི་རྒྱ་མཚོན་གཞན་ཞིག་ནི་ཚོར་འདུ་རགས་པའི་དབང་གིས་བརྟུལ་བོད་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་
 མ་སྲོང་བའི་ཡིན་སྲིད། གང་གིས་ཅེས་ན། དང་པོ་དེ་མངོན་གསལ་རྒྱུང་ལ་ཉེན་ཁ་རྒྱུང་བ་དང་།
 གཉེས་པ་དེ་མངོན་གསལ་ཆེ་ལ་ཉེན་ཁའང་ཆེ་བ་ཡོད། རྒྱ་ནག་ལྟ་བུ་སྒྲོབས་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་
 འགལ་བ་ཞིག་ལ། ལུས་པ་སྐྱབ་པའི་གདོང་ལེན་བྱེད་ཐུབ་པ་ལ། འཐབ་རྩལ་ཡང་དེ་དང་མཉམ་
 པའི་མངོན་གསལ་དོད་པོ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་དགོས་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མཁན་ཚོར། མངོན་
 གསལ་རྒྱུང་པའི་མ་སྐྱབ་ལ་མ་མི་བྱེད་པའི་འཐབ་རྩལ་དེ་རིགས་སྒྲོལ་འགྲོ་བོ་མ་བྱུང་བ་རེད། ། །

རབ་བྱེད་པ'

གོ་ལའི་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ལས་འགུལ་གི་སྐྱེད་འཕེལ་དང་

ཉམས་ཚག་༡༩༧༩ ནས་༡༩༩༩ བར།

ལྷ་སའི་ནང་གི་དོ་རྒྱལ་དང་ལྷན་ཏུ་རྟ་རམ་ས་ལའི་རྒྱལ་སྤྱི་ཅན་དུ་བསྐྱར་བའི་ཐབས་བྱས་གསར་བ་དེས་བོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་གི་སྐྱེད་འཕེལ་དང་། ལུབ་སྤྱོད་ས་སྲིད་གཞུང་ཁག་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་བཅས་བོད་མིའི་འཐབ་རྩོད་ལ་འགྲུབ་བ་འགོ་བའི་གྲུབ་འབྲས་གལ་ཆེ་གཉིས་བསྐྱེད་ཡོད།

ལུབ་སྤྱོད་ས་སྲིད་སྤྱི་མཐུན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར།

ལྷ་སའི་ནང་གི་མངོན་གསལ་དོད་པོའི་དོ་རྒྱལ་དེས། བརྒྱུན་པའི་ནང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་འབྲེལ་བཅིང་ཅན་ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་ཏེ། བོད་རང་བཙན་གྱི་ལས་འགུལ་དེ་གཙོ་ཆའི་གསར་འགྲུར་དུ་བརྗོད་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༡༩༧༩ ནང་པ་གོང་ས་པ་རྒྱལ་མགོན་ཏུ་ལའི་ལྷ་ས་མཚོགས་ལོ་རྒྱུས་ཞི་བདེའི་གཞུང་སྐབས་འགུལ་བཞེས་བྱུང་བ་དེས། ལུབ་སྤྱོད་ས་སྲིད་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་བློའི་ནང་དུ་བོད་དོན་བདེན་པའི་གནད་དོན་དེ་གསལ་དུ་བཏང་བ་རེད། གནད་དོན་དེས་ཏ་ལས་མཚམས་འཛོགས་ཏུ་མེད་པའི་གཡོ་འགུལ་ཞིག་བསྐྱེད་ཏུ་བྱས་ཡོད། དུས་ལུན་འདིའི་རིང་ལ་བོད་མིའི་འགོ་བློའི་གིས་མངོན་གསལ་དོད་པོའི་སྐོ་ནས་ཨ་རིའི་གོ་ས་ཚོགས་གཙོ་སྐོར་འཛུགས་གི་ནང་གི་གོ་ས་ཚོགས་ཁག་དང་འབྲེལ་བ་ལུགས་ཆེ་གྲེད་རྒྱའི་འགོ་བརྒྱུགས་བ་རེད། ཨ་རིའི་གོ་ས་ཚོགས་གོང་འོག་གཉི་གའི་ནང་དུ་མང་གཙོ་ཚོགས་བ་དང་། སྤྱི་

མ་ཐུན་ཚོགས་པ་གཉི་གའི་འཇུག་མི་གཙོ་ཆེ་བ་ཚོས། ཚོགས་པའི་འཐེན་འབྲེར་བྲལ་བའི་གནད་དོན་གྱི་གྲལ་ནས་བོད་དོན་དེ་གཅིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་གྱིས་བོད་དོན་ཐོག་རྒྱུན་གནས་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་ཆགས་པ་རེད། ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་དང་། དེ་བཞིན་གྲོས་ཚོགས་གཞན་ཁག་གིས་ཕ་གོང་ས་ཏཱ་ལའི་ལྷ་མ་མཚོག་བོད་མི་མང་གི་ཁྲིམས་མཐུན་དབུ་ཁྲིད་ཡིན་པ་ངོས་འཛིན་དང་། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་བཙན་བཟུང་བྱས་པར་ངོ་རྒོལ་ཡོད་པའི་གྲོས་ཚོད་དུ་མ་བཞག་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༡༩༤༧ ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༧ ཉིན། ཨོ་རོ་བོ་གྲོགས་ཚོགས་གྱིས་ཆེག་སྐྱོང་དགུ་བརྒྱུ་བ་བཟུང་ནང་། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་ཐོག་མར་བཙན་འཇུག་བྱས་པའི་སྐབས་དང་། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་གཉི་གར་བོད་གྱི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་ཡང་བག་ཚེ་བྲལ་བའི་བཙན་གཞོན་བྱས་ཡོད་པ་དེ་གསོ་བྱས་ཉེ་གྲོས་ཚོད་བཞག་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༡༩༤༧ ཟླ་༡༢ ཚེས་༢༡ ཉིན། ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་གྱིས་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་དམག་དམག་གིས་བོད་ལ་བཙན་འཇུག་གྱིས་བཙན་བཟུང་བྱས་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་གྲོས་ཚོད་དེ་བས་ལྷགས་ཆེ་བ་ཞིག་བཞག་ཡོད། དེའི་ནང་ད་དུང་བོད་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་མི་མང་གྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་སྲིད་བྱས་དེས་བཅོས་པའི་ཆབ་སྲིད་བརྟན་ལྷིང་མེད་པ་དང་། སྲོག་ཐོག་གི་ཉེས་ཆད། བཙན་འཇུག་ཁབ་ཆེ་བའི་ལུ་གུ་བྱུང་བ་བཙས་གྱི་ཐད་ཀར་རྒྱུན་བྱས་ཉེ། ༡༩༤༩ ལོ་༡༩༧༩ ལོ་བར་དུ་བོད་མི་ས་ཡ་གཅིག་ལྷག་གི་ཆེ་སྲོག་ཤོར་བའི་གནས་ཚུལ་ཡང་བཤོད་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༡༩༤༧ ལོ་༡༩༧༩ ལོ་བར་དུ་ཨ་རིའི་གྲོགས་ཚོགས་གྱིས་བོད་ཐོག་གྲོས་ཚོད་༢༠ ཅམ་དང་། ཨོ་རོ་བོ་གྲོགས་ཚོགས་གྱིས་མ་མཐར་ཡང་གྲོས་ཚོད་༡༢ བཞག་ཡོད།

གྲོས་ཚོད་འདི་དག་ལ་བོད་གྱི་མ་འོངས་སྐོར་ལ་གྲོས་ཐོལ་བྱེད་པར་རྒྱ་ནག་རྒྱ་ལྷོག་གི་

སྒྲིབ་དུ་འཕྲིད་ཐུབ་པའི་བཅའ་ཤིང་གི་རུས་མཐུ་མེད་ཀྱང་། འདི་དག་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་
 ཆབ་སྲིད་དང་། བཟང་སྲོད་གི་རིན་འབབ་གང་འཚམ་འཇལ་དགོས་པ་བཟོས་ཡོད། འོགས་
 གཅིག་ནས། ཁྲོས་ཚོད་འདི་དག་རེ་རེས་རྒྱ་ནག་གི་མཚན་སྐྱོན་བྲེག་གཞོག་བྱས་ཏེ་འཇོམ་
 སྲིད་མི་མང་གི་བསམ་ཚུལ་གི་ཁྲིམས་རང་ཆབ་སྲིད་གི་མང་མོས་བཅད་ཁྲ་ཞིག་ལ་ངོས་
 འཛིན་གི་ཡོད། དེ་བས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ། ཁྲོས་ཚོད་འདི་དག་འགའ་ཞིག་གིས་བོད་མིའི་རང་
 བཅའ་གི་ལས་འགུལ་ལ་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་གི་ཁེ་ཕན་སྤྲད་ཡོད། དཔེར་ན། རྟ་རམ་ས་ལའི་
 དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོ་དང་འབྲེལ་བ་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད། འོན་ཀྱང་
 ༡༩༩༡ ལོར་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་གཞི་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་ཨ་རིའི་བོད་སྐད་རྒྱུང་འཕྲིན་
 གི་རྒྱུང་སྲིང་ལས་རེས་འགོ་འཇུགས་ཀྱིས་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོས་ཉན་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་དེས་
 དཀའ་ངལ་འདི་སེལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

དེ་ལྟར་ཡང་། ཆེག་སྲོང་དགུ་བརྒྱ་དགུ་བཅུའི་འགོ་སྟོན་དུ་རྒྱ་ནག་གི་ཚོང་འབྲེལ་གི་རིན་
 ཐང་འཕར་བ་དེས། ཐོབ་ཐང་གཞི་རྩར་བྱས་པའི་ཆབ་སྲིད་དེ་དཔལ་འབྱོར་གིས་མོག་མོག་
 བོར་བྱེད་འགོ་ཚུགས་པ་རེད། གང་དམག་སྐབས་ཀྱི་བཀག་སྲིལ་གི་སྲིད་བྱས་དེ་རྒྱ་ནག་དང་
 ལྷན་དུ་མཐུན་འཇུག་བྱེད་པའི་སྲིད་བྱས་ཞིག་ལ་འགོ་འཇུག་བྱུང་བ་རེད། ཁྲིམས་བཟོ་ལྷན་
 ཚོགས་ཁག་གིས་བརྗོད་ཚིག་རུས་ཚེན་གི་སློབ་ནས་བོད་ལ་རྒྱ་བ་སྲོུར་བྱེད་པའི་གྲོས་ཚོད་
 འཛོག་བཞེན་དུ་རྒྱལ་ཁབ་འདི་དག་གི་སྲིད་གཞུང་གི་ངོས་ནས་རྒྱ་ནག་དང་ལྷན་དུ་ཚོང་དོན་
 ཁྲོས་ཚོད་ལ་ས་ཉུགས་འགོད་རྒྱུར་ཤར་རྒྱུགས་བྱས་པ་རེད། ཁྲིམས་བཟོ་ལྷན་ཚོགས་དང་
 འཛིན་སྲོད་ལྷན་ཚོགས་གཉིས་དབར་གི་བར་སྟོང་དེ་མངོན་གསལ་ཇེ་ཆེར་བྱིན་པ་དེས། རྒྱ་
 རག་ལ་གཞོན་ལྷགས་སྲོད་པར་རུབ་འོགས་པའི་གྲོས་ཚོགས་བེད་སྲོད་བྱེད་རྒྱ་དེ་འདང་རེས་
 ཅན་གི་ཐབས་བྱས་ཞིག་མིན་པ་རྟ་རམ་ས་ལར་ངོས་འཛིན་བྱུང་ཡོད།

གོ་ལའི་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྐུལ་སློང་དང་། བོད་དོན་རྒྱལ་སློར་གྱི་གཞུང་
འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ག་འཇུགས་ཁག་གི་སྤྱིད་འཕེལ།

གཅིག་ཀྱིས་ལྷ་སའི་ནང་གི་དོ་རྒྱལ་དང་། ལྷ་རམ་ས་ལའི་ཐབས་བྱས་ལྷན་པའི་ཚད་
འཇལ་སྐུར་མ་དེའི་བྱུང་འབྲས་མངོན་གསལ་དོན་ཤོས་དེ་བོད་དོན་ཚེད་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞི་
རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྐུལ་སློང་གི་སྤྱིད་འཕེལ་བྱུང་བ་དེ་རེད། འགོང་ས་མཚོག་ལུ་འཇུགས་
རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་ཆེབས་སྐུར་གནང་བ་དེས། བྱ་འགུལ་གྱི་རིམ་པ་གཅིག་མཚུག་གཉིས་
མ་མུང་དུ་བྱུང་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་གཙོ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ནི་རྗེ་ལོ་རྗེ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
གོ་སྤྱི་ག་བྱས་པའི་ཀི་ཉུ་ཡོ་རྒྱུ་དང་། སན་ ལྷན་སིས་ཤོ། མ་ཤིང་འོན་ཏེ་སི་བཅས་ཀྱི་ནང་དུ་
ཚོགས་པའི་བོད་རང་དབང་ཚེད་དུ་གཞུགས་སྐྱེ་འབྲས་སྟོན་ཚོགས་འཛོམས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་
མ་མུང་བྱུང་བ་དེ་རེད། མི་གངས་སྟོང་ལྷག་དུ་མས་མཉམ་ཞུགས་བྱས་པའི་འབྲས་སྟོན་ཚོགས་
འཛོམས་དེ་དག་ཨ་རིའི་ནང་དུ་རིག་གཞུང་དུས་སྟོན་གྱི་མཚོམས་རོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བ་དང་། བོད་
ཀྱི་གནད་དོན་དེ་ཡང་མཚན་གཅིག་གི་ནང་དུ་མི་མངོན་པ་ཞིག་ནས་ཆེས་མངོན་གསལ་ཅན་
ཞིག་ཏུ་གྱུར་བ་རེད།

བོད་དོན་གྱི་ཐོག་ལ་མང་ཚོགས་དང་གཞོན་སྤྱིམ་གྱི་དོན་གཉེར་འཕེལ་བཞིན་པ་དེའི་རུས་
པ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པར་གོང་དུ་འཁོད་པའི་བོད་རང་བཅོན་སློབ་སྐྱུག་ཚོགས་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་
བོད་དོན་ལས་འགུལ་ཁང་། བོད་རང་དབང་གི་ལས་འགུལ་བཅས་ཐེ་བའི་སྤྱི་ག་འཇུགས་དུ་མ་
གསར་འཇུགས་བྱས། དོ་རྒྱལ་རིམ་སྟོན་ནས་ཞུ་སྐྱོན་འབྲུལ་བའི་བར་དུ་ཐང་ཀའི་ལས་འགུལ་
སྤེལ་བར་དྲུང་བླངས་པ་སྟོང་ལྷག་སྐུལ་སློང་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཁག་མང་པོ་རྒྱལ་ཁབ་དུ་མའི་ནང་དུ་
ལུ་མ་མུང་འབྲུར་ཐོན་བྱུང་ཡོད། བོད་དོན་རྒྱལ་སློར་གྱི་སྤྱི་ཁག་སྐྱེ་ཚོགས་ཀྱིས་ལྷ་རམ་ས་ལའི་

ཆེད་དུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མ་ཅུག་གསར་བ་ཞིག་གི་ཚབ་མཚོན་བ་བྱས་ཡོད། གྲོས་ཚོགས་ཁྲིམས་གཞིའི་རྒྱབ་སྐྱོར་མ་ཡིན་པར་མི་མང་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བའི་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་སློབ་འཇུག་ཁག་གིས་འགོ་འཁུངས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལུས་ཤུགས་དེ་གྲོས་ཚོགས་སྲིད་དོན་གྱི་ཆབ་སྲིད་རྒྱུ་ལོན་ལས་གྲོས་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་གང་དུ་སྟོབས་ཤུགས་གསར་བ་འདིའི་འདེགས་འཇུག་དམིགས་གཏང་བུ་ཡུལ་དེ་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་དང་པོ་བྱང་དཀར་པོ་མ་ཡིན་པར་ཚོང་པའི་ཚན་པ་ཁག་དེད།

ཐོད་དོན་ལས་འགྲུལ་དང་འབྲེལ་བའི་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་སློབ་འཇུག་གཙོ་ཆེ་ཞིང་ཁག་གིས། རྒྱ་ནག་ནང་མ་ཅུག་འཇུགས་ཐབས་བྱེད་མཁུག་གི་རྒྱལ་ཁབ་དུ་མའི་ཁེ་ལས་སློབ་འཇུགས་ཁག་ལ་དམིགས་འབེན་བྱས་ཏེ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྲུལ་གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུན་སྦྲེལ་བ་རེད། ལས་འགྲུལ་འདི་དག་གི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་བོས་དེ་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ ནང་རྒྱ་རྒྱལ་ཞིང་པ་ལུ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་ཐོད་ནང་གནས་སྡོད་བུ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་འཇོག་སྤྱོད་དུལ་ཁང་གིས་རྒྱ་ནག་ལ་ཨ་སྐོར་ས་ཡ་བརྒྱ་དང་དུག་ཅུའི་བུ་ལོན་གྱི་ཚོག་མཚན་སྟོང་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་སུ་སྦྲེལ་བ་རེད། དེལ་ཁང་དེ་ནས་བུ་ལོན་འཛོར་ཆེ་བོས་ལེན་མཁུག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རྒྱ་ནག་ལ་བུ་ལོན་དེ་འཛོབ་རྒྱ་ཉག་ཅིག་ཡིན་པའི་སྟོན་དཔག་བྱས་པ་རེད། ལོན་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོད་དོན་ལས་འགྲུལ་ཁང་དང་། ཐོད་རང་བཅན་སྟོབས་སྤུག་ཚོགས་པ་ཐེ་པའི་ཐོད་རང་བཅན་ལས་འགྲུལ་བའི་མཉམ་ཐུབ་སྡེ་ཁག་ཅིག་གིས། དེལ་ཁང་གི་ཕྱི་ལ་རྒྱ་བ་འགའི་རིང་ལ་རོ་རྒྱལ་འདུ་འཛོམས་ལོ་སློབ་བྱས་པ་དེས། དེལ་ཁང་གི་ངོས་ནས་ལས་འཆར་དེ་ལ་རང་དབང་ལྡན་པའི་སྐྱུར་ཞིབ་བྱེད་དགོས་ཐུག་པ་རེད། སྐྱུར་ཞིབ་དེས་དེལ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་ཚོས་བཀོལ་སྤྱོད་ལས་སྟོན་གྱི་སློབ་གཞི་བཅུའི་ནང་ནས་བདུན་བརྒྱལ་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་རེད། ལས་འགྲུལ་གོ་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཚོགས་པའི་གཞི་རིམ་

ཚོགས་མི་ཚོ་སྐྱེས་སྤོང་གིས། འོས་ཤོག་མ་འཕེན་སྡོན་གྱི་བདུན་སྟག་འགའི་རིང་ལ་དེལ་
 ཁང་གི་ལག་བསྟར་འགན་འཛིན་པ་ལྟེང་ཚང་མར་ཉིན་ལྟར་སློབ་འཁོན་གྲངས་༥༠༠ ལས་མས་
 བཏང་བཅུགས་པ་རེད། དེའི་རྒྱུ་ལས་དེལ་ཁང་དེར་རྒྱ་ནག་དང་བོད་གྱི་ལས་འཆར་གཅིག་
 ལུང་ཆེད་དུ་ཡིག་འབྲེལ་བྱེད་པར་སྤྱིར་འཕྲིན་འབྲུལ་འཁོར་ཞིག་ལྷུང་འཇུགས་བྱེད་དགོས་
 ལུག་ཡོད།

འདིའི་སྐབས་བོད་རང་བཅོན་སློབ་སྟུག་ཚོགས་པས། ཤིལ་ཁོའི་ནང་དུ་ཚོགས་པའི་བོད་
 རང་དབང་ཆེད་གྱི་གཞུང་སྐྱེའི་འདུ་འཛོམས་ཞིག་གི་སྐབས་སུ། ལས་འཆར་དེར་ངོ་ཚྭ་ལ་དང་
 དགག་བྱ་ཡོད་སྐོར་འཁོར་པའི་སྣེ་ལུང་ལྷུང་ས་ཏྲགས་༡༧'༠༠༠ བསྐྱེད་བྱས་པ་དང་། སློབ་
 འཕྲིན་དང་སྤྱིར་འཕྲིན་༦༠༠༠ ཐམས་པ་དེལ་ཁང་ལ་བཏང་བ་རེད། བོད་རང་བཅོན་སློབ་སྟུག་
 ཚོགས་པའི་ལས་འགྲུལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་དེལ་ཁང་གི་ཁང་པར་འཛེགས་ཉེ་། འཛེགས་གྲིང་
 དེལ་ཁང་ནས་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ནང་མི་རིགས་ཅེས་མེད་གཏོང་བའི་སྲིད་བྱུས་ལ་ཚོགས་མཆན་
 སློབ་རྒྱ་རེད། ། ཅེས་གྲིས་པའི་འཕྲད་དང་ཞིག་དབྱངས་པ་རེད། ཆེས་མཛོན་གསལ་དོད་པོའི་
 ལས་འགྲུལ་འདིས། འཛེགས་གྲིང་དེལ་ཁང་གི་མཆན་སྣེ་ལ་དེ་སྤྱིར་སྤོང་མེད་པའི་གཞོན་
 སློབ་བཅོས་པའི་སློབ་སྐྱེའི་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལས་ཆེ་ཁག་ཚང་མའི་མདུན་ཤོག་དུ་
 ཐོན་པ་རེད། དེལ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་ཀྱིས་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལས་ཆེ་ཁག་ཚང་མའི་མདུན་ཤོག་དུ་
 ལས་ཀ་བྱེད་ལུག་གྱི་རིང་ལ་སྤྱིག་འཇུགས་འདིའི་སྤོང་དུ་འགྲུགས་རྒྱུན་ཟབ་མོ་འདི་འབྲེལ་
 བྱུང་བ་མཐོང་མ་སྤོང་། དའི་བསམ་པར་གནས་ཚུལ་འདིས་དེལ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་ཚོའི་
 བསམ་སློབ་གཏོང་སྟུགས་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་སོང་། བོད་དོན་ལས་འགྲུལ་བ་ཚོས་དེལ་ཁང་
 གིས་ནམ་ཡང་མཐོང་སྤོང་མེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཆེ་ལ། ཚད་དང་ལྡན་པའི་ལས་འགྲུལ་འགྲུགས་
 ཆེ་ཤོས་དེ་སྤོང་སོང་། ། ཞེས་བརྗོད། མཐའ་མ་དེར་སྐྱེ་བ་འགའི་རིང་གི་ངོ་ཚྭ་ལ་དང་། བརྒྱུད་

ལས་ཁག་གི་ནང་དུ་རྗེལ་བསྐྱགས་ངན་པ་བྱུང་བའི་འབྲས་བུར་བུ་ལོན་དེ་སྲིར་བསྐྱུ་བྱས་པ་
རེད། མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་ཆབ་སྲིད་ལམ་ཁ་དེས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྲིངས་ཆའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་ནག་ག་
ཅང་གི་ངོ་ཆ་དགོས་པའི་རྒྱ་བྱས་པ་རེད།

ལས་འགུལ་བ་ཚོས་དམིགས་འབེན་དང་། ཏུས་ཚོད། འཐབ་ཅལ་བཅས་ཀྱི་སྤེལ་སྤྲིག་ཡང་
དག་བར་བྱས་ཏེ་བདམས་པའི་ལས་འགུལ་འདི་ཐབས་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་འགོད་ཀྱི་དཔེ་
མཚོན་ཆེ་ཤོས་ཞིག་གི་ངོ་བོར་མངོན་པར་གསལ་ཡོད། འདི་ནི་ལས་འགུལ་དེས་འཆེ་མེད་ཞི་
བའི་ཐབས་ལམ་སྐྱད་དེ་རྒྱ་ནག་གི་ཁི་པན་ལ་དངོས་སུ་ཚད་ཅན་གྱི་སྲོང་གཏོང་གཏོང་སྐབ་པ་
བྱུང་བ་ཐེངས་དང་པོ་རེད། ལྷོ་རན་པོ་ལི་སི་ཞེས་པའི་ཏུས་དེབ་ནང་དུ། འཛམ་གླིང་དཔུལ་ཁང་
ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་། བོད་དོན་ལས་འགུལ་ལ་མི་དགའ་བའི་ཚོམ་ཡིག་འབྲི་མཁན་གསར་འགྱུར་
འགོད་པོ། སེལ་ས་ཤུག་། ལྷ་ལྷ་བུ། ཡིས་ཡིད་མ་ཆེས་པའི་སྐོན་ནས་༼མི་འུ་སྐུང་ལྷ་བུའི་ལས་
འགུལ་བ་དེ་ཚོས་དཔུལ་ཁང་ལ་ཁ་གཏང་བཅག་ཏེ་བསྐྱོར་བ་དང་པོ་དེ་ཁོང་ཚོ་ཐོབ་པོང་༽
ཞེས་བཤད་པ་རེད།

སྲོན་ཆད་བྱུང་སྲོང་མེད་པའི་རྒྱལ་ཁ་འདིས། བོད་དོན་ལས་འགུལ་ཏུས་ལུགས་ཆེ་བུ་
བཏང་བ་རེད། དེ་རྗེས་ལོ་འགའི་རིང་ལ་བོད་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་སྤེལ་བཀུ་སྤྲོགས་སྤེལ་འདིས།
གནས་སྐབས་དུ་མར་རྩ་རམ་ས་ལ་དང་མཉམ་ལས་ཀྱིས། བོད་ནང་བསྐྱུ་གཞིག་ཅན་གྱི་རྒྱ་
ནག་གི་ལས་འཆར་ཐོག་མ་ཅ་འཛོག་འདོད་ཡོད་མཁན་གྱི་མཉམ་འབྲེལ་ཁག་ལ་ཁ་གཏང་
བཅགས་པ་རེད། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༣ ལ་ཨོ་ས་ལེ་ལའི་བོད་དོན་ལྡན་ཁང་གི་ས་སི་ཚོ་སྐོལ་ཏེ་
ཞེས་པས་བོད་ནང་གཏོར་ཁ་སྤྲོགས་འདོན་བྱེད་རྒྱ་བཀག་པ་རེད། འགའ་ཤས་ཀྱིས་གཏོར་ཁ་
སྤྲོགས་འདོན་བྱེད་མཁན་ཁི་ལས་ཁང་ཆེ་ཤོས་རེའོ། འེན་ཁོས་ཡིས་ལོ་འགའི་རྗེས་སུ་བོད་

ནང་གཉེར་ཁ་སྐྱོགས་འདོན་མི་བྱེད་པའི་ཐག་གཅོད་དེ། བོད་དེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཡོ་ལངས་ཅན་
 ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པའི་ཞེད་སྐྱོང་གི་དབང་ལས་བྱུང་བ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། བོད་དོན་ལས་
 འགྲུལ་གྱི་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཕྱགས་དང་། འིལ་བསྐྱགས་ངན་པ་སྐྱེལ་སྐྱབ་པའི་
 རྒྱས་པ་དེས། ཁོ་ལས་ཁང་འདི་དག་གི་མཚན་སྟོན་ལ་དོན་དངོས་སུ་དོ་སྐོག་བཟོ་བ་དང་། ཁོང་
 ཚོའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ལ་འདུག་གས་རྒྱུ་སྟོན་སྐྱབ་པ་བྱུང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༡༩༩༠ ནང་དུ་བོད་མི་སྟོང་སྟག་བརྒྱལ་བ་རྒྱབ་སྐྱོགས་སུ་གཞུང་སྐྱོམ་བྱས་པའི་
 དབང་གིས་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགྲུལ་འདིའི་སྟོབས་ཚད་དེ་དེ་བས་མང་དུ་འཕར་
 བ་རེད། རྒྱབ་སྐྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་གསར་བ་འདིས། གཞུང་འབྲེལ་མིན་
 པའི་ཚོགས་པ་གཞན་ཁག་དང་མཉམ་ལས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་འགོ་བློའི་བསྐྱོད་སྟོན་དུ་ཡོང་
 མཁན་ཚོའི་མདུན་ལ་ངོ་རྒྱུ་རྩལ་སྟོན་གོ་སྐྱེག་བྱས་ཡོད། རྒྱ་ནག་གི་མཐོ་རིམ་འགོ་བློའི་ཚོ་
 རྒྱབ་སྐྱོགས་ལུལ་བྱ་ཁག་ལ་བསྐྱོར་སྟོན་བྱེད་སྐབས་བོད་དོན་ལས་འགྲུལ་གྱི་ངོ་རྒྱུ་བ་བརྒྱ་
 སྟག་མང་པོས་རྗེས་འདེད་བྱས་ཡོད། རྒྱ་ནག་གི་འགོ་བློའི་རྣམས་ལ་ངོ་རྒྱུ་བ་གིས་དཀའ་ངལ་
 བཟོས་པའི་སྐྱོར་དེ། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༠ ལོའི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁབ་
 ཁང་གི་འིལ་བསྐྱགས་སྟོན་ཚེན། ཁོའི་ཅེ་ཞེད་གི་གསང་བ་ཕྱི་གྱུར་བྱིན་པའི་ཡིག་ཐོག་གཉེས་
 བཤད་ནང་གསལ་ཡོད། ཁོང་གིས་༡༩༩༠ལོ་ངོ་ཚོའི་འགོ་བློའི་ཕྱི་ཕྱི་རྒྱལ་བསྐྱོར་སྟོན་ཚང་མའི་
 སྐབས་སུ། རྒྱ་ལོ་འགོ་བློའི་གིས་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་དང་། རྒྱབ་སྐྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་
 ཁག་གི་གསང་བའི་རྒྱུད་སྐྱེལ་དང་། རམ་འདེགས་ལ་བརྟེན་ནས། ངོ་རྒྱུ་བ་རྩལ་སྟོན་བརྒྱུད་དེ་
 བསྐྱོར་སྟོན་ལ་ཐེ་བྱས་དང་གཞོན་སྟོན་བཏང་ཡོད། འདི་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཁོང་ཚོར་ཐེ་བྱས་བྱེད་
 པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲེང་སྟེགས་མཐོ་ལོས་དེ་ཐོབ་པ་རེད། ། ཅེས་བཤད་ཡོད།

འབྲེལ་མོལ་གྱི་འགོ་འཇུག་ས་དང་། སྐུལ་སྐོར་གི་མཐའ་མཇུག

གྱི་ལོ་༡༠༠༣ ལོར་མེ་ཅིང་གིས་ཕ་གོང་ས་མཚོག་གི་སྐུ་ཚབ་ཚོ་གྲོས་མོལ་ལ་གདན་འདྲེན་
 ཞུས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་
 སྐོར་གྲེད་པའི་དུས་སྐབས་བཟང་པོ་དེའི་མཇུག་བསྟུན་པ་རེད། རྒྱ་གསལ་གྱི་གོང་ལ་མེ་ཅིང་ལ་
 ༡༠༠༥ ལོའི་ཨོ་ལི་མ་ཡི་ཁ་ཅིང་འགྲན་གྱི་མགོན་པོ་དག་གྲེད་རྒྱའི་འགྲན་བསྟུར་དེ་ཚོལ་པ་དང་།
 བོད་མི་མང་པོར་མེ་ཅིང་གི་ཀྱུན་སྐོར་སྟེ་བ་དེ་ཨོ་ལི་མ་ཡི་ཁ་ཅིང་འགྲན་གྱི་སྟོན་ལ་རྒྱ་ནག་གིས་
 བོད་ཚོགས་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱུས་དེར་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྐྱོན་བརྒྱུན་འགོག་ཐབས་གྲེད་རྒྱ་ཁོ་ན་དེ་ཡིན་
 པའི་དོགས་པ་བྱུང་ཡོད། རྗེས་སུ་ཁོང་ཚོའི་དོགས་པ་དེ་༡༠༠༥ ལོར་ཨོ་ས་ལྷེ་ལི་ཡའི་ནང་རྒྱ་
 ནག་གཞུང་ཚབ་ཁང་ནས་རྒྱལ་གཉོན་གྲེད་ལའབ། རྒྱ་ནག་གྱི་འབྲེལ་གྱི་དཔོན་རིགས་མཚོ་
 གས་ཚབ་ཡོང་ལོན་གྱིས་གསལ་བ་བརྟོག་པ་དེས་ར་འཕྲོད་བྱས་པ་རེད། བོད་རྒྱ་འབྲེལ་མོལ་
 སྐོར་གྱི་འི་བ་ཞིག་ལ་ལན་འདེབས་གྲེད་སྐབས་ཁོང་གིས་གཞན་དོན་དེའི་ཐད་ལ་རྒྱ་ནག་
 ཕྱོགས་ནས་སེམས་པ་རྣམ་དག་མེད་པར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཐབ་ཅུལ་ཅམ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་
 ཡོད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་རམ་ས་ལའི་དོས་ནས་སྐོན་འཕྲོའི་ཆ་རྒྱུན་གང་ཡང་མེད་པའི་སྐོན་ནས་སྐྱེ་ཐས་
 དེར་འཇུག་ཏེ་འབྲེལ་མོལ་ལ་ཞུགས་པ་རེད། རྒྱ་ནག་ལ་ནི་ཕ་གོང་ས་མཚོག་གི་སྐུ་ཚབ་དང་
 ལྷན་དུ་བཀའ་མོལ་གནང་སྟེ་འབྲེལ་མོལ་གྲེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཐོན་པ་ཅམ་གྱི་རྒྱལ་ཁ་ཞིག་
 རེད། རྒྱ་ནག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ལ་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱུས་དེར་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྐྱོན་བརྒྱུན་གྲེད་
 པ་དེ་འགོག་སྟབས་བྱུང་ཡོད། མེ་ཅིང་གིས་ནན་བཤད་གྲེད་རྒྱ་དེ་ཉི་ཤེས་ཀྱི་བོད་གཉིས་ཐད་ཀར་
 གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བཀའ་མོལ་གནང་གི་ཡོད་ཅང་། གཞན་དོན་འདིའི་ཐད་ལ་སྟེ་ཚོན་སྲུང་
 གསུམ་པས་ཐེ་བྱས་གྲེད་དགོས་དོན་མེད། ། ཅེས་པ་དེ་རེད།

འབྲེལ་མོལ་གྱི་རིམ་པའི་མགོ་སྟོན་སྐབས་སུ་ཕེ་ཅིང་གི་རེ་འདུན་ནང་ནས་གཅིག་ལོ། ཟླ་
 རམ་ས་ལ་ཡིས་རྒྱ་ནག་གི་ཐང་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་རྒྱུ་རྣམས་ཉུང་དུ་གཏོང་ཐབས་
 རྱེད་རྒྱ་དེ་རེད། འབྲེལ་མོལ་སྲུ་མ་སྲུད་སྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཟླ་རམ་ས་ལས་ཡིད་ཆེས་བསྐྱུན་རྒྱུར་
 སྲུགས་ཐག་བཅད་དེ། བྲོས་མོལ་ལ་ཁོར་ཡུག་བཟང་པོ་བསྐྱུན་པའི་སྲིད་བྱུས་ཞིག་ཁྲབ་སྲེལ་
 གནང་རྒྱུའི་འགོ་རྒྱུགས། བཅོན་བྲོལ་བོད་གཞུང་གིས་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༢ ལོ་༢༠༠༦ ལོར་དུ་རྒྱལ་
 སྤྱིའི་བོད་གྱི་ལས་འགུལ་རྣམས་ལ། རོ་རྒྱལ་དང་རམ་སྲོན་གྱི་ལས་འགུལ་རྣམས་མཚམས་
 འཛོག་ཡོང་བའི་རེ་སྐྱུལ་རིམ་པ་ཞུས་གནང་ཡོད། བོད་གྱི་བཀའ་རྒྱོན་ཁྲི་བ་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་
 ཆེ་མཚོ་ག་གིས་འབྲེལ་མོལ་དང་རོ་རྒྱལ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགུལ་བ་ཡིན་པར་
 དགོངས་ཡོད། ཁོར་གིས་དགོངས་པར་ད་ཆ་འབྲེལ་མོལ་འགོ་འཇུགས་བྱས་ཅིང་། རོ་རྒྱལ་གྱི་
 དགོས་མཁོ་མེད་པར་གཞིགས་གནང་བ་རེད། དོན་དངོས་སུ་ཁོར་གི་རེ་སྐྱུལ་དེས་བོད་དོན་
 འཐབ་རྩེད་གྱི་ཐན་ལུས་ཆེ་བའི་འཐབ་རྩལ་ཞིག་འབྲས་བུ་མ་སྲིན་གོང་ནས་ལི་ཏུ་བཅུག་པ་
 རེད།

དུས་སྐབས་འདིའི་རིང་ལ་ཟླ་རམ་ས་ལ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་གྱི་ལས་
 འགུལ་གཉིས་དབར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་སྐྱོ་རུ་བྱིན། བོད་མི་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་རང་བཅོན་ལས་
 འགུལ་ནང་གི་ལས་འགུལ་བ་མང་པོ་ཞིག་གིས། ཟླ་རམ་ས་ལའི་ངོ་རྒྱལ་མཚམས་འཛོག་གེད་
 པའི་རེ་སྐྱུལ་དེ་རྒྱ་ནག་ལ་ངོ་དགའ་སྤྲེལ་ལད་བྱས་བ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་། སྲུགས་གཞན་ནས་བྱས་
 བ། ཟླ་རམ་ས་ལའི་ངོས་ནས་རང་བཅོན་ལས་འགུལ་དེ་གྲོང་གུན་སྤོང་མཁན་ལྟ་བུ་དང་། དེ་
 ལས་ཀྱང་སྲུག་པ་ཕེ་ཅིང་དང་ལྟན་དུ་འབྲེལ་མོལ་གྱི་ཡར་རྒྱས་ལ་འགོ་ག་རྒྱུན་ཞིག་ཏུ་གཞིགས་
 པ་རེད།

མནོ་བསམ་ཞིབ་ཏུ་བཏང་ན། བེ་ཅིང་ཨོ་ལིམ་བེལ་མ་འཚོགས་བར་གྱི་ལོ་ཡུན་དེ་དག་ནི་
 རྩ་རམ་ས་ལའི་ཁེ་གྲོང་ཚོད་པའི་རུས་མ་ཐུ་མཐོ་ཤོས་ཡིན་པའི་སྐབས་སུ་གྲུང་ཡོད། རོ་རྫོལ་
 བྲལ་བའི་ཨོ་ལིམ་བེལ་ཞིག་གི་མཐོན་བདག་གྲེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་བསྐྱབ་ཕྱིར། རྒྱ་ནག་
 གིས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བཙོན་པ་ཚང་མ་དུས་གཅིག་ལ་སྲོད་གོལ་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་རྒྱན་ལྡན་
 ལས་ལྷག་པའི་ཆག་ཡངས་གཏོང་རྒྱའི་འདོད་པ་ཡོང་སྲིད་པ་རེད། བོད་པའི་ཕྱོགས་ནས་པེ་
 ཅིང་གི་སྐབས་དེའི་སྙི་གནས་དེ་རོས་མ་བཟུང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་འབྲེལ་མོལ་ནང་ཞུགས་རྒྱ་དང་།
 དེའི་བྲང་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱན་འཁྲོངས་གྲེད་རྒྱའི་ཆེད་དུ་སྡོན་འགྲོའི་ཆ་རྒྱུན་གང་ཡང་
 བཞག་མེད། བོད་པས་འབྲེལ་མོལ་གྱི་རིམ་བ་དང་བོ་དེའི་ནང་ཞུགས་པའི་སྐད་གཅིག་དེ་ནས་
 བཟུང་རྒྱ་ནག་ལ་གང་དགོས་པ་དེ་ཐོབ་ཚར་བ་རེད། མཚེན། སམིཐ་གྱིས་༼རྒྱ་ནག་གི་འབྲེལ་
 མོལ་གྱི་ཐབས་བྱས་དེ་ཆག་ཡངས་གྲེད་འདོད་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་བསྐྱབ་པ་ཙམ་ལས་དོན་དོས་
 སུ་ཆག་ཡངས་གང་ཡང་མི་གཏོང་བ་དེ་རེད་༽ ཅེས་གྲིས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ རང་ཕྱོགས་
 གཉིས་དབར་གྱི་འབྲེལ་མོལ་དེ་ལགག་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༠ རང་འབྲེལ་མོལ་ཐེངས་དགའི་
 རྗེས་སུ་མཐའ་མ་དེར་འབྲེལ་མོལ་ལྷ་ཞིག་རྗེས་རྩ་རམ་ས་ལ་བྱུབ་འབྲས་སྟོན་རྒྱ་གང་ཡང་བྱུང་
 མེད། དེའི་ཚབ་ཏུ་ལོ་སྟོན་མའི་ནང་གི་དམིགས་ཡུལ་ལྡན་པའི་གསལ་ཁ་དེ་བཞག་པའི་རྒྱུན་
 གྱིས་རྩ་རམ་ས་ལར་དེ་སྡེ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ལས་འགུལ་གྱི་འགུལ་
 ཚད་ཀྱང་ཉུང་དུ་སྒྲིབ་པ་རེད། བོད་མི་ཚོར་མཚོན་ན། མང་པོ་ཞིག་ལ་བརྒྱད་རིམ་དེ་ནི་ཨོ་
 ལིམ་བེལ་གི་སྡོན་དུ་རྒྱ་ནག་གི་བོད་ནང་གི་སྲིད་བྱས་ཐོག་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྡོན་བརྗོད་འགོག་
 ཐབས་སུ་པེ་ཅིང་གི་དན་གཡོ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱུང་ཡོད། །།

རབ་བྱེད་༩

༡༠༠༩ ལོའི་སྐྱེར་ལངས་གསུམ་པ།

ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དགུ་བཅུའི་ནང་དུ་བཅོམ་སྟོལ་ནང་གི་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་
 འགུལ་དེ་ཅེ་མོར་སོན་པ་དང་མཉམ་དུ་བོད་ནང་གི་འགོ་གྲོགས་ཀྱི་ལོ་མཆོམས་ཆད་པ་རེད། ཆབ་
 སྲིད་ཀྱི་དམ་འགྲུབ་དང་། དཔལ་འབྱོར་རོགས་སྟོར་གྱི་ཚུ་རྒྱུན་གཉེས་སྡེ་བ་པའི་རྒྱ་ནག་གིས་
 བོད་ལ་འཛུལ་བའི་སྲིད་བྱུས་དེས་གོ་སྐྱིབས་ལྡན་པའི་འགོ་གྲོགས་ཀྱི་རྣམས་ཅམ་ལའང་འག་
 གཞོན་གྱིས་རྒྱ་གཞུང་དང་བསམ་ཚུལ་མི་མ་ཐུན་པའི་རིགས་ཅ་འགོག་བྱེད་ཐུབ་ཡོད། རྒྱལ་
 སྤྱིའི་སྲིད་སྲིད་ཆའི་ཚོགས་ནས་བཤད་ན། རྒྱ་ནག་གི་སྤྱི་ཚང་ཆེ་བའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྤྱིད་འཕེལ་
 དེས། རྒྱ་བཟོ་གསུམ་ལུས་བྱུང་ཡིད་དབང་འབྲོག་སྟེ་སྲིད་གཞུང་ཁག་ནས་ལེ་ཅིང་ལ་བཟོ་གསུམ་
 འཛིས་བྱེད་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། སྟོང་ལོ་གཉེས་པའི་འགོ་སྟོང་དེར་སྐྱབས་དང་དུས་ལ་དགོ་
 འདུན་པའམ། ཡང་ན་བཙུན་མ་ཁེར་རྒྱུད་གི་རོ་རྒྱལ་རེ་རེ་ཅམ་མ་གཏོགས་གཞན་འཁྲུག་ཆ་
 རོད་པའི་ཉི་མ་ལ་ཡིད་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་མགོ་གནན་ཆར་བ་འདྲ་བོ་བྱུང་།

དེས་ན། ༡༠༠༩ ལ་བོད་ནང་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་ཚང་ལངས་བྱུང་བ་དེས་འཛུལ་བྱ་སྐྱིད་ཡ་
 མཚོན་སྟེས་པ་རེད། གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཚུང་དང་དུས་ལུན་གང་ཐད་ནས་དེ་སྤྱིའི་མི་མང་གྲེན་ལངས་
 གཉེས་ལས་ཆེས་སྣུག་པ་བྱུང་ཡོད། སྐྱེར་ལངས་སྟོན་མ་གཉེས་དང་མི་འདྲ་བར་འདི་ནི་ཉི་མ་རེ་
 རྒྱུད་གི་ནང་དུ་བོད་ཚོལ་ཁ་གསུམ་ཡོངས་ལ་ཁྲུབ་པ་ ། རབ་བྱེད་༩ པའི་བར་རིས་༣ པར་
 གཟེགས། } མ་ཟད། རྒྱ་ནག་གི་འགོ་གྲོགས་ལ་མ་སྟོས་པར་འགོ་གྲོགས་ཀྱི་རྣམས་པ་གཞན་གྱི་

ངོ་བོར་རྒྱུ་འཁྲོངས་བྱུང་ཡོད། དེ་ནི་ལྷ་རྒྱུང་བ་ཡིན་ནམ། དེ་སྲ་བྱུང་མ་ཕྱོང་བའི་གནས་
བབ་འདིའི་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གང་དང་གང་ཡིན་ནམ། དུས་ལུན་འདིའི་རིང་གི་འགོ་གྲོམ་དེའི་ངོ་བོ་
གང་ཡིན་ནམ།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐུལ་སྐྱོད་གི་ཆེད་དུ་རིག་གཞུང་གི་གོ་སློལ

ལེ་ཅིར་དང་རྒྱ་རམ་ས་ལ་གཉིས་ཀས་སྐྱེར་ལངས་དེ་འབྲེ་ཡོང་རྒྱའི་ཆོད་དཔག་བྱས་མ་
བྱུང་ཡང་། སྐྱེར་ལངས་དེ་རྒྱ་མཚོན་མེད་བ་ལས་བྱུང་བ་མ་རེད། ཟ࿃་ལོ་༢༠༠༡ ལོ་ལྷན་༢༠༠༢
བར་དུ་སྐྱད་ཡིག་དང་། རོལ་དབྱེད་སྐྱུ་རྒྱལ། རྒྱ་ཆལ། རྒྱ་ཆལ་རིག་སོགས་ཤོད་ཀྱི་ལེགས་བྱུང་གི་རྣམ་
བ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཆེག་སྐྱོད་དགུ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་དུ་བྱུང་བ་ནང་བཞེན་གྱི་སྐྱེར་གསོ་ཞིག་
བྱུང་བ་རེད། ལེགས་བྱུང་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་ཆལ་སྐྱུར་དར་འདིས། ཤོད་མཚོ་སྐྱང་ཁྲོན་
ཡོངས་སུ་ཤོད་མིའི་ངོ་བོ་འབྱུར་འདོན་བྱེད་བར་ཤོད་མི་ཆོ་ལ་ཤོད་མི་ཡིན་པའི་སྐྱོབས་པ་
གསར་བ་ཞིག་བསྐྱུན་ཡོད།

ད་རེའི་རིག་ཆལ་སྐྱུར་དར་དེ་ཤོད་ཤར་ཕྱོགས་ནས་འགོ་རྒྱགས་སྟེ་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཁྲུབ་
བ་རེད། དེ་ཡང་རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་བྱུས་ཤོད་རང་སྐྱོད་ལྗོངས་ནང་ལས་ཤོད་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཐོབ་
བྱུང་བ་གཞོན་རྒྱུང་བ་སྟེ། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཤོད་ཤར་ཕྱོགས་དེ་རྒྱ་ནག་གི་ཞིང་ཆེན་སི་ཁོན་
དང་། ཆིང་ལྷོ་ཡི། ཀའ་སྐུ། ལུ་ནུ་བ་བཅས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱ་སྐྱེལ་ཡོད་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ནས་ཡི་
ཅིང་གིས་ཤོད་རང་སྐྱོད་ལྗོངས་དེ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཡོ་ལངས་ཆེ་བ་དང་། ཟུན་ལངས་
མང་བ་ཡོད་ས་ཞིག་ཏུ་མཚོང་གི་ཡོད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན། ཤོད་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤོད་མི་ཆོར་
ཡོད་པའི་རང་དབང་འགའ་ཞིག་རང་སྐྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་ནང་དུ་མེད། དཔེར་ན། ཤོད་རང་སྐྱོད་
ལྗོངས་ཀྱི་ནང་དུ་དམ་འགྲུབ་ཀྱི་ཆེད་སྐྱོན་ནས་བཀག་འགོག་བྱས་པའི་ཨ་ཤི་ལོ་ལོང་ས་མཚོག་གི་སྐུ་

བར་དེ་བོད་ཤར་སྤྱོད་གསུམ་གང་ས་གང་དུ་མངའ་རྒྱུ་ཡོད། ལྷ་ས་ལ་མཚོན་ན་༼ཅིག་ས་སང་
ཐམས་ཅད་ཨ་ཚོག་ཡིན༽ ཞེས་ས་སྤྱོད་གསུམ་གང་སང་སོ་སྤྱུལ་བ་ཡོད་པ་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
གནད་དོན་རྣམས་ཁམས་དང་ཨ་མདོའི་ནང་གི་བོད་མི་ཚོས་ཡང་ཡང་བསྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༠༡ ལོ་ལྷན་༢༠༠༢ བར་དུ་བོད་ཤར་སྤྱོད་གསུམ་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་
འབྲེལ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་མ་འཛོམས་སའི་གསུམ་མདོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བ་རེད། དཔེར་ན། བོད་མིའི་
འཚོ་བར་ཡང་རྒྱས་ལྡན་བ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་བརྗོ་
མཁན་གྱི་རོལ་དབྱངས་རྒྱུར་ལེན་བའི་སྐྱེད་འབེལ། དེ་བཞིན་གནས་འཕྲིན་གྱི་མ་ལག་དང་
འབྲེལ་བེག་གི་འབེལ་རྒྱས་བཅས་ལྡན་ཡོད། དང་པོ་དེར་དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་བོད་མིའི་
འགོ་ཁྲིད་གཏོང་བྱུང་བའི་རྣམས་པ་དེ་མདོན་གསལ་དུ་འཕམ་བ་རེད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྣམ་ཐོ་
གཞིར་བཞག་བྱས་ན། བོད་མིའི་ལོ་རེའི་ཡོངས་འབབ་དེ་༡༥༤ ལོར་རྒྱ་སྐོར་༢༠༩ དང་།
༢༠༠༡ ལོར་སྐོར་༥༤༣༤ | ༢༠༠༤ ལོར་སྐོར་༡༤༤༦༡ བཅས་རེད། དཔལ་འབྱོར་གནས་
བབ་སྤུང་པོར་འབེལ་རྒྱས་འགོ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཅིག་འི། རྒྱ་ནག་ནང་དུ་རོ་ཅ་གསོ་བའི་སྣམ་དུ་
ཏུ་ཅང་འགོ་རྒྱགས་ཆེ་བའི་བོད་ཡུལ་གྱི་སྣམ་རྒྱ། དབྱར་རྩ་དགུན་འབྲུ་བརྗོ་འཚོང་དང་ཁུབ་
ཕྱིན་པ་དེ་རེད། དུད་ཁྲིམ་མང་པོ་ཞིག་ལ་གལ་ཏེ་ལས་སྐྱོལ་པོར་ཡོང་འབབ་བརྗོ་དགོས་ན།
དབྱར་ཁ་རྒྱ་བ་འགའི་རིང་ལ་དབྱར་རྩ་དགུན་འབྲུ་བརྗོ་འབྲུ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད།

བོད་མི་ཚོར་ཡོང་སྐོ་ཚེན་པོ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཁོང་ཚོས་བོད་པའི་ལེགས་བྱུང་གོང་
སྤེལ་གྱི་ཆེད་དུ་སྤོ་སྤྱིད་ཀྱི་དུས་སྟོན་གོ་སྤྱིག་ཞུས་ཏེ། བོད་པའི་རིག་གཞུང་དང་རྒྱ་ཅལ་ཐད་མ་
ཅ་འཛོག་རྒྱ་འགོ་བཅུགས། ཡུལ་མི་སྟོང་སྤྱག་སྤྱག་གིས་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་པའི་རེབ་གོང་ནང་
གི་ལོ་རེའི་གནས་སྤོའི་འདུ་འཛོམས་དང་། ལི་ཐང་གི་རྩ་རྒྱགས་དུས་སྟོན་ལྟ་བུ་ཁམས་དང་ཨ་

མདའི་ཕྱོགས་སུ་གཡུ་ལྟར་སྡོམ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྩ་ཐང་གི་སྟེང་དུ་དུས་སྟོན་འཚོགས་པ་རེད། དུས་
 སྟོན་འདི་དག་གིས་ཁམས་ནས་ཡ་དོང་དང་ཀུན་དགལ། ཨ་མདོ་ནས་ཤེར་བསྟན་དང་འཇམ་
 དབྱངས་སྦྱིད་ལ་སོགས་པའི་བོད་རྒྱལ་ཡོངས་ནས་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་གཞས་པ་རྣམས་གདན་
 དྲངས་པ་རེད། ཁོང་ཚོས་བོད་ཀྱི་ལས་དབང་དང་། ཆིག་བསྐྱིལ། སློབས་པ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལ་
 ལྷ་གྲངས་ཡོད། བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་བཙུན་པ་ལོང་ས་མཚོག་དང་། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
 མདོན་འདོད་མཚོན་པའི་གཞས་ཆིག་ཅན་ཀྱི་གཞས་བཏང་བ་དེ་དག་ལ་བོད་མི་ཚོས་ཉ་ཅང་
 གི་དགའ་ཚོས་བྱས་པས་ཁྲབ་ཆེན་པོ་བྱང་བ་རེད།

དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་ཁྲབ་ཆེ་ཤོས་སུ་བགོ་འགྲེམས་བྱས་པའི་བོད་པའི་རོལ་དབྱངས་
 བརྟན་འཕྲིན་གཅིག་ཞི་ཀུན་དགས་བཏང་བའི་ །རྒྱ་རི་བ་དང་སྐྱོ་གདུང་། ། ཞེས་པ་དེ་རེད། ཟ࿃་ལོ་
 ༢༠༠༦ ལོར་ཐོན་པའི་གཞས་དེས་ཚོད་དཔག་བྱས་ན། བལ་ཆེར་ལྔ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་།
 བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་བཅས་གསུམ་ལ་གོ་བའི་ །སྤྱན་མཆེད་གསུམ་། །
 མཇལ་བའི་གོ་སྐབས་མ་བྱང་བའི་སྐྱོ་གདུང་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད། ལྔ་གོང་ས་མཚོག་མཚོན་
 བྱེད་དུ་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྟན་བེད་སྐྱོད་བྱས་པའི་ཡུ་ཏུབ་ཀྱི་བརྟན་ཐུང་འདི་བོད་མིའི་བར་
 ལྷང་བརྟན་འཕྲིན་གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ། རང་འགྲུལ་གྱི་ཚོར་འཁྲུགས་འདྲན་པའི་རུས་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་
 པ་རེད། སྤྱི་ཅལ་ལྟར་པའི་སྐོན་པས་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་ཏེ། བོད་ཟ࿃་ནང་གཉིས་ཀྱི་
 བོད་མི་ཚོའི་དབང་ལ་ཟམ་པ་ཞིག་འཇུགས་དགོས་པར་སྐྱབས་བའི་གཞས་ །སེམས་ཀྱི་ལོག་
 བེབས་། ། ཞེས་པ་དེ་གཞས་པ་སྐྱོལ་མ་སྐྱབས་ཀྱིས་གྲངས་པ་རེད། གཞས་འདིས་བཅན་བྱོལ་
 བོད་མི་རྣམས་བོད་དུ་མགྲོན་འབོད་བྱེད་པའི་མགྲོན་བརྟན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པ་གཤམ་གསལ།

གངས་དཀར་ལྷན་པོ་ལྷ་ཡི་ལྷགས་རེ་ཡིན།།
 གཙང་ཆབ་སྡོན་མོ་ཉི་ལྷའི་འཕྲོ་འཕྲུལ་ཡིན།།
 ལྷ་ཐང་ཡངས་པོ་སྐར་མའི་མལ་སྟན་ཡིན།།
 ཉམ་མཁའི་མཐོངས་སུ་ཆགས་པའི་གནས་མཚོག་འདི།།
 འཇོམ་གླིང་ཡང་ཅེ་གངས་ལྗོངས་ལྷག་མོ་སྟེ།།
 དེད་གངས་ཅན་བོད་པའི་པ་ས་ཡིན།།
 ཨོ་མ་ལུམ་ལགས། གངས་ལྗོངས།
 བྱིད་ཀྱི་རུམ་ཁོང་རྡོ་མོ་བསྟེགས་ནས་འོང།།
 དེ་རིང་བྱིད་ཀྱི་པང་ནས་སྐྱ་ཞིག་ལེན།།
 ཨ། མ་ལུམ་ལགས། གངས་ལྗོངས།
 འདི་ནི་མ་ལུམ་བྱིད་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཤིས་སྐྱ་ཡིན།།
 འདི་ནི་མིང་སྲིང་འཛོམས་པའི་ལེགས་སྐྱེས་ཡིན།།

གཞས་འདི་ཐོག་མར་གྱི་ལོ་ ༡༩༠༦ ལྷ་བ་བདུན་པའི་ནང་རེབ་གོང་འབྲམ་སྟོན་འདུ་
 འཛོམས་སུ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱིས་བཏང་། རྗེས་སུ་རྟ་རམ་ས་ལ་ནས་བོད་བར་གྱི་མི་གངས་༡༠༠
 བམ་པའི་གོམ་བཟོད་དེ་བྱུང་བ་རེད། ཐོག་མར་༡༩༠༩ ལྷ་བ་དང་པོའི་ནང་དུ་གསལ་བསྐྱབས་
 བྱས་ཏེ། ལྷ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བརྟུགས་པའི་གོམ་བཟོད། རྒྱ་གར་ནང་གི་བོད་མིའི་
 གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་དུག་གིས་གོ་སྟེག་ཞུས་པ་འདིས་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
 བང་དུ་སྐྱོ་བ་ཆེན་པོ་སྟེལ་ཡོད། ཨེ་ཤེ་ཡའི་རང་དབང་རྒྱང་འཕྲིན་ཁང་དང་། ཨ་རིའི་རྒྱང་འཕྲིན་
 ཁང་། འོར་མེ་བོད་ཀྱི་རྒྱང་འཕྲིན་ཁང་བཅས་ནས་རྒྱང་སྲིངས་བྱས་པའི་གོམ་བཟོད་ཀྱི་གསར་
 འགྱུར་གྱིས་ལྷ་སའི་གངན་ས་ཁག་གི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཏ་ཅང་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་བཟོས་

འདུག མཐའ་མ་དེར་གོམ་བཟོད་འགོ་བཙུགས་ནས་སྐྱབ་བ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ། གོམ་བཟོད་པ་
རྣམས་རྒྱ་གར་ཉེན་རྟོག་པས་རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་ས་མཆོམས་སུ་བཀག་ཡོད་ཀྱང། དེས་སྐྱེར་
ལངས་ལ་རུས་ཤུགས་སྲོད་འགོ་བཙུགས་ཚར་བ་རེད།

ཁམས་དང་ཨ་མདོའི་ནང་ནང་བཞིན་གྱི་རོལ་དབྱངས་འདུ་འཛོམས་དེ་རིགས་དབྱུས་སུ་
ཚུགས་ཚོག་གི་མེད་ཀྱང། གཞན་སྤེའི་འོད་སྤེར་དང་བརྟན་འཕྲིན་གྱི་རིགས་རྣམས་ལྟ་སའི་
བར་བསྐྱར་ནང་དུ་ཚོང་བ་ཚོས་སྐད་ཤུགས་ཆེན་པོར་གཏོང་གི་ཡོད། རོལ་དབྱངས་ཀྱི་བརྟན་
འཕྲིན་དེ་དག་དུ་རྒྱ་བརྒྱད་དེ་བཅའ་བྱོལ་ནང་དུ་སྐྱེའབས་བ་མ་ཟད་སྤེར་སྤོད་བོད་མི་ཚོས་དགའ་
མོས་ཆེ་ཤོས་བྱེད་པའི་གཞན་གྱི་གསུ་སུ་གྱུར་ཡོད། དེ་དང་སྤོགས་མཚུངས་བཅའ་བྱོལ་ནང་
གི་བོད་པའི་རོལ་དབྱངས་རྣམས་ཀྱང་བོད་ནང་དུ་འཕྱོར་བ་རེད། ལྟ་སའི་ཚོང་བ་ཚོས་བཅའ་
བྱོལ་ནང་གི་གཞན་པ་ཆེ་རིང་འགྱུར་མེད་དང། སུར་བུ་འི་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་བཅོས་པའི་འོད་
སྤེར་བདག་དབང་མེད་པའི་སྐོ་རྣམས་པ་བ་བཤུ་བྱས་པ་དེ་རིགས་བཅོང་གི་ཡོད། བོད་ཕྱི་ནང་
གཉིས་ཀྱི་བོད་མིའི་དབར་ལ་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ་དང། རི་བོ་ཉི་མ་ལ་ཡའི་རྒྱབ་
མདུན་བར་ལ་རེ་བ་དང་འདུན་པའི་བརྗེ་ལན་པར་རྒྱུ་ལ་བ་ལ་རོལ་དབྱངས་ནི་བོད་མིའི་
སྲོག་ཤིང་ལྟ་སུར་གྱུར་པ་རེད། འདིས་མི་རིགས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དེ་གཏོང་ཟབ་ཏུ་བཏང་
བ་དང་ལྟན་དུ། ཚོལ་ཁ་པན་རྒྱན་དབར་ལ་རོལ་དབྱངས་ཀྱི་འབྲེལ་འདྲིས་བྱེད་པའི་དུས་སྐབས་
ཤིག་འབེལ་རྒྱས་བཏང་བ་རེད། རོལ་དབྱངས་ཀྱི་རུས་པ་དེས་བོད་མི་ཚོའི་དབར་ལ། ཚོས་
ལུགས་དང་ལུང་ཚན་གྱི་འཐེན་འཁྲེར་དེ་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུར་རམ་འདེགས་བྱས་པས་མ་ཟད།
ཆིག་སྐྱིལ་གྱི་རྒྱ་དང་སྐུལ་སྲོང་གི་ཐབས་ལམ་དུ་འདུག་ཡོད།

བོད་མི་ཚོ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གཉིད་ལས་སྐྱུར་སད་བྱུང་པའི་རྒྱབ་ལོགས་དེར། ཡིད་འཕྲོག་ལ་

དོ་སྤང་མ་བྱས་པའི་འུགས་རྒྱུན་གཅིག་དེ་ནི། སལ་ཆེར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཨང་རྟགས་ནང་དུ་བོད་
 ཡིག་ཡིག་ག་ཟུགས་དང་མཐེབ་གཞོང་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་མིན་འོ་མིས་འ་ཀམ་བུ་འར་
 ༡༠༠༧ ལོའི་ནང་གསར་ཐོན་བྱུང་བ་དེ་རེད། ༡༠༠༥ ཡས་མས་ཀྱི་བར་དུ་ཀམ་བུ་འར་སྟེང་
 བོད་ཡིག་བེད་སྤོང་བྱེད་རྒྱུར། ཡིག་ག་ཟུགས་དང་མཐེབ་གཞོང་ལབ་བསྐྱེད་དང་གསར་འཇུག་
 བྱེད་དགོས་པ་སོགས་བརྒྱུད་རིམ་སྟབས་མི་བདེ་བ་ཞིག་ཡོད། བརྗོད་གཞི་དེ་བོད་སྐད་ནང་
 གྲིས་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཀྱང་། མི་གཅིག་གིས་བདམས་པའི་ཡིག་ག་ཟུགས་དེ་མི་གཞན་
 དེས་བདམས་པའི་ཡིག་ག་ཟུགས་དང་མ་མཐུན་ཅ་སྟོག་སྟབས་ཀྱི་མེད། འདིས་བོད་ནང་དང་
 བཅོན་བྱོལ་གཉིས་ཀྱི་སྟུན་ཆེ་ཆོའི་དབར་ལ་སྟོག་རྩལ་གྱི་འགོག་རྒྱུན་ཞིག་བཅོས་ཡོད། འོན་
 ཀྱང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཨང་རྟགས་ཅན་གྱི་བོད་ཡིག་ཡིག་ག་ཟུགས་གསར་གཏོང་བྱས་ཏེ། མེའོ་སོ་སྟེ་
 གཉེན་ཆས་དང་དེའི་རྗེས་སུ་ཨེའལ་ཨེའི་ཐོན་གྱི་ནང་དུ་འབྲེམས་སྟེལ་བྱས་པ་དེས། གཉེན་
 ཆས་སྟོན་མ་གང་ཡང་ལབ་བསྐྱེད་དགོས་པར་བོད་ནང་གི་བོད་མི་དང་། བཅོན་བྱོལ་བོད་མི་
 ཆོས་སན་ཚུན་དབར་ལ་གྲིས་པའི་སྟོག་འཕྲིན་དང་བྱ་རྒྱའི་ནང་དོན་གང་ཡིན་བཟོ་སྟོག་སྟབས་ཀྱི་
 ཡོད།

གསར་གཏོང་འདིས། བོད་མི་ནང་ཁུལ་དུ་དེ་སྔ་བྱུང་སྟེང་མེད་པའི་བཟོ་སྟེང་དང་། བསམ་
 ཚུལ་བརྗོད་ལེན་ལ་མཐུན་འགྱུར་བྱས་ཏེ། ཉི་མ་ལ་ཡའི་སྟོགས་པན་ཚུན་གྱི་འབྲེལ་བར་གསར་
 བརྗོད་བྱས་ཡོད། བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཆོས་འཕྲིན་བྱུང་གཏོང་བ་དང་། བྱིའུ་བྱིའུ་དང་སི་ཀྱབ་
 བརྒྱུད་དེ་ཁ་བརྗོད་བྱེད་པ་སོགས་གཡོལ་རྩུར་འཁྲུལ་རིག་བཞོལ་སྟོང་གིས་མེ་ཅིགས་ཆེན་པོ་
 བརྗོད་ཏེ་བཅོན་བྱོལ་བོད་མི་དང་ལྟན་དུ་རྒྱུན་དུ་འབྲེལ་བ་བྱས་ཡོད། རྟ་རམ་ས་ལ་དང་གཞིས་
 རྟོན་བོད་མིའི་དབར་གྱི་ས་ཁམས་ཀྱི་འགག་དོན་སྟོན་བྱུང་དུ་འབྲེལ་མེད་དུ་གྱུར་པ་རེད།

ཚོང་དང་སྤྱི་ཚོགས་འབྲེལ་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཁྲོན་དེ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་ནང་བཞིན། བོད་མིའི་
 རྒྱ་ནག་གི་ཐད་དུ་སློབ་ཁ་ཚིམས་པའི་ཚོར་སྣང་དེ་ཡང་འཕར་བ་རེད། དེའི་ནང་ནས་འཚབ་ཆེ་
 ཤོས་དེ་བོད་ནང་དུ་མེ་འཁོར་གྱི་ལྷགས་ལམ་གསར་བ་བརྟུགས་པ་དེ་རེད། སྤྱི་ལོ་༢༠༠༦
 ལོར་མི་འབོར་སྡོམ་ཞུང་གི་ཐད་ནས་བོད་མི་ཚོར་སློབ་ཐོག་གི་ཉེས་ཆད་བཏང་བ་དང་འབྲ་བར།
 རྒྱ་ནག་གིས་པེ་ཅིང་ནས་ལྷ་ས་བར་གྱི་མེ་འཁོར་ལྷགས་ལམ་དེ་བཙོ་སྐྱབ་བྱེད་ཚར་བ་རེད། མེ་
 འཁོར་དེས་བོད་མི་ཚོར་ལས་ཀ་དང་། མཐོ་སློབ་ཏུ་འབྱུང་ཞུགས། དེ་མིན་གྱི་གོ་སྐབས་གཞན་
 བཅས་ཐོབ་རྒྱ་ཁག་ཏུ་གཏོང་བར་རྒྱ་མི་གནས་སྡོམ་བ་ཉ་ཅང་ཐོན་ཆེ་བོད་ནང་དུ་འབྱེད་ཡོང་བ་
 རེད། ཨ་རིའི་སྤྱི་མིའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྣེ་ཐོལ་གཞིགས་ན། ༡༩༩༩ ལོར་དཔག་བྲས་ན་༢༠༠༦ ལྷ་
 བ་བདུན་པ་ནས་༢༠༠༧ ལྷ་བ་བརྟུག་ཉེས་པ་བར་དུ་ལྷ་སར་འབྱོར་བའི་མི་གངས་ས་ཡ་གཉིས་
 དང་འབྲམ་སྐུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་ནས་ས་ཡ་བྱེད་ཀ་ལས་མང་བ་དེ་ཉན་མི་རིགས་དང་། ཚོང་པ།
 ལས་མི་བཅས་རེད། འདི་དག་ནི་ཚོང་དོན་དང་། ལས་ཀ་འཚོལ་བ། ཡང་ན་དཔལ་འབྱོར་གྱི་
 གོ་སྐབས་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་བོད་རང་སྲོང་སྡོངས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོང་ནས་དུས་ལུན་གང་མཚམས་
 རིང་གཞིས་ཆགས་སུ་ཡོང་མཁན་རྒྱང་རྒྱང་རེད། ་། ཅེས་འཁོད་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་༢༠༠༧ ནང་བོད་དུ་སློང་མཁན་གྱི་སྤྱི་རྒྱལ་བ་དང་བཅན་འོལ་བོད་མི་མང་པོས་
 མཐོང་ཚུལ་ལ་བོད་མི་ཚོས་རྒྱ་ནག་ལ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྲུར་འཁྲུགས་ཆེ་ཤོས་བྱེད་ས་དེ་པེ་
 ཅིང་ནས་ལྷ་ས་བར་གྱི་མེ་འཁོར་དེ་རེད། མེ་འཁོར་དེས་མ་ཐུན་འགྲུར་བྱས་པའི་དེ་སྤྱི་བྱང་
 མྱོང་མེད་པའི་རྒྱ་མི་ཉ་ཅང་མང་པོ་བོད་ནང་སླེབས་པ་དེས། རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཉམས་
 ཆག་འགོ་བའི་ཉེན་ཁར་མཐོང་མཁན་གྱི་བོད་མི་ཚོར་རང་གི་རིག་གཞུང་སྤྱི་བྱོལ་བྱེད་རྒྱའི་
 ཐབས་གཙོད་དེ་ལུས་འཁྲུགས་ཆེ་བུ་བཏང་ཡོད། རྒྱ་བས་དེ་དུས་བོད་མི་ཚོས་སྡོན་དཔག་བྱེད་མ་
 ཐུབ་པ་དེ་ནི། རྗེས་སུ་ལུས་འཁྲུགས་ཆེ་བའི་འགོ་གཞོལ་ཞིག་གི་སྐར་གཞིར་གྱུར་པའི་ལོགས་

བྱང་སྐྱུང་གསོ་དང། རིག་གཞུང་གི་མ་ཙཱ་ལེལ་རྒྱལ་སྤྱི་བའི་དུས་ལྟན་དེ་རེད། རྫོགས་གཅིག་ནས་བཤད་ན། རིག་གཞུང་དེ་བོད་མིའི་འགོ་གྲོལ་གྱི་དམིགས་ལུལ་ཙམ་མིན་པར་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཏུ་འདྲུང་བ་རེད། ཚིག་གཞན་གྱིས་བཤད་ན་འདི་ལ་འགྲུང་ལྡོག་ཙན་གྱི་འགོ་གྲོལ་ཟེད།

༡༠༠༥ ལོའི་རྒྱལ་ཡོངས་དོ་རྒྱུ་དང། ལྷ་སའི་ཟིང་འབྲུག།

༡༠༠༥ རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་༡༩༥༩ ལས་བཟུང་བོད་ནང་དུ་སྐྱེར་ལངས་ཆེ་ཤོས་དེ་བྱུང་བ་རེད། འབྲས་སྐྱུང་དང་མེ་ར་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཚོས་ ༼་བོད་ལ་རང་དབང་དགོས། ཕ་གོང་ས་མཚོ་ག་བོད་ནང་ཕེབས་འདུག་དགོས། བོད་ལ་རང་བཙན་དགོས། ༽ ཅེས་པའི་འཕོད་སྐྱེ་སྐྱོག་ཞིང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དང་འབྲུང་ཉེ་དོ་རྒྱུ་རུ་ལ་རྩོམ་བྲུས་པ་རེད། དབང་འཛིན་པ་ཚོས་དགེ་འདུན་པ་ནམས་འཛིན་བཟུང་བྲུས་པ་དང། དགོན་པ་ཁག་སྟོ་བརྒྱབ་པ་རེད། ཉེན་རྗེས་མ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་དོ་རྒྱུ་དེ་བས་མང་བ་བྱུང། ཁོང་ཚོ་ལ་འདྲ་ཉེས་བརྒྱུང་བཏང་སྟེ་འཛིན་བཟུང་བྲུས་པ་རེད།

ཕྱི་རྒྱ་ན ཚེས་༡༩ ཉེན་རྣམས་ཟིང་འབྲུག་ལངས་པ་རེད། བོད་མི་སྐྱེ་བོ་ཚོས་རྒྱའི་ཉེན་རྗེས་པས་དགེ་འདུན་པ་ཚོར་ཉེས་བརྒྱུང་བཏང་བ་མཐོང་རྗེས་ཁོང་ཚོ་ལངས་ཉེ་བའི་འཇགས་དཔུང་ལྡེ་ལ་རྫོག་གཞུས་པ་རེད། བདེ་འཇགས་དཔུང་སྡེས་ཕྱིར་ཤུད་བྲུས་རྗེས་སྟོ་ཁོག་སྡེས་པའི་དོ་རྒྱུ་པ་ཚོས། གཞུང་གི་ཁང་པ་དང་ཉེན་རྗེས་པའི་སྐྱུ་ལ་འཁོར་སྐྱ་བྱ་རྒྱའི་དབང་སྐྱུར་གྱི་མཚོན་རྟགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར། རྒྱ་མིར་དབང་བའི་ཚོང་ཁང་དང་ཁེ་ལས་ཁང་ལྟ་བུ་རྒྱ་མི་གནས་སྡོད་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་ཁག་ལ་འདྲ་ཁོང་ཚོ་བསྟན་པ་རེད། བྱ་བ་འདི་དག་གིས་བོད་མི་དང་རྒྱ་མིའི་དབང་གི་མི་རིགས་འཕྲེན་འབྱེད་དེ་ཤུགས་ཆེ་བུ་བཏང་བ་རེད།

བེ་ཅིང་གིས་བཤད་པ་ལྟར་ན་ཞི་བའི་མི་མང་གངས་ཀྱི་ ༡༩ ངང་ཉེན་རྟོག་པ་གཅིག་འདས་
 བྱོངས་སུ་གྱུར་པ་དང་། མི་གངས་ ༣༡༩ ལ་མས་སྐྱོན་བྱུང་ཡོད། ལྷ་རམས་ལ་དང་འགྲོ་བ་མིའི་
 རོབ་ཐང་གི་ཚོགས་སྡེ་ལྟར་ན། དེའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ལོན་གྱི་འོག་ཏུ་བོད་མི་གངས་ ༣༩༠
 བསང་པ་དང་། ༥༦༠༠ འཛིན་བཟུང་དང་བཀག་ཉར་བྱས། ༡༩༤༤ ལ་མས་སྐྱོན་བྱུང་། ༩༤༠
 ལ་ནག་ཉེས་ཁྲིམས་གཙོད་པོ་གྲགས། ༡༠༠༠ ལས་མང་བཀར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་རེད། ལྷ་
 བ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་སྒྲིབ་ལངས་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ནང་ཨོ་ལོ་མ་པི་ཁ་ཅེད་
 འགྲན་གྱི་བར་དུ་བོད་ནང་དུ་རོ་རྒྱལ་ཆེ་ཆུང་གངས་ཀྱི་ ༡༩༣༠ བྱུང་ཡོད། བོད་དབུས་ཁོ་ན་གྱི་
 བའི་ཆེ་གསོད་དགུ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གི་རོ་རྒྱལ་དང་མི་འབྲེ་བར། ༡༩༠༩ ཀྱི་རོ་རྒྱལ་དེ་བོད་
 ཚོལ་ཁ་གསུམ་ཡོངས་ལ་ཁུབ་པ་རེད། རོ་རྒྱལ་ལ་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་མཁུག་གྱི་ནང་དུ་དགེ་
 འདུན་པ་དང་། བཅུན་མ། སློབ་སྦྱོང་དགེ་ཚེ། ཚོང་ལ། འགྲོག་ལ། ཞིང་ལ། ཤེས་ཡོན་ཅན་ལ་
 སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཆ་ཤས་སྦངས་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་རོ་རྒྱལ་པལ་ཆེ་བ་ཁམས་དང་
 ཨ་མདོའི་ནང་དུ་བྱུང་སྟེ་བོད་ནང་གི་རྫོང་ཁག་ ༥༩ ལས་མང་བར་ཁུབ་པ་རེད། ༡༩༥༥ བྱེད་
 པའི་བར་རིས་ ༩ བར་གཟིགས། ་

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྐྱིག་ལམ་དང་། ཐབས་བྱས། ཆེ་གསོད་ལམ་

ཅེ་བའི་རྒྱན་གྱི་བརྒྱད་ལམ་ཁག་ཏུ་དམིགས་བསལ་གྱི་གསུམ་པའི་བཅུ་བཞིའི་ཟེང་
 འཇུག་གམ་སྒྲིབ་ལངས་དེ། བོད་པའི་གཞོན་སྐྱེས་ཚོས་ལྷ་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་འཆེ་མེད་ཞི་
 བའི་ལྷ་གྲུབ་དེ་དག་དོར་ནས་འགྲོ་བའི་སྐྱོད་པའི་ལོན་ཡོད་པའི་མཚོན་ཆ་གསུམ་ཞིག་ལ་
 ཅེས་ཡོད། བོད་པའི་འཐབ་ཅོད་དེ་འགྲོ་བའི་སྐྱོད་པའི་ལོན་ཡོད་པའི་བག་ཆགས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་འབད་བཅོམ་བྱས་ཏེ། ཟིང་འཇུག་དེ་རྒྱ་ནག་དང་གོ་ལའི་བརྒྱན་འཇུག་ཁག་གི་ནང་

དུ་སྐྱུང་རྫོགས་ཡང་རྫོགས་ཀྱིས་རྒྱུང་སྤང་བྱས་པ་རེད། དོན་དངོས་སུ་སྐྱེར་ལངས་སྣ་མ་གཉིས་ཀྱི་
སྐབས་ལས་ཀྱང་༢༠༠༩ ལོའི་སྐྱེར་ལངས་དེ་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྲིག་ལས་ཀྱི་ཆ་ཚད་ཆེ་བ་
ལྟན་ཡོད་པ་བསྟན་ཡོད། གསར་ཤོག་གི་འགོ་བརྗོད་མང་པོའི་ནང་། བརྒྱ་ཐམས་ལྟར་གྱི་དུས་
ཡུན་ནང་གི་བོད་དོན་འཐབ་ཚོད་དེ། དྲག་ཕྱོགས་ནས་རྒྱུང་ཐག་རིང་དུ་ཕྱིན་ཏེ། འཆེ་མེད་ཞི་
བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་དམ་བཅའ་བརྟན་དུ་འགོ་བའི་གནད་ཆེ་བའི་བདེན་པ་དེ་སྤྲིབ་སྟབས་
མེད།

གངས་ཀྱི་ཆ་ནས་བྱས་ན། ༢༠༠༩ ལོར་མ་མཐར་ཡང་ངོ་རྒྱལ་གྱི་དོན་རྒྱུན་ཏེ། ༡༢༥ བྱང་ཡོད་
ཁོངས་ནས་པལ་ཆེ་བ་དེ་ཞི་བའི་ངོ་རྒྱལ་རེད། ལྷ་༣ ཆེས་༡༧ ཉེན་ལྷ་ས་དང་། ལྷ་༣ ཆེས་༢༩
ཉེན་མ་ཚུ་ཁོ་ནར་བོད་མིས་རྒྱ་རིགས་ཞི་བའི་མི་མང་ལ་མར་རྒྱལ་བྱས་པའི་དྲག་པོའི་དོན་རྒྱུན་
བྱང་བ་ལས་གཞན་མེད། བོད་མི་ཚོའི་ངོས་ནས་མཚམས་ཅན་གྱི་དྲག་ལས་སྐྱེལ་བ་དེ། རྒྱ་
ནག་རྒྱལ་བསྐྱབས་ཁང་གིས་བོད་མིའི་སྐྱེར་ལངས་དེ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་དྲག་པོ་དང་། ལྷག་ལ་
རྩམས་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱར་བའི་ཆེད་དུ་བེད་སྤྱོད་བཏང་སྟེ་གང་འཚམ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་
བཟོས་པ་རེད། ལས་འགུལ་ཞིག་གི་ནང་དུ་དྲག་པོའི་བྱེད་ལས་ག་འདྲ་ཞིག་བྱང་བ་དེ། ཇི་ཅམ་
གྱི་མཚམས་ཅན་དང་ཁེར་རྒྱུང་ཡིན་ཀྱང་། མནར་གཅོད་སྤོང་མཁན་ལས་མནར་གཅོད་གཏོང་
མཁན་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་མན་ཐོགས་ཆེ་བ་བྱང་ཡོད།

རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་ལས་འགུལ་ཁང་གིས་བོད་མི་ཚོས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་མཁར་དབང་།
དཔེར་ན་ཉེན་རྒྱུན་ལས་ཁུངས་དང་། ལྷུ་མ་འཁོར་བཅས་ལ་གཏོར་སྤོང་བཏང་བའི་གཏོར་
བཅོམ་གྱི་དོན་རྒྱུན་གཞན་ཏེ། མོ་འགོད་བྱས་འདུག དོན་རྒྱུན་འདི་དག་ལས་གཞན་པའི་བོད་
ཁོན་ཡོངས་སུ་བྱང་བའི་ངོ་རྒྱལ་གྱི་དོན་རྒྱུན་ཆང་མ་འཆེ་མེད་ཞི་བ་རེད། དོན་དངོས་སུ་འདི་

འི་བོད་མི་ཚོས་ད་ལྟ་བར་དུ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་སྲིག་ལམ་ལ་ཉམས་ལེན་མཐོ་ཤོས་བྱས་ཡོད་པ་
གསལ་སྟོན་བྱས་པའི་དུས་ཡུན་ཞིག་རེད།

རྒྱ་ནག་གིས་བོད་མི་སྤོང་ཕྲག་བཟལ་བ་འཛིན་བརྒྱུད་དང། སྲང་ལམ་སྟེང་གི་རོ་ཚོལ་རྩམ་
སྟོན་པའི་ཐོག་ཏུ་དག་གཞོན་གྱི་ཆེད། རོ་ཚོལ་བ་ཚོ་དག་སྤོང་བའི་ནམ་པར་བརྒྱུད་སྲིད་ཀྱི་ལ་
བསྐྱབས་ཀྱི་མ་ལག་ཆ་ཚང་བའོལ་སྤོང་བྱས་པ་རེད་དེ། སྤེར་ལངས་དེ་བས་སྲར་སོར་འཚུད་
པ་བྱུང་བ་རེད། ཡལ་འགོ་རྒྱུད་ཚབ་ཏུ་སྲང་ལམ་སྟེང་གི་རྩམ་སྟོན་དེ་དག་འགོག་ཚོལ་གྱི་
རིགས་གཞན་དུ་འགྱུར་སྲིད་པ་རེད། འདི་ནི་ལྷག་དཀར་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་གསར་བ་ཞིག་
སྤྱིད་འཚར་བྱུང་བའི་དུས་སྐབས་དེ་རེད།

ལྷག་དཀར་གྱི་ལས་འགུལ། རིག་གཞུང་གཅེས་འཛིན་གྱི་འགོག་ཚོལ།

རྒྱ་ནག་གིས་མཉམ་སྲུང་རོ་ཚོལ་གྱི་ནམ་པར་ཚང་མ་བཀག་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བོད་མི་
ཚོས་རང་གི་ལས་འགུལ་དེ་སྤེར་གྱི་རོ་བོར་བརྒྱུད་ཉེ་ལ་ལན་སྲུང་བ་རེད། བོད་མི་ཚོས་གཟུང་
ལྷག་པ་ནམ་ཡིན་ལ་འགོག་ཚོལ་གྱི་བྱེད་ལས་ཅུང་ཅག་གི་རིགས་ལ་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་པའི་
ལྷག་དཀར་གྱི་ལས་འགུལ་དེ་༢༠༠༩ གྱི་ལོ་མཇུག་ནས་འགོ་བཙུགས་ཉེ་ད་ལྟའང་ལུ་མཇུང་
བཞིན་ཡོད། བོད་མི་མང་པོས་སྤེར་གྱི་བྱེད་ལས་བརྒྱུད་དེ་བཅུ་ཕྲག་འགའི་རིང་ལ་རྒྱ་གཞུང་
གིས་བཀག་འགོག་བྱས་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་བོད་ཆས་ཀྱོན་པ་དང། བོད་ཟས་བཟའ་བ། རང་
དབང་རྒྱུད་འཕྲིན་ལ་ཉན་པ། རང་ཁྱིམ་དུ་བོད་སྐད་བརྒྱུ་བ་པ་བཅས་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་
མཚོན་ཆེད་དུ་སྤེར་གྱི་གོ་ཡུལ་ཤེད་སྤོང་གི་སྟོན་ལྷག་དཀར་སྲུང་བཅི་བྱེད་གྱི་ཡོད།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགྲུལ་སྐྱོད་ཆེ་བའི་དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་རིག་གཞུང་གཅོང་མའི་ཁྲུང་
ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལེན་དེ་དག་སྐོ་བྱུང་དུ་གཞན་ཆེ་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་བ་རེད།

བོད་མི་ཚོས་སྤྱོད་གསུམ་གཅིག་ནས་རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གསལ་སྟོན་བྱེད་པ་དང་། དེ་
 བས་གཤམ་ཆེ་བར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྒྱ་ཁྱི་རིགས་མིན་པ་ར་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ། ཚོ་གཤམ་འདི་དག་
 ཉམས་ལེན་བྱས་པ་རེད། རོས་འཛིན་དང་འབྲེལ་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཅེད་འགྲན་ཞིག་གི་ནང་དུ།
 བོད་མི་ཞིག་ཡིན་ན་རྒྱ་ཁྱི་མི་མ་ཡིན་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་སུ་སྤྱར་པ་རེད། བྱ་གཞག་འདིས་
 མཚོན་ཉམས་ཅམ་དང་། བདུན་ཐག་རེར་ཐེངས་རེ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལས་བཞག་ཉེ་དངོས་སུ་ལག་
 བསྟར་བྱེད་པའི་ལས་འགྲུལ་རིམ་ཅན་དུ་དར་ཁྲབ་བཅོས་ཡོད། བོད་མི་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁང་
 ཁྲིམ་དང་། ལས་ཁུངས། དྲ་རྒྱའི་འབྲུལ་ཆས་རྣམས་འགོག་ཚོལ་གྱི་ལས་འགྲུལ་སྐྱེལ་ཡུལ་དུ་
 བསྐྱར་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྦྱི་ཚོགས་དང་། ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར་བཅས་ཀྱི་གོ་ཡུལ་མང་
 བོ་ཁ་འབྱེད་རྒྱུའི་འགོ་བཅུགས་པ་རེད། ལྷག་དཀར་གྱིས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་རྒོལ་ལས་འགྲུལ་
 ལས་སྐྱེར་གྱི་འགོག་ཚོལ་ལས་འགྲུལ་ལ་གཤམ་ཆེ་བའི་ཉན་དུ་ཅིས་ཉེ། འགོག་ཚོལ་དེ་སྐྱེར་
 འབྲེམས་བྱས་ཉེ་སྦྱེ་བོ་སྐྱེར་གྱི་བྱས་ལུགས་ཆེ་ཏུ་བཏང་བ་རེད། མང་ཚོགས་ཀྱིས་མེ་ཅིང་གི་
 འགོ་ཁྲིད་ཚོའི་ལག་ནས་རང་དབང་གསོལ་རས་འཛོལ་རྒྱུའི་རེ་བ་དེ་སྤངས་ཉེ། རྒྱ་ནག་གི་འགྲུ་
 ལུགས་དང་གྲ་དོག་ཆེ་བའི་སྲིད་གཞུང་དེའི་ལུང་དུ། རང་དབང་ལྡན་ལ་ངོ་མཉམ་པའི་འཛིག་
 ཉན་ཞིག་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་ནས་རང་གི་བསམ་སྟོན་དང་། ཐག་གཅོད། བྱེད་ལས་བཅས་རང་ཉིད་
 ཀྱིས་སྤངས་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་འགོ་བཅུགས་པ་རེད།

འདས་པའི་དུས་སུ་དམིགས་བསལ་བོད་མི་རྒན་པ་ཚོའི་ནང་དུ་ལེགས་བྱང་ཞིག་འཚོ་
 གནས་ཐུབ་མིན་དེ་སྲིད་དོན་གྱི་གནས་བབ་ལ་རག་ལས་ཀྱི་ཡོད་པའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་ཡོད།
 འོན་ཀྱང་ལྷག་དཀར་སྐྱེབས་ནས་བཟུང་བུས་མ་སྤྱོད་གཅོག་པའི་འོད་ཚུལ་འདི་བུས་མེད་དུ་
 བཏང་བ་རེད། བོད་མི་ཇེ་མང་ཇེ་མང་གིས། འགོང་ས་མཚོགས་དང་པ་དང་། རང་གི་རྒྱལ་
 ཁབ་ལ་ལ་གཞེན། རང་དབང་ལ་འདོད་མོས་སོགས་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་

ལས་ལ་སྐྱུ་ཅལ་དང་། ཚེས་རིག་སྟན་དག་རོལ་དབྱངས་བཅས་ཤིང་སྟོང་གཏོང་རྒྱ་འགོ་
 རྒྱགས་ཡོད། ཚབ་སྲིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྡན་པའི་སྐྱུ་གཞས་དང་བརྟན་འཕྲིན་རྣམས་གྲགས་ཆེན་པོར་
 བྱུང་ཡོད། བརྟན་སྐབས་འགའ་ཤམ་སམ། གཅིག་བྱས་ན་བརྒྱ་སྐབས་པའི་དུས་ཡུན་གྱི་ནང་དུ་
 བོད་མི་ཚོས་ཐེངས་དང་པོར། ཚབ་སྲིད་ཀྱིས་ལེགས་བྱང་སྟོབ་པར་ངང་སྐྱུག་བྱེད་རྒྱའི་ཚབ་
 ཏུ། ལེགས་བྱང་དེ་ཚབ་སྲིད་སྟོབ་པའི་ལག་ཚར་བཞོལ་སྟོང་བྱས་པ་རེད། བོད་མི་ཚོས་མཐའ་
 མ་དེར་ལུས་སྟོབས་ཆེ་བའི་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ལག་ཚར་སྐྱུན་ཕྱིར། རང་གི་རིག་གཞུང་སྐྱུག་པོ་
 དེ་ལས་སྟོང་རོགས་བཅའ་བ་རེད། ལོ་གཅིག་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱུག་དཀར་གྱི་ལས་འགུལ་
 དེས་བོད་མིའི་འགོག་ཚོལ་ལ་འགྱུར་བ་ཐེབས་པ་རེད།

དོ་མཉམ་པའི་སྐྱིག་འཇུགས་བསྐྱུན་པ།

དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་ལས་འགུལ་གྱི་དམིགས་པ་དེ། མདོན་གསལ་ཅན་གྱི་དོ་སྐོལ་རམ་
 ཉོན་གྱི་འཐབ་ཅལ་ནས། བན་ལུས་ལྡན་ལ་རྒྱ་ཁྲབ་ཆེ་བའི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ལས་
 འགུལ་དང་། དོ་མཉམ་པའི་སྐྱིག་འཇུགས་བསྐྱུན་རྒྱའི་ལས་འགུལ་གྱི་ཚོག་ཏུ་སྐྱོས་པ་རེད།
 གསའ་གཏོང་ལྡན་པའི་འགོག་ཚོལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་འདི་ད་ལྟ་འདྲ་ལུ་མ་སྐྱུང་བཞིན་ཡོད། དོན་
 བན་ལྡན་པའི་ལས་རིམ་གྱི་རྣམ་པ་གྲགས་ཆེ་པོས་དེ་བོད་ཀྱི་སྐྱུང་ཡིག་སྟོང་རྒྱ་དེ་ཆགས་པ་
 རེད། དཔོན་ཕྱེ་ཁབ་དང་། དྲང་སྐྱང་དགོ་མཉམ་ཚོས། དཔོན་པའི་འདུ་ཁང་གི་ནང་དུ་བོད་ཡིག་
 འཛིན་གྲུ་ཚོགས་རྒྱ་འགོ་བརྩམས་པ་དང་། བོད་ཡིག་སྟོང་སའི་གསང་བའི་སྟོབ་གྲུ་དབྱིད་ཀའི་
 མེ་ཏོག་བཞད་པ་ལྟར་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན་པ་རེད། སྟོབ་སྐྱུག་བརྒྱ་སྐབས་མང་པོ་གསང་བའི་འཛིན་
 གྲུ་འདི་དག་ལ་ཞུགས་ཡོད། དོན་དངོས་སུ་སྟོབ་གྲུ་འགའ་ཞིག་ཆེས་ལམ་སྟོང་ལྡན་པ་བྱུང་བའི་
 དབང་གིས་རྒྱའི་དབང་འཛིན་པ་ཚོས་སྟོབ་རྒྱུ་དགོས་སྐབས་ཡོད།

བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་མང་པོར་མང་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྤངས་ཏེ་བོད་སྐད་གཙང་མ་
 བརྒྱབ་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་བྲམ་ཡོད། གསེར་ཉར་བོད་མི་བགྲེས་པ་ཚོས་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་ལ་
 རིན་མེད་དུ་ཚིག་མཛོད་བཀྲམས་ཡོད། མང་ཆེ་བའི་རང་གི་སྐྱུ་རྩལ་གྱི་བརྒྱུད་ལམ་དེ་རྒྱ་སྐད་
 བར་བདེ་བར་བསམ་མཁན། བོད་ཤར་བྱོགས་ཀྱི་ཚོམ་པ་པོ་དང་རོལ་དབྱངས་རྩལ་ལེན་པ་
 མང་ཆེ་བས། ད་ཆ་གཙོ་ཆེ་བ་བོད་སྐད་ཀྱི་བར་དུ་ཚོམ་པ་དང་འཁྲབ་སྟོན་གྱི་ཡོད། ཟ་ཁང་
 དང་ར་ཁང་འགའ་ཞིག་གི་སྤྱིན་བདག་ཚོས་བོད་སྐད་བརྒྱབ་སྟེ་མངགས་ན་མ་གཏོགས་ཞབས་
 ལུ་མི་བྱེད་པ་འང་ཡོད། རྒྱ་ནག་གི་ཉུ་ཉར་གྱི་དོད་མེ་རྩོད་དང་། རོ་དེབ་ཀྱི་དོད་རན་རན་གཉིས་ཀྱི་
 བར་དུ་བོད་མི་ཚོས་སྲིད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་སྟུན་རྒྱ་འབྲི་བ་དང་འབྲ་བརྟན་འཇུག་པ་བཅས་
 རྒྱལ་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་ནག་གི་དུ་རྒྱུའི་བྱ་ར་བ་ཚོས་འདི་དག་མཐོང་ནས་མ་བཀག་སྡོན་ལ།
 གནས་རྒྱལ་དང་བརྗེ་འཕྲིན་འདི་དག་མཐོང་དགོས་མཁན་ཚོས་ལྟ་མཐོང་ཟེན་ཏེ་དགོས་མཁོ་
 གྲུབ་ཚར་གྱི་ཡོད། དཔེར་ན། ལོ་ལྟར་རྒྱ་བ་བདུན་པའི་བར་དུ། རྒྱ་ནག་གི་ཡུ་ཉུབ་ཀྱི་དོད་ཡུ་ཀྱ་
 ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་བརྒྱུད་ལམ་དང་། དུ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པ་མཚོགས་ཀྱི་འཇུངས་
 སྐར་སྤང་བཅེ་ལུ་པའི་སྟོང་། རྒྱ་ཚོད་འགའ་ཤམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐོ་མ་བརྒྱབ་སྡོན་ལ་རྒྱ་ཁྲབ་ཏུ་
 འགོ་གི་ཡོད།

མ་སྤུན་ལམ་མི་བྱེད་པ།

བརྒྱ་སྤུན་འགའི་རིང་ལ་བོད་མིའི་འགོ་ག་ཚོལ་ནང་གི་འཐབ་རྩལ་མཛོན་གསལ་དོད་ཤོས་
 དེ་སྤང་ལམ་སྟེང་གི་དོ་ཚོལ་ཆགས་ཡོད། སྤང་ལམ་གྱི་དོ་ཚོལ་དེ་བཅོན་བྱོལ་ནང་དུ་བུས་པ་
 ལྷན་ལ་ཉེན་ཁ་རྒྱུད་པའི་འཐབ་རྩལ་ཡིན་ཀྱང་། བོད་ནང་དུ་ཉ་ཅང་གི་ཉེན་ཚབས་ཆེ་བ་རེད།
 དེའི་ཚབ་ཏུ་སྤྲུག་དཀར་ལས་འགྲུལ་གྱིས་ཐབས་བྱས་ལྷན་པའི་འགོ་ག་ཚོལ་གྱི་རྣམ་པར་གཤམ་

གནད་དུ་ཅིས་པ་དེས། བོད་མི་ཚོར་མ་སྤྲོད་ལམ་མི་བྱེད་པའི་རུས་སྟོབས་དེར་རྗེས་སུ་ཡི་
 རངས་སྐྱེད་དུ་བཅུག་ཡོད། ལྷོ་ལོ་༡༠༠༥ ལས་བརྒྱུད་བོད་མི་མང་པོས་བོད་པའི་ཟུང་ཁོ་ན་
 ལས་ཁ་ལག་བཟའ་རྒྱ་དང། བོད་པའི་ཚོང་ཁང་ཁོ་ན་ལས་དགོས་མཁོ་ཉོ་རྒྱུའི་འགོ་བཙུགས་པ་
 རེད། དེའི་རྒྱུན་པས་རྒྱལ་གཞིན་ཆེ་བའི་གྲོང་བརྒྱུད་གྲག་སྐོར་དང་རྩ་བའི་ནང་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་ཚོང་
 ཁང་མང་པོ་སྐོར་བརྒྱུ་བ་དགོས་བྱུང་ཡོད། །རྩ་བ་བྱེད་ལ བའི་པར་རིས་༣ པར་གཟིགས། །
 ༡༠༡༡ གི་འགོ་སྟོན་དུ་བོད་མི་སྡེ་ཁག་གཅིག་གིས་ནང་ཆེན་ནང་གི་རྒྱ་མིའི་སྡོམ་ཚོང་ཁང་
 ཁག་ལ་ཕྱིར་སྟོན་བྱས་པ་རེད། དེའི་སྡོན་དུ་སྡོམ་ཚོང་མཁུང་ཚང་མ་རྒྱ་རིགས་ཡིན་པས་
 དབང་ཆ་རྒྱུད་འཛིན་བྱས་ཏེ། གོང་ཚད་ཁོང་ཚོས་གང་བརྒྱུ་བ་ཆགས་ཡོད། ཕྱིར་སྟོན་བྱས་
 པའི་རྒྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚུན་ལ་ཚོང་མེད་པའི་དབང་གིས་རྒྱ་རིགས་ཚོང་ཁང་མང་པོ་སྐོར་
 བརྒྱུ་བ་དགོས་སུ་གསུམ་པ་རེད། ཁོང་ཚོའི་ཆབ་ཏུ་བོད་རིགས་སྡོམ་ཚོང་པ་མང་དུ་བྱིན་པ་རེད།

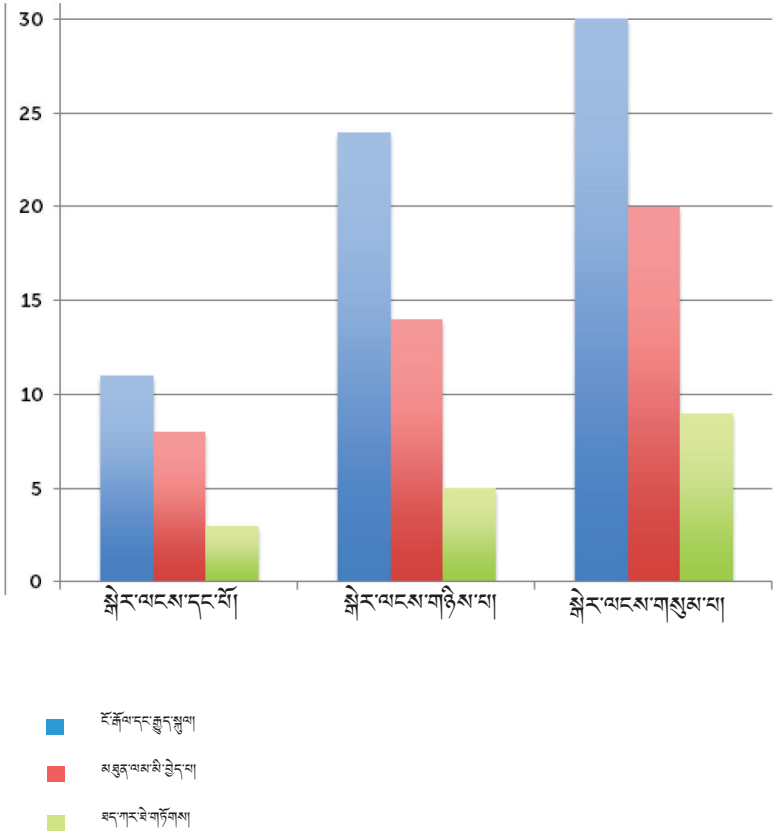
ཉེ་བའི་བྲན་ལུལ་དུ་བོད་མི་ཚོས་ཐངས་དང་པོར། འཛད་རྗེས་ལོངས་སྟོན་པའི་ཚུལ་དུ།
 སྐར་གྱི་བྱེད་ལས་སྡེལ་བ་དེ་སྡེ་བའི་བདེ་དོན་དང་འབྲུགས་རྒྱུན་གྱི་ངོ་བོར་རི་ལྟར་བརྒྱུར་སུབ་
 པ་དེ་མཐོང་བ་རེད། འགོག་ཚོལ་གྱི་བཤའ་རྒྱུན་དེ་གཞོན་འཛེ་འཕོག་པའི་གནས་སྐྱེད་མཁུང་
 ལས་ལས་ཚབ་དང། གསལ་གཏོང། ཐབས་བྱས་བཅས་ལ་གལ་གནད་དུ་ཅི་བའི་གནས་བབ་
 ཅིག་ཏུ་འཕོ་འགྱུར་བྱིན་པ་རེད། མ་སྤྲོད་ལམ་མི་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་གསལ་ཅན་དེའི་
 རུས་པའི་དབང་གིས། བོད་མི་ཚོས་འཛེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་གྱི་རྟོག་འཆར་དེ་ཚོས་
 ཕྱོགས་ཀྱིས་སྐྱེལ་བའི་འཛེ་བ་སྐོང་བའི་དམ་བཅའ་ལས་གྲོལ་ཏེ། ཐབས་བྱས་དང་གསལ་
 གཏོང་ལྡན་པའི་འཐབ་རྩལ་མཉམ་སྡེ་བ་བྱེད་རྒྱུར་རྒྱ་སྐྱེད་བྱས་ཡོད། །།

རབ་བྱེད་༩

སྐྱེར་ལངས་གསུམ་གྱི་མཚུངས་བསྟུང།

ལྷན་གྱི་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་༼ རབ་བྱེད་༣ བའི་བར་རིས་༽
 ལ་གཟིགས་ ༽ ལ་བསྟུན་ཏེ། ཚན་བ་འདིས་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩལ་ཤེད་སློང་ཐང་ལ།
 སྐྱེར་ལངས་གསུམ་ལོ་དེ་གཅིག་ལས་གཅིག་མི་འབྲ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཚུལ་མཚུངས་བསྟུང་བྱེད་
 གྱི་ཡོད། འདི་ལ་དབྱེད་བ་བྱས་པའི་སློབ་ནས། ར་ཚོས་བརྒྱ་ཐོག་བྱེད་གྱི་དུས་རིམ་ནང་དུ། ཤོད་
 མིའི་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་ཉམས་ལེན་གྱི་འཕེལ་རིམ་དེ་རི་མོའི་གཟུགས་སུ་འགོད་
 ཐུབ། ཤོད་མི་ཚོས་སྐྱེར་ལངས་གསུམ་གྱི་ནང་དུ། འཆོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩལ་རིགས་མི་འབྲ་
 བ་ཤེད་སློང་བཏང་པའི་བསྐྱོམས་གངས་ནས། དང་པོར་གངས་༽༤ དང་། གཉིས་པར་གངས་
 ༥༽ གསུམ་པར་གངས་༽༩ བཅས་འཕར་ཡོད། ག་ཤམ་གསལ་དཔེ་རིས་འདི་གཅིག་ཏུ་ནས།
 འདས་པའི་མི་ལོ་དུག་ཅུའི་ནང་དུ། ཤོད་མིའི་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་གྱི་ལག་ལེན་དང་།
 འཆོ་མེད་ཞི་བའི་སྐྱིག་ལམ་དྲང་ལེན་དེ་དག་ཏུས་པ་ཅན་དང་། ཐབས་བྱས་ལྡན་པ། དོན་ཚོག་
 ཏུ་འཁེལ་བ་བཅས་གོང་འཕེལ་དུ་བྱིན་ཡོད་པའི་མཚུག་བསྐྱོམས་བྱེད་ཐུབ།

པར་རིས་ ༤ རོད་མིའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལའང་ས་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་འཆོལ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚུལ་ལེད་སྟོན་བྱས་པའི་གྲངས།

བར་རིས་པུ སྐར་ལངས་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་བོད་མི་ཚོས་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩལ་དང་ཐབས་ལས་ལ་
བོད་སྲོད་བྱས་པ་གཤམ་གསལ།

རོ་ཚོལ་དང་རྒྱ་དུ་སྐྱུལ་གྱི་ཐབས་ལས།	༡༩༥༦ནས་༡༩༥༩	༡༩༥༯ནས་༡༩༦༩	༢༠༠༤ནས་༢༠༡༣
མང་ཚོགས་གཏམ་བཤམ།	ཡོད་	ཡོད་	ཡོད་
རྒྱ་བ་སྲོད་རམ་འགལ་རྒྱའི་ཡི་གེ།	ཡོད་	ཡོད་	ཡོད་
སྤྱི་གཤམ་འཇུགས་ཁག་གི་བརྒྱུགས་གཏམ།	ཡོད་	ཡོད་	ཡོད་
མིང་རྟགས་འཁོད་པའི་མང་ཚོགས་བརྒྱུགས་གཏམ།	ཡོད་	ཡོད་	ཡོད་
ཕྱི་ཁག་གམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྟོན་ལུ།	ཡོད་	ཡོད་	ཡོད་
སྐད་འབོད་དང་། འཕྲ་སྲོད་རི་མོ། མཚོན་རྟགས།	ཡོད་	ཡོད་	ཡོད་
འཕྲེད་དང་དང་། སྐར་ཡིག་འཕྲེད་པས་སྟོན་བརྒྱའི་ལྟ།		ཡོད་	ཡོད་
ཤོག་ལྗེ་དང་། འཕྲེད་ཡིག་དེབ།	ཡོད་	ཡོད་	ཡོད་
གསལ་ཤོག་དང་། དུས་དེབ།	ཡོད་	ཡོད་	ཡོད་
སྐར་འཛིན་འཁོར་ཡོ། རྒྱུང་འཕྲེད། བརྒྱུན་འཕྲེད།		ཡོད་	ཡོད་
གནས་ཡིག་དང་ས་ཡིག		ཡོད་	
དར་ཆ་དང་ཚོན་གྱི་མཚོན་རྟགས་འབྲུང་བ།	ཡོད་	ཡོད་	ཡོད་
མཚོན་རྟགས་ཀྱོན་པ།		ཡོད་	ཡོད་
ཁ་འཁོན་དང་གསོལ་འདེབས།		ཡོད་	ཡོད་
རང་ཉིད་ཀྱི་མཁར་དབང་ལ་གཏོར་སྲོད།			ཡོད་
བར་རིགས་འཕྲེད་པས་སྟོན།			ཡོད་
ཚོན་བྱུག་པའི་རོ་ཚོལ།			ཡོད་
ས་ཚོད་གསར་སྲོལ་གྱི་མཚོན་རྟགས།		ཡོད་	ཡོད་
རྟམ་འབྲུང་རྩལ་སྟོན།		ཡོད་	ཡོད་
བྱ་བ།	ཡོད་	ཡོད་	ཡོད་

ཐུ་ལེན་པ།		ཡོད་	ཡོད་
གོས་བཟོད།	ཡོད་	ཡོད་	ཡོད་
ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མེར་སྲེད།			ཡོད་
ལུས་འཁོར་སྟར་སྒྲིག།			ཡོད་
མིད་དོན་གྱི་ལྷ་རབ།		ཡོད་	ཡོད་
རམ་སྟོན་ཅན་གྱི་དུང་མཚོད།		ཡོད་	ཡོད་
ལྱལ་སྐྱོད་དང་འགལ་སྐྱེའི་ཚོགས་འཛོལ་ས།		ཡོད་	ཡོད་
དོ་ཚོལ་གྱི་ཚོགས་འདུ།			ཡོད་
སློབ་སྟོན་འདུ་འཛོལ་ས།			ཡོད་
དོ་ཚོལ་གྱིས་སྲིར་ཐོན་བྱེད་པ།		ཡོད་	ཡོད་
དག་བཅད།		ཡོད་	ཡོད་

མ་སྐྱོན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ། ༡༩༥༦ནས་༡༩༥༩	༡༩༥༧ནས་༡༩༥༩	༢༠༠༩ནས་༢༠༡༣
ཕྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱིར་ཕྱོག།	ཡོད་	ཡོད་
གདམ་ཁ་ཅན་གྱི་ཕྱི་ཚོགས་ཕྱིར་ཕྱོག།		ཡོད་
བཀག་སྟོམ་བྱེད་པ།		ཡོད་
ཕྱི་ཚོགས་ལས་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཕྱོག།		ཡོད་
ཕྱི་ཚོགས་སྒྲིག་འཛུགས་ནས་སྲིར་འཐེན།		ཡོད་
རང་ཁྱིམ་དུ་སྐྱོད་པ།		ཡོད་
ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་སྐྱོད་ཀྱི་མ་སྐྱོན་ལམ་མི་བྱེད་པ།		ཡོད་
ཕྱོགས་མི་ལ་དོ་ཚོལ།	ཡོད་	ཡོད་
འཛད་ཇུས་ཡོངས་སྐྱོད་པའི་ཕྱིར་ཕྱོག།		ཡོད་
མཁར་དབང་སྐྱབས་ལོང་དང་ཚོར་སྐྱར་མི་བྱེད་པ།	ཡོད་	ཡོད་
གཞུང་དབུལ་མི་ལེན་པ།		ཡོད་

ཚོང་པ་རྣམས་ནག་ཚོར་འགོད་པ།		ཡོད་	
ཞིང་པའི་ལས་མཚམས་འཛོག་པ།		ཡོད་	
བཙོན་པའི་ལས་མཚམས་འཛོག་པ།		ཡོད་	ཡོད་
ལ་གཞིན་སྲིད་འཐེན་དང་བཀག་ཉར།	ཡོད་	ཡོད་	ཡོད་
འགོག་ཚོལ་སྤེལ་བའི་གཏམ་བཤད་དང་ཡིག་ཆ།		ཡོད་	ཡོད་
གཞུང་འཛིན་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནས་སྲིད་འཐེན།		ཡོད་	ཡོད་
དེ་ཡོད་སྤྲིག་འཇུག་སློབ་ཆུབ་བྱ་བ།	ཡོད་	ཡོད་	ཡོད་
ཚོགས་འཛུགས་མི་སྡེ་ལ་ག།	ཡོད་	ཡོད་	ཡོད་
ས་ལ་སྤོང་བའི་རོ་ཚོལ།	ཡོད་		ཡོད་
གསང་ཡིབ་དང། རྩོམ་བྱོལ། རོས་འཛིན་རྒྱན་བཟོ།	ཡོད་	ཡོད་	ཡོད་

འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ཐེ་གཏོགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ། ༡༩༥༦ནས་༡༩༥༩ ༡༩༥༧ནས་༡༩༥༩ ༡༩༥༩ནས་༡༩༧༩			
རྒྱུད་གནས།		ཡོད་	ཡོད་
འཚེ་མེད་ཞི་བའི་གོགས་དང་བར་ཆད་སྐྱེན་པ།	ཡོད་	ཡོད་	ཡོད་
འཚེ་མེད་ཞི་བའི་བཙན་བཟུང་།	ཡོད་	ཡོད་	ཡོད་
རྒྱ་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་རྒྱུད་ས་གསང་སྐྱེན་བྱེད་པ།			ཡོད་
གདམ་ཁ་ལྡན་པའི་རྒྱ་ཚོགས་སྤྲིག་འཇུག་ས།			ཡོད་
གདམ་ཁ་ལྡན་པའི་བརྗེ་བསྐྱོན་ལམ་ལུགས།		ཡོད་	ཡོད་
གདམ་ཁ་ལྡན་པའི་ཁྲོམ་ར།			ཡོད་
བཙོན་དུ་འཇུག་བཟུག་པ།			ཡོད་
མངའ་དབང་ཉེས་ལྡན་དང་རོ་མཉམ་པའི་སྲིད་གཞུང།	ཡོད་	ཡོད་	ཡོད་

བོད་མི་ཚོས་སྐྱེར་ལངས་དང་པོའི་ནང་དུ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་ག་ཚོལ་གྱི་འཐབ་རྩལ་ཉུང་
 ། འས་མ་གཏོགས་བཀོལ་སྟོན་མ་ཐུབ་པ་དེ་དཔེ་རིས་ལ། བས་སྟོན་གྱི་ཡོད། སྐབས་དེ་དུས་
 བོད་མི་ཚོའི་ཆབ་སྲིད་གྱི་གོ་རྟོགས་ཞན་པ་དང་། ཁྱོད་ཁྱེད་ཅན་དུ་གྱུར་བའི་ཆ་ཚད་དམའ་པོ་
 ཡིན་པ། ས་བབ་གྱི་རྒྱུ་པས་བརྟེན་འཕྲིན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྐྱོད་པ། འབྲེལ་རིག་ཡར་རྒྱས་མེད་པ་
 སོགས་ཐེ་བའི་འདིའི་རྒྱབ་ཏུ་རྒྱ་མཚན་སྣ་མང་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་སྐྱེར་ལངས་འདིའི་ནང་དུ།
 བོད་མི་ཚོས་གོ་མཚན་ལྡན་པའི་འགོ་ག་ཚོལ་ལ་རོགས་འདེགས་བྱེད་ཆེད། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་
 འཐབ་རྩལ་རྣམས་སྐྱེར་རོགས་ཅམ་གྱི་དོན་དུ་བེད་སྟོན་བཏང་ཡོད། སྐྱེར་ལངས་གཉིས་པའི་
 བང་དུ་འཐབ་རྩལ་གྱི་རིགས་འབྲེལ་བེད་སྟོན་བྱས་པའི་གྲངས་ཚད་༡༩ ལྷན་༩༡ ལ་འཐར་
 བ་དེ་རྩོམ་མཐོང་ཐུབ། སྐབས་འདིར་སྐབས་དུས། བཅོམ་བྱོལ་བོད་མིའི་དབྱ་ཁྲིད་ནས།
 འཆེ་མེད་ཞི་བར་ཡོད་པའི་དམ་བཅའ་དེ་བཟོན་པོ་ཆགས་ཟེན་པ་དང་། བོད་ནང་གི་དགོ་འདུན་
 ལས་འགུལ་བ་ཚོས་ཀྱང་། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སློབ་ལམ་ལ་གནས་རྒྱའི་ཐབས་ཤེས་གང་ལེགས་
 བྱས་པ་རེད། རོ་རྒྱལ་རམ་སྟོན་གྱི་ནང་དུ་ཞུགས་མཁའ་གྱི་སྐྱ་བོ་ཚོས། རྒྱ་དངོས་གཏོར་སྟོན་
 བཏང་བའི་སྟོན་ཆ་སྐབས་འགྲང་བྱུང་བ་མ་གཏོགས། དགོ་འདུན་བ་ཚོས་ལམ་སྟོང་ལྡན་པའི་
 སྟོན་ས་དམ་བཅའ་སྲུང་ཡོད། སྐྱེར་ལངས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་ག་
 ཚོལ་གྱི་སྐད་གདངས་དེ་བོད་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་བཟོ་སྐྱེད་ནང་དུ་གཏོར་རྒྱགས་པར་གྱུར་ཡོད།
 ཕྱི་ལོ་༡༩༤༠ སྐད་ཆ་དེར་རྒྱུན་ ལྷན་གྱི་བཅའ་སྟོན་ཚོས་འགའ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱུར་བའི་དབང་
 གིས། ཞི་བའི་མི་མང་གི་འགོ་ག་ཚོལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐ་སྙད་མང་པོ་བོད་སྐད་ནང་དུ་སྐྱེབས་པ་
 རེད། དཔེར་ན། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩེད་དང་། ཞི་བའི་མི་མང་གི་འགོ་ག་ཚོལ། ཐབས་བྱས་
 ལྡན་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགུལ། ལྟ་བུའོ།

བོད་མི་ཚོས་རོ་རྒྱལ་གྱི་འཐབ་རྩལ་རིགས་མང་བ་གཅིག་པོ་མ་ཡིན་པར། མཐུན་ལམ་མི་

བྱེད་པ་དང་། ཟེ་གཏོགས་ཀྱི་འཐབ་རྩལ་རིགས་ཀྱང་དེ་བས་མང་བ་བཞོལ་སྦྱོང་བྱས་ཡོད།
 འདི་ནི། རྩོགས་གཅིག་ནས་ད་ཆ་བོད་མི་ཚོ། ལུང་བ་གཞན་ནང་གི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་
 རྒྱུ་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གོ་མས་འདིས་མང་བ་བྱུང་བ་དང་། འཐབ་རྩེད་གཞན་དག་གི་ལམ་སྦྱོང་དང་
 ། རྒྱོན་ཆ་ནམས་ནས་བསྐབ་བྱ་ལེན་ཐུབ་པ་བྱུང་བའི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་
 བ་ཤད་བྱེད་ཐུབ། བོད་སྐད་རྒྱུད་འཕྱིན་ལྟ་བུའི་སྐད་སྟེགས་དང་། རྒྱོག་རྒྱལ་འཕྲུལ་ཆའི་ལག་
 ཆའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བློན་ལས། ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་བན་རྩུབ་ཀྱི་བརྟེན་འཕྱིན་བརྒྱུད་ལས་
 ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་དེས། བོད་མིའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་རྒྱུ་དེ་གནས་ཚད་མཐོ་བའི་ཐབས་
 བྱས་དང་། འཐབ་རྩལ་གྱི་རྩོགས་སུ་འཁྲིད་པར་ཆ་ཤས་གནད་འགག་ཅན་སྐྲངས་ཡོད།

རྒྱུད་ལངས་དང་བོ་དེ་རྒྱ་ནག་གིས་ཚོས་ལུགས་ལ་རྒྱལ་བ་བྱས་ཅང་དེར་ཐད་ཀའི་ཡ་
 ལན་དུ་བྱུང་བས། རྒྱལ་སྤོང་གི་མིག་འབེན་དེ་ཚོས་ལུགས་ཡིན་ཅང་། རྒྱུད་ལངས་དེ་རྒྱུར་སྐྱང་
 ལན་འཆར་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུད་ལངས་གཉིས་པའི་གནད་དོན་ལྟེ་བ་དེ་ཆབ་སྲིད་ཡིན་པ་ལས་
 ཚོས་ལུགས་མིན་ཅང་། ལས་འགྲུལ་དེ་དོན་ཐོག་ཏུ་འཁེལ་བ་ཤས་ཆེ་བ་བྱུང་ཡོད། ། བར་
 རིས་༤ བར་གཟིགས། ། རྒྱུད་ལངས་གསུམ་པ་དང་། དེའི་དེ་མ་ཐག་པའི་སྤྲ་རྗེས་ཀྱི་དུས་
 ཡུན་དེ། བོད་ལ་རང་དབང་དང་རང་བཅོན་དགོས་པ། ལྔ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་དུ་ཕྱིར་ལེབས་
 དགོས་པའི་དགོས་འདུན་བཏོན་པ་དང་སྐྱགས། འགོག་རྒྱུ་གི་འཁོར་རྒྱ་ལྟེ་བ་དེ་ལེགས་བྱང་
 རེད། དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་ལ་བོད་མི་ཚོས་རང་གི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། ལེགས་བྱང་། དཔལ་
 འབྱོར་བཅས་ཀྱི་སྦྱོབས་ལུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བའི་ཕྱིར། རང་ལ་རང་བརྟེན་དང་། རང་གིས་རང་
 ལ་ཕྱིར་རྟོག་མང་བ་བྱེད་རྒྱུའི་ལས་འགྲུལ་ཡང་འགོ་བཙུགས་པ་རེད།

དཔེ་རིས་༤ བོད་མིའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལངས་གསུམ་གྱི་དུས་ཡུན་གྱི་ཁྱད་ཚེས་ཁག

	རྒྱུ་རྐྱེན་ལངས་དང་ཕོ་ ༡༩༥༤ ལྷན་ ༥༩ བད།	རྒྱུ་རྐྱེན་ལངས་གཉེས་བ། ༡༩༥༧ ལྷན་ ༤༩ བད།	རྒྱུ་རྐྱེན་ལངས་གསུམ་བ། ༡༩༥༤ ལྷན་ ༡༩༧༣ བད།
བརྗོད་གཞི་གཙོ་ཕོ་	ཚེས་ཕྱོགས།	ཆབ་མིང།	རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་ བ།
སྐྱེལ་རྒྱུ་ གྱེན།	ཕ་ཕྱིར་ས་མཚོག་གི་སྐྱེ་ ལུང་ཉེན་ལ།	ཕ་ཕྱིར་ས་མཚོག་གི་ མཚན་སྐྱེན་ལ་རྒྱ་ལྷན་ གིས་ཚོལ་བརྒྱུད་བྱས་ བ།	མེ་ཅིང་ཚོ་མིམ་མིལ།
ཐབས་ལམ།	ཕོ་མཚོན་ལྷན་པའི་ འཐབ་ཚེད།	འཚོ་མེད་ཞི་བ། རྒྱ་དོན་ རྒྱུན་འགྲུབ་ཞིག་མཐའ་ མ་ཟིང་ཆར་བྱུང། ༽	འཚོ་མེད་ཞི་བ། རྒྱ་༡༩༥༠ ལྷན་༡༥ མཁའ་དབང་ གཞོན་པའི་གས་དང་ འབྲེལ་བ། ༽
བསོད་པའི་ཞི་བའི་ འཐབ་ལྷན།	༡༡	༩༣	༥༩
ས་ཁམས་གྱི་ཁྱབ་ཚད།	ཕོད་རྒྱལ་ཡོངས།	སྤེལ་དང་ཕོད་དབུས།	ཕོད་རྒྱལ་ཡོངས།
སྐད་འབོད་དང་དགོས་ འདུན།	རྒྱ་མི་ཕོད་ལྷན་མར་ རྒྱགས། ཕོད་རང་བཅའ་ དགོས།	ཕོད་རང་བཅའ་དགོས། ཕ་ཕྱིར་ས་མཚོག་སྐྱེ་ཆེ་ ཁྱི་ཕོར་བརྟན་པར་སོག་	ཕ་ཕྱིར་ས་མཚོག་ཕོད་དུ་ ཆིབས་སྐྱེར་དང་། རང་ བཅའ་། རང་དབང་། སྐད་ཡིག་རང་དབང་། འདྲ་མཉམ།

<p>བོད་མི་རྒྱུན་འདས།</p>	<p>༡༩༥༩ སྐོར་ལངས་ནང་ དུ་༡༨'༠༠༠ བསད་པ་ དང་དེའི་རྗེས་སུ་སྐོར་ གྲུང་ལའི་གྲངས་འབོར་ འེས་གཏན་མེད། ཨོ་པ་ རོར་མར་ལྟར་ན། ༡༩༦༩ ཟླ་༣ ཚེས་༡༡ འཁོད་པའི་བོད་ལྗོངས་ དམག་རྣམས་དང་ཉེན་རྟོག་ ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྣེན་མོ་ ལས་ལུང་འདྲེན་བྱས་ བར་གཞིགས་ན། ལྷ་ སའི་ཡུལ་མི་གྲངས་ ༣༤༨' བསད་པ་དང་། ༨'༡༡ ལ་རྩས་སྐོན་བྱུང་ ། ༡༡༠༠ འཛིན་བཟུང་ དང་བཀག་ཉར་བྱས། ༣༥༩ གར་མོར་ཆ་ མེད་དུ་སྐྱུལ། སེར་མོ་པ་ ༡༩ བསད་པ་དང་། ༣༨' ལ་རྩས་སྐོན་བྱུང་། ༤༥༠ འཛིན་བཟུང་ངམ་ བཀག་ཉར་བྱས།</p>	<p>སྐོར་གྲུང་ལའི་བོར་ འཇུག་བྱས། རྒྱུན་འདས་ གྲུང་ལའི་གྲངས་འབོར་ འེས་གཏན་མེད། ཨོ་པ་ རོར་མར་ལྟར་ན། ༡༩༦༩ ཟླ་༣ ཚེས་༡༡ འཁོད་པའི་བོད་ལྗོངས་ དམག་རྣམས་དང་ཉེན་རྟོག་ ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྣེན་མོ་ ལས་ལུང་འདྲེན་བྱས་ བར་གཞིགས་ན། ལྷ་ སའི་ཡུལ་མི་གྲངས་ ༣༤༨' བསད་པ་དང་། ༨'༡༡ ལ་རྩས་སྐོན་བྱུང་ ། ༡༡༠༠ འཛིན་བཟུང་ དང་བཀག་ཉར་བྱས། ༣༥༩ གར་མོར་ཆ་ མེད་དུ་སྐྱུལ། སེར་མོ་པ་ ༡༩ བསད་པ་དང་། ༣༨' ལ་རྩས་སྐོན་བྱུང་། ༤༥༠ འཛིན་བཟུང་ངམ་ བཀག་ཉར་བྱས།</p>	<p>བོད་ཀྱི་འབྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་ མང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་ རྒྱས་སྐྱེ་གནས་ཁང་ ལྷན་རྒྱུན་ལས་ཉེན་རྟོག་ ལས་ཁང་ཀར་སྐོལ་ བརྒྱུད་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ ལས་བོད་མི་གྲངས་ ༡༣༥ ལས་མང་བརྒྱུན་ འདས་མོར་བ་དང་། བོད་ དམག་དང་ཁམས་ཨ་ མའོ་བཙུག་ཀྱི་ནང་དུ་ སྐོར་གྲུག་བཀྲམ་བ་ བཙོན་འཇུག་བྱས། ཀའ་ ལྷོ་རང་སྐོར་ལུལ་གཅིག་ བོར་༡༠༠༠ ཟླ་༩ ཚེས་ ༩ ལས་ཟླ་༣ ཚེས་༡༩ བར་དུ་བོད་མི་༡༩༩༩ འཛིན་བཟུང་བྱས།</p>
<p>རྒྱ་མི་རྒྱུན་འདས།</p>	<p>གྲངས་འབོར་འེས་གཏན་ མེད་ཀྱང་། བོད་མིའི་ འཇུག་དམག་གིས་རྒྱུན་ ལས་སྐོར་གྲུག་བརྒྱ་རྒྱག་ ཚོད་དམག་བྱས་ཡོད།</p>	<p>༠ ལས་ ༥</p>	<p>གྲངས་འབོར་མི་འདྲ་བ་ ཚེས་མང་པོ།</p>

<p>བད་འཕྲིན་དང་རྒྱལ་སྐོང་ གི་ལག་ཚ།</p>	<p>དག་ཚོག་ནས།</p>	<p>དག་ལམ་དང་རྒྱུད་འཕྲིན་ བརྒྱུད་དེ།</p>	<p>དག་ལམ་དང་། ལག་ ཚོག་ཁ་བར། རྒྱུད་འཕྲིན། ཁྱེུ་ཁྱེུའུ་རྒྱ་ནག་གི་ སེག་པ་གྱི་དོད། །</p>
<p>ནང་གི་གོ་སྐྱོན་དང་ འཕྲེལ་མ་རྒྱུད་གྱི་ཚད་ གཞི་དང་། དེའི་སྐོན་ཏུ་ ལས་འགྲུལ་ནང་གི་ འཕྲེལ་བ།</p>	<p>འཕྲིང་།</p>	<p>དམའ་བོ།</p>	<p>འཕྲིང།</p>

ཐབས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཀ་དང་། འགྲུང་སྡོམ་ཅན་གྱི་འགོག་ཚོལ་།

འདས་པའི་བཅུ་ལྔ་ལྟ་བུ་གི་ནང་ལ། བོད་རང་དབང་གི་འཐབ་ཚོད་དེ་འཕེལ་གྱི་བ་རིམ་པ་
 ལྷ་ཚོགས་བརྒྱུད་དེ་འགོ་དགོས་བྱུང་ཡོད། ཚོགས་མང་པོ་ལ་འགོག་ཚོལ་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་ཅན་
 ཏུ་བརྒྱུར་བ། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་རྒྱ་སྐྱེད་པ། རྒྱ་སྐྱེད་རྒྱུད་ཏུ་གཏོང་བ། འཕེལ་ཚོལ་
 མཐའ་མ་དེར་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལེགས་བྱུང་དང་འབྲེལ་བའི་འགོག་ཚོལ་བཅས་བྱུང་བ་
 དེ། བོད་གཞུང་གི་དོན་ནས་ཐབས་བྱས་རིམ་པ་ཏུ་མ་གཞན་ཡོད། ཆེག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྔ་
 བཅའི་ནང་ཏུ་རྒྱ་མི་ལ་མ་སྐྱོན་ལམ། ཆེག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བརྒྱུད་ཅུ་དང་དགུ་བཅའི་ནང་ཏུ་ལྷ་བ་
 རྩོགས་ཀྱི་རྒྱ་བསྐྱོར་སྐྱེ་སྟོང་། བརྒྱ་ལྔ་ཉེར་གཅིག་པའི་བཅུ་ལྔ་ལྟ་དང་པོའི་ནང་ཏུ་རྩོ་
 དང་འབྲེལ་ཚོལ། འདས་པའི་ཕོ་ཤས་ཀྱི་ནང་ཏུ་རྒྱ་ནག་མི་མང་ལ་འབྲེལ་བ་དང་། མཐའ་མ་
 དེ། འབྲེལ་ཡོད་བོད་པའི་འགོ་ཁྲིད་ལ་སྟོས་མ་སྟོས་གང་ཏུ་འགོ་སྟོན་ནས། རང་དབང་གིས་
 འཕེལ་བཞིན་པའི་ལེགས་བྱུང་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྤྲིག་འཛུགས་བརྒྱུད་དེ། རིག་ཅུམ་
 གསར་གཏོད་ཀྱི་ལམ་ནས་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོག་ཚོལ་གྱི་རྣམ་པའི་གདམ་ཁ་མངོན་གསལ་
 ཅན་དེ་དེ།

འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ཐབས་བྱས་དང་། རྒྱུད་རབས་ལ་སྐྱུར་ཞིབ་བྱས་པ་འདི་ནས་ག་རེ་གསལ་པོ་
 ཆགས་ཡོད་ཟེར་ན། བོད་མིའི་འགོ་ཁྲིད་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་
 འདུ་ཤེས་འདྲི་བ་སྙམ་སུངས་ལ། ཡོངས་སྒྲུབ་ཏུ་ཉམས་ལེན་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། ཐབས་བྱས་ལ་འགག་

ལྷ་བྱུང་བ་དེ་ནས་གྲོང་རག་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡང་། འགྲུང་ལྷོག་ལྷན་པའི་འགོག་ཚོལ་དེ་གྲུབ་ཤེས་
པའི་གདམ་ཁའི་ལམ་ཞིག་ཏུ་བཟོ་མཁན་དེ་རྒྱད་རིམ་འདི་ཡིན་མིད།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་གྲུབ་མཐའ་དང་ད་ཡོད་ཐབས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཀ་ལག

ཕྱི་ལོ་༡༩༧༩ བར་སློབ་འཇུག་པའི་ཉེན་གཤིས་སློབ་རྒྱུ་བ་སྟེ། བོད་གཞུང་གིས་ཤག་པོའི་
ཐབས་ལམ་སྤངས་པ་ནས་བརྒྱུད། བོད་མི་ཚོས་རང་དབང་འཐབ་ཚུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་འཆེ་མེད་ཞི་
བའི་ལམ་ལ་སྐྱེ་མཁན་དེ་ལྷགས་ཡོད། བོད་གཞུང་གིས་ལས་རིམ་ཚང་མའི་ནང་དུ། འཆེ་མེད་
ཞི་བའི་སྐྱིག་ལམ་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས། ཉམས་ལེན་གནང་གིན་ཡོད་པ་གསལ་སྟོན་
གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱིག་འཇུགས་དང་། བོད་དོན་རྒྱུ་སྐྱོར་
ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང། འཐབ་ཚུད་ལྗེད་པར་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་དེ་མེད་དུ་མི་
རུང་བ་ཞིག་ལ་རྗེས་ཡོད། བོད་མི་ཚོར་དམིགས་སུ་བཀའ་ནས་༡༩༠༠༡ ཀྱི་སྐྱེར་ལངས་ཀྱི་ནང་
དུ། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྐྱིག་ལམ་ནས་འགལ་འཛོལ་སྐྱིན་པ་དེས། རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་མིའི་
འཐབ་ཚུད་དེ་ཁྲིམས་མཐུན་མ་ཡིན་པ་བཟོ་རྒྱུ་དང་། བོད་མིའི་ཐོག་ཤག་པོའི་མཉམ་གཏོག་ལྗེད་
རྒྱའི་ལག་ཁར་འགྲུང་གི་ཡོད་པ་མིག་མཚོར་ལག་འཇོག་གི་སྐོ་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་དེད།

ཕྱི་ལོ་༡༩༧༩ བས་བརྒྱུད་དུས་ད་ལྟའི་བར་དུ་འཆེ་བའི་ལས་འགྲུལ་སྟེལ་མཁན་གི་བོད་
པའི་སྡེ་ཁག་གཅིག་ཀྱང་བྱུང་མེད། བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་མད་དུ་རྒྱ་ནག་གིས། དུས་
རྒྱུན་དུ་འཇིགས་སྐྱུལ་རིང་ལུགས་པ་རེད་ཅེས་པའི་ནག་ཉེས་གཤོགས་པ་ལ་མ་སྟོས་བར།
གཞོན་ནུ་ལྷན་གིས་རང་གི་ལས་འགྲུལ་གི་ནང་དུ་འཆེ་བ་ནམ་ཡང་བེད་སྟོད་བྱས་སྟོང་མེད།
བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གོ་མཚོན་ཁོད་ནས། སྐྱེར་སྐྱོང་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་འཐབ་ཚུལ་དེ་ཟས་
བཅད་དོ་ཚོལ་རེད། དེ་ནི་འཆེ་མེད་ཞི་བ་ཡིན་པ་མ་ཟད། འཇམ་སྐྱིང་ནང་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་

འགོག་ཚོལ་གྱི་དཔེ་མཚོན་སྣེ་གྲགས་ཆེ་ཤོས། ལྷན་རྒྱི་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པའི་
འཐབ་ཅལ་ཞིག་ཀྱང་རེད། དེས་ན། བོད་གཞུང་དང་མང་ཚོགས་ཀྱིས། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྱི་ག་
ལམ་དང་། ལས་འགུལ་གྱི་ཐད་ལ་ཡིད་ཆེས་དེ་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་མཐུན་ཡིན་པ་
གསལ་སྟོན་བྱས་ཡོད།

འཆེ་མེད་ཞི་བའི་སྤྱི་ག་ལམ་གྱི་ཐོག་ལ་མོས་མཐུན་ལྷན་སྐྲུན་ཆེ་ཡོད་ཀྱང་། ལས་འགུལ་གྱི་
ཞན་ཆ་ཆེ་བ་གཅིག་དེ། བོད་མིའི་འགོ་ཁྲིད་དང་། བོད་རིགས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་བཞོལ་སྦྱོར་
བྱས་པའི་ཐབས་བྱས་ཀྱི་དབར་ལ། མཐུན་ཁ་མ་ཚང་བ་ཞིག་རྒྱན་མཐུན་དུ་བྱུང་ཡོད། ཆེག་
སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྷ་བ་ཚུའི་ནང་ལ། ཁམས་པའི་འཇམ་དམག་གིས་རྒྱའི་བཅན་འཇུག་ལ་འབྲུག་པའི་
འགོག་ཚོལ་བྱེད་སྐབས། ལྷ་སར་ཡོད་པའི་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱ་མི་ལ་མཐུན་ཐབས་བྱས་པ་
ལས། བྱེན་ལོག་པ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་མེད། ཕྱི་ལོ་༡༩༤༧ ནས་༡༩༥༣ བར་དུ་ལྷ་སའི་ནང་གི་
བོད་མི་རོ་ཚོལ་རམ་སྟོན་བ་ཚོས་ཁ་གཅིག་བསྐྱབས་ཀྱིས། བོད་ལ་རང་བཅན་དགོས་པའི་
འབོད་སྤྲོས་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར། ༧་རྒྱལ་བ་རེན་པོ་ཆེས་རང་སྐྱོང་གི་དོན་དུ་རང་བཅན་
ཚོས་བཏང་གནང་སྟེ། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་གྲོས་འཆར་བཏོན་གནང་བུལ་བ་རེད། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༥
ཆེས་མ་ཐག་པའི་སྐབས་དེར། ལུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། བོད་དོན་
རྒྱབ་སྐྱོར་བའི་སྡེ་ཁག་དེ་ཚོས། རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་འཚམས་འདྲིར་
ཡོང་སྐབས། རོ་ཚོ་འབེབ་རྒྱའི་ཐབས་བྱས་ཞིག་དྲུང་དུ་ལེན་སྐབས། བོད་གཞུང་གིས་རོ་ཚོལ་
དེ་དག་གིས་བོད་རྒྱ་འབྲེལ་མོལ་གྱི་ཁྲིར་ལུག་ལ་གཞོན་གྱི་འདུག་ཅེས་སེམས་སྤྲུགས་ཆག་ཏུ་
བརྟུག་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༥ གྱི་ལོ་ཅིང་ཨོ་ལི་མ་ཡི་ཁ་ཚོགས་པའི་སྡེ་རོལ་དུ། བོད་རིགས་མི་
མང་དང་། གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་བཅོས། རྒྱ་ནག་གི་ཕྱི་དང་ནང་གཉི་ཀར་
མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་རོ་ཚོལ་གོ་སྤྱི་ག་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། བོད་མིའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་ཞི་བའི་མི་མང་

གི་འགོ་གཞོན་པ་དང་། ཨོ་ལི་མ་མིལ་ཅེད་འགྲན་ཚོགས་མི་སྲུབ་པ་བཟོ་རྒྱུ་དེ་ལས། གྲོས་མོལ་
དང་རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་ལ་ནན་ཏན་ཆེ་བ་གནད་རྒྱུ་ལི་བར་གནས་ཀྱི་འབྲེང་སོ་ཞིག་དང་དུ་
ལྷངས་པ་རེད།

བོད་གཞུང་གི་གཞི་རྩའི་ཐབས་བྱས་དེ་རྒྱ་ནག་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་ལྷ་སྲོད་ལ་འགྲུང་བ་གཏོང་
རྒྱུ་ལོ་བུ་བཙོན་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད། བོད་གཞུང་གི་ལས་འགུལ་དེ་དག་བོད་དོན་ལ་ནང་
འགྲིགས་ཡོད་ཆེད། སེམས་བཟང་དང་། བྱམས་སྣོད་ཇེ། ཡིད་ཆེས་སྐྱུན་ཐབས་བཅས་བརྒྱུད་
དེ་རྒྱ་ནག་འགོ་ཁྲིད་ཚོར་རྒྱུད་སྐུལ་བྱེད་རྒྱུར་དམིགས་ཡོད། དེ་མཚུངས་རྩ་རམ་ས་ལའི་ལས་
འགུལ་ནམས། རྒྱ་ནག་གི་འགོ་ཁྲིད་ཚོའི་མི་གཤེས་ལ་དམིགས་ཏེ། རྒྱུད་སྐུལ་དང་འབྲེལ་བའི་
ཕྱི་འབྲེལ་ཐབས་ལམ་བེད་སྲོད་ལ་འགྲུགས་ཆེར་བརྟེན་ཡོད། དེ་ལས་ལྷོ་གཞུང་གཞི་རིམ་མང་
ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་གྱི་ཐབས་བྱས་དེ། གཞོན་འགྲུགས་ཇོ་བོ་ཉུ་གཏོང་བ་དང་། བཙན་
གཞོན་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱས་ལག་བསྟར་ལ་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་འགྲུང་བ་གཏོང་བ་བཅས་ཕྱོགས་
འགུལ་བ་དེར་གྲོང་གུང་གཏོང་རྒྱ་དེ་རེད། གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་དེས། བོད་ལ་
སྲུ་མ་སྐྱུད་གཏུག་རྒྱུ་བ་དང་བཅས་བཙན་བཟུང་བྱེད་མཁན་རྒྱ་ནག་འགོ་ཁྲིད་དང་། ཁོང་ཚོའི་
རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ཚོའི་ཁེ་གྲོང་ལ་ཅེས་པ་བསྟེ། གནས་སྤངས་བསྐྱུར་ཐབས་ལ་དམིགས་བའི་སྐོ་
ནས། མཐའ་མ་དེར། ལོ་སྤྲི་བ་དང་འཆར་གཞི་ལྡན་ལ། དེ་གཞི་རྒྱས་པ་གཏོང་གི་གཞོན་
འགྲུགས་དང་། བཟོད་མི་བདེ་བ་བཟོ་བའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་བརྒྱུད་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་
འགྲུང་བ་གཏོང་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ ཀྱི་ཇེས་སྐུ་བོད་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་རྒྱུད་སྐུལ་ཕྱི་འབྲེལ་གྱི་དམིགས་འབེན་དེ།
རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་རྒྱ་ནག་མི་མང་ལ་འཕྲོས་པ་རེད། ༢༠༠༩ ལྷ་། ༡༠ ལའི་ནང་གི་གསུང་བཤད་

ཅིག་ལ་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ ། རྒྱ་ནག་མི་མང་ལ་ངའི་ཡིད་ཆེས་བརྒྱག་མེད། འོན་ཀྱང་ད་
 ལྟའི་རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་ལ། ངའི་ཡིད་ཆེས་དེ་སྲབ་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། ཞེ་བྲགས་ཁག་པོར་གྱུར་
 བཞིན་འདུག ། ཅེས་གསུངས་ཡོད། བོད་མིའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་བོད་མི་ཚོ་ལ་རྒྱ་ནག་མི་མང་
 དང་འབྲེལ་ལམ་བྱེད་དགོས་པའི་སྐྱེལ་མ་གཞན་རྒྱ་འཕྲོ་བཙུགས། འོན་ཀྱང་རྒྱ་རིགས་ཚོར་
 འབྲེལ་བ་བྱེད་རྒྱ་དེ། འཤམ་ཆེ་བ་བཙན་བྱོལ་ནང་གི་ལས་རིམ་དང་མཚོན་ཉམས་ཅམ་ཞིག་ཏུ་
 གནས་པ་རེད། དེ་ནི་ཚོགས་ཐོག་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པའི་སྐྱ་བརྗོད་དང་བསྐྱབས་གཏམ། ཡང་
 བ། དེས་ཅན་གྱི་འབྲེལ་ལམ་ལེན་རྒྱའི་རྒྱ་ལས་བརྒྱལ་ཐུབ་མེད།

སྐྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས། བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོར་རྒྱ་རིགས་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་དང་
 འབྲེལ་བ་བྱེད་པར། ཐུན་མོང་གི་སློ་ཁ་མ་ཚིམས་པའི་དོན་གཞན་ཅིག་རྟེན་རྒྱ་དགོན་པོར་གྱུར་
 ཡོད། རྒྱ་རིགས་དང་བོད་རིགས་གཉིས་དབར་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་། ལེགས་བྲང་། སྤྱི་ཚོགས།
 ལས་ཀ་བཅས་སྐྱོགས་གང་ཐད་ནས་ཁྲད་པར་ཆེ་བའི་དབང་གིས། འདི་ལྟ་བུའི་འབད་བརྩོན་ལ་
 འགལ་རྒྱུན་སྲུ་མ་ཐུད་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡང་། རྒྱ་རིགས་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཚན་བ་
 འགའི་མཉམ་དུ་ཚང་མར་སློ་འཚབ་ཡོད་པའི་ཐུན་མོང་གི་དོན་གཞན། དཔེར་ན། རྒྱ་བོད་མི་
 རིགས་གཉི་གའི་དཀའ་ངལ། གཙང་ཆུ་རྒྱས་པའི་ཆུ་རུད་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བའི་བོད་ཀྱི་ཁོར་ལུག་
 གཏོར་སྐྱོན་གྱི་ཐད་ལ། ཐབས་བྱས་ལྡན་པའི་ལག་འབྲེལ་དང་མཉམ་རུབ་ལས་འགལ་སྐྱེལ་
 རྒྱའི་འབད་བརྩོན་ནི། ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བས་སྤང་མེད་དུ་འཛོག་ཐབས་མེད།

འགྲུང་ལྗོད་ཅན་གྱི་འགོ་ག་ཚོ་ལ།

གཅིག་ཀྱས་ན། རྒྱ་རམ་ས་ལའི་རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ། མི་ཅིང་གིས་སློ་
 ལྡན་སྤྱིས་དང་མདོན་གསལ་མེད་པའི་སློ་ནས་ཁས་ལེན་མ་བྱས་པའི་རྒྱུ་གྱིས། བོད་མི་གཞི་

དེམ་མང་ཚོགས་ཀྱིས། དེང་སང་རྒྱ་ནག་གི་སྲུང་བྱས་ལ། ལུས་ས་ལྡན་ལ། བྱེད་
 ལུས་དེས་དང། དགོས་ཉལ་ཅིག་གི་སློབ་མཚན་ཀར་གཏོང་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་ལྟོགས་སུ་འགྲོ་
 བཞིན་ཡོད། དེས་འཇོམ་གྱིང་གིས་དེ་ཙམ་ཤེས་རྟོགས་ལེན་པའི་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་པའི་
 འགྲུང་ལྡོག་ཅན་གྱི་འགོག་ཚོལ་གྱི་ལས་འགུལ་ལ་ལྷགས་ཡོད། བོད་མཐོ་སྐང་དེ་རྒྱ་ནག་གིས་
 རང་ཉིད་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་དམག་སར་བསྐྱར་བ་དེས། བོད་མིའི་འགོག་ཚོལ་གྱི་མེ་ལྷེ་
 གསོད་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ། ལས་འགུལ་དེ་དག་བོད་མི་སྐྱེད་ཀྱི་རང་རང་གི་ཉིན་རེའི་མི་ཚའི་ནང་དུ།
 སྲ་བརྟན་འཐིམ་པར་བྱས་ཏེ་ས་འོག་ཏུ་བཏང་བ་དེད། ལྷག་དཀར་གྱི་ལས་འགུལ་དེས། འགའ་
 ཞིག་གི་འགྲེལ་བརྗོད་ལྟར་ན། ཉི་མེ་མེ་སྐྱེལ་པའི་ལམ་ལུགས་དང། མི་སེར་སྐྱེལ་ཡུལ་དང་
 སྐྱེལ་མཁམ། དེ་དག་གི་དངོས་པོའི་སློབ་གཞི་དང་བཅས་ས་དོན་མཐུན་གྱི་འབད་ཚོལ་ལ་
 བརྟེན་ནས་འགྲུང་བ་བཏང་བའི་༽ འགོག་ཚོལ་གྱི་རྣམ་ས་ཅན། འགྲུང་ལྡོག་ཅན་གྱི་འགོག་
 ཚོལ་ཞིག་གི་སྐྱེད་སྲིང་བྱས་ཡོད།

རྒྱུའི་དབང་སྐྱར་ལ་འགའ་ལྷའི་རྣམ་འགྲུང་སྟོན་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་འཁོར་རྒྱུའི་ནང་དུ་
 བཅོས་ས་གང་ཞིག་ལ། བོད་མི་ཚོས་རང་གི་ལས་འགུལ་དེ་དག་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དང། དག
 བྱེད་ལས་བཅས་ལ་དམིགས་པའི་ཆེས་སློབ་རྒྱས་ལྡན་པའི་འཐབ་རྩེད་ཅིག་ལ་བསྐྱར་ཡོད།
 མི་སེར་སྐྱེལ་ཡུལ་གྱི་བཅའ་འོག་ཏུ་ཡོད་ནའང་ཚོགས་སྐྱེམས་པའི་སེམས་ཁམས་དེ་ལས་བོད་
 མི་ཚོ་བཅའ་གྲོལ་ཐོབ་རྒྱུ་དེ་ནི། བོད་མི་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བཅའ་གྲོལ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལྷེ་མིག་དེ་
 རེད། བོད་མི་ཚོས་བོད་ནང་གི་རྒྱ་རིགས་ཚོ་ལ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྲུང་སྟོན་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ།
 རིང་ཉིད་ཀྱི་ཞེ་འཁོན་དེ་རང་གིས་རང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བ་དང། རང་གིས་རང་ལ་ལུས་ལྷགས་
 སློད་པའི་བཟང་སྲོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དང། རང་དབང་དང། རེ་བའི་བརྗོད་སྐྱོང་གསར་བ་ཞིག་
 བསྐྱེད་པར། བོད་མིའི་སྤྲིང་སྟོབས་དང་རིག་ཅུལ་གྱི་སྐྱོང་གཞི་གསར་བ་ཞིག་བེད་སྲོད་བྱེད་

བའི་ཐོག་ཏུ་ཁ་སྐྱུར་བྱེད་ཀིན་ཡོད། བྱ་འགྲུལ་དེ་དག་ནི། བོད་མིའི་མཉམ་འབྲེལ་འཇུགས་པ་
 དང་། གསང་བའི་སྐོན་ས་སྐད་ཡིག་གི་འཛིན་བྲལ་ཚོགས་པ། གསང་བའི་དུས་དེབ་དཔར་སྐྱུན་
 བྱེད་པ། བར་ཁུལ་ཚོད་རྫོག་རྣམས་ས་གནས་ཁྲིམས་ཁང་དུ་གཏུགས་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ་ས་གནས་
 དཔོན་པར་དེ་བཅོལ་བྱེད་པ། བོད་ཀྱི་ལེགས་བྱང་དང་ཚོས་སྤོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཁག་གོང་འཕེལ་
 གཏོང་བ། གལ་ཆེད་དུས་འཇུག་གི་སྐབས་སུ་ལྷ་སའི་ཇོ་ཁང་མདུན་དུ་ཚོགས་འཛོམས་བྱེད་
 བ་བཅས་དེ། འདི་དག་ནི་བོད་མི་དཔུས་མ་ཚོས་དེང་སང་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པའི་
 འགྲུར་ལྡོག་ཅན་གྱི་ལས་རིམ་ཁྲབ་ཆེ་བའི་བར་ནས་མདོན་གསལ་དོད་ཤོས་ཀྱི་གས་ཁོན་དེ།
 དོན་དངོས་སུ། ཉ་ཅང་བཅའ་གཞོན་ཆེ་བའི་ཆབ་སྲིད་ཁོར་ཡུག་ཅིག་གི་བར་དུ། བོད་མི་ཚོས་
 ཁུ་སིམ་ལ་སྤར་སོར་འཇུག་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགུལ་སྐྱེལ་བཞིན་པ་འདིས། འཇོ་མ་
 སྲིད་ནང་གི་ཆེས་སྲིད་རྗེ་བྲལ་ལ་སྟོབས་ཤུགས་ལྡན་པའི་དབང་འཛིན་པ་ཞིག་གི་ཐད་དུ་འདྲ།
 མི་མང་གི་སྟོབས་ཤུགས་སྐྱེད་སྲོང་བྱེད་པའི་ལམ་ཡོད་པ་སྟོན་གྱི་ཡོད།

རང་གིས་རང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བ་དང་། རང་གིས་རང་བཟང་དུ་གཏོང་བ། རང་གིས་རང་
 ལ་ལུས་སྟོབས་སྟེར་བའི་འགོག་ཚོལ་ཉེན་ལྟར་བྱེད་ཚོག་པའི་རིགས་འདི་དག་སྤྱི་འཇུགས་
 བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཤུགས་མཐུན་འགོ་ཁྲིད་ལ་བརྟེན་དགོས་ཀྱི་མེད། གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་
 ཁྲད་ཚོས་ལྡན་ལ། དབང་ཆ་སྐྱར་འབྲེམས་བྱས་པའི་འགོག་ཚོལ་གྱི་རང་བཞིན་འདིས། བོད་
 རིགས་མི་མང་ལ་གནས་སྐབས་རིང་ལ། རང་རང་གི་ས་ཁུལ་ནང་དུ་རང་དབང་ཆེ་ལ། རང་
 སྐུལ་ཅན་གྱི་འགོ་ཁྲིད་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་སྲོད་གྱི་ཡོད། ས་གནས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་དང་། སྲོང་ས་
 ཀྱི་གོ་སྤྱི་ག་པ་ཚོས་འགྲུར་ལྡོག་ཅན་གྱི་འགོག་ཚོལ་གྱི་འཕེལ་རིམ་འདིའི་རིང་ལ་གལ་གནད་
 ཆེ་བའི་ཆ་ཤས་ལེན་གྱི་ཡོད། དེའི་གྲུབ་འབྲས་དེས་མཐའ་མ་དེར་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ཐད་ཀའི་
 བྱེད་ལས་སྐྱེལ་བའི་རྒྱ་རུ་འཕོ་བསྐྱུར་སྐབས་པའི་གོགས་བྱེད་གྱི་ཡོད། ས་གནས་མི་མང་གི་

འབད་བཙུག་ལས་རྒྱལ་ཡོངས་ལས་འགྲུལ་གྱི་འདེགས་འཇམ་འགྲུལ་ཆེ་ལུ་འགྲོ་སྐབས། རྒྱ་
 བུ་སྲིད་གཞུང་དང་མཉམ་ལུ་སྐྱོབས་འགྲུལ་གྱི་སློབ་མཁོ་མོལ་བྱེད་པའི་ལམ་བཟོ་བར།
 རྒྱལ་ཡོངས་ལས་འགྲུལ་གྱི་ནང་ལུ་བོད་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ངོས་འཛིན་ཡོད་པའི་འགྲོ་མིའི་དང་།
 ཁོང་ཚོའི་འགན་ཁུར་དེ་དག་གལ་ཆེན་ལུ་འགྲུར་རྒྱ་གཞོན་མི་བླ། །།

རབ་བྱེད་༡༡

རྒྱལ་ནང་དང་སྤྱི་རྒྱལ་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཚོར་དེ་སྐུལ་གསལ་འདེབས།

སྤྱི་ཚེས་མ་ལོན་པར་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཡི་ནང་དུ། བོད་མིའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་བོད་
 དོན་རྒྱལ་སྤྱི་ཅན་དུ་བསྐྱར་བའི་ཐབས་བྱས་དེས། བོད་དོན་ཡལ་ས་ནས་བསྐྱབས་པ་མ་ཟད།
 མངོན་གསལ་ཅན་ཞིག་ཏུ་བསྐྱལ་ཡོད། ཡིན་ནའང། གང་དམག་མཁུག་བསྐྱིལ་བ་དང། རྒྱ་
 བག་དེ་དཔལ་འཕྲོད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་སྐོབ་སྐྱབས། ལུ་ཕྱོགས་མ་ཚའི་རིང་
 ལུགས་པ་ཚོ། འགོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་སྤུང་སྤྱོད་བའི་དམར་པོའི་འགལ་རྒྱ་ཞིག་ཡིན་པར་
 གཞི་བཙོལ་བའི་ཐབས་བྱས་འདི་དགའ་ངལ་ནང་དུ་སྤྱད་ས་པ་རེད། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་གནས་
 རྟེན་གོར་མིའི་ཐང་ཆེན་དུ། དེ་ཅིང་གིས་རང་གི་སློབ་སྲྭ་གཏམ་གསོད་བཏང་བར་སྤྱོན་བརྗོད་
 བྱེད་མཁན་ལུ་ཕྱོགས་སྤིང་གཞུང་ཁག་། དཔེར་ན། ཨ་རིའི་སྤིང་གཞུང་ལྟ་བུ་སྤུས་དགུ་བཅུ་ཐམ་
 པའི་ནང་དུ། རྒྱ་བག་དང་མཉམ་དུ་ཁེ་འབབ་ཆེ་བའི་ཚོང་དོན་གོས་ཚོད་ལ། དགའ་པོའི་རང་
 བས་ས་རྟགས་འགོད་རྒྱུར་དེ་ཅིང་ལ་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མ་སྤྱད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱི་བ་རེད།
 ལྷག་པར་དུ་བོད་མིའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས། རྒྱུད་སྐུལ་ལྷན་པའི་རྒྱལ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་ལ་ཤུགས་
 གཞོན་ཆེན་པོའི་སློབ་སྐོར་གཅིགས་ཆེར་འཛིན་ཡོད་ཀྱང། དེ་ཅིང་གི་སྤྱིང་དུ་གཞོན་ཤུགས་ཆེ་
 ཏུ་གཏོང་བའི་མང་ཚོགས་སྐུལ་སྤོང་དང། རོ་ཚོལ་རྒྱ་སྤྱིད་ཀྱི་གལ་གནད་ལ་སྤང་རྒྱུར་སྤུས་
 ཡོད། རྒྱ་རམ་ས་ལས་རང་གིས་རང་ལ་ཐབས་བྱས་ལྷན་པའི་དཔུང་པ་ཞིག་སྤུས་ཏེ། བོད་མིའི་
 སྟོབས་ཤུགས་དང། རྒྱ་བག་དང་འཛིན་པའི་ཞན་ཆ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པར་ཤུགས་རྒྱུར་རིང་
 པའི་འཆར་གཞི་གསལ་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས།

ལྔ་པོ་ངོ་ས་མཚོག་གིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐྱེད་བའང་མི་མང་ལ་གནང་བ་ནས་བརྒྱུད། ད་ཆ་སྐྱེ་
 བོའི་སྲིད་སྐྱོང་ཞིག་གིས་འགོ་ཁྲིད་པའི་བཅའ་བྱོལ་བོད་གཞུང་ལ། རྒྱ་རམ་ས་ལའི་གཞན་ངོ་
 སྐྱེད་པའི་སྲིད་བྱུས་དེ་རྣམས་ཤུགས་ཆེ་བའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ལ་བརྗེ་སྐྱེད་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་
 ཡོད། ལྔ་པོ་ངོ་ས་མཚོག་གི་སྐྱེད་གསར་གསུམ་གྱི་གཟི་བརྗིད་དེ་མེད་ན། འཛིན་སྐྱོང་གསར་
 པའི་མང་ཚོགས་སྐྱེལ་སྐོང་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་དང་། ཤུགས་རྒྱུན་གྱི་འཁོར་རྒྱ་དེ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་
 རྒྱལ་ས་ཁག་ཅམ་དུ་མ་ཟད། བོད་ནང་དུའང་རྒྱུད་དུ་འགྲོ་ཉག་ཅིག་ཡེད། ཡིན་ནའང་། རྒྱ་རམ་
 ས་ལའི་བོར་བརྒྱལ་དུ་སྐྱེད་པའི་གཟི་བརྗིད་དེ། ཐབས་བྱུས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་འདིར་བ་དང་།
 མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་འབྲེལ་ལམ་བཟོ་བ། གོ་སྐྱིད་གི་དགོས་མཁོ་སྐྱབ་པ། དེ་བས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་
 བོད་དོན་ཚོག་གོ་ལའི་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ལ་རྣམས་ཤུགས་གསར་བ་སྐྱིན་ཏེ་
 གུན་གསལ་བྱེད་ཐུབ།

བོད་མིའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་འདས་པའི་དུས་སུ་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་འཆར་སྣང་བཀོད་བ་གང་ཞིག་
 ལ། ལས་འགུལ་ལ་དགག་བྱ་ཡང་བཟོ་ཕྱོད་པའི་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིན་རྟེན་ལྟ་སྐྱེད་པའི་ནས་
 བཅིང་གོལ་ངེས་པར་དུ་ཐོབ་དགོས་པ་དང་། ཐབས་བྱུས་ལྡན་པའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚོད་
 ཀྱི་ཉམས་ལེན་དང་། གྲུབ་མཐའ་ལ་གཞི་བརྟན་པོར་བྱས་པའི་ལམ་ཁ་གསར་བ་ཞིག་གཏོད་
 དགོས། དེས་ཚོས་དང་འབྲེལ་བའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྐྱེད་པའི་ཡང་འཛིན་རྟེན་
 དང་འབྲེལ་བའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལྟ་སྐྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བརྗེ་དགོས། དེ་ལྟར་བྱས་ན། གལ་
 གནད་དེ་འཆེ་བ་སྐྱེད་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། ཐབས་བྱུས་ལྡན་ལ་གྱང་ཤོད་པའི་གོ་རིམ་ཞིག་
 གི་ནང་། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་ཆ་ཆང་བའི་ཚོད་བལྟ་དང་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱང་ཡོང་ངེས།
 དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་ཐབས་དེས་བོད་ཕྱི་ནང་གཉི་གའི་ནང་དུ་མི་མང་འབོར་ཆེན་ཞིག་སྐྱེལ་སྐོང་བྱེད་
 རྒྱུར་དམིགས་ལུལ་ལ་བརྒྱུད་གི་རེད།

རྒྱ་ནག་གིས་བོད་པའི་ཕྱོགས་དེ་འདྲ་མཉམ་གྱི་གྲོས་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་ཁས་ལེན་བྱེད་པའི་དོན་
 དམ་གྱི་གྲོས་ཚོལ་ཞིག་ལེ་ཅིང་དང་མཉམ་དུ་བྱེད་འདོད་ན། རྒྱ་རམ་ས་ལས་བོད་མིའི་སྤྱི་
 ཚོགས་ཀྱི་སློབ་ས་འཕྲུག་ས་ལུ་མཐུད་སླེལ་བ་དང་། རིག་ཚལ་གསར་གཏོང་དང་། རྒྱ་གསར་གཏོར་
 བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བེད་སྤོང་ཐེ་བའི་རྒྱ་སྐྱེད་ཅན་གྱི་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་སྐྱེལ་སློང་གཉེ་ག་བརྒྱད་
 དེ་ཚོར་རྒྱ་ཆེ་ཆེ་རུ་དེས་བར་གཏོང་དགོས། དེས་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་དོན་ཐག་གཅོད་ཕྱིར་
 འགྲུངས་བྱས་ན། རྒྱ་ནག་ལ་གྲོང་གུན་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་རག་གི་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་སུ་འཇུག་
 དགོས། འབྲེལ་ཚོལ་ལམ་གྲོས་ཚོལ་དང་། གནས་སྐྱད་ས་ཇོ་དག་ཏུ་གཏོང་རྒྱ་གཉིས་པན་ཚུན་
 འགལ་བ་ཡིན་པར་ལྟ་རྒྱ་མེད། དོན་དངོས་སུ་ལེ་ཅིང་དང་མཉམ་དུ་དོན་དམ་གྱི་འབྲེལ་ཚོལ་
 ཡོང་བ་བཟོ་རྒྱུའི་ལམ་ཁ་གཅིག་ལུ་དེ་གནས་སྐྱད་ས་ཇོ་དག་ཏུ་བཏང་བ་བརྒྱད་ནས་ཡོང་ཐུབ།
 ད་ལྟའི་ཆར་འབྲེལ་ཚོལ་རྒྱ་ཆུང་ཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལྟེ་བ་དེ། ལེ་ཅིང་གི་ཕྱོགས་ནས་ཡིད་ཆེས་
 རྒྱུད་དྲགས་པས་མ་ཡིན་པར་དེའི་རྐྱང་པའི་འོག་ཏུ་མེ་ཉུང་དྲགས་པས་བྱས་པ་རེད།

དབྱས་ནས་འབྲེལ་མཐུད་བྱས་ཏེ། ས་གནས་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་དུ་ལག་བརྟན་བྱས་པའི་
 གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་དེས། ཐོལ་བྱུང་ལས་ཐབས་བྱས་གལ་ཆེན་དུ་བཅི་བ་
 དང་། ཉེན་ཁ་ཆེ་བ་ལས་ཉེན་ཁ་རྒྱུང་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་སྐྱེལ་བྱས་པའི་སློ་ནས།
 བོད་ནང་གི་ལས་འགུལ་ནང་དུ་མིའི་ཚེ་སློག་གི་ཉེན་ཁ་རྒྱུད་དུ་གཏོང་ཐུབ། ལོ་མ་བཟོད་ཀྱི་འོ་
 ཚོལ་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདོམས་ལྟ་བུ་སླེབ་འདོམས་ཀྱི་འཐབ་རྩལ་ལས། ལས་
 མཚམས་འདོགས་དང་། ཕྱིར་ལྟོག་ དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པ་ལྟ་
 བུའི་གྲོལ་གྲུས་བདེ་བའི་འཐབ་རྩལ་དང་ཁྲབ་བྱས་པའི་སློ་ནས། རྒྱ་རམ་ས་ལས་ལས་འགུལ་
 ཀྱི་ཉེན་ཚབས་རྒྱུད་དུ་གཏོང་ཐུབ་པ་མ་ཟད། དེའི་རྒྱན་གནས་དང་ཁྲབ་རྒྱ་ཡང་འཕྲུགས་ཆེ་རུ་
 གཏོང་ཐུབ། རྒྱ་རམ་ས་ལས་ཉེན་ཁ་རྒྱུང་ལ་འཕྲུགས་རྒྱུ་ཆེ་བའི་འཚོ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩལ་

བརྒྱ་སྐད་ལྟར་བཞུགས་པ་ཡོད་པ་དེ་དག་པོ་དེ་མི་ཚོར་ལག་བསྟར་དང་། འཆར་གཞི་འགོད་པར་རས་
འདེགས་ཀྱིས་བྱུང་སྐྱེལ་བྱེད་སྐྱུལ།

དེའི་སྐྱེད་ཀྱི་པོ་དེ་ནང་གི་པོ་དེ་མི་ཚོར་གལ་ཆེ་བའི་ལས་འགན་སྨོན་པའི་གཞི་རིམ་མང་
ཚོ་གས་དང་འབྲེལ་བའི་འཆར་གཞི་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་ཞི་པོ་དེ་མི་ཚོ་ལྷན་སྐྱེས་ཐབས་ཟད་ཀྱི་བྱེད་
ལས་ལས་སྨོན་པ་དང་། རྒྱུ་འབྱུང་ལ་ཤེས་བཞིན་ཏུ་སྐྱིལ་འཇུགས་ལྡན་ལ། གསར་
གཏོད་དང་མི་ཚོའི་སྐྱེད་པོ་མཚོར་བའི་ཐབས་ལམ་གྱི་སྐོ་ནས་གཏོར་ལེན་པ་འཇུག་པའི་རུས་
པ་ལྡན་པའི་ལག་ཆར་གྱུར་དེས། ཐབས་བྱས་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་ཞིག་མེད་པ་དེའི་དབང་
གིས། ལས་འགྲུལ་ལ་རུས་མེད་ཀྱི་ཚོར་བ་སྐྱེས་ཏེ། ཐོལ་བྱུང་དང་། སྐྱིལ་འཇུགས་མེད་པའི་
ཚོ་དེ་དང་བཅས་བཟོད་མ་བདེ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཐབས་ཟད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏུ་གྱུར་ཏེ། མི་འགའ་
ཞིག་གིས་རང་སྐྱོབ་ལྷ་སྤུ་ཡ་ང་བའི་འཐབ་ཅལ་ལ་འཇུག་པའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་སྲིད།

པོ་དེ་མིའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་ལས་སྐྱོད་གི་པོ་སྐྱབས་བཟང་ཏུ་གཏོར་བྱིད། རྒྱལ་སྤྱི་ཙམ་མིན་
པར་རྒྱལ་ནང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རུས་སྤྱུགས་པེད་སྨོན་ཡག་པོ་གཏོར་བ་ལ། ཐབས་བྱས་ལ་སྐྱུར་
འཇུག་དེས་པར་ཏུ་བྱེད་དགོས། མཐའ་མཇུག་དེར་པོ་དེ་ནང་ཏུ་རང་གིས་རང་བསྐྱུངས་པའི་
པོ་དེ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱུགས་ཀྱི་དམིགས་ཚད་དེ། ཐད་ཀར་གཏོར་སྐྱུག་མི་དགོས་པའི་ཐོག་
ནས། རྒྱ་ནག་གི་དགུང་གི་གཅིག་སྤྱིད་དབང་སྤྱུགས་ལ་གཏོར་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། གཞི་
རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལེགས་བྱུང་དང་། དཔལ་འབྱོར། སྤྱི་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་ལས་འགྲུལ་དེས།
གསར་ཐབས་ཀྱིས་མིན་གྱིང་། ག་ལེར་དབང་ཆ་དེ་རྒྱ་ནག་དབང་འཛིན་པ་ནས་པོ་དེ་མི་རང་
ཉིད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་འཕྲོ་སྐྱུར་བྱེད་སྐྱུལ། དེས་ན་པོ་དེ་པོ་དེ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་སྨོན་སྐྱུང་བ་
བཟོ་སྐྱུལ། དེ་དང་དུས་མཉམས་ཏུ་རང་བཞོན་ལྡན་པའི་པོ་དེ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གིས་

རང་གི་ས་ཁུལ་དང་མང་ཚོགས་ལ་འཛིན་སྐྱོད་བྱེད་པའི་རུས་པ་དེ་སྟོང་པ་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་རེད།
 རང་རང་གི་ནང་གི་རུས་སྟོབས་སྐྱལ་སྐྱོང་བརྒྱུད་དེ་བོད་མི་ཚོས་རང་གི་དབང་ཆ་སྐྱར་ལེན་
 ཐུབ་པ་དང་། གསར་དུ་ཐོབ་པའི་སྟོབས་ཤུགས་འདིས་རྒྱ་ནག་ཐོག་ཏུ་གཞོན་ཤུགས་མང་དུ་
 གཏོང་གི་རེད། སྤྱོད་པ་གཉིས་དབང་གི་ཆ་སྟོམས་མེད་པའི་དབང་ཆ་དེར་བསམ་སྒོ་བཏང་ན།
 འདིས་བོད་མིའི་ཤུགས་རྒྱུན་ཆེ་དུ་གཏོང་བ་དང་། ཆེས་མཁྲིགས་འཛིན་ཅན་གྱི་རྒྱ་ནག་དབང་
 འཛིན་པ་དེ་གྲོས་མོལ་ལ་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་སློན་ནས་ལྷགས་དགོས་པ་བཟོ་བ་ལ། ཐབས་ལམ་
 འདི་རུས་པ་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ར་སྟོང་བྱེད་ཐུབ།

བོད་མི་མང་པོས་བོད་ཀྱི་འགོ་གྲོལ་ལས་འགྲུལ་འདིའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་འགོ་གྲོལ་སྟོན་གྱི་
 ལག་ཆ་རྣམས་རྫོགས་ཚར་བར་བསམ་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། ད་དུང་བརྗོད་འདིས་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་གོ་
 མཚོན་གྱི་བང་མཚོན་ནས། ཆ་ཤས་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས་ལས་འགྲུལ་གྱིས་བཀོལ་སྟོང་བྱས་
 མེད་པར་གསལ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་འཐབ་ཚོད་ལ་དགོས་མཁོ་ཆེ་ཤོས་དེ་ནི། བོད་
 མིའི་འགོ་ཁྲིད་དང་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ལ་ཐབས་བྱས་ཀྱི་མ་ཐུན་སྟེན་ཤུགས་ཆེ་
 ཞིག་དགོས། བོད་མིའི་འགོ་ཁྲིད་གྱིས་རང་གི་ལས་འགན་དེ་བོད་དོན་གྱི་མཁྲིན་ཚབ་པ་ཙམ་
 མིན་པར། ལས་འགྲུལ་གྱི་འགོ་ཁྲིད་དང་གོ་སྐྱོབ་པ་བྱས་ན་བཟང་བ་ཡོང་གི་རེད། བོད་མིའི་
 འགོ་ཁྲིད་གྱིས་བོད་མིའི་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་དེ། ཁོང་ཚོའི་ལས་འགྲུལ་ལ་དགག་བྱ་རེས་
 པར་བྱེད་དགོས་པའི་མནར་བཞིན་པའི་གཞོན་འཆེ་ཐོག་པའི་མང་ཚོགས་ཤིག་ལས། ཁོང་
 ཚོའི་འགོ་གྲོལ་ལ་ལམ་སྟོན་དང་བཀོད་སྐྱོབ་བྱེད་མཁན། སེམས་ཤུགས་ཅན་གྱི་ལས་
 འགྲུལ་བ། འཆེ་མེད་ཞི་བའི་དམག་དཔུང་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཅིས་ན་འཕྲིག་བོད་མི་ཚོ་རང་ཉིད་ནས་
 ཀྱང་། ཉེན་ཁ་རྒྱུང་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཆེ་བའི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ། དཔེར་ན། སྤྱི་ཚོགས་
 ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུག་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་མ་ཐུན་ལམ་མི་བྱེད་པའི་རིགས་མང་པོ་ད་ལྟའང་ཚོད་ལྟ་

བྱེད་རྒྱུ་ལུས་ཡོད། བོད་མིའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་ལས་འགུལ་འདི་རིགས་མངོན་གསལ་དོད་པོས་
རྒྱུད་སྐྱེལ་བྱས་མེད་ལ། འཆར་གཞི་ནམ་ཡང་བསྐྱིགས་མེད།

ཕྱི་རྒྱལ་རྒྱལ་སྐྱོར་བ་ཚོས་གང་གནང་ཐུབ།

སྐབས་བཅོམ་བའི་རྟོགས་རམ་སྐོར་བ། ཕྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལུང་བ་དང། སྲིད་གཞུང་།
སྤྱི་ག་འཇུགས་བཅས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་འཐབ་ཚོད་ལ་རྒྱལ་སྐྱོར་བྱེད་པའི་བྱ་གཞག་དེ་སྤང་རྒྱུ་
བྱེད་མི་ཐུབ། འདས་པའི་བར་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་བཅོན་ཀྱིལ་སྤྱི་ག་འཇུགས་ཁག་གནས་ཐུབ་
པ་དང། བོད་མི་སྐབས་བཅོམ་བ་རྒྱུ་གནས་ཐུབ་པ་ལ་རྒྱ་གར་དང། ཨ་རི། ཡོ་རྫོབ་ལུང་བ་
ཁག་གིས་དཔལ་འཕྱོར་གྱི་རྟོགས་སྐྱོར་གནང་བ་དེ་བོད་དགོས་མེད། འགོ་བ་མི་དང་འབྲེལ་
བའི་རྟོགས་སྐྱོར་གྱི་ལས་གཞི་འདི་དག་སྲ་མཐུད་དགོས་པ་དང། ལྷུང་ན་ད་དུང་རྒྱ་སྤྱིད་
དགོས། འོན་ཀྱང་ནང་བར་དོན་དམ་དུ་ཕན་བསམས་ན། དེའི་ནང་རྟགས་ཁོ་ན་བཅས་པ་མ་
ཡིན་པར་ནང་དེ་གསོ་ཐབས་ཀྱང་བྱེད་དགོས། དེས་ན། ཕྱིའི་བོད་དོན་རྒྱལ་སྐྱོར་བ་ཚོས་འགོ་
བ་མི་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་འཆར་གྱི་རང་བཞིན་ཅམ་ལས་འདས་ཏེ། ག་ལམ་གསལ་གྱི་ལས་
འགུལ་ཁག་དངོས་སུ་ལྷུང་སྐྱེལ་དང་དོས་འཛིན་གནང་དགོས།

བཅོན་ཀྱིལ་བོད་གཞུང་དོས་འཛིན་བྱེད་པ། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༢ ལང་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ཆབ་
སྲིད་ཀྱི་འགན་དབང་མི་མང་གིས་ཐད་ཀར་དོས་འདེམས་བྱས་པའི་འགོ་ཁྲིད་ལ་གནང་བྱུབ་
ཀྱང། ཁོང་ནི་ད་ལྟོའང་བོད་མི་མང་གི་དབུ་ཁྲིད་དང་མཁུན་ཚབ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་ཚང་མས་སྲ་
མཐུད་དོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལས་ཕྱོག་སྟེ་བཅོན་ཀྱིལ་བོད་གཞུང་ལ། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྲིད་ས་
ཆའི་སྟེང་དུ་དོས་འཛིན་དེ་དང་མཚུངས་པ་མེད། ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མངའ་བའི་མཐོང་དང་
གཞི་བརྒྱུད་དེས། བོད་དོན་གྱི་ཐོག་ལ་ཞབས་འདེགས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞུས་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་

ཁོང་སྐྱེ་འཚོ་བཞུགས་བར་དུ་ཁོ་ན་གནས་ཐུབ། རྩོགས་གཞན་གནས་བཤད་ན། སྤྲིག་འཇུགས་
 གི་མཚོང་དང་གཟི་བཟིད་དེ་གང་ཟག་སྐྱེར་གི་མི་ཚེ་ལས་བརྒལ་ཏེ་རྒྱུན་གནས་ཐུབ་གི་ཡོད།
 དེས་ན། རྩི་རྒྱལ་གི་སྲིད་གཞུང་ཚོས་བོད་གཞུང་དང་། བོད་མིའི་གོས་ཚོགས་ལ་ངོས་འཛིན་
 ལྷགས་ཆེ་དུ་བཏང་ནས། བཅོམ་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྲིག་འཇུགས་ཁག་དང་མཉམ་དུ་འབྲེལ་བ་
 ལྷགས་ཆེ་དུ་གཏོང་དགོས། རྩིའི་རྒྱལ་ཁབ་གི་དབུ་ཁྲིད་ཚོས་རྒྱ་གར་དུ་འཚོམས་གཟིགས་ལ་
 བས་ལེབས་སྐབས་སུ། བོད་མིའི་སྲིད་སྐྱོང་དང་ལྷགས་མ་ཐུན་གི་སྐོ་ནས་ཐུག་འཕྲད་གནང་
 རྒྱུའི་དུས་ཚོད་བཟོ་དགོས་པ་དང་། བོད་མིའི་སྲིད་སྐྱོང་ལ་རང་རང་གི་རྒྱལ་སར་ཐུག་འཕྲད་
 ཆེད་དུ་གདན་ཞུ་གནང་དགོས། གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གང་བྱས་ཡོང་སྟེ་མ་ཤི་
 ཐུགས་ཁྲལ་ཡོད་ན། འགོ་སྟོད་དུ་སྲིད་འཛིན་ཁིལིན་ལོན་ལ་བཅད་སྐྱོད་གཏོང་རྒྱུ་མཉེས་པོ་ཡོད་
 པའི་ ། རྒྱུ་བྱར་ཉོལ་འཇུག་གི་ཐུག་འཕྲད་ ། ལྷ་ཡུ་ལམ་སྲོལ་ལ་མེད་པའི་ཐུག་འཕྲད་གི་
 གདམ་ཁ་བྱེད་ཚོགས། ཨ་རི་གཙོས་པའི་རྩི་རྒྱལ་གོས་ཚོགས་གི་ཚོགས་མི་ཚོས། ལྷ་རམ་ས་
 པའི་བོད་གི་གོས་ཚོགས་གི་འཇུག་མི་ཚོར་མང་ཚོགས་གི་དབུས་སུ་ཐུག་འཕྲད་དང་འཚོམས་
 འཛི་བྱེད་དགོས། དེས་རྒྱ་ནག་ལ་བད་ལན་ཞིག་སྟོན་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར། དེ་ལས་གལ་ཆེ་
 བར་བོད་ལྷན་པའི་གཉེས་གི་བོད་མིའི་ཁྲིམས་མ་ཐུན་གི་སྐྱེ་ཆ་བ་མཚོན་པའི་བོད་གཞུང་གི་སྤྲིག་
 འཇུགས་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་ལྷགས་རྒྱང་རིང་པོའི་འབྲེལ་བ་བཟོ་ཆེད་ཀྱང་རེད།

བོད་མིའི་ལས་འགུལ་གི་འགོ་ཁྲིད་ཚོ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ན། རྩི་རྒྱལ་རྒྱལ་སྐྱོར་བ་ཚོས་བོད་
 མིའི་རང་དབང་འཐབ་ཚོད་ལ་སློབ་གཏོང་ཆེ་སོས་བྱེད་མཁན་ཚོར་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་སྐོ་
 བས་རྒྱལ་སྐྱོར་བྱེད་ཐུབ། འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་སྤྲིག་འཇུགས་དང་ཚོགས་ལྡེ་མ་ཟད།
 གཞུང་འབྲེལ་སྤྲིག་འཇུགས་ཁག་གིས་ཀྱང་། གཞེངས་ཉམས་དང་། ཆེ་མཚོང་། གཞེངས་སྟོད་
 བཅས་བརྒྱད་དེ། བོད་གི་ཆལ་སྲིད་བཅོམ་པ་དང་། ཚུམ་པ་སོ། རོལ་དབྱངས་མཁའ་། འགོ་ཁྲིད་

སོགས་ལ་ངོས་འཛིན་གནང་དགོས། གྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་ཨ་རིའི་ཕྱི་སྲིད་ལྷན་ཁང་གིས། བེ་
 ཅིང་དུ་བཞུགས་པའི་བོད་རིགས་ཚུལ་པ་པོ་དང་ལས་འགུལ་བ་འོད་ཟེར་ལ། རྒྱལ་སྤྱིའི་བྱང་
 མེད་གྱི་སྤྱིང་སྤོངས་ཅེས་པའི་གཟེངས་རྟགས་སྤྲད་དེ། བྱ་བ་འདིའི་ཐད་ལ་མིག་ལྡོས་བཟང་པོ་
 ཞིག་བཤམས་ཡོད། གྱི་ལོ་༢༠༡༤ ལོར་ཨོ་སོ་ལོ་རང་དབང་གླེང་སྟེགས་གྱིས་ཟུམ་ལབ་ ཏ་
 ཟལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྱ་དགའ་དེ་བོད་གྱི་ཆབ་སྲིད་བཅོམ་པ་དོན་གྲུབ་དབང་ཆེན་ལ་སྤྲད་པ་རེད།
 མཚོན་རྟགས་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་འགྲུར་འདི་དག་གིས། བེ་ཅིང་གི་ཁོང་ཁོ་ལས་སྐྱོབ་པའི་
 ཐབས་ལམ་ཞིག་དང་། སྐབས་རེ་བཅོམ་ཁང་ནང་དུ་ཉེས་རྒྱུར་ཉུང་བ་ཡོང་རྒྱུའི་མཚོན་ བོད་
 བང་གི་བོད་མིའི་ལས་འགུལ་བ་དང་འགོག་ཚོལ་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ཚོའི་གནས་སྡངས་བཟང་དུ་
 གཏོང་གི་ཡོད། ཆེས་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་གྱི་ལས་
 འགུལ་འདི་དག་གིས། ལས་འགུལ་གྱི་སྤྲོ་ཁྲིད་མཁུག་གྱི་བོད་མི་འདི་དག་ལ། འཐབ་ཚོད་ལྷ་
 མཐུད་པའི་ཆེད་དུ་དབུགས་བྱིན་རླབས་ཀྱི་གོ་ལུལ་ཆེ་བ་དང་། གཟུགས་སེམས་འཚོ་རླབ་པའི་
 གོ་སྐབས་བཟང་བ་སྤོང་གྱི་ཡོད།

བོད་གྱི་འཐབ་ཚོད་སྐོར་གྱི་བཟོ་གྲུང་དེ་རང་ཐག་རང་གཅོད་དང་། མི་སེར་སྤེལ་ལུལ་ལམ་
 ལུགས་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུའི་ཐོག་དུ་སྤོང་དགོས། བཟོ་གྲུང་དེ་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་གྱི་བྱེད་ལས་དངོས་
 ལུ་སྤེལ་བ་དང་གཅིག་མཚུངས་མིན་ཡང་། དང་པོ་དེས་གོ་རྟོགས་སྤེལ་བའི་སྐོར་སྤེལ་གཉེས་པ་
 དེ་ཡོང་བ་བཟོ་ཡི་ཡོད། རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྲིད་གཞུང་དང་། གོ་སྐོར་གསལ།
 སྤྱིག་འཇུགས་དེ་དག་གིས་བོད་གྱི་གནད་དོན་དེ་རང་ཐག་རང་གཅོད་དང་། མི་སེར་སྤེལ་བའི་
 ལམ་ལུགས་མེད་པར་བཟོ་རྒྱུའི་སྐད་བརྗེས་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྐྱར་བཟོ་བྱེད་དགོས། ད་ཡོད་གྱི་བཟོ་
 གྲུང་གིས་བོད་དེ་འགོ་བཅིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། ལེགས་བྱང་སྤུང་སྤྱོད། ཚོས་དད་རང་དབང་
 བཅས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཡིན་པར་བསྟན་ཡོད་པས། དེས་གོ་སྐོར་བསྐྱར་དང་། གནད་དོན་ཐོག་

གི་ལས་ལག་གི་རྒྱ་ཁྲོན་དེ་ཉ་ཅང་ཉུང་དུ་བཏང་ཡོད། བོད་ཀྱི་དཀའ་ལྷོག་དེ་རང་ཐག་རང་གཞོན་དམ། མི་སེར་སྐྱེལ་བའི་ལམ་ལུགས་མེད་པར་བཞོ་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱར་བཞོ་བུས་པ་དེས། སྐྱེད་སྐྱེགས་ཚང་མའི་ནང་གཞན་དོན་དེའི་ཐོག་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་བཞོ་སྐྱེད་མང་བ་ཡོང་ཐུབ་པ་དང་། རྒྱ་ནག་རང་སྐྱེད་གི་རོ་བོར་བཅུག་སྟེ་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཚོར་སྟོབས་ལུགས་ཀྱི་གོ་གནས་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་རྒྱ་ནག་དང་མཉམ་དུ་འབྲེལ་བ་བྱེད་དུ་འཇུག་གི་རེད། ཕྱི་རྒྱལ་གྲོས་ཚོགས་ཁག་ནས་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས། བོད་དེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རང་བཅོན་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པའི་ཁྲིམས་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས། གཅིག་ནས་བོད་དེ་འདས་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཅོན་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་པ་དེ་བོད་མི་མང་པོ་དང་། བྱེད་པར་དུ་མི་རབས་གཞོན་པ་ཚོ་ལ་སྟོས་ན་ལྟ་བུ་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་རེད། དེ་བས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི། ལྷན་རབས་ཀྱི་ཐད་ནས་བོད་ཀྱི་མངའ་དབང་ཐོག་ལ་ཕྱ་རྒྱལ་ལྷན་ལྷན་པ་དེས། རྒྱ་ནག་དབང་འཛིན་པ་དང་མཉམ་དུ་ཡོང་སྲིད་པའི་གྲོས་མོལ་ལ་འགོ་འཇུག་ཀྱི་གནད་དོན་ལུགས་ཆེ་ཞིག་བཞོ་བ་དང་། གནད་དོན་གཞན་གྱི་ཐོག་ལ་འགྲོས་བཤུར་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་ས་གང་ཐུབ་ཆེ་དུ་གཏོང་རེས།

ཉེས་ཆད་འགོལ་བ།

གྲོས་ཚོགས་ཁག་གིས་བོད་མིའི་ཐོག་ཏུ་ཁྲིམས་མཐུན་མིན་པའི་ཉེས་ཆད་གཏོང་བར་ཐད་ཀར་འགན་འཁུར་ཡོད་པའི། རྒྱ་ནག་གི་ཆབ་སྲིད་དང་དམག་དམུང་གི་དཔོན་པོ་བྱེ་བྲག་པ་དམིགས་འབེན་དུ་བྱས་ཏེ། ཉེས་ཆད་གཏོང་བར་སྐྱེལ་བའི་ཁྲིམས་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱེད་ཐུབ། རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་རིགས་མཐོ་གྲས་རྣམས་འདི་གའི་ཉེས་སྟོལ་ལས་ཁྲིམས་ཐོག་གི་སྐྱེད་སྟོབ་ཡོད་དེས་ཀྱང་། ཐག་གཅོད་དང་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན་གྱི་དཔོན་རིགས་འབྲིང་བ་རྣམས་

ལ། རྩོམ་མཚན་མི་སྲོད་པ་དང་གསོག་དུལ་བཀའ་སྲོམ་གྱི་དཔེ་ཉེས་ཆད་འགྲུབ་སྟེ།
 དཔེར་ན། ཨ་རི་ས་འགོ་འཁྲིད་དེ་འབར་མའི་བྲག་པོའི་སྲིད་གཞུང་གི་ཐད་དུ། དམག་སྲི་ཚོ་ལུབ་
 རྩོགས་སུ་འགྲུལ་སྲོད་དང་། རྒྱལ་སྲིའི་མ་ཤེར་ཁྲིམ་རར་མ་ཅ་འཛོགས་མི་ཚོགས་པའི་ཉེས་ཆད་
 བཀའ་བ་ལྟ་བུ་རེད། རྒྱ་ནག་དེ་འབར་མ་མིན་པ་དངོས་འབྲས་རེད་ལ། རྒྱ་ནག་གི་མཐོ་རིམ་མི་
 ལྷན་ཚོགས་ཏུ་ཉེས་ཆད་འདི་ཡོང་རྒྱ་དཀའ་ཡང་། འདིས་སྲིད་གཞུང་ཁག་གིས། བོད་ནང་གི་བོད་
 མིའི་འགོ་བཟུང་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྟོག་རོལ་གཏོང་བར། ཐད་ཀར་འགན་འཁུར་ཡོད་པའི་ས་གནས་
 དང་། རྩོམ་གྱི་ཞི་བྲག་དཔོན་རིགས་ཚོའི་ཐོ་གཞུང་ནག་པོ་བཟོ་བ་དང་། དཔར་སྐྱེན་གྱི་དཔར་
 འགོག་སྲིད་ཡོད་མི་དགོས། རྒྱ་ནག་གི་འབྲིང་རིམ་དཔོན་རིགས་ཚོ་དམིགས་འབེན་དུ་བཟུང་
 བའི་ཉེས་ཆད་འགྲུབ་རྒྱ་དེ་ཡོང་མི་སྲིད་པ་མ་རེད། རོན་དངོས་སུ་༢༠༡༩ ལོར། ཨ་རིའི་གྲོས་
 ཚོགས་འཇུག་མི་རིམ་ མེལ་ལྷོ་མན་ དང་། རྩོ་མེལ་ བིན་ གཉེས་ཀྱིས་ ། བོད་དུ་སྲོད་རྒྱ་འབྲེ་
 མཉམ་ ། གྱི་ཁྲིམས་གཞི་ཞིག་གྲོས་ཚོགས་ནང་དོ་སྲོད་བྱས་ཡོད། དེའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་
 ཁག་ཏུ་འགྲུལ་སྲོད་གྱི་དཔར་བཀའ་འགོག་དང་། ལྷངས་འཛིན་གྱི་དམ་བྲག་སྲིད་བྱས་ལག་
 བསྟར་གྱི་སྲིད་མཁའ་གྱི་རྒྱའི་དཔོན་རིགས་ཚོས། རི་སྲིད་ཨ་རིའི་འགྲུལ་བ་ཚོ་བོད་ནང་སྲོད་རྒྱ་
 བཀའ་འགོག་གྱི་དཔེ་འདྲ་མཉམ་མིན་པའི་སྲིད་སྲོམ་པོ་མེད་པར་མ་བཟོས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱའི་
 དཔོན་རིགས་ཚོ་ཨ་རིའི་ནང་དུ་ཡོང་མི་ཚོགས་པ་འཁོད་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གི་ཉ་ཅང་ཚོར་སྐྱེན་པའི་ནམ་འཁྲུང་སྣང་མེད་གཏོང་རྒྱ། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྲིད་གཞུང་
 དང་སྲིད་འཇུགས་ཚོས། རྒྱ་ནག་གིས་ཉ་ཅང་ཚོར་སྐྱེན་པའི་ཐབས་བྱས་དེ་ཕྱི་འགྲུལ་སྲིད་
 བྱས་ཀྱི་གོ་མཚོན་ལྟ་བུར་བེད་སྲོད་གཏོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་དགོས། འདས་པའི་བཅུ་པ་ལ་
 གཉེས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་གི་འགོ་ཁྲིད་ཚོས། བོད་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་རྒྱལ་སྲོར་གྱི་ཉེགས་
 མཚན་རྒྱུང་ཅམ་དང་། ལྷབས་རེ་རྒྱལ་སྲོར་གྱི་རང་བཞིན་དེ་འགོ་བཟུང་བའི་བདེ་ཅེ་ཁོ་ལ་ཡིན་

ཡུང་། ཁོང་ཁོ་དང་ཕོག་ཕྱག་བྱུང་བའི་རྣམ་འགྲུར་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་བསྟན་ཡོད། རྒྱ་ནག་གིས་
 དུས་རྒྱུན་དུ་བོད་མིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པའི་བསྐྱབས་གཏམ་དེ་དག་
 གིས་རྒྱ་ནག་མི་མང་གི་སེམས་ཚོར་ལ་ཕོག་ཕྱག་གཏོང་གི་འདུག་ཅེས་ཤོད་གྱི་ཡོད། ལྷབས་
 ཉེས་པ་ཞིག་ལ། རང་དབང་ལུང་པའི་ནང་གི་སྲིད་དོན་པ་མང་པོས། རྒྱ་མིའི་བསམ་ཚུལ་
 བཞིན་ངོ་ཚ་པལ་མི་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་དེ་ཁས་ལེན་ཏེ། རྒྱ་ནག་དཔོན་རིགས་ཚོ་ཕྱི་
 རྒྱལ་འགྲུལ་སྐྱོད་སྐབས་སུ། ཁོང་ཚོར་ངོ་ཚ་ཁ་སྐྱེད་པའི་རྒྱའི་གནས་སྟངས་ལས་སྐྱོབ་
 ཐབས་ཀྱི་འབད་ཚོལ་ཡང་ཆད་ལས་བརྒྱལ་ཏེ་བྱེད་གྱི་ཡོད། དོན་དངོས་སུ། རྒྱ་ནག་གི་འགོ་
 ཁྲིད་ཚོས་ཉ་ཅང་ཚོར་སྐྱེན་པའི་ཐབས་བྱས་འདི་ཤེས་བཞིན་དུ་སྐྱེད་བཅུག་སྟེ། གཞན་གྱི་སྐྱོན་
 བརྗོད་འགོག་ཐབས་དང་། རང་དབང་མང་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་རང་དབང་འགོག་པའི་
 ཐབས་སུ་གོ་མཚོན་ལྟ་བུར་བེད་སྐྱོད་གཏོང་བཞིན་ཡོད། དེས་ན། བོད་ལ་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་
 མཁན་ཕྱིའི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ཚོས། རྒྱ་ནག་གི་བྱིས་པ་ཁོ་བོ་ལྟ་བུའི་ཕྱི་གས་ར་སྐྱོད་པ་དེ་སྣང་མེད་
 གཏོང་རྒྱ་དེས་བར་ཤེས་པའི་སྐོན་ས། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་གོ་ལའི་མང་ཚོགས་དང་། རྒྱལ་
 བང་གི་སློ་ཡུལ་ནས་མེད་པར་བཟོ་རྒྱའི་འབད་བཟོན་ཆེད། བེ་ཅིང་ལ་ཉ་ཅང་ཚོར་སྐྱེན་པའི་
 གནས་བབ་རྒྱལ་མ་དེ་ལག་ཆའི་རྒྱལ་དུ་བེད་སྐྱོད་གཏོང་དུ་འཇུག་རྒྱ་མེད།

བོད་མིའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་གང་གནང་ཐུབ།

བཟོ་སྐྱེད་སྟངས་འཛིན། བོད་མིའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་ལམ་སྐྱོང་ས་ཆེ་པོས་དེ་ཉ་ལམ་བརྒྱ་སྐག་
 ཕྱེད་ཀྱི་རིང་ལ་གོ་ལའི་བརྒྱད་ལམ་དང་། མཁས་པའི་སྐྱེད་སྟེགས། མང་ཚོགས་ཀྱི་སྤྲིངས་ཆ་
 བཅས་ཀྱི་ཐོག་དུ་བོད་ཐོག་བཟོ་སྐྱེད་ལ་བཟོ་སྟེ་བཟོ་སྐབ་པ་དེ་ཆགས་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་། ཉེ་
 བའི་བཅུ་སྐག་དེའི་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་གིས། བོད་དང་འབྲེལ་བའི་བཟོ་སྐྱེད་ཐོག་སྟངས་

འཛིན་བྱེད་རྒྱུད། རྒྱལ་སྤྱི་དང་རྒྱལ་ནང་གི་ཚབ་སྲིད་དབང་ཚད་ཚོགས་ཁང་དང་། མཁས་
 པའི་མདུན་ས། དེ་བཞིན་བརྒྱུད་ལམ་གྱི་འཁོར་རྒྱ་ཚང་མའི་ནང་དུ་མང་ཚོགས་འབྲེལ་མཐུན་
 གྱི་ལས་འགུལ་ཤུགས་ཆེ་ཞིག་སྤེལ་ཡོད། ལས་འགུལ་འདིའི་ཐོག་དུ་རྒྱ་ནག་གིས་མ་ཅ
 རྟལ་ས་པའི་རྒྱན་གྱིས། བོད་སློང་གི་བཟོ་སྲིད་ཚང་མའི་གོ་ཡུལ་དེ་ཚབ་སྲིད་སྲིད་སྟེགས་དང་།
 སློབ་གསོའི་སློབ་འཇུག་ས། གསར་འགྱུར་གྱི་སློབ་འཇུག་ས་བཅས་སྣ་ཚོགས་གྱི་ནང་དུ་ཞེ་
 རྟལ་ས་ཉུང་དུ་སྤྱིན་ཡོད། ལེ་ཅིང་གི་བཀའ་བཀོད་ཀྱི་འོག་དུ་ཚང་ཅན་གྱི་བཟོ་སྲིད་གང་ལུང་བ་
 དེ་ཚོ་ཡང་ཤས་ཆེ་བ་རྒྱ་ནག་གི་ཕྱོགས་གཏོགས་རེད།

བོད་མིའི་འགོ་བློན་གྱིས་བོད་ཐོག་བཟོ་སྲིད་དེ་སྐྱུར་གསོ་སྤྱོད་པར་ཤུགས་རྒྱུང་འདི་བའི་
 འཚར་གཞི་རེས་པར་དུ་བཟོ་དགོས། དེའི་ཆེད་དུ་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་མང་པོའི་ནང་མཐོ་རིམ་
 སློབ་གཉེར་བྱེད་བཞིན་པའི་བོད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཏོགས་གྱི་མཁས་པ་ཚོར་སློབ་ཡོན་
 སློད་པ་དང་། བོད་རིགས་གཞོན་སྐྱེས་ཚོ་ལུང་བ་གཞན་གྱི་ཡུལ་མི་བཟོས་ཏེ། ལུང་བ་དེ་དང་
 དེའི་ས་གནས་དང་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཁྲིམས་བཟོ་དང་། འཛིན་སྲོང་གི་ལས་ཀྱི་སྣ་མོར་སླེབས་
 ཐབས་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་པའི་ཆེད་ལས་འདེམས་སུ་འཇུག་པ་
 བཅས་ཀྱི་སྐྱེལ་མ་བྱེད་དགོས། རྒྱལ་ཕྱོགས་སུ་གནས་སློབ་གྲྭ་པའི་ང་ཚོའི་མི་རབས་ཀྱི་བོད་
 མི་སློ་རིག་བཟ་ཤོས་མང་པོས་ཉེན་ཁ་རྒྱུང་བའི་ཆེད་ལས་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་རིགས་བདམས་
 ཡོད། བོད་པར་བཏུ་སྲོང་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཆེད་ལས་ཁག་གི་ནང་ནས་བཟང་ཤོས་ཤིག་རེད་དེ། བོད་
 མིའི་འགོ་བློན་གྱིས་བོད་ཀྱི་མི་རབས་གཞོན་པ་རྣམས་ལ། དཔེར་ན། ཚོང་དང་། ཚབ་སྲིད།
 གསར་འགྱུར་རིག་པ། སློབ་གསོ། ཁྲིམས་སོགས་ཁ་གསལ་དགོས་པའི་ཆེད་ལས་དང་། ལས་
 སྣེ་འདྲ་མིན་མང་པོའི་ནང་དུ་ཞུགས་པར་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱིས་སྐྱེལ་མ་བྱེད་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་
 བོ་རེད། ཚབ་སྲིད་པ་དང་། ཞུགས་པ་ལ། ཚུལ་པ་སོ། མཁས་པ་ལ། སྐྱེ་རྒྱལ་པ་བཅས་ནི་བོད་

ཐོག་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་དང་། བཟོ་སྒྲིབ་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་སྲོད་སྤུལ་མཁན་གྱི་རིགས་
ཡིན་པས། འོན་ཀའང་གྱི་ཐོག་ལ་ལས་འགུལ་ཤུགས་ཆེར་གཏོང་བ་དང་འགྱུར་བ་གཏོང་སྤུལ་
གྱི་ཡོད།

མཐུན་སྲོགས་རྣམས་ལྷ་བ་ལ་སྐྱུལ་བ། བོད་མི་ཚོ་ལ་མཐུན་སྲོགས་བ་དང་མཐུན་སྲོགས་
སུ་འགྱུར་དུང་བ་མང་བོ་ཡོད་པར་ཐེ་ཚོམ་མེད། རྩི་བ་ནི། བོད་མིའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་མཐུན་
སྲོགས་བ་རྣམས་ལས་ལ་སྐྱུལ་ཏེ་ཁོང་ཚོའི་རུས་བ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་བཀོལ་སྤོང་བྱེད་མིན་དེ་
རེད། རྩི་རྒྱལ་གྲོས་ཚོགས་ནང་གི་གྲོགས་པོ་ཚོ་དང་། ཚོང་ལས་ཀྱི་སྡེ་ཚན། རྒྱ་ཅལ་དང་སྡོ་
སྤྱིད་ཀྱི་སྤྱིག་འཇུགས། ལོ་ལའི་ནང་གི་ནང་པའི་ཚོས་ཚོགས་ཁག་བཅས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་
སྡེ་རེ་རེ་ནས་བོད་དོན་འཐབ་ཚོང་གི་ཐོག་ལ་མཐུན་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་རེ་བྱེད་སྤུལ། དཔེར་ན། ཉེ་
ཏོང་ནང་གི་ཚོན་ཀོ་ཇི་ལྷ་ཁང་གིས་༢༠༠༩ ལོར་བོད་ཐོག་ལངས་སྲོགས་གཅིག་བསྐྱུང་སྟེ། བེ་
ཅིང་ཁ་སྐྱེད་ས་དགོས་པའི་རྒྱ། རྒྱ་ནག་ཨོ་ཡི་མ་ཡི་ཁ་དཔལ་འབར་གྱི་མགོན་བདག་མ་བྱས་བ་
དེས། གལ་ཏེ་བོད་མི་ཚོར་བེད་སྤོང་བྱེད་པའི་འདོད་བ་ཡོད་ན། བོད་མིའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་གིས་
བོད་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྱེད་སྤུལ་པའི་རུས་མཐུ་ཇི་ཡོད་འཇུག་ཙམ་བསྟན་པ་རེད། བོད་མིའི་འགོ་
ཁྲིད་ཀྱིས་ནང་པའི་འདོད་ཚུང་ཚོག་ཤེས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་དེས། མཐུན་སྲོགས་བ་དང་གྲོགས་པོ་
ཚོ་ནས་ཐོབ་དེས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་རིགས་དེ་འགོག་ཏུ་འཇུག་རྒྱ་མེད། ཉུང་མཐའ་དེ་ལྷོས་
པས་མང་མཐའ་དེ་སུ་ལ་འཇོག་མེད། བོད་མི་ཚོས་གྲོས་ཚོགས་འཇུས་མི་རྣམས་ནས་སློ་
སྟོབས་ཆེ་བའི་བསྐྱུགས་གཏམ་དང་། སྲིད་གཞུང་ཁག་ནས་ཤུགས་ཆེ་བའི་ལག་བསྟར། འགྲོ་
བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་ནས་བོད་དོན་ཆེད་ལས་འགུལ་མང་བ་སྟེལ་དགོས་པའི་རེ་
སྐུལ་བྱེད་དགོས། བོད་མིའི་འཐབ་ཚོང་གི་རུས་ཤུགས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ནི་
ཆེག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་དང་དགུ་བརྒྱའི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་བོད་

དོན་རྒྱུ་སྐྱོར་ཚོགས་སྡེ་ཁག་རེད། ད་ཆ་མང་པོ་ཞིག་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་དང་རྟ་རམ་
 ས་ལས་སྤར་མེད་བྱས་པའི་རྒྱན་གྱིས་འཇུག་ཡལ་ནས་མེད། བོད་མིའི་འགོ་བློན་གྱིས་གལ་ཆེ་
 བའི་ཚོགས་སྡེ་འདི་སྐྱེས་གསོ་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས། གང་གིས་ཅེས་ན། ཁོང་ཚོས་རིག་
 ཅུལ་དང་། བརྩོན་འགྲུས། འབྲེལ་ཐག་བཅས་ནི་བོད་མིའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་དགོས་ངེས་ཅན་གྱི་ཆ་
 འགས་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

མང་ཚོགས་སྐྱེལ་སྐྱོང་། བོད་མིའི་འགོ་བློན་གྱིས་བོད་ནང་གི་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རུས་
 སྟོབས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་དང་། བེ་ཅིང་གི་ལུགས་མ་མུན་དབང་ཆ་ཉམས་རྒྱུད་དུ་གཏོང་བར་
 དམིགས་པའི་ཐབས་བྱས་ལྡན་པའི་སློ་ནས་བཟོས་པའི་ལས་འགུལ་ཁག་གི་ནང་དུ་ཆ་འགས་
 ལེན་པར་བོད་གཞིས་ཀྱིས་གཉིས་ཀའི་མང་ཚོགས་ལ་སྐྱེལ་སྐྱོང་བྱེད་པར་འགན་འཁུར་རྒྱུ་
 བཞེས་གནང་དགོས། རྟ་རམ་ས་ལས་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་གཉའ་གཞོན་བྱེད་པའི་ཆབ་སྲིད་
 དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གོང་ཚད་སྤར་བའི་ཆེད་དུ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་དེ་རྒྱ་ནག་གིས་འཛིན་
 སྐྱོང་བྱེད་དཀའ་བ་དང་། བོད་མིས་སྤངས་འཛིན་བྱེད་བདེ་བ་བཟོ་བྱིས། ཉེན་ཚབས་རྒྱུང་ལ་
 འགས་རྒྱུ་ཆེ་བའི་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་འཐབ་རྩལ་གྱི་རིགས་བརྒྱ་ཕྱག་བེད་སྐྱོད་བྱེད་པར་
 འཆར་གཞི་འདིང་བའི་རམ་འདེགས་བྱེད་ཐུབ། ལས་འགུལ་གྱི་དོན་དུ་བོད་ནང་གི་བོད་མི་
 སྐྱེལ་སྐྱོང་བྱེད་པར། མིའི་སློག་ལ་ཉེན་ཁ་བཟོ་མི་མོད་པའི་རྟ་རམ་ས་ལའི་བཟང་སྐྱོད་ཅན་གྱི་
 གནང་སྟོགས་དེ། མངོན་པར་བསྟོད་འོས་པ་དང་བསམ་ཤེས་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་ཉན་
 མི་འདོད་པའི་བདེན་པ་དེ་ནི། བོད་ནང་གི་བོད་མིས་མཉམ་ཞུགས་བྱས་པའི་འཆར་གཞི་ལྡན་
 ལ། གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྡེ་བ་ལངས་དེ་ཁོ་ན་པལ་ཆེད། བོད་མི་ཚོ་ལུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་གྱི་
 ལས་འགུལ་ལས་སྐྱབས་ཉེ། རེ་བའི་སྟོགས་སུ་དགྱི་བ་དང་། མི་ཚེ་དོན་ལྡན་གྱི་སློ་ནས་རྒྱའི་
 དབང་སྐྱུར་ལ་ཁ་གཏང་གཙོག་པའི་ལམ་ཁ་ཉག་གཅིག་དེ་རེད། གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་སྐྱེལ་

སྐྱོང་དང་། ཚོད་རྫོག་འཕེལ་རྒྱས་སུ་གཏོང་བ་དེས་བོད་རྒྱ་འབྲེལ་མོལ་ལ་གཞོན་གྱི་ཡོད་པའི་
 བསམ་ཚུལ་དེ། ད་ཆ་ལྷ་སྐྱུང་ལྷ་ཤུར་གོད་ཆག་ཅན་གྱི་གོ་བོ་ལོག་སྐབས་གཙང་མ་ཡིན་པ་ཤེས་
 དགོས། དོན་དངོས་ལ། མང་ཚོགས་སྐྱེལ་སྐྱོང་འབྲུགས་ཆེ་བྱེད་པ་དང་། བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་
 རང་གི་སྤྱིག་འཇུགས་འབྲུགས་ཆེ་བྱ་གཏོང་བ། འཚོ་མེད་ཞི་བའི་གཞོན་འབྲུགས་འཕེལ་རྒྱས་
 གཏོང་བ་བཅས་ནི། རྒྱ་ནག་དང་ལྷན་དུ་དོན་དམ་གྱི་གོ་ས་མོལ་ཡོང་ཆེད་བོད་གཞུང་ལ་ཡོད་
 པའི་འདེགས་འཇུག་ལོ་མ་རྣམས་རེད།

ཁྲིམས་ཐོག་ནས་གོ་སྐབས་འཚོལ་བ། བོད་གྱི་གནད་དོན་སེལ་མ་སྐབས་འདི་མཉམ་འབྲེལ་
 རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་མཐོང་འདེགས་བྱས་པའི་སྐྱོན་ཆའམ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཞན་ཆ་དེར་
 དུས་རྒྱུན་དུ་ཚོས་ཡང་ཡང་སྐྱོད་པ་དེར་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་མ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་། བོད་མིའི་
 འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་རིག་ཅལ་ལྷན་པའི་སྐོ་ནས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྐབས་འདི་ཁྲིམས་ཀྱི་ལག་ཆ་དང་ལས་
 འབྲུགས་གཞན་ཡང་ཡོད། འདིའི་ཐད་ལ་དཔེ་མཚོན་ལག་ཤོས་དེ་ནི། སི་ཤེན་གྱི་ནང་དུ་བོད་
 པའི་དགེ་འདུན་པ་ཞིག་གིས། སི་ཤེན་གྱི་ཁྲིམས་ཚོད་པ་ཞིག་གི་རོགས་རམ་འོག་ཏུ། རྒྱ་ནག་
 གི་དཔོན་རིགས་ལྷུང་པ་ཚོའི་ཐད་དུ་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་བཟུ་གཞོག་བྱས་པའི་ནག་ཉེས་
 བསྐལ་ཉེ་ཁྲིམས་གཏུགས་བྱས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ནང་དུ་སི་ཤེན་རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་ཁང་
 བསྐལ་ཉེ་མེད་མེ་བའི་རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་རིགས་ལྷུང་པ་ལྷ་ལ་འཛིན་བཟུང་དགོས་པའི་
 བཀའ་ཅན་བཏང་སྟེ། ཁྲིམས་ལ་མཁས་པའི་གང་ཟག་མང་པོ་ཉོན་ཐོར་དགོས་པ་བཟོས་ཡོད།
 རྗེས་སུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གཞོན་འབྲུགས་འོག་ཏུ་སི་ཤེན་གྱིས་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་དབྱེད་ཞིབ་བྱེད་རྒྱ་
 དེ་མཚམས་བཞག་པ་རེད་དེ། རྒྱ་ནག་གི་འགོ་ཁྲིད་མཐོ་ཤོས་རྣམས་ཀྱི་ཐད་དུ་བོད་ནང་མི་
 རིགས་ཅུ་མེད་བཟོས་པའི་ཁྲིམས་གཏུགས་ཞེས་རྗེ་རྗེ་སི་ཡིས་འབྲེལ་བ་ཚོད་བྱས་པ་དེ་ནི་རྒྱ་
 བཀའ་ལོ་ཆ་ཁ་སྐྱེད་ས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་ཀུན་ཁྲབ་ཁྲིམས་དོན་གྱི་

འཁོར་ཀྱི་དེ་ཚུང་ཚུང་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱ་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་དང་ལྟན་དུ་ཡོ་རོབ་སྤྱི་མཐུན་དང་། ལེ་ལིན་
 ཨ་མི་རི་ཀའི་ནང་གི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོས་ལྷ་སྲུབ་དེ་ལག་ལེན་དུ་འགྲོ་བ་གྱི་ཡོད། བེ་ཅིང་ཁོང་
 ཁོ་ལངས་པའི་ཞེད་སྤང་གིས་ཁྲིམས་གཏུགས་འདི་རིགས་མི་བྱེད་པའི་ཚབ་ཏུ། བོད་མིའི་འགོ་
 ཁྲིད་ཀྱིས་བོད་མི་མང་ལ་བྱང་བདེན་ཡོ་སྤང་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་གི་བོད་དོན་རྒྱབ་
 སྐྱོར་ཚོགས་སྡེ་ཁག་ལ་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་གོ་ཡུལ་འཚོལ་བར་སྐུལ་ལྷན་དེས་བར་དུ་བྱེད་
 དགོས།

གོང་འཁོད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་འདི་དག་བོད་མི་འགོ་ཁྲིད་དང་། ཕྱིའི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ཚོས། བོད་
 དོན་འཐབ་ཚོད་ལ་སྤྲོད་པའི་བྱ་བ་གང་བྱེད་སྲུབ་པ་ཡོངས་སུ་ཚང་བའི་ཐོ་གཞུང་ཞིག་ཅ་བ་
 བྱས་མིན། འདི་ནི་རྟ་རམ་ས་ལ་དང་ཕྱི་རྒྱལ་མཐུན་གྲོགས་ཚོས། བོད་རང་དབང་གི་འཐབ་ཚོད་
 དེ་མདུན་སྐྱོད་སྲུབ་པ་དང་། བེ་ཅིང་གིས་གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས་བྱེད་པར་གཞོན་འགྲུགས་སྐྱོར་བའི་
 བན་ཏུས་ལྡན་པའི་སྲིད་བྱུས་དང་། ལས་རིམ་ལག་བསྟར་གནང་བདེ་བའི་ཆེད་གསལ་
 འདེབས་ཞུས་པའི་ལས་འགྲུལ་གྱི་ཐོ་གཞུང་མདོར་བསྡུས་ཅམ་ཞིག་ཡིན། །།

ལྷན་འདྲེན་གྱིས་པའི་རྒྱ་ཆ་ལག

Barnett, Robert, “Violated Specialness: Western Political Representations on ‘Tibet’” in *Imagining Tibet: Perceptions, Projections and Fantasies*, ed. Dodin and Rather (Boston: Wisdom Publications, 2001).

Bartkowski, Maciej J., “Recovering Nonviolent History,” in *Recovering Nonviolent History: Civil Resistance in Liberation Struggles* ed. Maciej J. Bartkowski (Boulder: Lynne Rienner Publishers, 2013).

Beckwith, Christopher, *The Tibetans in the Ordos and North China: Considerations on the Role of the Tibetan Empire*, in *World History*. http://himalaya.socanth.cam.ac.uk/collections/journals/jts/pdf/JTS_SL_01.pdf

Chao, Shan, “Sunshine after Rain,” in *Peking Review*, 5 May 1950.

Chen, Jian, “The Tibetan Rebellion of 1959 and China’s Changing Relations with India and the Soviet Union,” in the *Journal of Cold War Studies*, Volume 8 Issue 3 Summer 2006, Cold War Studies at Harvard University.

Chenoweth, Erica and Maria Stephan, *Why Civil Resistance Works: The Strategic Logic of Nonviolent Conflict* (New York: Columbia University Press, 2011).

Congressional-Executive Commission on China, *Qinghai-Tibet Railway Statistics Add to Confusion, Mask Impact on Local Pop-*

ulation, March 4, 2010.

Demick, Barbara, “In Tibet, A Worm Worth Its Weight in Gold,” Los Angeles Times, 27 June 2008,

<http://www.latimes.com/world/asia/la-fg-worm27-2008jun27-story.html#page=1>.

Department of Information and International Relations, International Resolutions and Recognitions on Tibet: 1959-1997.

Dorjee, Tenzin, “Why Lhakar Matters: The Elements of Tibetan Freedom,” in Tibetan Political Review, 10 January 2013, http://www.tibetanpoliticalreview.org/articles/whyhakar_matterstheelementsoftibetanfreedom.

Fischer, David Hackett, Paul Revere’s Ride (Oxford University Press, 1995).

Goldstein, Melvyn, The Snow Lion and the Dragon: China, Tibet and the Dalai Lama, (Berkeley: University of California Press, 1997).

Huerta-Sanchez, Emilia et al. “Altitude adaptation in Tibetans caused by introgression of Denisovan-like DNA,” in Nature 512, (14 August 2014).

International Court of Justice Report on Tibet, 1960.

Karmay, Samten, The Great Fifth, IAS Newsletter #39.

Knaus, Kenneth, Orphans of the Cold War (Public Affairs, 1999).

Los Angeles Times Blog, Tibet activist Erin Potts’ pays tribute to

Adam Yauch, 8 May 2012.

Mallaby, Sebastian, “NGOs: Fighting Poverty, Hurting the Poor,” *Foreign Policy Magazine*, September/October 2004.

McGranahan, Carole, *Arrested Histories: Tibet, the CIA, and Memories of a Forgotten War* (Duke University Press, 2010).

Moraes, Frank, *Revolt in Tibet* (New York: The Macmillan Company, 1960).

Morcom, Anna, *Unity and Discord: Music and Politics in Contemporary Tibet* (Tibet Information Network).

Motlagh, Jason, “Young Tibetans question path of nonviolence,” in *The Christian Science Monitor*, 1 April 2008, <http://www.cs-monitor.com/World/Asia-Pacific/2008/0401/p01s01-woap.html>.

Nonviolence International, *Truth is Our Only Weapon: The Tibetan Nonviolent Struggle*, (Bangkok, August 2000).

Norbu, Jamyang, *Shadow Tibet: Selected Writings 1989-2004* (High Asia Press, 2007).

Pandey, Geeta, “Exiles question Dalai Lama’s non-violence,” in *BBC News*, 18 March 2008, http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/7302661.stm.

Pempa, Dechen, “Waterfall of Youth – Dhondup Gyal,” *High Peaks Pure Earth*, 16 February 2011, <http://highpeakspureearth.com/2011/waterfall-of-youth-dhondup-gyal-music->

video-by-yudrug-green-dragon/.

Pittsburgh Post-Gazette, World Bank rejects controversial loan to China, 8 July 2000. Popovic, Merriman, and Marovic, et al., *Canvas Core Curriculum: A Guide to Effective Nonviolent Struggle* (Belgrade: Center for Applied Nonviolent Action and Strategies, 2007).

Probe International Journal, World Bank cancels China Tibet re-settlement scheme, November 1999.

Radio Free Asia, Tibetan Private School Ordered Shut in China's Qinghai Province, 8 May 2014.

Radio Free Asia, Tibetans Boycott Chinese Shops, 12 April 2011.

Rossabi, Morris, *China Among Equals* (University of California Press, 1983).

Schaik, Sam van, *Tibet: A History* (Yale University Press, 2011).

Schwartz, Ronald, *Circle of Protest* (New York: Columbia University Press, 1994).

Shakabpa, W.D., *Tibet: A Political History* (New York: Potala Publications, 1984).

Shakya, Tsering, *The Dragon in the Land of Snows: A History of Modern Tibet Since 1947*, (New York: Columbia University Press, 1999).

Smith, Warren, *China's Tibet? Autonomy or Assimilation* (Rowman & Littlefield Publishers, 2008).

Sperling, Elliot, *The China-Tibet Conflict: History and Polemics*, East-West Center.

Sperling, Elliott, “Orientalism and Aspects of Violence in the Tibetan Tradition,” in *Imagining Tibet: Perceptions, Projections and Fantasies*, ed. Dodin and Rather (Wisdom Publications, 2001).

Students for a Free Tibet, Leaked transcript of a speech delivered in 2000 by Zhao Qizheng, Minister of Information Office of China’s State Council:

<https://studentsforafreetibet.org/get-involved/action-toolbox/tibet-related-external-propaganda-and-tibetology-work-in-the-new-era>.

The Dalai Lama, *My Land and My People* (New York: Potala Publications, 1962).

The Dalai Lama’s official website: <http://www.dalailama.com/biography/travels>.

The Economist, *Tibetan Blogging: Tweets from the Plateau*, 18 August 2012.

The Tibetan and Himalayan Library, *A New Chapter in Tibetan Computing*,

<http://www.thlib.org/tools/scripts/wiki/a%20new%20chapter%20in%20tibetan%20computing.html>.

Tibet Information Network, *A Struggle of Blood and Fire: The Imposition of Martial Law in 1989 and the Lhasa Uprising in 1959* (1999).

Tibet Information Network, *Reported Demonstrations 1987-96*.

Tibet Justice Center, Legal Materials on Tibet.

Tibet Online, Report on the Economic and Social Development of Tibet, 30 March 2009,

<http://en.people.cn/90001/90776/90785/6625577.html>.

Tibetan Center for Human Rights and Democracy, “Tibet Protests in 2008-2009: Profiles of Known Tibetans Who Died in the Protests,” http://www.tchrd.org/wpcontent/uploads/2013/03/tibet_protest_2010.pdf.

Timmons, Heather, “Tibetan Protest Marchers Vow to Reach Homeland,” *The New York Times*, 12 March 2008.

Tsering, Tashi, “The Tibeto-Mongol Treaty of January 1913” in *Lungta Journal Issue 17, The Centennial of the Tibeto-Mongol Treaty: 1913-2013*, Spring 2013.

Warner, Cameron, “Hope and Sorrow: Uncivil Religion, Tibetan Music Videos and YouTube,” in *Ethnos: Journal of Anthropology*, 11 January 2013.

Yardley, Jim, “Violence in Tibet as monks clash with the police,” *The New York Times*, 15 March 2008, <http://www.nytimes.com/2008/03/15/world/asia/15tibet.html>.

ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ ལོའི་བོད་མིའི་སྐྱེར་ལངས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བོད་མིའི་འཐབ་ཚིང་དེ་དག་ཕྱོགས་སུ་སྐྱོད་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་རྒྱ་ནག་དེའི་
བསྐྱུགས་ཀྱིས་བསྐྱུལ་བའི་འདུ་ཤེས་དེ་ལས་ལྗོན་སྟེ། དབྱུང་བཟོན་འདིས་ཕྱི་ལོ་༡༩༧༠ ལས་བཟུང་། བོད་མིའི་ལས་འགུལ་དེ་འཆེ་
མེད་ཞི་བའི་འགོག་རྒྱོལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཤུགས་ཆེར་ཕྱིན་ཡོད་པ་སྟོན་ཀྱི་ཡོད། ཆེད་ཚོམ་འདིས་ཐུགས་ཆེ་བའི་བོད་མིའི་སྐྱེར་ལངས་
ཀྱི་དུས་ལུན་གསུམ་ལ་དབྱུང་ཞིབ་ཀྱིས་དེ་དག་གི་བཟོན་གཞི་དང་། དགོས་དོན། རྒྱན་ཀླ། ཐབས་བྱུས། འཐབ་ཚུལ། ཤུགས་རྒྱུན་
བཅས་གཙོ་བོ་ལག་ལ་དབྱུང་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

For the publication of ICNC **Monograph** Series, visit: www.nonviolent-conflict.org

ISBN: 000-000-000
Price 000